

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 12.05.2025

Esityslistan kansilehti	1
1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 Pöytäkirjan tarkastaminen	3
3 Kokouksen selostukset	4
4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT	5
5 Kaupunginvaltuuston 28.4.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT	6
6 Wenhe Oy:n osakkeiden merkintä ja osakassopimus / PT	8
- Osakassopimus	12
- Uusi yhtiöjärjestys	23
- Sopimus pääomalainojen takaisinmaksamisesta	26
7 Amcham Finland ry:n jäseneksi liittyminen / PT	30
8 Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimuksen muuttaminen / PT	31
- Helsingin seudun kuntien päivitetty yhteistyösopimus (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 03.04.2025)	33
- Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021 (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 11.5.2021), pöytäkirjan liite	36
9 Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-21-128-5 (Kisällintie 11 A) / TeA	39
- Kartta kaupan kohteesta	41
10 Värehteaan alueen kaavarunko 062900, 62 Jokiniemi ja 64 Kuninkaala / TeA	42
- 062900 Kaavarungon karttapakettiehdotus 8.4.2025, Värehteaan alueen kaavarunko	51
- 062900 Kaavarungon selostusehdotus 8.4.2025, Värehteaan alueen kaavarunko	58
- 062900 Koonti lausunnoista 8.4.2025, Värehteaan alueen kaavarunko	116
- 062900 Koonti mielipiteistä 8.4.2025, Värehteaan alueen kaavarunko	151
11 Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen valokuvaus / KK (kvalt)	155
- Kokoomuksen valtuustoryhmän ja Suomen ruotsalainen kansanpuolueen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen valokuvaus	158
12 Vastaus Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa / KK (kvalt)	159
- Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa	161
13 Vastaus Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan / RÅ (kvalt)	163
- Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloite väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan	166
14 Vastaus Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin / KK (kvalt)	167
- Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin	169
15 Vastaus Vaula Norrenan ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen demokratiaviikko Vantaalle / PT (kvalt)	171
- Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite demokratiaviikko Vantaalle	175

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 12.05.2025

16 Vastaus Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Hiekkaharjun Aito avioliito - bänderolli on poistettava / PT (kvalt)	176
- Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloite Hiekkaharjun Aito avioliito -bänderolli on poistettava	181
17 Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi / TeA (kvalt)	182
- Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi	184
18 Vastaus Jari Jääskeläisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen parannetaan Vantaan jokien veden laatua / TeA (kvalt)	185
- Vihreän valtuustoryhmän ja 21 muun valtuutetun aloite parannetaan Vantaan jokien veden laatua	189

Kaupunginhallituksen kokous

12.5.2025 klo 11.00

Kaupungintalo, Tikkurila

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 19.5.2025 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kasonen Mika	28.4.2025
Kaukola Ulla	12.5.2025
Lundell Kai-Ari	28.4.2025
Niikko Mika	12.5.2025
Orpana Anitta	
Raja-Aho Maarit	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Suoniemi Juha	
Tammi Visa	
Tuomela Tiina	
Valtanen Hanna	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 21.5.2025 lähtien.

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Tikkurilan osaamiskampuksen tilanne / hankejohtaja Ulla Boer
- Wenhe Oy:n osakkeiden merkintä ja osakassopimus / Toisen asteen koulutuksen johtaja Ari Ranki, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen ja konsernilakimies Samuli Vartiainen

Kaupunginhallitus 12.5.2025

4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Kaupunginjohtajan päätös

§ 23 Tyytyminen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksia vuodelle 2025 koskeviin päätöksiin

Hallintojohtajan päätös

§ 17 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2025 / Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Rahoitusjohtajan päätökset

§ 12 Konsernitili- ja maksuliikepalveluiden hankinta

§ 14 Alitilittäjäoikeuksien myöntäminen Vantaa-infossa

Hankintajohtajan päätökset

§ 24 Kuorma-autojen (4kpl) hankinta Vantaan kaupungille (1 216 895,00 euroa alv. 0%)

§ 26 Meluallistuksen mittauspalvelun hankinta (n. 150 000 euroa / 4 vuotta, alv 0 %)

Tietohallintojohtajan päätös

§ 44 Päätös hankintaoikaisuvaatimukseen asiakkuudenhallintajärjestelmän hankinnassa

Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtaja päätös

§ 34 Vantaan Megarekry -tapahtuman 2025 tapahtumatuottajan hankinta (65 850,00 euroa alv. 0 %)

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 Kaupunginvaltuuston 28.4.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT

PT/MT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 28.4.2025 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Taloussuunnitelman 2026-2029 lähetekeskustelu -
- § 4 Asemakaava 931200 ja tonttijako, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Varikko
- § 5 Asemakaavamuutos 002580 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 83 Metsola / Metsolan mäen päiväkodin laajennus
- § 6 Määrärahamuutokset vuoden 2025 talousarvion käyttötalousosaan sekä tuloslaskelma osaan
- § 7 Henkilöstökertomus 2024
- § 8 Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 5 muun valtuutetun aloitteeseen sisällyssodan uhrien nimien selvittäminen ja julkaiseminen muistokivien yhteydessä
- § 9 Vastaus Ulla Kaukolan ja 42 muun valtuutetun aloitteeseen Myyrmäen keskustan viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseksi
- § 10 Vastaus Pirjo Luokkalan, Jussi Särkelän, Kai-Ari Lundellin, Stefan Åstrandin, Mika Kasosen, Maija Rautavaaran, Nina Nummelan, Jouko Jääskeläisen sekä 15 muun valtuutetun aloitteeseen katos talviuimareiden vaatesäilytykseen Vetokannaksen uimarannan yhteyteen
- § 11 Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 3 muun valtuutetun aloitteeseen lasten ja nuorten kasvu maailmankansalaisuuteen
- § 12 Vastaus Markku Weckmanin ja 26 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle omaishoitajien päivä
- § 13 Vastaus Vaula Norrenan ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen induktiosilmukat kuntoon Vantaan opetus-, katsomo- ja kokoustiloissa
- § 14 Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa kokeilemaan ilmanpuhdistimia päiväkodeissa
- § 15 Vastaus Loviisa Kaartokallion ja 20 muun valtuutetun aloite perusopetusikäisten oppimistulosten erojen taustatekijöiden kartoittaminen koulukohtaisesti
- § 16 Vastaus Elina Nykyrin ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen: Vantaalle perustettava jokaiselle suuralueelle esteetön leikkipuisto tai -paikka
- § 17 Vastaus Jari Jääskeläisen ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen kohti vastuullista rakentamista
- § 18 Vastaus Mikko Viilon ja 28 muun valtuutetun aloitteeseen Myyrmäenbaana läntisen kehäradan aluekeskusten yhdistäjäksi
- § 19 Vastaus Funda Demirin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen eläinten hyvinvointiohjelmasta
- § 20 Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite HSL-opiskelijalipusta kesätöihin ja harjoitteleluun tuleville opiskelijoille

- § 21 Anu Hallin ja 38 muun valtuutetun aloite tehdään Kivistön Topaasiaukiosta aito kaupunki aukio
- § 22 Sari Multalan, Otso Kivimäen, Anssi Auran ja 36 muun valtuutetun aloite huippu-urheilu strategian laatiminen Vantaalle
- § 23 Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä
- § 24 Sirpa Kauppisen ja Otso Kivimäen sekä 25 muun valtuutetun aloite kehitetään vanhasta koulusta kulttuuritalo Tuomela
- § 25 Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja 3 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin pitkä aikaisille työntekijöille mahdollisuus vapaaseen
- § 26 Eeva Tikkasen ja 23 muun valtuutetun aloite varamummoja, -pappoja ja muita aikuisia vanhaalaisten lapsiperheiden tueksi
- § 27 Paula Lehmuskallion ja Mika Kasosen sekä 30 muun valtuutetun aloite Vantaan ratikan rakentamispäätöksen uudelleenarviointi talouden epävarmuuden vuoksi
- § 28 Chau Nguyenin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaalla ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta äänestysaktiivisuus saadaan nousuun

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 4/28.4.2025 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 28.4.2025 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6

Wenhe Oy:n osakkeiden merkintä ja osakassopimus / PT

VD/2289/02.05.03.01/2025

PT/RK-K/AR/PT/SV/EJ

Wenhe Oy

Wenhe Oy (jäljempänä Wenhe) on Careeria Oy:n, Espoon Seudun koulutuskuntayhtymä Omnian, Hyria säätiö sr:n ja Invalidisäätiö sr:n vuonna 2020 perustama koulutuspalveluyhtiö.

Perustajat omistavat yhtiöstä kukin 25 %:ia ja ne ovat sijoittaneet yhtiöön sitä perustettaessa 75 000 euroa ja myöhemmin myöntäneet yhtiölle kukin 75 000 euron pääomalainan.

Wenhe on perustettu lisäämään toiminta-alueensa elinvoimaisuutta ja ehkäisemään syrjäytymistä vähentämällä työnantajien ja työttömien henkilöiden kohtaanto-ongelmaa. Tehtävänsä yhtiö toteuttaa tuottamalla ja kehittämällä markkinoille työllisyys- ja elinkeinopalveluja.

Wenhe harjoittaa työllisyys-, valmennus- ja ohjauspalveluiden tuottamista, jolla tarkoitetaan tässä yhteydessä työllisyyttä ja työssä pysymistä edistävää toimintaa; työvoiman vuokraus- ja rekrytointipalvelua (esimerkiksi työpankkitoimintaa) sekä yksilöllisiä työllistämisen-, osaamisen- ja urapalveluita.

Wenheen taloudellista asemaa on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa esityksessä.

Wenhe on erikoistunut työllistämisen edistämiseen ja sen strategia on suunnitella, räätälöidä ja toteuttaa yrityksille työllistämistä ja osaamista edistäviä ratkaisuja Uudenmaan alueella. Yhtiön pyrkimyksenä on kehittää työllisyysalueiden ja yritysten kanssa uusia työllistämiskäytäntöjä mm. yritysten työllistämiskynnyksen alentamiseksi. Työllisyyspalvelut kohdentuvat erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa olevalle eli työllistymiseensä erityistä tukea tarvitsevien työnhakijoiden kohderyhmälle. Työnantajia tuetaan vastuullisena työnantajana toimimisessa työllistämiskynnystä alentavilla toimilla, kuten työpankkityöllistymisellä ja työllistämisen tukipalveluilla, joiden kohderyhmänä on esimerkiksi kehittyvällä kielitaidolla olevat työnhakijat.

Tarve koulutusyhtiölle Vantaalla

Vantaalla on merkittävä työvoiman kohtaanto-ongelma, jossa työttömien henkilöiden osaaminen ei vastaa yritysten tarpeita. Wenheen tarjoamat räätälöidyt koulutuspalvelut voisivat auttaa parantamaan työttömien osaamistasoa, auttaa heitä työllistymään ja täten vastaamaan yritysten tarpeisiin. Vantaan haasteena on alhaisempi osaamistaso verrattuna muihin alueen kuntiin. Wenheen kautta tarjottavat koulutukset voisivat parantaa tilannetta merkittävästi, erityisesti ei-tutkintoon johtavien koulutusten kautta, jotka voivat vastata tutkintoja ja tutkinnon osia paremmin yritysten tarpeisiin. Vantaalla toimivien yritysten eräs merkittävä kasvun este on osaajapula. Wenheen tarjoamat räätälöidyt koulutukset ja työllistämispalvelut voisivat auttaa täyttämään avoimia työpaikkoja.

Osallistuminen Wenheen päätöksentekoon ja toimintaan laajentaisi Vantaan ammattiopisto Varian verkostoa yritysmaailmassa, avaten uusia yhteistyömahdollisuuksia ja kehittämällä uusia tapoja tukea työttömien työnhakijoiden ja opiskelijoiden työllistymistä. Varia voisi hyödyntää Wenhettä muun muassa opintojen päättövaiheessa olevien opiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi. Wenheen avulla

olisi mahdollistaa vähentää työttömyyteen ajautumista ja kokeilla uudenlaisia työllistymisen edistämiseen liittyviä toimintamalleja hyödyntäen omistajaorganisaatioiden osaamista. Yritysten räätelöityihin osaamistarpeisiin Wenhe voi vastata kaupunkiorganisaatiota ketterämmin, koska Wenhe voi tuottaa markkinoille koulutuspalveluita. Tämä ei ole kuntalain kilpailuneutraalisäännösten vuoksi Vantaan kaupungin toimesta mahdollista.

Neuvottelut osakkuudesta

Vantaa on neuvotellut Wenheen ja sen omistajien kanssa Vantaan tulemisesta Wenheen osakkaaksi seuraavin ehdoin:

- Vantaan omistusosuudeksi tulisi 20 %:ia, jonka jälkeen kaikki omistajat omistaisivat 20 %:ia yhtiön osakkeista;
- Osakkaaksi tuleminen tapahtuisi siten, että Vantaa merkitsisi yhtiön järjestämässä suunnatussa osakeannissa 2.500 kappaletta yhtiön uusia osakkeita;
- Osakkeiden merkintähinta olisi 150 000 euroa eli Vantaa sijoittaisi tuon summan yhtiöön;
- Kukin osakas nimeäisi hallitukseen yhden jäsenen; lisäksi yhtiöllä on advisory board, johon kuuluu kunkin omistajan taholta kaksi jäsentä.
- Osakassopimukseen tai yhtiöjärjestykseen ei sisälly velvoitteita pääomittaa yhtiötä tai hankkia yhtiöltä palveluita;
- Yhtiö ei maksa nykyisten omistajien myöntämiä pääomalainoja takaisin seuraavan kahden vuoden aikana, että voidaan taata yhtiölle mahdollisuus sopeuttaa ja kehittää toimintaansa TE-uudistuksen jälkeisessä muuttuneessa toimintaympäristössä.

Vantaan tullessa yhtiön osakkaaksi solmitaan muiden osakkaiden ja yhtiön kanssa osakassopimus, jossa on huomioitu edellä mainitut ehdot. Pääomalainojen takaisinmaksun rauhoitusajasta solmitaan erillinen sopimus, jonka mukaan Wenhe Oy ei maksa takaisin Careerian, Omnian, Hyrian ja Liven sille myöntämiä pääomalainoja Vantaan osakkaaksi liittymistä seuraavan kahden vuoden aikana, vaikka pääomalainoja koskevan velkakirjan mukaiset takaisinmaksun edellytykset täytyvät. Sopimus pääomalainojen takaisinmaksuun liittyen takaa yhtiölle riittävän pääoman lähivuosien toiminnan kehittämiseksi.

Osakassopimuksessa sovitaan myös yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisesta vastaamaan yhtiön uutta osakassopimusta.

Valtiontuki

Koska Wenhe on markkinoilla toimiva yhtiö, tulee yhtiöön tehtävässä oman pääoman ehtoisessa sijoituksessa huomioida valtiontuki.

Komission de minimis asetuksen mukaan yritykselle voidaan antaa vähämerkityksellistä julkista tukea enintään yhteensä 300 000 euroa kolmen vuoden ajanjaksolla ilman ennakkoilmoitusvelvollisuutta komissiolle. Koska suunnitellun pääomasijoituksen mahdollista tukielementtiä ei ole mahdollista laskea, on koko merkintähintaa 150 000 euroa käsiteltävä de minimis -tukena.

Wenhe on ilmoittanut, että se on kolmen edellisen vuoden aikana saanut vähämerkityksistä tukea yhteensä 19 466 euroa.

Tuki, joka on määrältään 150 000 euroa, myönnetään vähämerkityksisenä eli ns. de minimis -tukena. Tuen myöntämisessä noudatetaan komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen.

Toimivalta ja päätöksenteko

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää mm. osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä. Tämän mukaisesti kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään osakkeiden merkinnästä.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää mm. osakassopimusten hyväksymisestä. Sopimus pääomalainan takaisinmaksusta on Vantaan kannalta luonteeltaan osakassopimus.

Wenhe Oy:n taloutta (salassa pidettävä Julkisuuslaki 24 §:n 1 mom. 20 k.) koskeva tausta-aineisto on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä.

Konsernijaosto 14.4.2025 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteen mukaiset Wenhe Oy:n osakassopimus sekä sopimus Wenhe Oy:lle myönnettyjen pääomалainojen takaisinmaksusta ja valtuuttaa konsernipalvelujohtaja allekirjoittamaan sopimukset sekä tekemään niihin teknisiä ja vähämerkityksellisiä muutoksia;
- b) todeta, että a) kohdan päätös on ehdollinen sille, että kaupunginhallitus tekee c) kohdassa tarkoitetun päätöksen;
- c) esittää kaupunginhallitukselle, että se päättää merkitä 2.500 Wenhe Oy:n osaketta yhteensä 150 000 euron merkintähintaan edellyttäen, että kaikki nykyiset osakkeenomistajat ja yhtiö hyväksyvät osakassopimuksen; ja
- d) esittää kaupunginhallitukselle, että se valtuuttaa konsernilakimiehen merkitsemään Wenhe Oy:n osakkeet sen jälkeen, kun yhtiö ja nykyiset osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osakassopimuksen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä 2.500 Wenhe Oy:n osaketta yhteensä 150 000 euron merkintähintaan edellyttäen, että kaikki nykyiset osakkeenomistajat ja yhtiö hyväksyvät osakassopimuksen; ja
- b) valtuuttaa konsernilakimiehen merkitsemään Wenhe Oy:n osakkeet sen jälkeen, kun yhtiö ja nykyiset osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osakassopimuksen.

Käsittely:

Merkittiin, että Maarit Raja-aho poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksen teon ajaksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä 2.500 Wenhe Oy:n osaketta yhteensä 150 000 euron merkintähintaan edellyttäen, että kaikki nykyiset osakkeenomistajat ja yhtiö hyväksyvät osakassopimuksen; ja
- b) valtuuttaa konsernilakimiehen merkitsemään Wenhe Oy:n osakkeet sen jälkeen, kun yhtiö ja nykyiset osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osakassopimuksen.

Liitteet:

- Osakassopimus
- Yhtiöjärjestys
- Sopimus pääomalainojen takaisinmaksamisesta

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Konsernilakimies Samuli Vartiainen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

OSAKASSOPIMUS

koskien yhtiötä

Wenhe Oy

Careeria Oy
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Hyria Säätiö sr
Live-säätiö sr
Vantaan kaupunki

x.x.2025

1	OSAPUOLET
2	SOPIMUKSEN TAUSTA JA OSAKKAIDEN TAVOITTEET
3	YHTEISYRITYKSEN OMISTUSOSUUDET
4	UUDET OSAKKAAT
5	PÄÄOMITTAMINEN
6	YHTIÖN HALLINTO
7	OSINGONJAKO
8	YHTIÖN OSAKKEET JA NIIDEN LUOVUTTAMINEN
9	OSAKKAIDEN KILPAILEVA TOIMINTA
10	IMMATERIAALIOIKEUDET
11	SALASSAPITOVELVOLLISUUS
12	VAKUUTUKSET
13	SOPIMUSRIKKOMUS
14	TIEDONANNOT JA ILMOITUKSET
15	MUUTOSTEN TEKEMINEN
16	TULKINTAJÄRJESTYS
17	VOIMASSAOLO
18	MUUT MÄÄRÄYKSET
19	SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU
20	ALLEKIRJOITUKSET

Liite 1: Wenhe Oy:n yhtiöjärjestys

Allekirjoittaneet ovat tehneet seuraavan osakassopimuksen ("Osakassopimus") koskien Wenhe Oy -nimistä osakeyhtiötä.

1 OSAPUOLET

a) **Careeria Oy** (y-tunnus: 2918298-7) ("Careeria") osoite: Perämiehentie 6, 06100 Porvoo
sähköposti: hallinto@careeria.fi

b) **Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia** (y-tunnus: 0502454-6) ("Omnia") osoite: PL 77700, 02070 Espoon kaupunki sähköposti: kirjaamo@omnia.fi

c) **Hyria säätiö sr** (y-tunnus: 0213798-3) ("Hyria") osoite: PL 9, 05801 Hyvinkää sähköposti: kirjaamo@hyria.fi

d) **Live-säätiö sr** (y-tunnus: 0201375-3) (Live), osoite: Kiannonkatu 2, 02650 Espoo
sähköposti: marja.pajulahti@inlive.fi

e) **Vantaan kaupunki** (y-tunnus 0124610-9) ("Vantaa") osoite: Asematie 7, 01300 Vantaa
sähköposti kirjaamo@vantaa.fi

f) **Wenhe Oy** (y-tunnus 3152684-9) ("Wenhe" tai "Yhtiö")

a) - e) jäljempänä yhdessä "Osakkaat" ja erikseen "Osakas"

a) - f) jäljempänä yhdessä "Osapuolet" ja erikseen "Osapuoli"

2 SOPIMUKSEN TAUSTA JA OSAKKAIDEN TAVOITTEET

2.1 Yhtiön tehtävänä on lisätä toiminta-alueensa elinvoimaisuutta ja ehkäistä syrjäytymistä vähentämällä työnantajien ja työttömien henkilöiden kohtaanto-ongelmaa. Tehtäväänsä Yhtiö toteuttaa tuottamalla ja kehittämällä markkinoille työllisyys- ja elinkeinopalveluja.

2.2 Wenhe harjoittaa työllisyys-, valmennus- ja ohjauspalveluiden tuottamista, jolla tarkoitetaan tässä yhteydessä työllisyyttä ja työssä pysymistä edistävää toimintaa; työvoiman vuokraus- ja rekrytointipalvelua (esimerkiksi työpankkitoimintaa) sekä yksilöllisiä työllistämistä, osaamis- ja urapalveluita. Palvelutuotannon lähtökohtana on harjoittaa vaikuttavaa, laadukasta, yhteiskuntavastuullista ja liiketaloudellisesti kestävää toimintaa.

Wenheen tarkoituksena on tarjota palveluita markkinoilla eikä se ole julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittama omistajiensa sidosyksikkö

2.3 Kukin Osakas sitoutuu tuomaan omaa erityisosaamistaan Wenheeseen, mikä mahdollistaa uudenlaisten palveluratkaisujen ja -konseptien kehittämisen.

Osakkaat sitoutuvat osallistumaan aktiivisesti Wenheen ja sen liiketoiminnan kehittämiseen. Tämä tarkoittaa muun muassa Wenheen potentiaalisten asiakkaiden tarpeisiin soveltuvien palvelumallien ja -ratkaisujen aktiivista kehittämistä.

3 YHTEISYRITYKSEN OMISTUSOSUUDET

3.1 Wenheen omistus jakautuu Vantaan kaupungin mukaantulon jälkeen Osakkaiden kesken seuraavasti:

Osakas	Osakkeet	%
Careeria	2.500	20
Omnia	2.500	20
Hyria	2.500	20
Live-säätiö	2.500	20
Vantaa	2.500	20
YHTEENSÄ	12.500	100

3.2 Osapuolet hyväksyvät kaupparekisteriin ilmoitettavaksi välittömästi tämän Osakassopimuksen allekirjoituksen jälkeen Wenheen uuden yhtiöjärjestyksen. Uusi yhtiöjärjestys on tämän Osakassopimuksen liitteenä 1.

3.3 Tämän Osakassopimuksen tarkoituksena on määritellä ja sopia ne periaatteet, joita noudatetaan Wenheen toiminnassa, Osakkaiden ja Wenheen välisissä sekä Osakkaiden keskinäisissä Wenhettä koskevissa suhteissa.

3.4 Osakkaat sitoutuvat sekä itse että asiamiehensä tai edustajansa välityksellä äänestämään ja toimimaan yhtiökokouksessa, hallituksessa ja kaikissa muissa yhteyksissä tavalla, jota tämän Osakassopimuksen noudattaminen edellyttää.

3.5 Osapuolten välisissä suhteissa Yhtiöjärjestyksen määräykset ovat tulkintaetusijärjestyksessä toissijaisia tämän Osakassopimuksen määräyksiin nähden.

3.6 Osakkaat sitoutuvat pidättäytymään toimenpiteistä, jotka ovat ilmeisessä ristiriidassa Wenheen etujen kanssa. Selvytyden vuoksi todetaan, että Osakkaiden tai Osakkaiden hallinnoimien organisaatioiden (yhtiöt, säätiöt ym.) osallistumista samoihin tarjouskilpailuihin ja samaan toimialaan kuuluvien palvelujen tuottamista Wenheen kanssa ei kuitenkaan katsota muodostavan ristiriitaa Wenheen etujen kanssa, eikä sitä katsota sopimusrikkomukseksi.

4 UUDET OSAKKAAT

4.1 Osakkaiden on mahdollista laajentaa Wenheen omistuspohjaa tämän Osakassopimuksen allekirjoituksen jälkeen päättämällä suunnatusta osakeannista tahoille,

joiden katsotaan kykenevän kehittämään Wenhettä ja sen liiketoimintaa. Jos osakkaiden määrä lisääntyy, laaditaan uusi osakassopimus tai uudet osakkaat liittyvät tähän osakassopimukseen erillisellä liittymissopimuksella. Wenheen omistajapohjan laajentaminen edellyttää osakkaiden yksimielistä päätöstä.

4.2 Lähtökohtana on, että uudet osakkaat ("Uusi Osakas") tulevat yhtiön osakkaaksi Uudelle osakkaalle suunnatulla osakeannilla. Osakkaaksi tulemisen ehtona on, että Uusi Osakas liittyy tämän Osakassopimuksen Osapuoleksi. Wenhe allekirjoittaa liittymissopimuksen Osapuolten puolesta. Osakkaat hyväksyvät Uuden Osakkaan tämän Osakassopimuksen Osapuoleksi Wenheen ja Uuden Osakkaan allekirjoitettua liittymissopimuksen.

5 PÄÄOMITTAMINEN

5.1 Yhtiön osakkailla ei ole velvollisuutta pääomittaa yhtiötä.

5.2 Perustajaosakkaat Careeria, Omnia, Hyria ja Invalidisäätiö ovat vuonna 2021 pääomittaneet Yhtiötä yhteensä 300 000 eurolla myöntämällä kukin yhtiölle 75 000 euron pääomalainan.

6 YHTIÖN HALLINTO

6.1 Wenheen yhtiökokouksen ja hallituksen toimintaan sekä hallituksen ja toimitusjohtajan valintaan sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä.

6.2 Osakkailla on kullakin oikeus nimittää yksi (1) hallituksen jäsen.

6.3 Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, tai puheenjohtaja valitaan Osakkaiden nimeämien jäsenten ulkopuolelta.

6.4 Hallituksen puheenjohtaja kutsuu hallituksen koolle tarvittaessa. Hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa.

6.5 Selvyyden vuoksi todetaan, että ainakin seuraavat päätökset tehdään Wenheen hallituksessa, ja ne edellyttävät hallituksen yksimielistä päätöstä:

- a) tytäryhtiöiden perustaminen;
- b) yrityskaupat ja liiketoiminnan ostot;
- c) luvanvaraisten toimintojen käynnistäminen;
- d) investoinnit, joiden arvo ylittää 50.000 euroa;
- e) Yhtiön osallistuminen taloudellisesti merkittäviin ja ajallisesti pitkäjänteisiin tarjouskilpailuihin; ja

f) päätös osakkeiden lunastamisesta Yhtiölle yhtiöjärjestyksen 10 §:ssä 1 kappaleessa tarkoitetulla tavalla. Tässä tilanteessa päätöksentekoon ei osallistu se hallituksen jäsen, jonka on nimittänyt lunastusmenettelyn kohteena olevat osakkeet omistava osakas.

6.6 Riippumatta osakeyhtiölain määräyksistä yhtiökokouksen päätös seuraavissa asioissa edellyttää kaikkien Osakkaiden hyväksyntää:

- a) Omien osakkeiden hankinta pois lukien omien osakkeiden lunastaminen yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen mukaisesti;
- b) Yhtiön purkaminen tai asettaminen selvitystilaan tai hakeminen konkurssiin tai saneerausmenettelyyn;
- c) Yhtiön sulautuminen tai jakautuminen.

7 OSINGONJAKO

7.1 Wenhe jakaa vuotuista osinkoa, mikäli sen taloudellinen tila sen sallii, eikä se ole omiaan vaarantamaan Wenheen kehitystä. Osingonjaosta ja sen määrästä päätetään vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa.

8 YHTIÖN OSAKKEET JA NIIDEN LUOVUTTAMINEN

8.1 Osakkeista ei ole laadittu osakekirjoja. Osakkaat sopivat, että Wenheen osakkeista ei tulla antamaan osakekirjoja tai muitakaan OYL 3:12 §:n mukaisia todistuksia.

8.2 Osakkaat sitoutuvat olemaan panttaamatta tai muutoin käyttämättä vakuutena omistamiaan Wenheen osakkeita.

8.3 Osakkaat sitoutuvat siihen, että eivät luovuta omistamiaan osakkeita kolmannelle osapuolelle ilman, että kyseinen kolmas osapuoli samalla liittyy tämän Osakassopimuksen osapuoleksi.

8.4 Jos Osakas suunnittelee luovuttavansa kaikki omistamansa osakkeet tai osan niistä, tulee kyseisen Osakkaan ilmoittaa suunnitellusta luovutuksesta kirjallisesti Wenheen hallitukselle.

Wenheen hallituksen tulee neljäntoista (14) vuorokauden kuluessa saattaa suunniteltu luovutus kaikkien Osakkaiden tietoon. Luovutusilmoituksessa on mainittava luovutettavien osakkeiden lukumäärä.

8.5 Osakas voi luovuttaa osakkeensa kolmannelle osapuolelle kaikkien Osakkaiden yksimielisellä suostumuksella, ja Osakkaat sitoutuvat tällöin olemaan vetoamatta

yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeeseen. Kolmannella osapuolella tarkoitetaan tässä joko yhtä tai useampaa muuta Osakasta, tai ulkopuolista tahoa.

Jos osakas haluaa luopua osakkeistaan, eikä siihen saada muiden osakkaiden suostumusta, noudatetaan yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen mukaista menettelyä, jolloin Yhtiöllä on ensisijainen ja osakkeenomistajilla toissijainen oikeus lunastaa siirtyvät osakkeet. Lunastushinta on osakkeen käypä arvo.

Osakkaat voivat myös yksimielisesti sopia, että luovuttava Osakas myy ne osakkeet, joita suunniteltu luovutus koskee, muille Osakkaille omien omistussuhteensa suhteessa.

Osakkaalla on oikeus luovuttaa Yhtiölle vastiketta vastaan ne osakkeet, joita suunniteltu luovutus koskee. Yhtiöllä on oikeus hankkia Yhtiön osakkeita, jos yhtiön kaikki osakkaat ovat yksimielisiä. Hankintahinta on osakkeen käypä arvo.

9 OSAKKAIDEN KILPAILEVA TOIMINTA

9.1 Osakkaiden tarkoituksena on, että yhdistämällä voimavaroja ja osaamista Yhtiön toimialaan ja toiminta-ajatuksen liittyvissä toiminnoissa edistetään tämän sopimuksen kohdan 2.1 mukaista Yhtiön tarkoitusta. Yhtiön palvelut täydentävät osakkaiden itse tuottamia ja tarjoamia palveluita, kuitenkin siten, että Yhtiön tuottamat palvelut eivät sulje Osakkaiden mahdollisuutta tuottaa ja tarjota elinkeinoelämää tukevia ja työllisyyttä edistäviä/vahvistavia palveluita. Tällä sopimuksella ei rajoiteta myöskään Osakkaiden oikeutta olla osakkaana yhtiöissä tai muissa yhteisöissä, jotka tuottavat Yhtiön kanssa samankaltaisia palveluita.

10 IMMATERIAALIOIKEUDET

10.1 Wenheen toimesta kehitetyt, sen toiminnassa syntyneet tai sille muuten hankitut immateriaalioikeudet kuuluvat Wenheelle.

11 SALASSAPITOVELVOLLISUUS

11.1 Osakkaat sitoutuvat pitämään salassa Wenheen ja muiden Osakkaiden liiketoimintaintresseihin liittyvän Luottamuksellisen tiedon, jonka se on saanut toiselta Osakkaalta tai Wenheeltä taikka muutoin tietoonsa tähän Osakassopimukseen tai Wenheen toimintaan liittyen. Osakkaat sitoutuvat olemaan käyttämättä Luottamuksellista tietoa mihinkään muuhun tarkoitukseen kuin mistä tässä Osakassopimuksessa on sovittu.

11.2 ”Luottamuksellinen tieto” tarkoittaa kaikkea tietoa (johon sisältyy muun muassa teknologiaan liittyvät tiedot, kaikki tietämys, liikesalaisuudet, tieteellinen ja kaupallinen materiaali, data, piirustukset, näytteet, laitteet, suunnitelmat, määritykset, ohjelmistojen rakennetta, suunnittelua ja koodia koskeva tieto, keksinnöt ja muu aineisto, riippumatta siitä, suojataanko tai voitaisiinko sitä suojata tekijänoikeudella, patentilla tai tavaramerkillä taikka

muutoin), joka on luovutettu kirjallisessa, suullisessa tai sähköisessä muodossa tai muutoin edellä mainituilla tavoilla on tullut Osakkaan tietoon.

11.3 Luottamuksellisena tietona ei kuitenkaan pidetä sellaista tietoa, joka:

- a) on ollut julkinen tai yleisesti saatavilla tiedon luovuttamishetkellä;
- b) on tullut julkiseksi tai yleisesti saatavilla olevaksi tiedon luovuttamisen jälkeen muutoin kuin Osakkaan vastuulla olevasta syystä;
- c) on ollut Osakkaan hallussa tiedon luovuttamisen hetkellä; tai
- d) on tullut Osakkaan haltuun kolmannelta osapuolelta ilman salassapitovelvollisuutta.

11.4 Salassapitovelvollisuudet säilyvät voimassa viisi (5) vuotta siitä, kun Osakas on lakannut olemasta tämän osakassopimuksen osapuoli.

11.5 Edellä tässä kohdassa 11 määrätystä riippumatta tällä sopimuksella ei rajoiteta lainsäädännöstä seuraavia julkisuus- tai salassapitovelvoitteita tai -oikeuksia.

12 VAKUUTUKSET

12.1 Kukin Osakas vakuuttaa toisille Osakkaille tämän Osakassopimuksen allekirjoituksin, että:

- a) tämän Osakassopimuksen allekirjoittavalla/allekirjoittavilla henkilöillä on oikeus allekirjoittaa tämä Osakassopimus edustamansa Osakkaan puolesta; ja
- b) tämän Osakassopimuksen allekirjoittaminen tai sen ehtojen noudattaminen ei ole ristiriidassa, riko tai loukkaa mitään Osakasta sitovaa oikeudellista päätöstä tai tuomiota eikä mitään sopimusta tai velvoitetta.

13 SOPIMUSRIKKOMUS

13.1 Mikäli Osakas syyllistyy sopimusrikkomukseen, tulee sen korjata rikkomus viipymättä ja viimeistään kolmekymmenen (30) päivän kuluessa siitä, kun kaikki muut Osakkaat yhdessä ovat asiasta huomauttaneet. Mikäli Osakas syyllistyy olennaiseen sopimusrikkomukseen, eikä korjaa menettelyään ja sen seurauksia viipymättä, kuitenkin viimeistään kolmekymmentä (30) päivää sen jälkeen, kun muut Osakkaat ovat antaneet sopimusrikkomukseen syyllistyneelle Osakkaalle kirjallisen huomautuksen tämän menettelystä, syyllistyvän Osakkaan on tarjottava siirtämään kaikki omistamansa osakkeet lunastettavaksi muille Osakkaille. Osakkeiden arvo määritetään siten kuin Verohallinnon ohjeessa (VH/6166/00.01.00/2021) Varojen arvostamisen yleisistä periaatteista perintö- ja

lahjaverotuksessa tai sen sijaan annetussa ohjeessa määrätään. Lunastusmenettelyyn sovelletaan muutoin, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään.

Kohdan 8 Wenheen osakkeita koskevien velvoitteiden sekä kohdan 11 salassapitovelvoitteen rikkominen on katsottava aina olennaiseksi sopimusrikkomukseksi.

13.3. Osakkaan syyllistyessä olennaiseen sopimusrikkomukseen, josta aiheutuu muulle osakkaalle tai Yhtiölle vahinkoa, on rikkomukseen syyllistynyt velvollinen korvaamaan vahingon. Vahingonkorvausvastuu rajoittuu koskemaan vain välitöntä vahinkoa.

14 TIEDONANNOT JA ILMOITUKSET

14.1 Kaikki tämän Osakassopimuksen edellyttämät tiedonannot ja ilmoitukset, ellei toisin ole sovittu tässä Osakassopimuksessa, on toimitettava asianomaisille Osapuolille kirjelähetyksinä, sähköpostina muutoin todistettavasti Osapuolen tämän Sopimuksen alussa mainittuun tai muutoin tiedossa olevaan osoitteeseen.

14.2 Vastaanottavan Osapuolen katsotaan saaneen tiedoksi kirjeitse lähetetyn tiedonannon tai ilmoituksen viimeistään seitsemän (7) arkipäivän kuluttua siitä, kun oikeaan osoitteeseen lähetetty kirjelähetys on postileimattu lähettäjän postitoimipaikassa, tai sähköpostitse lähetetyn tiedonannon osalta viimeistään sinä päivänä, kun vastaanottaja on lähettänyt vastaanottokuittauksen.

14.3 Tiedonannon tai ilmoituksen lähettämisen toteennäyttämiseksi riittää, että todistetaan sen olleen oikein osoitetun ja annetun postin kuljetettavaksi tai lähetetyn tai vaihtoehtoisesti vastaanotetun.

14.4 Kukin Osapuoli sitoutuu ilmoittamaan yhteystietojensa muutoksista välittömästi muille Osapuolille.

15 MUUTOSTEN TEKEMINEN

15.1 Kaikki muutokset tähän Sopimukseen tai sen liitteisiin on tehtävä kirjallisesti kaikkien Osakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Muutokset liitetään tämän Sopimuksen liitteiksi. Suulliset muutokset ovat mitättömiä.

16 TULKINTAJÄRJESTYS

16.1 Mikäli tämä Sopimus, siihen liittyvät asiakirjat ja Yhtiön yhtiöjärjestys ovat toistensa kanssa ristiriidassa, on asiakirjoja sovellettava seuraavassa etusijajärjestyksessä: Tämä Sopimus; Sopimukseen liittyvät asiakirjat; ja Wenheen yhtiöjärjestys.

17 VOIMASSAOLO

17.1 Tämä Osakassopimus tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

17.2 Tämä Osakassopimus on voimassa kunkin Osakkaan osalta niin kauan kuin Osakas ja yksikin toinen Osakas omistaa Wenheen osakkeita. Wenheen osalta tämä Osakassopimus lakkaa olemasta voimassa, kun tämä Osakassopimus on lakannut olemasta voimassa kaikkien Osakkaiden osalta. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämän Sopimuksen ehtojen vastainen osakkeiden luovutus tai muu sopimusrikkomus ei vapauta luovuttajaa Osakassopimuksen mukaisista velvoitteista.

17.3 Tämän Osakassopimuksen kohdat, 11 (Salassapito), 13 (Sopimusrikkomus), 17 (Voimassaolo) ja 19 (Sovellettava laki ja riidanratkaisu) sitovat Osakkaita vielä senkin jälkeen, kun Osakas on lakannut olemasta tämän Osakassopimuksen Osapuoli.

18 MUUT MÄÄRÄYKSET

18.1 Mikäli Osapuoli jättää käyttämättä jotakin tämän Sopimuksen tarjoamaa oikeutta, ei tällainen oikeuden käyttämättä jättäminen millään tavalla vaikuta kyseisen Osapuolen oikeuteen käyttää kyseistä oikeutta niin halutessaan, ellei tässä Osakassopimuksessa ole sovittu määräaika oikeuden käyttämiselle.

18.2 Mikäli osa tästä Osakassopimuksesta on tai tulee lainsäädännöllisten muutosten takia, viranomaismääräyksellä tai muista syistä pätemättömäksi tai mitättömäksi, tämä Osakassopimus säilyy muilta osin yhä voimassa. Osapuolet sitoutuvat tällöin neuvottelemaan tämän Osakassopimuksen muuttamisesta siten, että Osapuolten yhteinen alkuperäinen sopimustahto toteutuu mahdollisimman tarkasti.

18.3 Tätä Osakassopimusta tai sen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia ei voida siirtää ilman Osapuolten kirjallista suostumusta.

18.4 Tässä Osakassopimuksessa käytettyjen otsikoiden tarkoitus on ainoastaan tekninen, eivätkä ne siten millään tavoin rajoita Osakassopimuksen ehtojen pätevyyttä tai täytäntöönpanokelpoisuutta eivätkä myöskään vaikuta niiden tulkintaan tai sisältöön.

19 SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU

19.1 Tähän Osakassopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

19.2 Tästä Osakassopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan lopullisesti välitysmenettelyssä Keskuskauppakamarin välitysmenettelysääntöjen mukaisesti. Välitysoikeuden muodostaa yksi (1) välitystuomari, jonka Osapuolet yhdessä valitsevat. Jos Osapuolet eivät pääse välitystuomarin henkilöstä sopimukseen 30 vuorokauden kuluessa toisen Osapuolen tekemästä ehdotuksesta, välitystuomarin nimeää Keskuskauppakamarin välityslautakunta. Välitysmenettely käydään suomen kielellä Helsingissä.

20 ALLEKIRJOITUKSET

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti.

xx.xx.2025

CAREERIA OY

ESPOON SEUDUN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ OMNIA

HYRIA SÄÄTIÖ SR

LIVE SÄÄTIÖ SR

VANTAAN KAUPUNKI

YHTIÖJÄRJESTYS

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Wenhe Oy ja kotipaikka Vantaa.

2 § Toimiala ja tarkoitus

Yhtiön toimialana on työllisyys-, elinkeino-, ohjaus-, valmennuspalveluiden tuottaminen sekä työpankki-, vuokraus- ja rekrytointitoimintaan liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, muita arvopapereita sekä kiinteistöjä.

3 § Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään viisi (5) jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi jatkuu toistaiseksi.

Hallituksen kokous voidaan pitää sähköisesti etäyhteyden avulla, mikäli kaikilta hallituksen jäseniltä kokouskutsun yhteydessä tiedustellaan, että se on heille teknisesti mahdollista, ja he ovat sen vahvistaneet olevan mahdollista.

4 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka hallitus nimittää.

5 § Edustaminen

Yhtiötä edustaa paitsi hallitus, myös hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin yksin sekä hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

Lisäksi hallitus voi antaa nimetyllä henkilöllä prokuran tai oikeuden yhtiön edustamiseen joko yksin, kaksi yhdessä tai yhdessä hallituksen jäsenen kanssa.

6 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

7 § Tilintarkastaja

Yhtiöllä on yksi (1) tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja, jonka tulee olla vähintään hyväksytty tilintarkastaja (HT). Mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö,

varatilintarkastajaa ei tarvitse valita.
Tilintarkastajan toimikausi jatkuu toistaiseksi.

8 § Kokouskutsu

Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava osakkeenomistajille aikaisintaan kuusi (6) viikkoa ja viimeistään neljä (4) viikkoa ennen yhtiökokousta kirjallisesti tai muutoin todistettavasti.

9 § Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Yhtiökokouksessa on esitettävä

1. tilinpäätös ja tarvittaessa konsernitilinpäätös, jotka käsittävät tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomus; sekä
2. tilintarkastuskertomus; päätettävä
3. tilinpäätöksen ja tarvittaessa konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta;
4. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aiheutta;
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista ja matkakustannusten korvausperusteista;
7. tarvittaessa hallituksen jäsenten lukumäärästä;
8. tarvittaessa hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta; sekä

käsiteltävä

9. muut kokouskutsussa esitetyt asiat.

Varsinainen yhtiökokous tai ylimääräinen yhtiökokous voidaan pitää yhtiön kotipaikan lisäksi myös muussa hallituksen päättämässä Suomen kunnassa.

10 § Yhtiön oikeudesta hankkia omia osakkeitaan

Yhtiöllä on oikeus hankkia yhtiön osakkeita, jos yhtiön kaikki osakkaat ovat yksimielisiä asiasta.

11 § Lunastuslauseke

Yhtiöllä ja osakkeenomistajalla on oikeus lunastaa muulta omistajalta kuin yhtiöltä kolmannelle siirtyvä

osake. Ensisijainen lunastusoikeus on yhtiöllä. Yhtiön käyttäessä lunastusoikeuttaan on sen esitettävä lunastusvaatimus siirronsaajalle kuukauden kuluessa siitä, kun luovutuksensaaja on ilmoittanut yhtiölle osakkeen siirrosta.

Osakkeenomistajilla on toissijainen oikeus lunastaa osakkeet ilmoittamalla lunastusvaatimuksestaan yhtiön hallitukselle kahden (2) kuukauden kuluessa laskettuna siitä, kun hallitus on vastaanottanut ilmoituksen osakkeen siirtymisestä. Jos useampi osakkeenomistaja haluaa käyttää lunastusoikeuttaan, osakkeet jaetaan lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeet lunastusta haluavien kesken arvalla.

Lunastusoikeutta ja lunastushintaa koskevat riitaisuudet ratkaistaan 11 §:n mukaisesti.

Muilta osin lunastukseen sovelletaan osakeyhtiölain määräyksiä.

Maininta tästä lunastuslausekkeesta on merkittävä mahdollisiin osakekirjoihin ja muihin osakeinstrumentteihin sekä osakasluetteloon.

12 § Välityslauseke

Kaikki riidat toisaalta yhtiön ja toisaalta hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajien tai osakkeenomistajien välillä ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla ja mikäli neuvottelu ei tuota tulosta, lopullisesti välitysmenettelyssä Keskuskauppakamarin välitysmenettelysääntöjen mukaisesti Helsingissä yksi jäsenen välitysoikeuden toimesta suomen kielellä. Elleivät osapuolet pääse yksimielisyyteen välitystuomarista kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut toiselta asianosaiselta kehotuksen välitystuomarin valitsemiseen, välitystuomarin asettaa Keskuskauppakamari.

SOPIMUS WENHE OY:LLE MYÖNNETTYJEN PÄÄOMALAINOJEN TAKAISINMAKSAMISESTA

Careeria Oy
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Hyria Säätiö sr
Live-säätiö sr
Vantaan kaupunki

x.x.2025

Allekirjoittaneet ovat tehneet seuraavan sopimuksen koskien Wenhe Oy -nimistä osakeyhtiötä.

1 OSAPUOLET

a) **Careeria Oy** (y-tunnus: 2918298-7) ("Careeria") osoite: Perämiehentie 6, 06100 Porvoo sähköposti: hallinto@careeria.fi

b) **Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia** (y-tunnus: 0502454-6) ("Omnia") osoite: PL 77700, 02070 Espoon kaupunki sähköposti: kirjaamo@omnia.fi

c) **Hyria säätiö sr** (y-tunnus: 0213798-3) ("Hyria") osoite: PL 9, 05801 Hyvinkää sähköposti: kirjaamo@hyria.fi

d) **Live-säätiö sr** (y-tunnus: 0201375-3) (Live), osoite: Kiannonkatu 2, 02650 Espoo sähköposti: marja.pajulahti@inlive.fi

e) **Vantaan kaupunki** (y-tunnus 0124610-9) ("Vantaa") osoite: Asematie 7, 01300 Vantaa sähköposti kirjaamo@vantaa.fi

a) - e) jäljempänä yhdessä "Osapuolet" ja erikseen "Osapuoli"

2 SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Wenhe Oy:n osakkaat Careeria, Omnia, Hyria ja Live ovat syyskuussa 2022 kukin myöntäneet Wenhe Oy:lle 75 000 euron pääomalainan. Velkakirjassa on sovittu lainan takaisinmaksusta mm. seuraavaa:

Laina on eräpäivätön ja Lainansaaja voi maksaa lainan takaisin, kun lain ja tämän sopimuksen mukaiset edellytykset täyttyvät. Lainansaaja maksaa lainan takaisin, kun tämän laina ei Lainansaajan harkinnan mukaan ole enää tarpeen sen pääoman vahvistamiseksi.

Laina maksetaan takaisin aikaisintaan Lainansaajan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen, jonka perusteella lain ja tämän sopimuksen mukaisesti laina voidaan maksaa takaisin, vahvistamisen jälkeen.

Osapuolet ovat neuvotelleet Vantaan kaupungin tulemisesta Wenhe Oy:n osakkaaksi merkitsemällä yhtiön uusia osakkeita. Osapuolet ja Wenhe Oy ovat tätä varten neuvotelleet erillisen osakassopimuksen, joka allekirjoitetaan yhdessä tämän sopimuksen kanssa.

Tämän sopimuksen tarkoituksena on taata Wenhe Oy:lle mahdollisuus sopeuttaa ja kehittää toimintaansa yhtiön toimintaympäristöä merkittävästi muuttaneen työvoima- ja yrityspalveluja koskevan uudistuksen jälkeisessä tilanteessa. Tässä tarkoituksessa Wenhe

Oy:n kokonaan omistavat Osapuolet sopivat, että Wenhe Oy ei maksa pääomalainoja takaisin seuraavan kahden vuoden aikana.

3 PÄÄOMALAINAN TAKAISINMAKSU

Osapuolet sopivat toimivansa siten, että Wenhe Oy ei maksa takaisin Careerian, Omnian, Hyrian ja Liven sille myöntämiä pääomalainoja tämän sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kahden vuoden aikana, vaikka pääomalainoja koskevan velkakirjan mukaiset takaisinmaksun edellytykset täyttyisivätkin.

Tällä sopimuksella ei muuteta pääomalainoja koskevan velkakirjan ehtoja eikä rajoiteta pääomalainojen takaisinmaksamista kahden vuoden rauhoitusajan jälkeen.

4 VOIMASSAOLO

Tämä sopimus tulee voimaan, kun kaikki Osapuolet ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen ja osakassopimuksen.

5 SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan lopullisesti välitysmenettelyssä Keskuskauppakamarin välitysmenettelysääntöjen mukaisesti. Välitysoikeuden muodostaa yksi (1) välitystuomari, jonka Osapuolet yhdessä valitsevat. Jos Osapuolet eivät pääse välitystuomarin henkilöstä sopimukseen 30 vuorokauden kuluessa toisen Osapuolen tekemästä ehdotuksesta, välitystuomarin nimeää Keskuskauppakamarin välityslautakunta. Välitysmenettely käydään suomen kielellä Helsingissä.

6 ALLEKIRJOITUKSET

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti.

xx.xx.2025

CAREERIA OY

ESPOON SEUDUN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ OMNIA

HYRIA SÄÄTIÖ SR

LIVE SÄÄTIÖ SR

VANTAAN KAUPUNKI

7

Amcham Finland ry:n jäseneksi liittyminen / PT

VD/3506/00.04.02/2025

PT/TK/TT/MT

Amcham Finland ry (Suomi-USA kauppakamari) on voittoa tavoittelematon, jäsenrahoitteinen ja poliittisesti riippumaton yritys yhteisö, joka edistää vahvaa transatlanttista taloutta ja liiketoimintaympäristön kehittymistä Suomessa. Yhdistyksellä on noin 200 jäsentä yli 20 eri toimialalta. Muista Suomen suurista kaupungeista esimerkiksi Helsinki, Espoo ja Tampere kuuluvat Amchamin jäseniin. Yhdistyksen tavoitteena on syventää taloudellista suhdetta Suomen ja Yhdysvaltojen välillä ja edistää Suomessa kansainvälistymistä, innovaatioita, liiketoiminnan kehittämistä ja kestäviä kumppanuuksia.

Amcham edistää jäsenyritystensä kansainvälistymistä ja luo myönteistä kuvaa ulkomaisista investoinneista ja kansainvälisistä osaajista Suomessa. Yhdistys tarjoaa jäsenilleen asiantuntemusta ulkomaisten suorien investointien käytännöistä, tutkimustietoa, parhaita käytäntöjä sekä ajankohtaista tietoa Yhdysvaltojen markkinatrendeistä. Amcham edistää myös toimialojen välistä vaikuttamista sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, millä vahvistetaan yhteistyöhön perustuvaa kasvua. Amchamin jäsenenä Vantaan kaupungin on mahdollista laajentaa kansallisia ja kansainvälisiä verkostojaan ja osallistua vaikuttamistyöhön erilaisissa jäsenille suunnatuissa tapahtumissa ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen keskittyvissä foorumeissa. Monipuolinen verkostoituminen ja uusien kumppanuuksien luominen tukevat Vantaan pyrkimyksiä houkuttaa kaupunkiin enemmän kasvuyrityksiä ja uusia, erityisesti korkean teknologian ja tuotteiden, yritysinvestointeja. Tämä auttaa tukemaan kaupungin elinvoiman kehittämistä sekä yrittäjyyden, osaamisen ja työllisyyden vahvistamista.

Amcham Finland ry:n jäsenyyden vuosimaksu on 3950 € (alv 0 %). Jäsenyys on voimassa toistaiseksi. Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää yhdistysten jäsenyyksistä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on yli 1000 euroa.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) Vantaan kaupunki liittyy Amcham Finland ry:n jäseneksi 01.06.2025 alkaen
- b) valtuutetaan elinvoimapalveluiden palvelualueen elinvoimajohtaja hyväksymään ja allekirjoittamaan liittymiseen kuuluvat asiakirjat, ja
- c) yhdistyksen jäsenmaksu maksetaan Elinvoimapalvelujen palvelualueelta Invest in houkuttelu -kustannuspaikalta 105010500.

Täytäntöönpano: Elinvoimapalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Elinvoimajohtaja Tommo Koivusalo,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/2806/00.04.01/2025

PT/TK/MT

Helsingin seudun yhteistyökokous on toimittanut kaikkiin seudun kuntiin hyväksyttäväksi muutetun Helsingin seudun yhteistyösopimuksen. Yhteistyökokous päätti kokouksessaan 3.4.2025 hyväksyä päivitetyn yhteistyösopimuksen. Sopimus päätettiin toimittaa hyväksyttäväksi kaikkiin seudun kuntiin, jonka jälkeen se tulee voimaan.

Helsingin seudun kuntien yhteistyö perustuu vuonna 2005 hyväksyttyyn yhteistyösopimukseen, jossa on sovittu mm. yhteistyön tavoitteista, organisoinnista, periaatteista ja menettelytavoista. Vantaan kaupungin osalta alkuperäisen sopimuksen on hyväksynyt kaupunginvaltuusto **13.6.2005 § 11**. Yhteistyösopimusta on edellisen kerran päivitetty vuonna 2021 kaupunginvaltuuston päätöksellä **15.6.2021 § 6**. Helsingin seudun yhteistyökokous on kokoontunut vuosittain 2–3 kertaa.

Yhteistyökokous esittää, että jatkossa yhteistyösopimuksessa ei enää ole mainintoja kumppanuuskunnista 14 yhteistyösopimuksen allekirjoittajan lisäksi. Lisäksi Helsingin seudun yhteistyökokouksen kokoonpanoa muutettaisiin siten, että jokaisesta kunnasta kokoukseen osallistuisi yksi luottamushenkilö nykyisen kahden sijasta. Lisäksi kuntakohtaisten jäsenten lisäksi valittavien alueellisten lisäjäsenten määrä puolitettaisiin kuudesta kolmeen.

Uudessa yhteistyösopimuksessa yhteistyökokouksen tavoitetta ja suuntaa tiivistetään siten, että se keskittyisi erityisesti maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen sekä seudun yhteiseen edunvalvontaan. Vanhassa sopimuksessa kirjaus on ollut laajempi keskittyen kuitenkin samoihin teemoihin.

Sopimuksessa on kirjattu myös MAL-prosessin valmistelusta uudella tavalla. Aikaisempi MAL-neuvottelukunta on tarkoitus korvata yhteistyökokouksen nimeämällä maankäytön, asumisen ja liikenteen toimialajohdon ryhmällä, joka vastaa MAL-prosessin operatiivisesta johtamisesta. Ryhmään kuuluisivat teknisen/kaupunkiympäristön toimialan ylimmät viranhaltijat Helsingistä, Espoosta, Vantaalta ja Kauniaisista sekä Kuuma-kunnista. Kaupunkikohtaisesti määriteltäisiin muut tarvittavat prosessiin osallistuvat tahot. Myös aikaisemmin valittu MAL-neuvottelukunta on koostunut kaupunkikohtaisesti ylimmästä virkajohdosta.

Sopimus on tarkoitettu tulemaan voimaan sen jälkeen, kun kaikki seudun kunnat ovat sen hyväksyneet. Sopimus olisi voimassa toistaiseksi, kuten aiempikin sopimus.

Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Helsingin seudun yhteistyösopimus. Sopimus korvaa aiemman, vuodesta 2021 lähtien voimassa olleen vastaavan sopimuksen ja on voimassa toistaiseksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Helsingin seudun yhteistyösopimus. Sopimus korvaa aiemman, vuodesta 2021 lähtien voimassa olleen vastaavan sopimuksen ja on voimassa toistaiseksi.

Liitteet:

- Helsingin seudun kuntien päivitetty yhteistyösopimus (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 03.04.2025)
- Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021 (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 11.5.2021), pöytäkirjan liite

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Yhteyspäällikkö Terttu Korte,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

1. Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tällä sopimuksella Helsingin seudun 14 kunnan poliittinen johto ja viranhaltijajohto sitoutuvat kehittämään yhdessä seudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä sekä valvomaan yhdessä seudun etua.

2. Sopimuksen osapuolet ja voimaantulo

Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kaupungit ja kunnat: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniai-
nen, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo.

Sopimus tulee voimaan, kun sopimuksen osapuolina olevat kaupungit ja kunnat ovat sen hyväksyneet.

Tämä sopimus korvaa aiemman Helsingin seudun yhteistyösopimuksen vuodelta 2021 ja on voimassa tois-
taiseksi.

3. Helsingin seudun yhteistyökokous

Yhteistyökokous

Helsingin seudun yhteistyökokous on kuntien johtavien luottamushenkilöiden säännöllisesti kokoontuva
yhteistoimintaelin, jossa käsitellään seudullisesti merkittäviä asioita.

Yhteistyön kohteena ovat erityisesti maankäyttö, asuminen ja liikenne ja seudun yhteinen edunvalvonta.

Yhteistyökokous käsittelee ja hyväksyy valtuustokausittain Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja lii-
kenteen suunnitelman sekä tekee esityksen kuntien valtuustoille sen kuntakohtaisesta hyväksymisestä.

Yhteistyökokouksen kokoonpano

Yhteistyökokoukseen osallistuu kustakin kunnasta yksi (1) luottamushenkilö, yhteensä 14 luottamushenki-
löö. Yhteistyökokous voi päättää, että kokoukseen valitaan valtuustokaudeksi lisäksi 3 lisäjäsentä. Näistä
kaksi (2) jäsentä edustaa pääkaupunkiseudun kaupunkeja ja yksi (1) jäsen KUUMA-seutua. Yhteistyökokouk-
sen jäsenille ja lisäjäsenille nimetään myös henkilökohtaiset varajäsenet.

Yhteistyökokous valitsee valtuustokaudeksi keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa
siten, että puheenjohtaja edustaa Helsingin kaupunkia, ensimmäinen varapuheenjohtaja muuta pääkau-
punkiseutua ja toinen varapuheenjohtaja KUUMA-seutua.

Helsingin seudun yhteiskokouksen menettelytavat

Yhteistyökokous pidetään vuosittain tarpeen mukaan 1-3 kertaa. Yhteistyökokous pyrkii päätöksenteossaan yksimielisyyteen. Kussakin kuntien hyväksyntää vaativassa asiassa kunnat tekevät varsinaisen päätöksen kukin omassa luottamuselimessään.

Kokouksessa asiat esittelee kuntajohtajien valmistelukunnan puheenjohtaja, sen jäsenet tai muu valmistelukunnan nimeämä esittelijä. Kaupungin- ja kunnanjohtajat sekä kuntajohtajien valmistelukunnan sihteeristön jäsenet ovat läsnä yhteistyökokouksessa. Kokouksissa voi olla kutsuttuina paikalla myös muita asiantuntijoita kunnista. Tarvittaessa kokouksissa voidaan kuulla myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kokouksessa sovituista asioista laaditaan muistio, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa kokouksen sihteeri.

4. Yhteistyökokouksen valmistelu ja muu viranhaltijayhteistyö

Kuntajohtajien valmistelukunta

Valmistelua johtaa kunnan- ja kaupunginjohtajista muodostuva valmistelukunta.

Valmistelukunta huolehtii yhteistyökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelun järjestämisestä ja asioiden esittelystä.

Valmistelusta kuntajohtajien valmistelukunnalle vastaa valmistelusihteeristö. Sihteeristöön kuuluvat kuntajohtajien valmistelukunnan siihen nimeämät edustajat. Sihteeristön puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin sihteeristön edustaja.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen toimialajohdon ryhmä

Yhteistyökokous nimeää maankäytön, asumisen ja liikenteen toimialajohdon ryhmän, joka vastaa MAL-prosessin operatiivisesta johtamisesta. Siihen kuuluvat teknisen/kaupunkiympäristön toimialan ylimmät viranhaltijat Helsingistä, Espoosta, Vantaalta ja Kauniaisista (yhteensä neljä) sekä Kuuma-kunnista (yhteensä kolme). Kaupunki/kuntakohtaisesti määritellään muut tarvittavat prosessiin osallistuvat tahot. Helsingin osalta valmisteluun osallistuvat kaupunkiympäristön toimialan ohella kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston edustajat ja KUUMA-seudun kuntien osalta KUUMA-seutu liikelaitoksen edustaja.

Toimialajohdon ryhmä valmistelee yhteistyökokoukselle seudun yhteisen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman ja huolehtii sen toteutumisen seurannasta ja raportoinnista. Tämä tapahtuu yhteistyössä liikenteen osiosta vastaavan Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnan (HLJ-toimikunta) kanssa.

Muut neuvottelukunnat ja projektit

Yhteistyökokous voi nimetä myös muita työryhmiä.

5. Muut yhteistyön periaatteet

Kuntajohtajien valmistelukunta vastaa yhteistyössä yhteistyökokouksen puheenjohtajan kanssa yhteistyökokouksen tiedotuksesta ja päättää tarvittaessa sen periaatteista.

Yhteistyökokouksista aiheutuvista kokouskustannuksista vastaa kokouksen järjestävä taho. Kokouksen osanottajille maksettavista kokouspalkkioista ja ansiomenestysten korvaamisesta päättää ja vastaa kukin kunta omien sääntöjensä mukaisesti. Muiden mahdollisesti aiheutuvien kustannusten jakamisesta päättää kuntajohtajien valmistelukunta.

Helsingin seudun kuntien yhteistyösopimus 2021 (Hyväksytty HSYKin kokouksessa 11.5.2021)

1. Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Sopimus- ja kumppanuuskuntien yhteisenä tavoitteena on Helsingin seudun kuntien yhteistyön kehittäminen ja edunvalvonta.

Helsingin seudun kunnat sitoutuvat poliittisen- ja viranhaltijajohdon vapaaehtoiseen ja säännölliseen yhteistyöhön.

Yhteistyö perustuu Helsingin seudun kuntien yhteiseen näkemykseen alueen haasteista ja yhteiseen tahoon vaikuttaa alueen kehittämiseen.

2. Sopimuksen osapuolet ja voimaantulo

Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kaupungit ja kunnat, jäljempänä sopimuskunnat: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Kerava, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää, Kirkkonummi, Vihti ja Sipoo.

Lisäksi yhteistyöhön osallistuvat seuraavat kaupungit ja kunnat, jäljempänä kumppanuuskunnat: Porvoo, Lohja ja Siuntio.

Kumppanuuskunnilla olisi tässä sopimuksessa määritellyllä tavalla oikeus osallistua Helsingin seudun yhteistyökokouksen kokouksiin sekä kunnan- ja kaupunginjohtajien valmistelukunnan kokouksiin. Kumppanuuskunnat eivät kuitenkaan osallistu valmisteluun tai päätöksentekoon maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta poikkeuksena liikennejärjestelmäsuunnittelun osalta Siuntio, joka on HSL:n jäsenkunta.

Sopimus tulee voimaan, kun sopimuksen osapuolina olevat kaupungit ja kunnat ovat sen hyväksyneet.

Tämä sopimus korvaa aiemman Helsingin seudun yhteistyösopimuksen vuodelta 2005 ja on voimassa toistaiseksi.

3. Helsingin seudun yhteistyökokous

Yhteistyökokous

Helsingin seudun yhteistyökokous on sopimus- ja kumppanuuskuntien johtavien luottamushenkilöiden säännöllisesti kokoontuva yhteistoimintaelin, jossa käsitellään seudullisesti merkittäviä asioita.

Yhteistyökokous voi esittelystä käsitellä kaikkia kunnan toimialaan kuuluvia asioita. Yhteistyön kohteena ovat erityisesti maankäyttö, asuminen ja liikenne, seudun yhteinen edunvalvonta sekä tarvittaessa seudulliset palvelut.

Yhteistyökokous käsittelee ja hyväksyy valtuustokausittain Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman maankäyttöä ja asumista koskevien osioiden osalta sekä tekee esityksen sopimus kuntien valtuustoille sen kuntakohtaisesta hyväksymisestä.

Yhteistyökokouksen kokoonpano

Yhteistyökokoukseen osallistuvat sopimus- ja kumppanuuskuntien kunnanvaltuustojen ja –hallitusten I. puheenjohtajat, yhteensä 34 luottamushenkilöä. Yhteistyökokouksen jäsenille ei nimetä varajäseniä. Yhteistyökokous voi päättää, että kokoukseen valitaan valtuustokaudeksi lisäksi 4-6 lisäjäsentä. Näistä 2-4 jäsentä edustaa pääkaupunkiseudun kaupungeja ja kaksi (2) jäsentä KUUMA-seutua.

Yhteistyökokous valitsee valtuustokaudeksi keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Yhteistyökokous nimeää lisäksi tarvittaessa valtuustokaudeksi keskuudestaan teknisen työvaliokunnan, johon kuuluu puheenjohtajiston lisäksi 2-3 jäsentä. Tekninen työvaliokunta huolehtii lisäjäsenten sekä puheenjohtajiston nimeämisen valmistelusta.

Helsingin seudun yhteiskokouksen menettelytavat

Yhteistyökokous pidetään vuosittain tarpeen mukaan 2-3 kertaa. Yhteistyökokous tekee esityksensä kunnille yksimielisesti. Kussakin kuntien hyväksyntää vaativassa asiassa kunnat tekevät varsinaisen päätöksen kukin omassa luottamuselimessään.

Kokouksessa asiat esittelee kuntajohtajien valmistelukunnan puheenjohtaja, sen jäsenet tai muu valmistelukunnan nimeämä esittelijä. Sopimus- ja kumppanuuskuntien kaupungin- ja kunnanjohtajat ovat läsnä yhteistyökokouksessa. Kokouksissa voi olla kutsuttuina paikalla myös muita asiantuntijoita kunnista. Lisäksi kokouksissa ovat läsnä kuntajohtajien valmistelukunnan sihteeristön jäsenet. Tarvittaessa kokouksissa voidaan kuulla myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kokouksessa sovituista asioista laaditaan muistio, jonka allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa kokouksen sihteeri.

4. Yhteistyökokouksen valmistelu ja muu viranhaltijayhteistyö

Kuntajohtajien valmistelukunta

Valmistelua johtaa sopimus- ja kumppanuuskuntien kunnan- ja kaupunginjohtajista muodostuva valmistelukunta.

Valmistelukunta huolehtii yhteistyökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelun järjestämisestä ja asioiden esittelystä.

Valmistelusta kuntajohtajien valmistelukunnalle vastaa valmistelusihteeristö. Sihteeristöön kuuluvat kuntajohtajien valmistelukunnan siihen nimeämät edustajat. Sihteeristön puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin sihteeristön edustaja.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen neuvottelukunta

Yhteistyökokous nimeää maankäytön, asumisen ja liikenteen neuvottelukunnan (MAL-neuvottelukunta), johon kuuluu kunkin sopimuskunnan siihen nimeämä johtava maankäyttö- ja asuntotoimen viranhaltija.

MAL-neuvottelukunta valmistelee yhteistyökokoukselle seudun yhteisen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman ja huolehtii sen toteutumisen seurannasta ja raportoinnista. Tämä tapahtuu yhteistyössä liikenteen osiosta vastaavan Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnan (HLJ-toimikunta) kanssa.

Muut neuvottelukunnat ja projektit

Yhteistyökokous voi nimetä myös muita neuvottelukuntia.

5. Muut yhteistyön periaatteet

Kuntajohtajien valmistelukunta vastaa yhteistyössä yhteistyökokouksen puheenjohtajan kanssa yhteistyökokouksen tiedotuksesta ja päättää tarvittaessa sen periaatteista.

Yhteistyökokouksista aiheutuvista kokouskustannuksista vastaa kokouksen järjestävä taho. Kokouksen osanottajille maksettavista kokouspalkkioista ja ansiomenestysten korvaamisesta päättää ja vastaa kukin sopimus- ja kumppanuuskunta omien sääntöjensä mukaisesti. Muiden mahdollisesti aiheutuvien kustannusten jakamisesta päättää kuntajohtajien valmistelukunta.

9 **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa:
Kiinteistö 92-21-128-5 (Kisällintie 11 A) / TeA**

VD/3222/10.00.01.01.00/2025

TeA/AK/TH/AVP/JHo/MT

Vantaan kaupungilta on pyydetty 23.4.2025 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Papru Invest Oy (Y: 0105201-3)

Ostaja: Tarjouskilpailun perusteella

Kaupan kohde:

Kaupan kohteena on Piispankylän (21) kaupunginosassa sijaitseva 11 760 m²:n suuruinen rakennettu kiinteistö 92-21-128-5 osoitteessa Kisällintie 11 A, 01730 Vantaa.

Kauppahinta:

11 250 000 euroa (noin 1 594 euroa € / k-m² ja noin 957 € / m²).

Kaupan kohteena oleva kiinteistö on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT, e = 0.6, III). Kiinteistöllä on rakennusoikeutta 7 056 k-m². Kaupan kohteella sijaitsee noin 7 017 k-m²:n suuruinen logistiikka- ja toimistokäytössä oleva rakennus vuodelta 2008, joka on vuokrattu kohteessa liiketoimintaa harjoittaville vuokralaisille. Kaupan yhteydessä myyjä siirtää kyseiset vuokrasopimukset ostajalle. Kaupan kohde rajoittuu lännessä, etelässä ja idässä kaupungin omistamiin maihin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT) osoitettua rakennettua kiinteistöä. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 25 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta.

22.4.2025 päivätty ennakkolausuntopyyntö on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

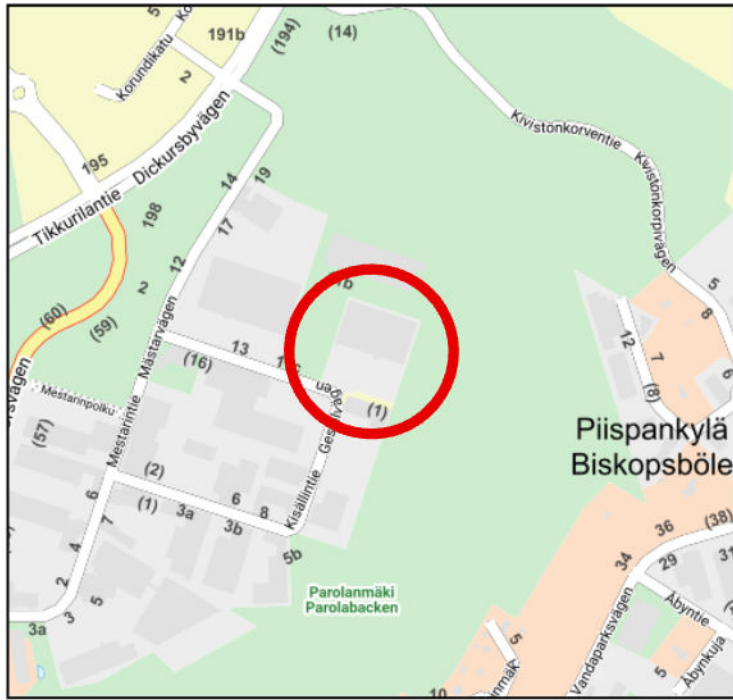
- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

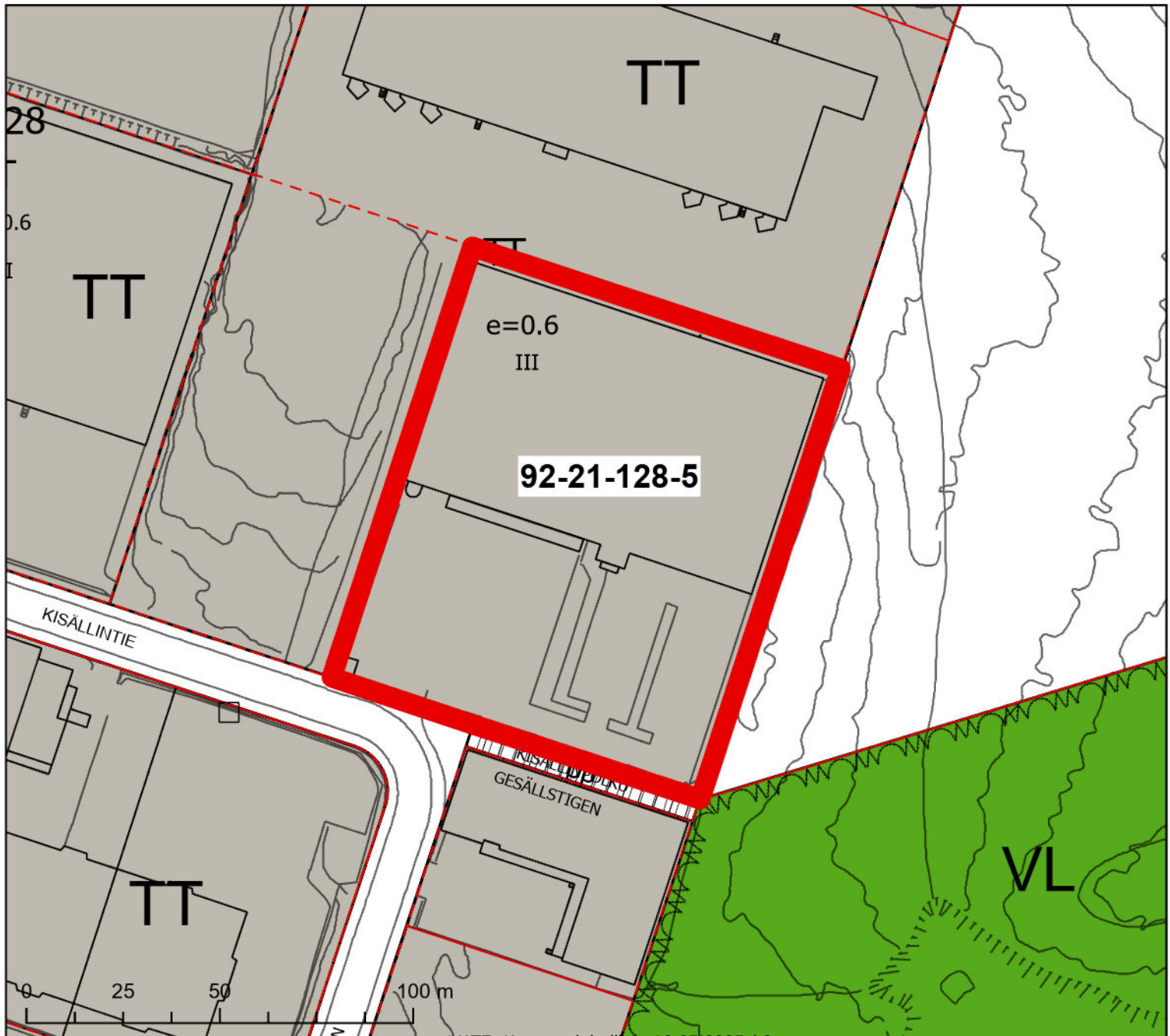

LIITEKARTTA

ENNAKKOLAUSUNTO
ETUOSTO-OIKEUDEN KÄYTTÄMÄTTÄ
JÄTTÄMISESTÄ

Kaupunginosa 21 PIISPAKYLÄ

Kiinteistö 92-21-128-5

Pinta-ala noin 11 760 m²

10 Värитеhtaan alueen kaavarunko 062900, 62. Jokiniemi, 64. Kuninkaala, Värитеhtaan alue / TeA

VD/6502/10.02.04.00/2021

SP/MYL/TKO/VIK/MT/KKI/TKO/SSO/EK

Värитеhtaan alueen kaavarunko viitoittaa aluekokonaisuuden kehitystä pitkällä aikavälillä.

Kaavarungon alue asemakaavoitetaan ja toteutetaan vaiheittain. Kaavarunkoluonnos mahdollistaa arviolta 3500–4500 asukkaan ja 2500–3000 työpaikan sijoittumisen alueelle. Yleiset alueet sisältävä aluetehokkuus nousee 0,6–0,7:ään. Aluetta kehitetään monipuolisesti kestäväksi, korkealaatuiseksi asuin-, työpaikka- ja virkistysympäristöksi, joka on vanhaa ja uutta yhdistelevä moderni keskusta-alue. Nykyistä paremmin ympäristöönsä kytkeytyvä kestävä liikuttamisen alue ja fyysisesti sekä toiminnallisesti värikkäät kaupunkikorttelit sijoittuvat lomittain vihreän puistokaupungin kanssa.

Kaavarunko koskee Tikkurilan suuralueen kaupunginosaa 64. Kuninkaala, ja vähäisiä osia kaupunginosaa 62. Jokiniemi.

Alue sijaitsee Kuninkaan kaupunginosassa n:o 64 ja osittain Jokiniemen kaupunginosassa nro 62, pääradan itäpuolella, noin puolen kilometrin päässä Tikkurilan rautatieasemalta etelään. Alue rajautuu etelässä Taostiehen, Kuninkaalantiehen, Markusaksenpuistoon sekä Heidehofintiehen. Idässä alue rajautuu Jokiniemenkatuun sekä Keravanjokeen ja pohjoisessa Tikkurilantiehen. Lännessä alue rajautuu Päärataan.

Maanomistus

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 40 ha. Maanomistus on noin puoliksi PPG-Tikkurila Oyj:n (20,7 ha) ja Vantaan kaupungin.

Valmistelu

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavarungon valmisteluun ovat osallistuneet konsultteina Arkkitehtitoimisto Noan Oy työryhmineen sekä Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy työryhmineen sekä DEAS Asset Management.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pääosin (A/TP) asumisen ja työpaikkojen aluetta ja alue varataan sekä asumiseen että monipuolisille työpaikkatoiminnoille. Heurekaan parkkialue, C, on kaupunkikeskustan aluetta, jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. C-alueen länsireunalla on ohjeellinen sijainti pyöräilyn baanalle, joka on pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys. Alueen koillisosassa on kestävä kasvun vyöhykkeen alue, joka tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjaan. Alueen ytimen VL on lähivirkistysaluetta. VL-alueella sijaitsee myös viljelypalstamerkintä sekä merkintä ohjeelliselle ulkoilureitille. Virkistysalueyhteydet osoittavat vehreiden yhteyksien tarvetta rakennettavien alueiden läpi. Keravanjoen reuna-alueet on merkitty joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeeksi. Yleiskaavan sinivalkoraitainen merkintä on symboli, joka tarkoittaa joen rannan virkistyskäytön kehittämistä laajemminkin kuin pelkästään merkinnän alle jäävällä alueella. Joen varrelle on merkitty myös ekologinen runkoyhteys sekä merkintä ”maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö”. Alueen keskikohdilla sijaitsee ”kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kylämaisema”, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on

suojeltava. Yleiskaavan oikeusvaikutteisella liitekartalla annetaan tarkempia määräyksiä kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin mukaan.

Asemakaava

Muutosalueella on voimassa yhteensä kuusi asemakaavaa tai asemakaavamuutosta.

1. Alueen ensimmäinen asemakaava ”640600 Kuninkaala 2 ” on vuodelta 1980. Asemakaava koskee korttelia 64105, joka on merkitty A 9, asuntorakentamisen korttelialueeksi, jossa rakennusten on oltava harjakattoisia ja rakennusten pääasiallinen rakennusmateriaalin tulee olla puuta. Asemakaava-alueeseen kuuluu myös Markusaksenpuisto, joka on asemakaavassa merkinnällä VP, puistoaluetta ja osa Taostien katualuetta.
2. Alueen ensimmäinen asemakaavamuutos on 1986 voimaan tullut Kuninkaan asemakaavamuutos nro 000479, jossa kortteli 64150 kortteli AO/s on erillispientalojen korttelialuetta, jolla ympäristöä säilytetään. Muutosalueella sijaitsee Päkaksenpuisto VP, yleinen pysäköintialue LP sekä Kuninkaanranta niminen VP-puistoalue rajautuen Keravanjoen W-vesialueeseen.
3. Alueella sijaitsee myös toinen vuonna 1985 vahvistunut kaavamuutosalue 000484, jossa kortteli 64107 on merkitty TK teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi, Päkaksenpuisto VP/s = puistoalueeksi, jolla ympäristö säilytetään, osa Kuninkaalantien katualuetta sekä VP, osa Värитеhtaanrantaa sekä W vesialuetta.
4. Vuonna 1988 vahvistunut asemakaavanmuutos nro 000686 on pääosin korttelin 64104 T2 teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta. Korttelialueelle saa rakentaa myös liike- ja toimistotiloja. Alueella sijaitsee myös AH3, huoltorakennusten korttelialue, jolla sijaitsee myös sr, suojeltavia rakennuksia.
5. Korttelin 64104 luoteisnurkassa on voimassa vuonna 1990 vahvistunut kaavamuutos nro 000621, jossa Y on yleisten rakennusten korttelialuetta.
6. Uusin alueen kaavamuutoksista on vuodelta 2006, Tikkurila / Kuninkaala 001888, jossa korttelin 61440 kaavamerkintä YY on kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta, Värитеhtaanrannan VP-aluetta sekä osa Kuninkaalantien katualuetta. Kaavamuutokseen kuuluu myös osa päärataa, joka on LR-rautatietaluetta. Rata-alueen ja YY-korttelin välissä kulkee pp, jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katualue, istutettava alueen osa sekä mah, alueen osa, jolle saa sijoittaa huoltoliikennettä ja teknistä huoltoa palvelevia maanalaisia tiloja. Korttelissa 64160 on merkitty LPA, autopaikkojen korttelialueeksi ja Pajametsän alue on VL-lähivirkistysaluetta.

Alueen asemakaavamuutokset tehdään vaiheittain yksi kerrallaan. Kaavarunko tukee asemakaavamuutostöitä. Työ on aloitettu 002494 Värитеhdas 1 -asemakaavamuutoksella, jota työstedetään parhaillaan.

Tavoitteet työlle

Värитеhtaan alueen kaavarungon visiolauseet hahmottelevat toivottua tulevaisuutta. Monipuolisesti kestävä asuin- ja työpaikkaympäristö on myös vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen. Moderni keskusta-alue yhdistää uutta ja vanhaa. Värikkäät kaupunkikorttelit ovat sellaisia niin toiminnallisesti kuin fyysisesti. Alue on kestävän liikkumisen aluetta.

Kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021 hyväksytyt tavoitteet edeltävät ja avaavat visiolauseita. Tavoitteet on kuvattu viiden teeman sisällä. Kestävyys ja toteutettavuus -teeman mukaan ratkaisun tulee olla yhteisöllinen ja luoda vahvaa identiteettiä. Alueen tulee olla monipuolisesti kestävä, innovatiivinen ja taloudellisesti ja teknisesti perusteltu. Alue toteutuu vaiheittain. Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne -teeman tavoitteena on tunnistettava ja arvokas alue, joka tuo esiin tärkeät

kaupunkitilat. Rakenne on vaihteleva ja liittyy harkitusti ympäristöönsä. Julkinen tila on monipuolista ja rakennustyyppit erilaisia. Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa -teeman mukaan kaupunkiympäristö on monipuolinen, teollisen alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista. Julkiset palvelut sijoitetaan alueelle ja asuntovalikoima on monipuolinen ja laadukas. Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti -teeman mukaan alue tukeutuu raideliikenteeseen, on kävelypainotteinen ja samalla mahdollistaa sujuvan autoliikenteen. Pysäköinti on pääosin laitoksissa, maantasossa huolto-, vieras- ja kadunvarsipysäköinti. Viheralueet ja hulevedet -teema kehittää runsaita virkistys- ja luonnonympäristöjä verkostona, toteuttaa tontit vihertehokkaasti ja suosii maanvaraisia pihvoja. Keravanjoki toimii ekologisena yhteytenä.

Uudet Suunnitteluperiaatteet tarkentavat ja täydentävät visiota ja sen tavoitteita. Alueen identiteettiä syvennetään jokirantaan, Fastbolen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen. Kontrastit ”rakennettu ja luonto” sekä ”uusi ja vanha” hyödynnetään suunnittelussa. Alue on kestävä niin ekologisesti kuin sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti. Rakennukset ovat innovatiivisia ja energiatehokkaita, edistävät kiertotaloutta, ovat vähäpäästöisiä ja sitovat hiiltä. Alue on ympärivuorokautinen, kaupunkikuva on keskustamainen. Rikas kattomaailma ja toiminnallinen ensimmäinen kerros elävöittävät aluetta. Alue on toiminnallisesti vaihteleva - asumista, työtä, palveluja ja virkistystä. Liikkuminen on kestävä; jatkuvat reitit kannustavat kävelemään ja pyöräilemään. Viherverkosto tukee liikkumisen reittejä. Merkittävä muutos on asfaltoidun pinnan muuttuminen osin kasvulliseksi maaksi yhteispihojen avulla. Maanvarainen pinta lisääntyy ja hulevettä hallitaan näytävästi.

Väritehtaan kehitys ulottuu yli vuoteen 2050 ja se toteutuu vaiheittain. Suunnitelma mahdollistaa 3500–4500 asukasta ja tavoittelee 2500–3000 työpaikkaa. Tavoitteena on yhteisöllinen, kestävä, innovatiivinen alue, joka on myös taloudellisesti ja teknisesti perusteltu.

Väritehtaan alueen kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta tukee alueen asemakaavamuutostöitä. Se hahmottelee alueen kokonaisuutena, johon pohjautuen kokonaisuutta voi suunnitella osissa vaiheittain.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli vireillä 16.6.-18.6.2021.

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 13 kappaletta. Alueen kehityksestä järjestettiin verkkokysely 10.12.2021-10.1.2022. Vastaajia oli 345.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 4.11.2021.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Väritehtaan alueen kaavarungon tausta ja sisältö

Väritehtaan alueen kaavarunko pohjautuu kansainväliseen suunnittelukilpailuun, joka järjestettiin 3.1.-13.6.2022. Kilpailun voitti kaksi ryhmää ja ensimmäinen palkinto jaettiin. Voittajat olivat Arkkitehtitoimisto Noan Oy ja Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy työryhmineen. Kahdesta voittajatyöstä teetettiin yhdistelmä, joka on toiminut nyt esiteltävän kaavarungon pohjana. Kaupunki ohjasi yhdistelmätyötä. Suunnitelma on yleispiirteistetty kaavarunkotasolle kaupungin omana työnä.

Väritehtaan alueen kaavarunkoaineisto koostuu neljästä osasta. Väritehtaan alueen karttapakettiluonnoksesta, selostusluonnoksesta, OAS-mielipiteiden koonnista ja internet-kyselyn koonnista.

Karttapaketti sisältää visiolauseet tavoitteineen, Suunnitteluperiaatteet, kaksi karttaa ja karttamerkintöjen selitteet. Selostusluonnos sisältää suunnitelmaosan ja lähtötiedot.

Oas-vaiheen vuorovaikutuksen lisäksi työtä on vuorovaikutettu internet-kyselyllä (10.12.2021 – 10.1.2022), johon saatiin vastauksia 345 osallistujalta. Myös tämä koonti on osana liitemateriaalia OAS-koonnin ohella.

Sopimus

Asiaan liittyy kaupungin ja Tikkurila Oyj:n välinen yhteistyösopimus (KH 19.10.2020).

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2023 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan vs. esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 12.12.2023 päivätty kaavarunkoluonnos 062900, 64 Kuninkaala, 62 Jokiniemi / Väritehtaan alueen kaavarunko,
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja vs. teki esitykseen seuraavat korjaukset:

Korjataan esittelytekstistä virheellinen kadunnimi Jokiniementie oikeaan muotoon Jokiniemenkaduksi.

Kaavarunkoselostuksen sivulla 17 on asiavirhe. Korjataan yhtiön toimintojen sijoittumista koskeva kohta muotoon:

”Yhtiö jatkaa Väritehtaan alueella sijaitsevien toimitilojen kehittämistä ja laajempaa tuotantoverkostonsa optimointihanketta. Toimintojen uudelleensijoittamisesta ei ole päätöksiä ja tuotanto jatkuu normaalisti nykyisissä yksiköissä vaiheen III alueella.”

Päätös:

Hyväksyttiin korjattu esitys.

Kaupunginhallitus 15.1.2024 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi 12.12.2023 päivätty kaavarunkoluonnos 062900, 64 Kuninkaala, 62 Jokiniemi / Väritehtaan alueen kaavarunko,

- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaavarunkoon tehdyt täydennykset

Kaupunginhallitus palautti Värитеhtaan kaavarunkoluonnoksen valmisteluun 15.1.2024 § 20.

Selostusluonnosta on täydennetty puuttuvilta osiltaan, lisäksi se on taitettu kaupungin julkaisupohjalle ja tekstin lomaan on lisätty kuvia. Karttapakettiluonnokseen on tehty muutamia pieniä tarkistuksia.

Karttapakettiluonnoksen tarkistukset ovat seuraavat:

- Kaavarungon suunnitteluperiaatteiden kohtia 4 ja 10 on tarkistettu.
- Tikkurilantien ja Värитеhtaan pohjoisosan välistä siltaa on siirretty itään päin kalojen kutusoraikon rauhoittamisen vuoksi.
- Kaksi katuyhteyttä on muutettu eri luokkaan.

Selostusluonnoksen tarkistukset ja muutetut kohdat ovat seuraavat:

- Tiivistelmään on lisätty tieto kaavarunkotyön asemasta suunnittelutyössä.
- Tekijälistausta on tarkistettu.
- Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne -kappaleeseen on lisätty kuvaus kaavarunkoluonnoskokonaisuuden kaupunkikylistä.
- Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa -kappaleeseen on tarkennettu kappaleita sekoittuneisuudesta sekä 15-minuutin kaupungista ja lisätty kappale Heureka-roolista kaavarunkoalueen kehittämisessä. Kestävyttä käsittelevät kappaleet on siirretty Kestävyys ja toteutettavuus -kappaleeseen.
- Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti -kappaleeseen on lisätty kuvaus Värитеhtaan alueen katuverkosta, pysäköinnistä ja kunnallisteknisen suunnitelman liikenneosuudesta. Lisäksi kappaleen lopussa on muutama esimerkinomainen poikkileikkaus alueen oleellisista kaduista.
- Viheralueet ja hulevedet -kappaleeseen on lisätty kappale alueen värитеemasta.
- Kestävyys ja toteutettavuus -kappaleeseen on kirjoitettu sosiaalisesta ja kulttuurisesta sekä taloudellisesta kestävydestä. Kappaleeseen on siirretty kestävyttä käsittelevät kappaleet Asuminen ja työ -kappaleesta. Lisäksi kappaleeseen on lisätty tiivistelmä hankkeen taloudesta sekä Kunnallisteknisestä yleissuunnitelmasta.
- Vuorovaikutus-kappaleeseen on tiivistetty OAS-mielipiteet ja internetkyselyn tulokset, jotka löytyvät myös kaavamateriaalin liitteistä.
- Vaikutusten arviointi -kappaleeseen on lisätty KILVA-ilmastovaikutusten arviointi ja arviointia on täydennetty.
- Lähtötietoihin on tarkistettu Tikkurila Oyj:n historia ja toiminta -kappale sekä lisätty luontotiedot koottuna.

Kaupunkiympäristölautakunta 13.8.2024 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi 13.8.2024 päivätty kaavarunkoluonnos 062900, 64 Kuninkaala, 62 Jokiniemi / Värитеhtaan alueen kaavarunko,

- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että sosialidemokraattinen lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon perussuomalainen lautakuntaryhmä yhtyi:

"Väritehtaan alueen suunnittelussa pitää huomioida alueen kaupunkikuvallisuus. Uniikkia ja idyllistä aluetta pitää rakentaa harkiten ja väljästi. Aluetta ei pidä suunnitella liian tiiviiksi eikä muodostaa umpikortteleita."

Kaupunginhallitus 2.9.2024 § 17

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi 13.8.2024 päivätty kaavarunkoluonnos 062900, 64 Kuninkaala, 62 Jokiniemi / Väritehtaan alueen kaavarunko,
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Kaavarunkoluonnos on ollut nähtävillä 18.9.-17.10.2024. Tänä aikana jätettiin yksi yksityinen mielipide.

Saadun palautteen mukaan ideakilpailun ajatusta suunnitella puistomainen kaupunginosa ei ollut hyödynnetty ja suunnitelma on tyypillinen esikaupunkialuekaava, jossa kulttuuriperintö on ahdettu kerrostalojen väliin. Ehdotus maksimoi maiden arvoa, kun vaihtoehtona voisi olla lisäarvo luomalla uutta ja merkittävää. Hyvää suunnitelmassa on Keravanjoen ratkaisut ja yhteydet Tikkurilan keskustaan. Kehitysideana palautteessa on pudottaa asukasluku alle 3500 ja pitää työpaikkatavoite ennallaan, lisätä pientaloja ja rajata kerrosluku korkeintaan kuuteen. Uutena ideana on Vantaan kulttuurikeskus linkittämällä Vernissa Fastbölen kylään. Meluselvityksen arvojen arvioitiin olevan liian alhaisia.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 2.9.2024 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 27 ja saatiin 12 viranomaisten tai yrityksen lausuntoa.

Saatu palaute koski mm. tietoliikenneverkkojen suunnittelua ja tilavarauksia; sähköverkon ja kaukolämpöverkon huomioimista, uusia tarpeita ja tilavarauksia; vesihuoltoa; Heureka pysäköintitilannetta; melua, tärinää ja runkomelua päärrataan liittyen; arvoympäristöjen (Fastböle) ja rakennusperinnön huomioimista; autoriippumatonta elämäntapaa, alueen kävelypainotteisen akselin haasteita (autoliikenteen risteäminen) ja kestävyuden ulottuvuuksia. Lisäksi palautteissa kaivattiin lisätietoa alueen kehittymisen vaiheistuksesta ja maalitehtaan ja uuden rakenteen yhtäaikaisten elon

sovittamisesta. Myös Keravanjoen huomioiminen nousi tärkeäksi aiheeksi alueen rakentuessa: ekologisen yhteyden vahvistaminen, tulvariskien huomioiminen ja hulevesien, erityisesti työmaa-aikaisten vesien hallinta on tärkeää.

Tehdyt tarkistukset

Saadun palautteen johdosta tehnyt tarkistukset:

Karttapaketti:

Lisättiin II-kartan sivulle teksti siitä, että suunnitelma ei ole lainvoimainen asiakirja, mutta yleissuunnitelmana tukee alueen asemakaavatöitä sekä maininta siitä, että alueen korttelit, kadut ja yleiset alueet ovat viitteellisiä ja tarkentuvat asemakaavatoissa.
Selitteisiin lisättiin niistä puuttunut rakennusperintökohde, katu Vanha Kuninkaalantie – Markkulantie.

Kaavarunkoselostusehdotus:

Kaavarunkoselostusehdotukseen tiivistettiin nähtävillä oloajan palaute ja palautteeseen vastattiin vastineissa, jotka ryhmiteltiin aihealueittain. Aiheet vastineissa ovat: Mittakaava; historian ja nykypäivän yhdistäminen; säilyttäminen ja purkaminen; muinaismuistoalue; luonnon- ja virkistysympäristö; autoriippumattomuus, pysäköinti ja Heurekaan pysäköintipaikat; liikenne, sen määrät, melu ja runkomelu; vesihuolto; kaukolämpö ja sähköverkko; tietoliikenneverkot; vaiheistus; turvallisuusselvityslaitos, kestävyys; Keravanjoen tila, ekologinen yhteys, tulvasuojelu ja hulevedet sekä virkistys.

Kaavarunkoselostusehdotuksen teemakappaleisiin lisättiin sisältöä:

Asuminen ja työ -kappaleeseen lisättiin kuvaus alueelle tulevien päiväkotien sijoittumisesta osin muinaismuistoalueelle, johon Museoviraston mukaan voi kajota. Lisäksi tarkistettiin Heurekaan autopaikkakapasiteetti ja tavoitteissa mainittujen, paikoin korkeampien massojen maksimikorkeus (12 kerrosta).

Viheralueet ja hulevedet -kappaleeseen tiivistettiin kuvaus kaavarungon yhteydessä teetetystä Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmasta sekä lisättiin yksityisen palautteenantajan ja kaupunginmuseon ideat Vernissan, Fastbölen ja Muinaispuiston yhdistämisestä kulttuuritoimintoina ja -alueina.

Kestävyys ja toteutettavuus -kappaleeseen lisättiin sisältöä kunnallisteknisen yleissuunnitelman vesihuollon kustannuksista ja arvioituista putkimetrimääristä sekä vaiheistussisältö.

Tarkistukset eivät ole merkittäviä, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 8.4.2025 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteiden mukaiset vastineet mielipiteeseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
- b) hyväksytään 8.4.2025 päivätty kaavarunkoehdotus 062900, 63 Jokiniemi, 64 Kuninkaala / Värehtaan alueen kaavarunko, noudatettavaksi tukena alueen asemakaavoitustöissä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon perussuomalaisten, sosialidemokraattien, vasemmistoliiton, Liike Nytin ja kristillisdemokraattien lautakuntaryhmät yhtyivät:

"Kaavarungon korttelit, kadut ja yleiset alueet ovat luonteeltaan viitteellisiä ja tarkentuvat asemakaavavaiheessa. Värehtään alueella on ainutlaatuinen potentiaali kehittyä erittäin houkuttelevaksi ja omaleimaiseksi asuinalueeksi. Asemakaavoituksen yhteydessä on siksi huolehdittava siitä, että rakentamisen laatuvaatimukset pidetään korkealla tasolla. Lisäksi asemakaavatyössä tulee tarkastella mahdollisuuksia lisätä alueella erityyppisiä pientaloja, kuten kaupunkipientaloja enemmän, kuin mitä kaavarungon alustavassa luonnoksessa on tällä hetkellä esitetty. Tavoitteena tulee olla monipuolinen asuntotarjonta joka vastaisi paremmin erilaisten asukkaiden tarpeisiin."

Merkittiin, että kokoomuksen lautakuntaryhmäryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon sosialidemokraattien, perussuomalaisten, vihreiden, vasemmistoliiton ja kristillisdemokraattien lautakuntaryhmät yhtyivät:

"Vantaa tarvitsee lisää korkealaatuisia, omaleimaisia ja viihtyisiä asuinalueita, joissa monipuolisesta asuntotuotannosta huolimatta painottuu korkealaatuiset ja vetovoimaiset pientalot. Värehtään alue tarjoaa mahdollisuuden rakentaa alueesta Vantaan yhden houkuttelevimmista asuinalueista. Toivomme tämän näkemyksen korostuvan alueen jatkosuunnittelussa."

Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteiden mukaiset vastineet mielipiteeseen ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) hyväksyä 8.4.2025 päivätty kaavarunkoehdotus 062900, 63 Jokiniemi, 64 Kuninkaala / Värehtään alueen kaavarunko, noudatettavaksi tukena alueen asemakaavoitustöissä.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteiden mukaiset vastineet mielipiteeseen ja lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) hyväksyä 8.4.2025 päivätty kaavarunkoehdotus 062900, 63 Jokiniemi, 64 Kuninkaala / Värehtään alueen kaavarunko, noudatettavaksi tukena alueen asemakaavoitustöissä.

Liitteet:

- Värитеhtaan alueen kaavarunko -karttapakettiehdotus 8.4.2025
- Värитеhtaan alueen kaavarunko -selostusehdotus 8.4.2025
- Lausuntokoonti 8.4.2025
- Mieliwidekoonti 8.4.2025

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Kerttu Kurki-Issakainen, p. 050 302 9334
asemakaava-arkkitehti Terhi Kuusisto, p. 050 302 9691
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKO- EHDOTUS

nro 062900
08.04.2025

Perspektiivikuvat Värитеhtaan alueen ideakilpailuvaiheesta, ehdotukset: Kaupunki, luonto, elämä, värit ja Parklife

Liite: Kaupunginhallitus 12.05.2025 / 110

VISIO JA TAVOITTEET

Kestävyys ja toteutettavuus -

Monipuolisesti kestävä asuin- ja työpaikkaympäristö

- Ratkaisun tulee edistää yhteisöllisyyttä ja alueen vahvan identiteetin muodostumista.
- Värিতেhtaan alueella tulee tarkastella elinkaarikestävyyttä, energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta.
- Alueen kokonaisratkaisu on innovatiivinen, mutta myös taloudellisesti ja teknisesti perusteltu ja toteuttamiseen kannustava.
- Alueen tulee olla kaavoitettavissa ja toteutettavissa vaiheittain, mutta muodostaa silti yhtenäinen kaupunkikeskustan osa.

Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne -

Moderni keskusta-alue, joka yhdistää uutta ja vanhaa

- Alue on tunnistettava, viihtyisä ja arvokas. Tavoitteena on urbaani, monipuolinen, toimiva ja korkeatasoinen kaupunkikeskustan osa.
- Suunnitelma tuo esiin tärkeät kaupunkitilat kuten Tikkurilalle tunnusomaisen jokimaiseman ja koskiympäristön sekä Kuninkaantien sillan alueen - portin Värিতেhtaan alueelle.
- Muodostuva uusi kaupungin osa on rakenteeltaan vaihteleva, liittyy toimivasti ja harkitusti ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä kytkeytyy Värিতেhtaan alueen vahvaan historiaan ja sovitaa siihen uuden rakenteen omaleimaisella tavalla.
- Julkinen kaupunkitila on toiminnallisesti ja tilallisesti monipuolista sekä viihtyisää kävelypainotteista ympäristöä.
- Kaupungin osaan suunnitellaan erilaisia rakennustyypppejä sekä tavoitellaan tiivistä ihmisen mittakaavaa ja vaihtelevan korkuista kaupunkirakennetta, pääosin enintään 6-kerroksista mahdollistaen paikoin myös korkeampia ratkaisuja.

Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa -

Värikkäät kaupunkikorttelit

- Maantasokerroksen arkkitehtuuri ja toiminnot tukevat viihtyisän ja toiminnallisesti monipuolisen kaupunkiympäristön syntymistä. Keskeisillä kaduilla kaikki katutaso-tilat ovat liike-, työ- ja palvelutilaa.
- Uuden yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on työpaikkarakentamista ja liiketiloja.
- Alueen asukasmäärän vaatimat julkiset palvelut sijoitetaan alueelle.
- Alueelle suunnitellaan monipuolinen asuntovalikoima sekä perinteisiä ja uudenlaisia työn tiloja.
- Ratkaisulla varmistetaan laadukas kaupunkiasuminen ja valoisat sekä tilavat ja toimivat asunnot.

Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti - Kestävän liikkumisen alue

- Alueen kehitys tukeutuu viereiseen raideliikenteeseen.
- Värিতেhtaan alue on kävelypainotteinen kaupunginosa, jossa myös sujuva autoliikenne on mahdollista. Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat etusijalla. Reittien korkea laatu ja niiden jatkuvuus houkuttelee liikkumaan.
- Pysäköinti ratkaistaan ympäristöön sopivana, tilan- ja ajankäytöllisesti tehokkaana, muuntojoustavana ja taloudellisena, erinomaisen palvelutason mahdollistavana kokonaisuutena.
- Huolto-, vieras- sekä kadunvarsipaikoitus lyhytaikaista asiointia varten varataan maantasosta.

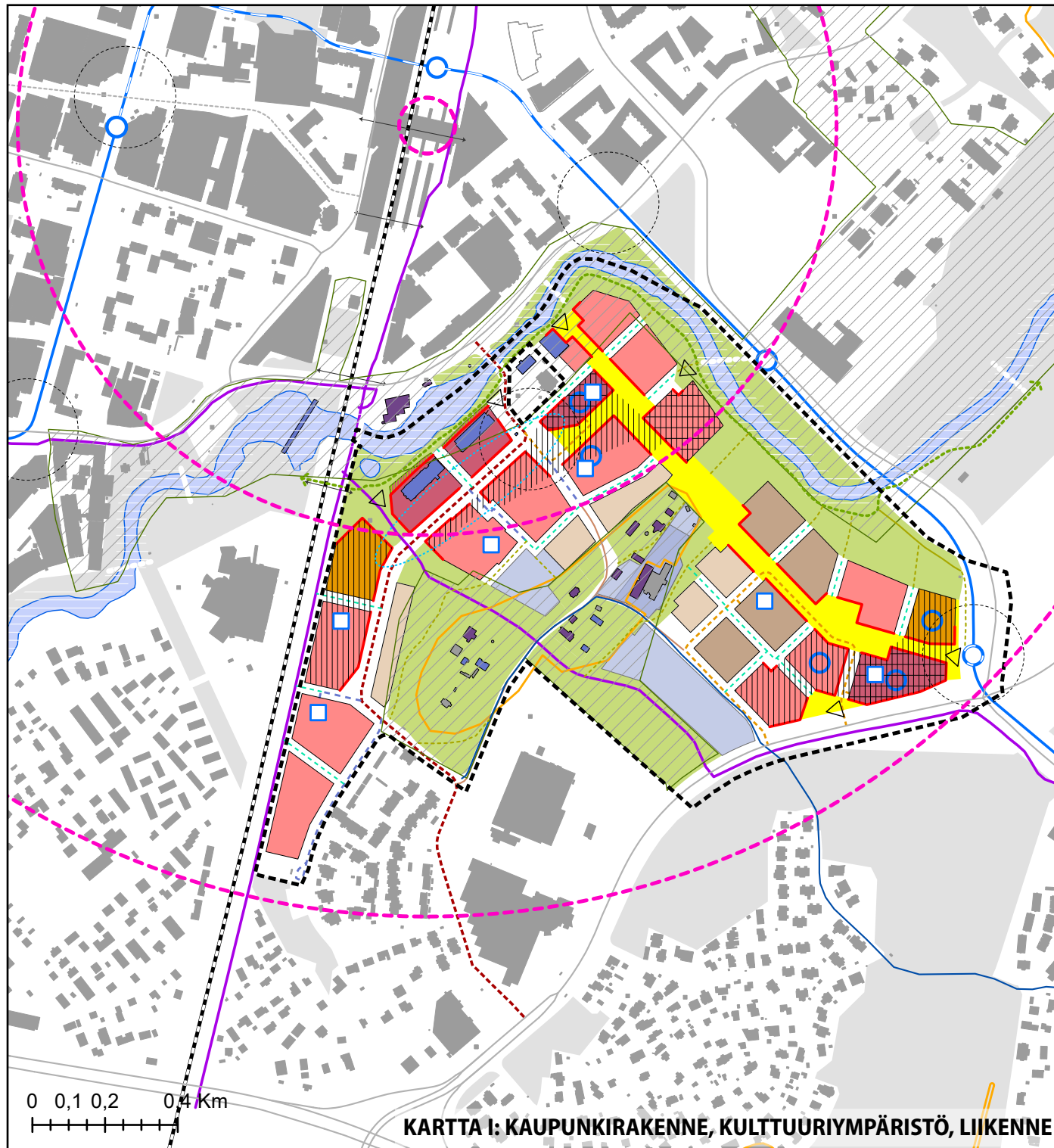
Viheralueet ja hulevedet - Vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen

- Kehitetään runsaita virkistys- ja luonnonympäristöjä osana jatkuvaa verkostoa ja suunnitellaan niitä täydentävä lähipuistorakenne.
- Toteutetaan korttelit ja tontit vihertehokkaasti ja suositaan maanvaraisia pihoja.
- Huomioidaan Keravanjoen ympäristö ekologisenä yhteytenä.

SUUNNITTELUPERIAATTEET

1. Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.
2. Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.
3. Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja kaikessa rakentamisessa.
5. Varaudutaan äärevöityvään sähän.
6. Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyytit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.
7. 25 % yleiskaavan A/TP-alueesta on kauppaa, liike-, toimi- ja työtilaa ja toimistoja. Kaupungin tarjoamat palvelut lasketaan tämän lisäksi. Monipuoliset työpaikat tukevat toisiaan.
8. Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimitiloja sekä asukkaiden kerhotiloja, asuntokaduille ensimmäisen kerroksen omaovisia asuntoja.
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksotetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Rakenteiden ja julkisivujen materiaalimaailma on rikas ja aito: vähähiilistä betonia, tiiltä, rapattua tiiltä tai harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia.
11. Alue on kestävä liikunnan aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.
12. Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.
13. Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.
14. Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja aukoiden avulla.
15. Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.

VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKOEHDOTUS

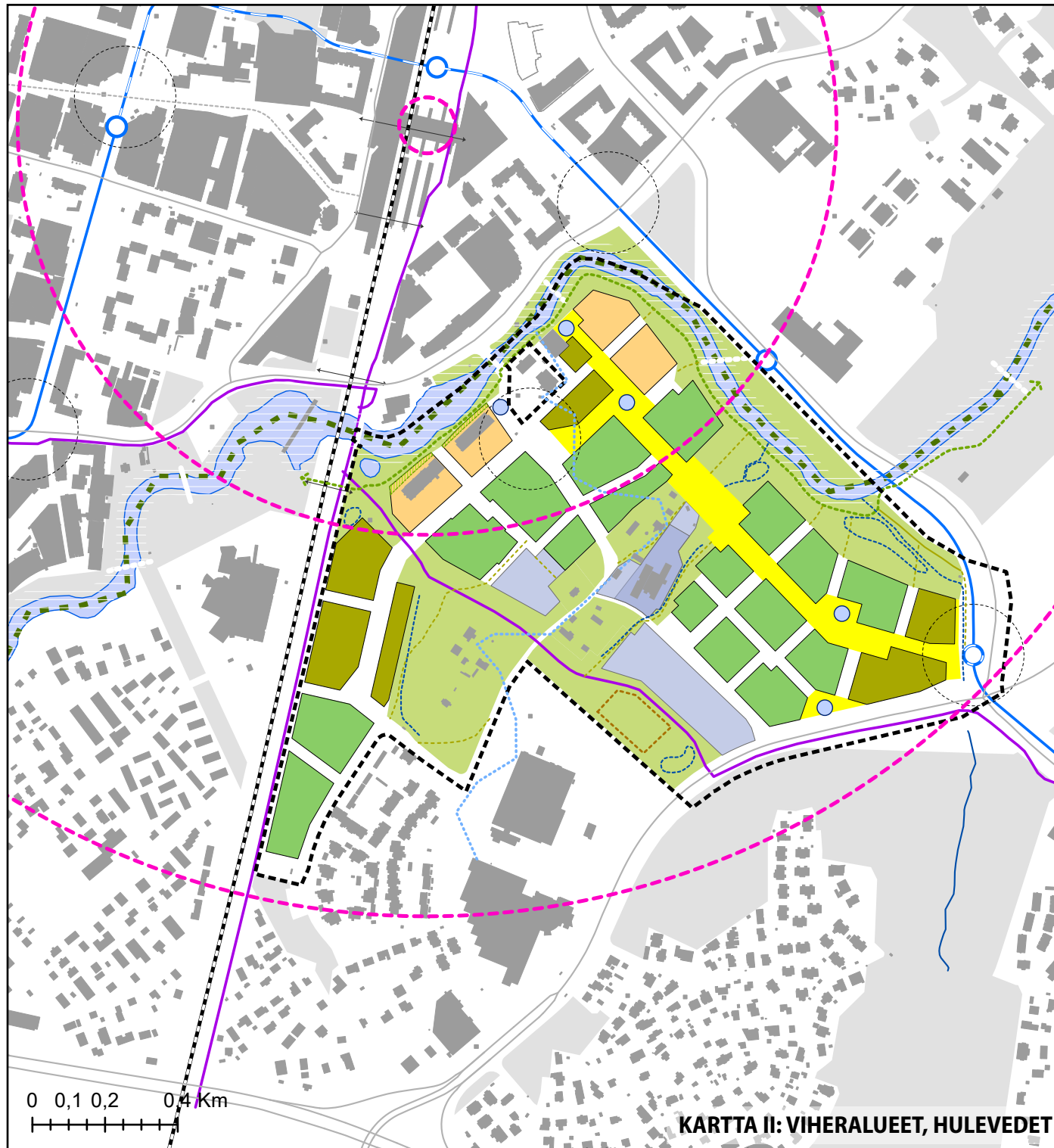

KARTTA 1: KAUPUNKIRAKENNE, KULTTUURIYMPÄRISTÖ, LIIKENNE

LIITE: Kaupunginhallitus 12.05.2025 / 10

- KAAVARUNKOALUEEN RAJAUS
- Ek PÄÄOSIN 2,5-2,8 SEKOITTUNUT KAUPUNKIRAKENNE
- Ek 2,0 - 2,5 SEKOITTUNUT KAUPUNKIRAKENNE
- Ek 1,5 - 2,0 PÄÄOSIN ASUMINEN
- Ek MAX 1,5 PIENKERROS- JA PIENTALOKORTTELIT
- Ek PÄÄOSIN 2,5-2,8 TYÖPAIKKAKORTTELI
- TARKASTELTAVAT PALVELUTONTIT
- TYÖPAIKKAVYÖHYKE / HYBRIDI
- KIVIJALKAKERROS
- KAUPUNKIRAKENTEELLISET AKSENTIT
- KEHITETTÄVÄ RISTEYSALUE / MERKITTÄVÄ SISÄÄNTULO
- KAUPAN SIJAINTIMAHDOLLISUUS
- VANTAAN KAUPUNGINMUSEON ARVOTTAMA KOHDE
- ASEMAKAAVALLA SUOJELTU KOHDE
- ARVOKAS KULTTUURIYMPÄRISTÖ
- MUINAISMUISTOALUE (FASTBÖLE)
- VIHERALUE TAI PUISTOMAINEN TONTTI
- VIRKISTYS- JA VIHERYHTEYS, OLEVA / KEHITETTÄVÄ
- RANTAREITTI
- JOENVARREN VIRKISTYSKÄYTÖN KEHITTÄMISVYÖHYKE
- KÄVELYPAINOTTEINEN ALUE / VEHRÄÄ AUKIO
- RAUTATIE
- RAUTATIEEN YLITTÄVÄ / ALITTAVA YHTEYS, OLEVA
- VANTAAN RATIKKA JA PYSÄKIT / VARAUS
- VANTAAN RATIKKA TUNNELISSA
- MATKAKESKUS, SÄTEET 500 m ja 1 km
- PYÖRÄLIIKENTEEN BAANA
- OLEMASSA OLEVA / TULEVA SILTA (valkoinen)
- KOKOOJAKATU
- TONTTIKATU 1
- TONTTIKATU 2
- PIHAKATU
- HISTORIALLINEN KATULINJAUS
- RAKENNUSPERINTÖKOHDE, KATU
- KESKITETTY PYSÄKÖINTI

VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKOEHDOTUS

- KAAVARUNKOALUEEN RAJAUS
- VIHERALUE TAI PUISTOMAINEN TONTTI
- VIRKISTYS- JA VIHERYHTEYS, OLEVA / KEHITETTÄVÄ
- RANTAREITTI
- JOENVARREN VIRKISTYSKÄYTÖN KEHITTÄMISVYÖHYKE
- KÄVELYPAINOTTEINEN ALUE / VEHRÄÄ AUKIO
- KEHITETTÄVÄ RISTEYSAALUE
- ORÄDDERSINOJA, OLEVA / KEHITETTÄVÄ LINJAUS
- HULEVESIAIHE AUKIOLLA
- HULEVESIEN VIIVYTYS, TULVAPUISTO TAI PAINANNE
- VEDENJAKAJA
- EKOLOGINEN YHTEYS
- MAANVARAINEN YHTEISPIHAKORTTELI
- TARKASTELTAVA KANSIPIHAKORTTELI
- KASVIKATTOKORTTELI
- MAANVARAINEN PIHANOSA
- VARAUS PALSTAVILJELYALUEELLE
- TARKASTELTAVAT PALVELUTONTIT
- RAUTATIE
- RAUTATIEEN YLITTÄVÄ / ALITTAVA YHTEYS, OLEVA
- VANTAAN RATIKKA JA PYSÄKIT / VARAUS
- VANTAAN RATIKKA TUNNELISSA
- MATKAKESKUS, SÄTEET 500m ja 1 km
- PYÖRÄLIIKENTEEN BAANA
- OLEMASSA OLEVA / TULEVA SILTA (valkoinen)

KAAVARUNKOEHDOTUS EI OLE LAINVOIMAINEN ASIAKIRJA, VAAN YLEISSUUNNITELMA, JOKA TUKEE ASEMAKAAVATÖITÄ.

KORTTELEIDEN, KATUJEN JA YLEISTEN ALUEIDEN SIJAINNIT OVAT VIITTEELLISIÄ JA TARKENTUVAT ASEMAKAAVAVAIHEESSA.

KARTTA II: VIHERALUEET, HULEVEDET

VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKOEHDOTUS

Karttamerkinnot selitteineen

----- **KAAVARUNKOALUEEN RAJAUS** Väritehtaan alueen kaavarungon suunnittelualue

Maankäyttömerkinnät

TEHOKKUUSLUOKAT/MAANKÄYTTÖ

Taso sisältää korttelitehokkuustiedon (Ek) sekä maankäytön merkinnän.

TYÖPAIKKAVYÖHYKE / HYBRIDI

Vyöhyke, jossa työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. / Hybridikortteli, jossa eri maankäyttötavat sijoittuvat vertikaalisuunnassa päällekkäin. Esimerkiksi pysäköintilaitos ja kauppa tmv.

TARKASTELTAVAT PALVELUTONTIT

Palveluille tarkoitettu tontti. Joko julkisen tahon tai yksityisen tahon järjestämä palvelu. Muinaismuistoalueen tontit edellyttävät kaivauksia.

KAUPAN SIJAINTIMAHDOULLISUUS

Sijaintiin voidaan tarkastella päivittäistavarakauppaa.

Kaupunkirakenteen kehittämismarkinnat

KIVIJALKAKERROS

Karttaan merkityillä kivijalkakerroksen osuuksilla edellytetään ensimmäiseen kerrokseen liiketilaa. Maantasokerroksen tulee muodostaa visuaalisesti avoin ja toiminnallisesti elävä kivijalkakerros. Toisen kerroksen työpaikkamahdollisuuksia tarkastellaan.

KAUPUNKIRAKENTEELLISET AKSENTIT

Muusta kaupunkirakenteesta selvästi erottuva, korkeampi rakennus tai alue.

KEHITETTÄVÄ RISTEYSALUE

Kehitettävien risteysalueiden sijainti kaupunkirakenteessa on merkittävä. Ympäröiviä tontteja kehitetään siten, että risteysaluetta rajaava rakentaminen muodostaa laadukasta kaupunkitilaa. Julkiseen katutilaympäristöön kiinnitetään erityistä huomiota.

MERKITTÄVÄ SISÄÄNTULO Saapuminen alueelle, laadukasta kaupunkitilaa.

KÄVELYPAINOTTEINEN ALUE / VEHRÄÄ AUKIO

Väritehtaan alueen kävelyakselin ja siihen liittyvien aukoiden muodostama kokonaisuus. Alueet kehitetään viihtyisäksi kaupunkivihreän ja hulevesiaiheiden avulla. Kävelykeskustaan rajautuvia kivijalkakerroksia kehitetään visuaalisesti avoimina ja toiminnallisesti elävinä. Toisen kerroksen työpaikkamahdollisuuksia tarkastellaan.

Arvoympäristö

VANTAAN KAUPUNGINMUSEON ARVOTTAMA KOHDE

Vantaan kaupunginmuseon arvottama rakennusperintökohde, jolla on kulttuurihistoriallista arvoa. Mahdollinen suojelu tullaan ratkaisemaan asemakaavamuutoksen yhteydessä.

ASEMAKAAVALLA SUOJELTU KOHDE Vantaan kaupunginmuseon arvottama rakennusperintökohde, joka on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa

ARVOKAS KULTTUURIYMPÄRISTÖ Yhtenäinen aluekokonaisuus, jota kehitettäessä alueen ominaispiirteet halutaan säilyttää

MUINAISMUISTOALUE (FASTBÖLE)

Museoviraston arvottama kiinteä muinaisjäännös, Fastbölen kylätontti.

Virkistys ja luonto

VIHERALUE TAI PUISTOMAINEN TONTTI

Yleiskaavan ja/tai olevan ja tulevan asemakaavan viheralueet. Yleiskaavassa alueet ovat urheilu- ja virkistyspalveluiden alueita tai lähivirkistysalueita. Asemakaavassa alueet ovat puistoja, lähivirkistysalueita, leikkipuistoja tai urheilu- ja virkistyspalveluiden alueita. Fastbölen puistomaiset tontit tukevat vihreän rakenteen kokonaisuutta.

VIKISTYS- JA VIHERYHTEYS, OLEVA / KEHITETTÄVÄ

Jatkuvan virkistysyhteyden muodostava reitti, olemassa oleva tai tuleva, joka kulkee niin viherympäristössä kuin rakennetussa ympäristössä.

RANTAREITTI

Jokivarren rantareitti, joka aktivoi joenvarren käyttöä monipuolisoin toiminnoin niin joella, rannassa kuin rantavyöhykkeeseen rajautuvissa rakennuksissa.

JOENVARREN VIRKISTYSKÄYTÖN KEHITTÄMISVYÖHYKE

Virkistyskäyttöön kehitettävä ranta, jossa veden äärelle pääsyn on oltava helppoa ja jonka monenlainen ulkoilu- ja virkistyskäyttö on mahdollista.

EKOLOGINEN YHTEYS

Eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä turvaava, jatkuva ekologinen yhteys. Hoidon, käytön ja aluetta koskevan suunnittelun on huomioitava yhteyden luontoarvot sekä sen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Yhteyttä kehitetään siten, että joen ja rantojen muodostama vyöhyke on luonnon olosuhteiltaan monipuolinen ja mahdollisimman leveä.

- **KORTTELIPIHAT**
Maanvarainen yhteispihakortteli, jonka piha suunnitellaan yhteiskäyttöiseksi, maanvaraiseksi pihaksi. Korttelin kattovesiä ohjataan korttelin kasvillisuuden ja viljelysten käyttöön.
- **Tarkasteltava kansipihakortteli**, jonka pysäköinti sijoittuu korttelikohtaisen kannen alle. Kansipiha istutetaan viihtyisäksi monipuolisella kasvillisuudella.
- **Kasvikattokortteli**, jonka tehokas maankäyttö ohjaa viherrakentamista rakennusten katoille.
- **VARAUS PALSTAVILJELYALUEELLE** Kaupunkiviljelymahdollisuus puistossa.
- Vesien ja hulevesien käsittely**
- **ORÄDDERSINOJA, OLEVA / KEHITETTÄVÄ LINJAUS**
 Oräddensinojan uomaa kehitetään rakentamisen myötä. Väritehtaan alueella se linjataan uudelleen ja suunnitellaan rakennettuun ympäristöön sopivaksi.
- **VEDENJAKAJA** Maaston kohta, joka jakaa hulevesien virtaamista.
- **HULEVESIAIHE AUKIOLLA**
 Kaupunkimainen aukio, jossa hulevesiä hallitaan ympäristöön sopivalla, edustavalla tavalla.
- **HULEVESIEN VIIVYTYS, TULVAPUISTO TAI PAINANNE**
 Alue, jossa hulevesiä voi viivyttaa joko painanteessa tai tulvapuistossa.
- Liikenne ja liikkuminen**
- **RAUTATIE** Päärata
- **RAUTATIEN YLITTÄVÄ / ALITTAVA YHTEYS, OLEVA**
 Olemassa oleva rautatien alittava tai ylittävä yhteys.
- **VANTAAN RATIKKA JA PYSÄKIT / VARAUS**
 Vantaan ratikan linjaus pysäkkeineen ja pysäkkivaraus.
-   **VANTAAN RATIKKA TUNNELISSA**
 Vantaan ratikan tunneliosuus Tikkurilan aseman ympäristössä.
- **MATKAKESKUS, SÄTEET 500 m ja 1 km**
 Tikkurilan matkakeskus, johon sijoittuu Tikkurilan rautatieasema, bussiterminaali, Vantaan ratikan pysäkki, taksisyhteydet sekä autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintiä. Koko Väritehtaan alueen kaavarunko -alue sijaitsee kävelyn tai pyöräilyn etäisyydellä matkakeskuksesta.

- **PYÖRÄLIIKENTEN BAANA**
 Ohjeellinen sijainti pyöräliikenteen baanalle, joka on pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys. Baanan toteuttamattomille osuuksille on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja ne tulee toteuttaa erityisen korkeatasoisena.
- **KESKITETTY PYSÄKÖINTI**
 Keskitetty pysäköintilaitos, joka palvelee useampaa kortteliä. Tavoitteena on vuorotaiskäyttöinen pysäköinti. Osa kattopinta-alasta on kasvikattoa.
- KATULUOKAT**
- **Kokoojaku**, jolla jalankulut, pyöräily, pysäköinti/viherkaistat, bussit ja autot.
- **Tonttikatu 1**, jolla jalankulut, ajo, pp, pysäköinti/viherkaistat, terassivyöhyke.
- **Tonttikatu 2**, jolla jalankulut, pp/ajo, pysäköinti/viherkaistat, terassi-/Istutusvyöhyke.
- **Pihakatu**, jolla jalankulku, pp, kävelykatu (huolto), istutus- ja aukiovyöhyke. Kävelykadun varteen sijoittuu mm. ensimmäisen kerroksen kadulle avautuvia asuntoja, joiden edessä terassi/eduspiha.
- **Historiallinen katulinjaus**, katu, joka jää paikalleen.
- **Rakennusperintökohde, katu**, Vanha Kuninkaalantie - Markkulantie

KAAVARUNKO NRO 062900

VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKO

SELOSTUSEHDOTUS 08.04.2025

TIIVISTELMÄ

Väritehtaan alueen kaavarunkoehdotus koostuu karttapakettiehdotuksesta ja selostusehdotuksesta. Tämä selostusehdotus on osa, jossa kuvataan tarkemmin suunnitelma, työn aikainen vuorovaikutus ja vaikutustenarviointi. Lopusta löytyvät myös alueen lähtötiedot ja suunnittelutilanne. Selostuksen parista, ”Karttapaketista”, löytyvät visio, suunnitteluperiaatteet, alueen kartat ja karttamerkintöjen selitteet. Kaavarunkoselostusehdotus ja karttapakettiehdotus ovat yhdessä kaavarunkoehdotuksen suunnitelmakokonaisuus.

Väritehtaan alueen kaavarunkoehdotus pohjautuu kansainvälisen suunnittelukilpailun (3.1.-13.6.2022) tuloksiin, joita on jatkoyöstetty voittaneiden konsulttien toimesta kaupungin ohjauksessa, ja jota kaupunki on jatkanut ja koonnut paikkatietomuotoon. Kilpailun voittajat olivat jaetulla ykkössijalla Arkkitehtitoimisto Noan Oy ja Loci Maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen sekä Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy ja Nomaji maisema-arkkitehdit Oy työryhmineen.

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan kaakkoiseen kainaloon. Isossa kuvassa alue on jokivarren korkeatasoinen asuin- ja työpaikka-alue, jonka ytimessä on vihreä keskuspuisto ja vihreiden tonttien sydän. Alueen eri aikoina toteutuvat ”kylät” sijoittuvat vihreän sydämen ja jokirannan väliin ja hyötyvät viihtyisistä ympäristöistä. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ovat sujuvat ja kantakaupunkimainen rakenne jatkaa tiiviin keskustan toimintaa ja laajentaa sitä.

Alueen tavoitetiloina, visioina, ovat viiden teeman visiolauseet. Kestävyys ja toteutettavuus -teeman tavoitteena on ”monipuolisesti kestävä asuin- ja työpaikkaympäristö”. Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne -teeman tavoitteena on ”Moderni keskusta-alue, joka yhdistää uutta ja vanhaa”. Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa -teeman visiona on ”Värikkäät kaupunkikorttelit”, mikä viittaa niin väreihin kuin värikkääseen ja monipuoliseen toimintaan. Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti -teeman tavoitteena on ”Kestävän liikkumisen alue”. Viheralueet ja hulevedet teemaa visioi ”vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen”.

Suunnitteluperiaatteet tarkentavat ja täydentävät visiota ja sen tavoitteita. Alueen identiteettiä syvennetään jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen. Kontrastit ”rakennettu ja luonto” sekä ”uusi ja vanha” hyödynnetään suunnittelussa. Alue on kestävä niin ekologisesti kuin sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti. Rakennukset ovat innovatiivisia ja energiatehokkaita, edistävät kiertotaloutta, ovat vähäpäästöisiä ja sitovat hiiltä. Alue on ympärivuorokautinen, kaupunkikuva on keskustamainen. Rikas kattomaailma ja toiminnallinen ensimmäinen kerros elävöittävät aluetta. Alue on toiminnallisesti vaihteleva - asumista, työtä, palveluja ja virkistystä. Liikkuminen on kestävä; jatkuvat reitit kannustavat kävelemään ja pyöräilemään. Viherverkosto tukee liikkumisen reittejä. Merkittävä muutos on asfaltoidun pinnan muuttuminen osin kasvulliseksi maaksi yhteispihojen avulla. Maanvarainen pinta lisääntyy hieman ja hulevettä hallitaan näytävästi.

Väritehtaan kehitys ulottuu yli vuoteen 2050 ja se toteutuu vaiheittain. Suunnitelma mahdollistaa 3500–4500 asukasta ja tavoittelee 2500–3000 työpaikkaa. Tavoitteena on yhteisöllinen, kestävä, innovatiivinen alue, joka on myös taloudellisesti ja teknisesti perusteltu.

Väritehtaan alueen kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta se tukee alueen asemakaavamuutostöitä. Kaavarunko hahmottelee alueen karkeasti kokonaisuutena, johon pohjautuen sitä voi suunnitella osissa ja vaiheittain.

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	2
SUUNNITELMA	5
Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne	5
Moderni keskusta-alue, joka yhdistää uutta ja vanhaa	5
Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa	9
Värikkäät kaupunkikorttelit	9
Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti	12
Kestävän liikkumisen alue	12
Viheralueet ja hulevedet	17
Vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen	17
Kestävyys ja toteutettavuus.....	22
Monipuolisesti kestävä asuin- ja työpaikkaympäristö	22
Vuorovaikutus	27
Vaikutusten arviointi.....	38
LÄHTÖTIEDOT	40
Kaavarunkoalueen sijainti ja yhteydet	40
Alueen historia	41
Kaupunkikuva ja rakenne	43
Asuminen ja väestö	46
Työ	46
Liikenne	46
Viheralueet ja hulevedet	46
Ympäristöhäiriöt.....	49
Yhdyskuntatekninen huolto	51
Maaperä ja rakennettavuus	51
Maanomistus	52
SUUNNITTELUTILANNE	52
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	52
Seudulliset suunnitelmat	53

Kaupunkitasoiset kaavat, ohjelmat ja ohjeet55

Tekijät: Terhi Kuusisto, Paolo Caravello, Eeva Eitsi, Joonas Stenroth, Ritva Kotilainen, kaupungin muut asiantuntijat

Työryhmät ja asiantuntijat:

Asuminen ja työ: Ritva Kotilainen, Terhi Kuusisto, Mirka Järnefelt, Wilma Toljander, Eeva-Maria Niemi, Laura Malinen, Satu Turunen

Kaupunkikuva ja -rakenne, viheralueet ja hulevedet: Ritva Kotilainen, Terhi Kuusisto, Matti Kärki, Ilkka Laitinen, Eeva Eitsi, Ville Selonen, Anne Silanto, Andreas Koivisto

Kestävyys ja liikenne: Ritva Kotilainen, Terhi Kuusisto, Heidi Hellgren-Suomalainen, Joonas Stenroth, Jenni Tyynilä, Harri Keinänen, Paula Luomala, Samuli Haveri, Mikko Järvi, Panu-Petteri Kujala

Kaupunkikehitysryhmä: Mari Siivolan johdolla kaupungin asiantuntijat

Ohjausryhmä: Tero Anttila, Sampo Perttula, Marjaana Yläjääski, Kerttu Kurki-Issakainen, Antti Kari, Janne Juntunen, Jari Lassila, Jorma Haapamäki, Johanna Saarivuo

Kilpailuvoittajat/viitesuunnittelijat: Arkkitehtitoimisto NOAN Oy, Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy, LOCI Maisema-arkkitehdit Oy, Nomaji maisema-arkkitehdit Oy, Realidea Oy, Suunnittelu Lehtomaa, Sitowise Oy, WSP Finland Oy, Antti Rissanen Design

Yhteistyössä: Tikkurilan edustajat ja edustajatahot: Jari Lassila PPG Tikkurila / Tikkurila Oyj, Johanna Saarivuo Deas Asset Management Finland Oy, Ville Saarinen DEAS A. M. F. Oy, Jorma Haapamäki Vistanovo Oy

Työhön liittyviä selvityksiä: Konsulttifirmat, mm. WSP, Ramboll, GAIA Consulting, Sweco

Julkaisija: Vantaan kaupunki 04/2025

Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Kansikuvan tiedot: Kuva MKe / Aineistopankki

SUUNNITELMA

Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne

Moderni keskusta-alue, joka yhdistää uutta ja vanhaa

TAVOITTEET (hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021, § 9)

- Alue on tunnistettava, viihtyisä ja arvokas. Tavoitteena on urbaani, monipuolinen, toimiva ja korkeatasoinen kaupunkikeskustan osa.
- Suunnitelma tuo esiin tärkeät kaupunkitilat kuten Tikkurilalle tunnusomaisen jokimaisen ja koskiympäristön sekä Kuninkaantien sillan alueen - portin Värитеhtaan alueelle.
- Muodostuva uusi kaupungin osa on rakenteeltaan vaihteleva, liittyy toimivasti ja harkitusti ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä kytkeytyy Värитеhtaan alueen vahvaan historiaan ja sovittaa siihen uuden rakenteen omaleimaisella tavalla.
- Julkinen kaupunkitila on toiminnallisesti ja tilallisesti monipuolista sekä viihtyisää kävely-painotteista ympäristöä.
- Kaupungin osaan suunnitellaan erilaisia rakennustyppejä sekä tavoitellaan tiivistä ihmisen mittakaavaa ja vaihtelevan korkuista kaupunkirakennetta, pääosin enintään 6-kerroksista mahdollistaen paikoin myös korkeampia ratkaisuja.

Kaavarungon suunnitteluperiaatteet

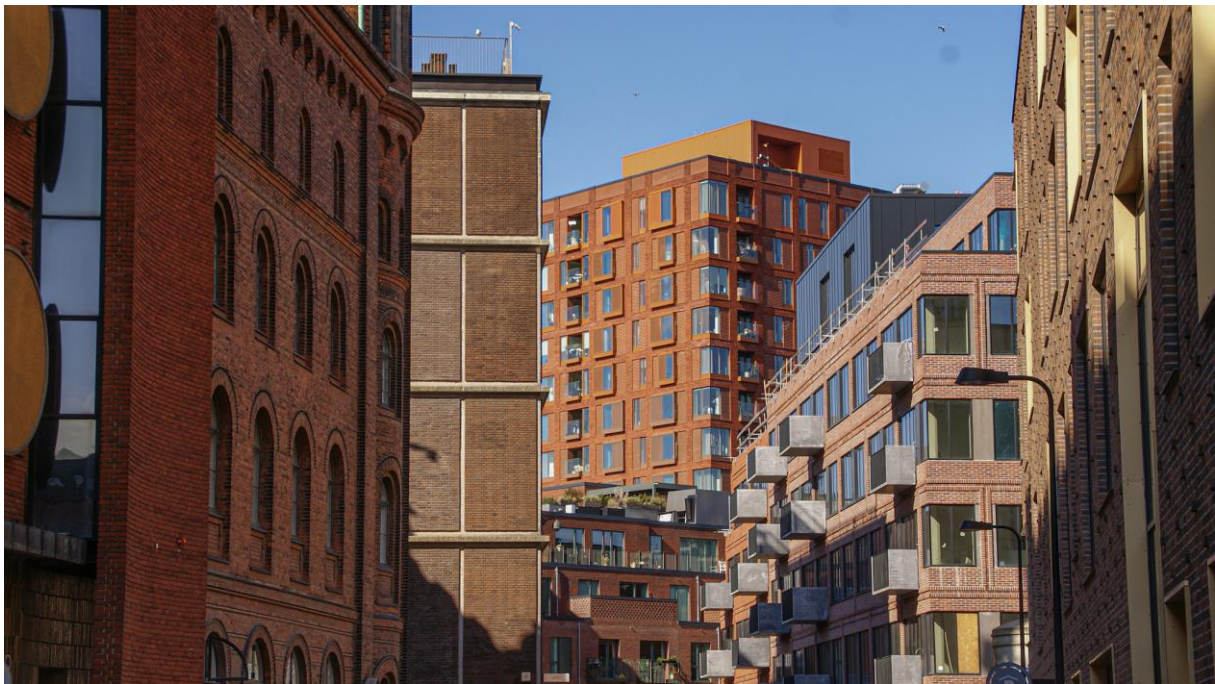
1. Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.
2. Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbølen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.
3. Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä, vähähiilisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja rakennuksissa, rakennusrungoissa ja muussa rakentamisessa.
5. Varaudutaan äärevöityvään säähän.
6. Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyytit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.
7. Yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja.
8. Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimintoja sekä asukkaiden kerhotiloja, asuntokaduille ensimmäisen kerroksen omaoivia asuntoja.
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksotetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Julkisivujen materiaaalimaailma on laadukasta ja kestävä, kuten tiiltä, rapattua tiiltä, harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia tai lasia.
11. Alue on kestävä liikkuksen aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.
12. Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.
13. Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.
14. Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja vehreiden aukoiden avulla.
15. Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.

Alueen identiteetti

Alueen identiteettiä syvennetään jokirannan, Fastbölen kylän ja teollisen historian tuella. Värитеhtaan alue sijoittuu jokivarteen ja joki on sille tärkeä identiteettitekijä. Jokiranta on virkistysympäristö alueen asukkaille ja työntekijöille ja sen nähdään houkuttelevan kävijöitä myös alueen ulkopuolelta. Virkistystoiminnot, esimerkiksi kanoottivuokraus, retkikahvilat ja ulkokuntosali houkuttelevat liikkumaan ja elävöittävät jokivartta. Jokivarsi on myös ekologinen yhteys, jota tulee vaalia riittävän leveänä vyöhykkeenä rakennetun alueen sisällä. Kaavarungossa tätä vyöhykettä on levennetty 10 metriä joen itään avautuvalla rannalla.

Fastbölen kylä on alueen sydän. Se on osin puistoa, osin tonttimaata. Jatkossa tulee tarkastella, onko jokin tonteista muutettavissa puistoksi. Muinaismuistolailla suojeltu historiallinen kyläntontti on ilmestynyt lähteisiin jo 1540. Fastbölen tonttimaalla on säilynyt käytössään nykypäiviin asti. Se on harvinainen raittikylä ja vahva identiteettitekijä joen rinnalla.

Alueen teollinen historia on rikas ja osa sen rakennuksista säilyy. Alueen synty juontaa juurensa rautatien rakentamisen aikoihin, jolloin perustettiin toiminnan alkulähteeksi Dickursby Oljeslageriin joen pohjoispuolelle. Värитеhtaan nykyisille alueille toiminta laajeni 1940–1960-luvuilla ja sen nykyiset teolliset rakennukset ovat vuosikymmeniltä 1940–1990. Kaavarunkotyötä varten laaditun kulttuuriympäristöselvityksen mukaan rakennuksista kuusi on kulttuuriperintökohteita. Pääosa näistä suojellaan ja ne on merkitty kaavarunkokarttaan.

Referenssikuva Kööpenhaminan Carlsbergin alueelta. Vanhat tehdasrakennukset vuorottelevat uuden asuin- ja liikerakentamisen kanssa. Kuva Miika Ruokonen.

Kuva: Värитеhtaan alueen neljä kylää, jotka toteutuvat vaiheittain ja jossa jokaisella on vahva oma väri-identiteettinsä. Suunnitelma on alustava luonnos ja saattaa kehittyä ja muuttua asemakaavoitusvaiheessa. Kuva: Arkkitehtitoimisto NOAN.

Värитеhtaan alue koostuu neljästä "kylästä", joilla jokaisella on oma värитеemasensa. Kylä tässä tapauksessa tarkoittaa keskustamaista kaupungin osaa, joka jatkaa Tikurilan tiivistä keskustarakennetta. Kylät toteutuvat eri vaiheissa ja ne on luonteva rakentaa osaksi kokonaisuutta, mutta myös omiksi kokonaisuuksikseen. Värитеhtaan luonteeseen sopii hyvin värитеema, joka ammentaa alueen teollisesta historiasta ja nykypäivästä.

Teollinen historia otetaan osaksi uuden suunnittelua. Osa rakennuksista suojellaan. uuden rakentamisen tyyliä ohjaavat pehmeä modernismi ja industrialismi. Monipuoliset, laadukkaat ja kestävät materiaalit kuten tiili, rapattu tiili tai harkko, puu, kierrätetty metalli tai lasi jatkavat alueen historiaa. Ajatuksena on, että naapurirakennukset eroavat toisistaan ja niiden materiaalivalinnan tai pintakäsittelyn tulee olla erilainen. Pitkiä julkisivuja jaksotetaan eri tavoin, värein, materiaalein, sisään- ja ulosvedoin tai tiililomituksin. Kattomuodot, ikkunajaottelu ja detaliikka lainailevat muotokieltä teollisesta rakentamisesta.

Positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi

Urbaani ja luonto kohtaavat alueella erilaisin tavoin. Jokivarressa rakentaminen rajautuu selkeästi luontoon. Raja on selvä. Fastbölen kylänmäellä taas on toisin,

pienimittakaavainen rakentaminen lomittuu luonnon kanssa ja sopeutuu Fasbölen raemaiseen rakennusten sijoitteluun. Fastbölen kulttuuriympäristön läheisyys vaatii korkeatasoista rakentamista ja sen viereiset palvelurakennukset, päiväkotit ja koulut, tulee suunnitella puurakenteisina.

Vanhan ja uuden kontrasti tuo arvokasta monipuolisuutta rakennuskantaan. Säilytettävät rakennukset ja uusi rakentaminen sijoittuvat vierekkäin ja saavat voimaa toisistaan. Ajallinen kerroksellisuus tuo sisältöä kaupunkirakenteeseen ja auttaa luomaan juuria alueelle.

Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko

Alue on toiminnallisesti rikas ja se on auki mahdollisimman monena tuntina vuorokaudessa. Ympärivuorokautisuus tarkoittaa työn ja asumisen lomittumista, jolloin alue on elävä niin keskellä päivää kuin iltaisin, mahdollisesti jopa öisin. 25 % alueen rakennuskannasta (k-m²) on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja. Katutaso suunnitellaan avoimeksi ja toiminnalliseksi, mikä mahdollistaa positiivisen sosiaalisen kontrollin. Laadukas julkinen tila houkuttaa viihtymään ulkona, niiden tasokas suunnittelu tukee asukkaiden välistä vuorovaikutusta luomalla turvallisia ja käytännöllisiä ulko- ja sisätapaamispaikkoja, esimerkiksi aukioita, ravintoloita ja kahviloita, porttikongeja. Kestävän liikkumisen alue tukee kävelyä ja pyöräilyä ja huomioi siten erityisesti lapset ja nuoret. Vehreät kadut ja aukiot sekä puistoalueet houkuttelevat oleskelemaan ja leikkimään.

Asuminen ja työ sekoittuneessa kaupunkirakenteessa

Värikkäät kaupunkikorttelit

TAVOITTEET (hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021, § 9)

- *Maantasokerroksen arkkitehtuuri ja toiminnot tukevat viihtyisän ja toiminnallisesti monipuolisen kaupunkiympäristön syntymistä. Keskeisillä kaduilla kaikki katutason tilat ovat liike-, työ- ja palvelutilaa.*
- *Uuden yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on työpaikkarakentamista ja liiketiloja.*
- *Alueen asukasmäärän vaatimat julkiset palvelut sijoitetaan alueelle.*
- *Alueelle suunnitellaan monipuolinen asuntovalikoima sekä perinteisiä ja uudenlaisia työn tiloja.*
- *Ratkaisulla varmistetaan laadukas kaupunkiasuminen ja valoisat sekä tilavat ja toimivat asunnot.*

Kaavarungon suunnitteluperiaatteet

1. **Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.**
2. Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbolen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.
3. Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä, vähähiilisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja rakennuksissa, rakennusrungoissa ja muussa rakentamisessa.
5. Varaudutaan äärevöityvään säähän.
6. **Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyypit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.**
7. **Yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja.**
8. **Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimitiloja sekä asukkaiden kerhotiloja, asunto- kaduille ensimmäisen kerroksen omaovisia asuntoja.**
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Julkisivujen materiaalimaailma on laadukasta ja kestävää, kuten tiiltä, rapattua tiiltä, harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia tai lasia.
11. Alue on kestävä liikumisen aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.
12. **Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.**
13. Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.
14. Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja aukoiden avulla.
15. Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.

Alueen lähtökohtana on sekoittunut kaupunkirakenne. Vähintään 25 % koko alueen rakennuskannasta (k-m2) on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja. Kaupungin tarjoamat palvelut lasketaan tämän lisäksi. On myös mahdollista, että

päiväkoti- ja koulupalveluja tarjoaa yksityinen taho. Silloin nämä lähipalvelut laske-
taan myös 25 % lisäksi.

Kaikkien aluekokonaisuuksien tulee olla sekoittunutta kaupunkirakennetta. Työpaik-
katilojen kerrosalan osuus kokonaisuudesta voi vaihdella vähäisesti toteutusalueit-
tain, mikäli osuus on sovitusti suurempi toisella alueella, kuitenkin siten, että loppu-
tuloksena koko alueen työpaikkatoimintojen summa on vähintään 25 %. Asema-
kaava-alueella osuuden alittaminen on sovittava erikseen kaupungin kanssa. Työ
voi olla esimerkiksi kivijalan toimintaa, toimistotyötä, kaupallisia palveluita, viihdettä,
vapaa-aikaa ja kulttuuria.

Sekoittuneisuus tekee alueesta elävän vuorokauden useimpina tunteina. Asukkaat
pitävät alueen elävänä erityisesti aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin, työelämä taas
päiväsaikaan. Palvelut tuovat alueelle kävijöitä ja käyttäjiä myös muualta. Tarkoituk-
sena on kehittää aluetta Tikkurilan keskustan laajenemisalueena, joka jatkaa toi-
minnallisesti rikkaan keskusta-alueen kasvua.

Alueen tarjoamat työ ja lähipalvelut ovat kävelymatkan päässä. Värитеhdas on 15-
minuutin kaupunkia: Värитеhtaalta on alle 15 minuutin kävelymatka Tikkurilan ase-
malle ja alueen sisäinen liikkuminen on sujuvaa ja nopeaa. Arjen ja työn saavutetta-
vuus on helppoa. Alueen tarjoamat lähipalvelut, kaksi päiväkotia ja yksi koulu sijoit-
tuvat alueen ytimeen. Niihin on helppo liikkua kävellen ja pyörällä. Alue on myös hy-
vin joukkoliikenteellä palveltu, joten työn ja lähipalveluiden ääreen pääsee helposti
muutenkin kuin autolla.

Alueen koulu on mahdollista toteuttaa myös vaiheistettuna. Koulu voisi toimia ensin
300 oppilaan toimipisteenä ja silloin sen kenttä sijoittuisi Markusaksenpuistoon. Lo-
pullisessa vaiheessa koulu rakentuisi 500 oppilaan toimipisteeksi ja sen pihaa suu-
rennettaisiin niin, että kenttä mahtuu koulun tontille. Vaiheistetun puistokentän ma-
teriaalien tulee sopeutua kulttuurimaisemaan. Kentän siirryttyä puisto tulee ennallis-
taa tai muuttaa palstaviljelyalueeksi. Jatkosuunnittelussa asemakaavatyössä yh-
teensovitetään koulun ja tehtaan sijoittuminen vierekkäin samanaikaisesti.

Alueen päiväkodit sijoittuvat osin muinaismuistoalueelle. Asiasta tulee neuvotella
Museoviraston kanssa ja tonteilla tulee järjestää koekaivaukset muinaisjäänteiden
etsimiseksi. Viranomaisneuvottelussa Museovirasto on lausunut, että alueeseen
saa kajota ja alueelle voi ajatella rakennettavan. Toisen päiväkodin tontin kaivauk-
set on toteutettu osana asemakaavoitustyötä.

Heureka on Värитеhtaan alueen naapuri. Se on Suomen vetovoimaisimpien kohtei-
den joukkoon kuuluva tiedekeskus. Vierailijoita on ollut jopa yli 3000 päivässä.
Heurekan vierailijat pysäköivät Värитеhtaan puolelle junaradan varren pysäköintiin.
Pysäköintialueen autopaikkakapasiteetti on 402 henkilöautopaikkaa, 3 liikkumises-
teisten paikkaa, 4 bussipaikkaa ja bussien jättöpaikat. Kun pysäköintipaikat uudel-
leen järjestellään, tulee Heurekan tarpeet edelleen huomioida jokaisessa alueen ra-
kentumisen vaiheessa. Tämän lisäksi Heurekan vierailijakunta on mahdollinen Väre-
tehtaan alueen kivijalkapalveluissa, esimerkiksi kahvilassa tai ravintolassa, vierai-
lija, mikä tukee alueen palveluiden kehittymistä.

Alueen asuminen sijoittuu monipuoliseen rakennuskantaan, jossa erilaiset talotyypit
mahdollistavat erilaisia asuntoja. Myös hallintomuotojakauma on monipuolinen.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asuntotuotannoista vähintään 20 % toteutetaan pitkäaikaisena kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla ja 10 % asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla.

Kaupunkirakenne on pääosin enintään kuusikerroksista. Laadukkaan asumisen mahdollistamiseksi pääasiallinen maksimirunkosyvyys on 14,5 m, lukuun ottamatta muuta kaupunkirakennetta korkeampien aksenttirakennusten runkoja ja työpaikkarakentamista. Korkeampien aksenttirakennusten kerrosluku on maksimissaan 12. Tavoitteena on mahdollistaa monipuolisesti erilaisia laadukkaita asuntotypologioita ilman keskikäytäväratkaisuja. Pääreittien varrella katujulkisivuihin sijoittuu liike- ja toimitiloja ja asukkaiden yhteistiloja. Asuntokatujen varsilla on mahdollisimman paljon ensimmäisen kerroksen omaovisia asuntoja. Näin saadaan aikaan aktiivinen katutaso, joka lisää positiivista sosiaalista kontrollia.

Kaupunkitilan viihtyisyyteen liittyy vahvasti katutaso, julkinen tila ja rakennusten ensimmäiset kerrokset. Liiketilakerros on oleellisissa kohdissa 6-metrinen, mikä mahdollistaa sisäpihan puolelle tai sille osalle julkisivua, jossa ei ole liiketilaa, kaksi asuinkerrosta. Omaovisten asuntojen edessä on istutuksia tai terassi.

Referenssikuvat: Asuinkerrostalon viihtyisä eduspiha Malmöstä ja rikasta kattomaailmaa Kööpenhaminan Carslbergistä. Kuvat Terhi Kuusisto.

Kattomaailma taas luo vahvaa identiteettiä alueelle. Se on suunniteltu rikkaaksi, esimerkiksi harjakattoja ja sen eri muotoja toistavaksi. Jokivarsikortteleissa on myös terassikattoja. Voimakas silhuetti luo persoonaa alueelle. Pehmeä modernismi ja lainaukset teollisesta rakentamisesta tuovat omanlaisensa arkkitehtuurin alueelle.

Rakennukset ovat energiatehokkaita ja vähäpäästöisiä. Kun energiatuotanto muuttuu koko ajan vähäpäästöisemmäksi, nousee rakentamisen vähäpäästöisyys ja hiilensidonta entistä oleellisemmaksi sisällöksi.

Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti

Kestävän liikkumisen alue

TAVOITTEET (hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021, § 9)

- Alueen kehitys tukeutuu viereiseen raideliikenteeseen.
- Värитеhtaan alue on kävelypainotteinen kaupunginosa, jossa myös sujuva autoliikenne on mahdollista. Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat etusijalla. Reittien korkea laatu ja niiden jatkuvuus houkuttelee liikkumaan.
- Pysäköinti ratkaistaan ympäristöön sopivana, tilan- ja ajankäytöllisesti tehokkaana, muuntojoustavana ja taloudellisena, erinomaisen palvelutason mahdollistavana kokonaisuutena.
- Huolto-, vieras- sekä kadunvarsipaikoitus lyhytaikaista asiointia varten varataan maantasta.

Kaavarungon suunnitteluperiaatteet

1. Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.
2. Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.
3. Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä, vähähiilisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja rakennuksissa, rakennusrungoissa ja muussa rakentamisessa.
5. Varaudutaan äärevöityvään säähän.
6. Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyytit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.
7. Yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja.
8. Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimitaloja sekä asukkaiden kerhotiloja, asuntokaduille ensimmäisen kerroksen omaoisia asuntoja.
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Julkisivujen materiaalimaailma on laadukasta ja kestävä, kuten tiiltä, rapattua tiiltä, harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia tai lasia.
- 11. Alue on kestävän liikkumisen aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.**
- 12. Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.**
- 13. Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.**
14. Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja aukoiden avulla.
15. Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.

Liikenteen ohjelmia

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (SUMP)

Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa Vantaa on jaettu viiteen erilaiseen liikkumisalueeseen, joille on määritelty aluekohtaiset suunnitteluperiaatteet. Nykytilassa Tikkurilan väritehtaan alue sijoittuu pääosin *Muut asuinalueet* -liikkumisalueella, mutta on osin myös Tikkurilan kaupunkikeskuksen alueelle sekä kestävän liikkumisen alueelle. Vantaan ratikka muuttaa liikkumisalueiden rajauksia alueella ja ratikan myötä suunnittelualue sijoittuu valtaosin kestävän liikkumisen alueelle. Alueen suunnittelussa tulee soveltaa kestävän liikkumisen alueiden sekä kaupunkikeskusten suunnitteluperiaatteita. Alueen tulee olla saavutettava kaikilla kulkumuodoilla, mutta kävely sekä pyörä- ja joukkoliikenne ovat ensisijaisia liikkumismuotoja.

Vantaan kaupungin kävelyn edistämishjelma

Kävelyn edistämishjelma tarkoittaa kaupungin liikennepoliittisen ohjelman linjauksia kävelyn edistämisen osalta. Aluetyypiltään Väritehtaan suunnittelualue on kävelyhubin ympäristöä eli noin 15 minuutin kävelymatkan päässä Tikkurilan asemalta. Myös kaikki alueen arjen palvelut ovat alle 15 minuutin kävelyetäisyydellä. Aluetyypin laatutavoitteiden mukaan kävelyn roolia korostetaan pääreiteillä, kulkutapojen risteyskohtiin kiinnitetään huomiota ja jatkuvilla reiteillä taataan saavutettavuus alueen sisällä ja kohti keskustaa ja asemaa. Lisäksi ympäristön tulee houkuttaa kävelemään monipuolisilla arjen palveluilla, vehreällä ja virkistävällä ympäristöllä sekä sekoittuneella kaupunkirakenteella.

Pyöräliikenteen kehittämisohjelma

Pyöräliikenteen kehittämisohjelman viidellä kehittämislinjauksella pyritään vahvistamaan kaupunkirakennetta pyöräliikennettä lisääväksi, tekemään tilaa laadukkaille pyöräliikenteen ratkaisuille, tekemään pyöräilyä houkuttelevaa ja turvallista ympäristöä, painottamalla pyöräilyä liikennekasvatuksessa ja kannustamalla asukkaita pyörän päälle. Lisäksi tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä ja koordinaatiota pyöräliikenteen lisäämiseksi. Ohjelman mukaisesti pyöräliikenteen edistämistavoitteet ja asiantuntemus tulee olla vahvasti mukana jo kaavoituksen lähtökohdissa.

Kaupungin toimintojen suunnittelun yhtenä lähtökohtana tulee olla pyöräliikenteen edellytysten varmistaminen ja vahvistaminen, jotta kestävien kulkutapojen käyttö voi kasvaa. Täydennysrakentamisen ohella erityisesti uudet alueet tulee suunnitella ja toteuttaa kestäviä kulkutapoja suosiviksi. Maankäytön suunnitteluratkaisuiden vaikutukset kestävän liikkumisen käytön edellytyksiin tulee arvioida systemaattisesti. Myös julkisen ja yksityisen palveluverkon kehitystä tulee ohjata aiempaa vahvemmin niin, että palvelut ovat vaivatta saavutettavissa jalan ja pyörällä. Suunnittelualueella tulee myös huolehtia tavoiteverkon tilavarauksista varmistamalla muun liikenneverkon hierarkian mukaisesti pyöräliikenteen väylätyypit ja rauhallisen liikkumisen alueet.

Kestävä liikkuminen

Liikennepoliittisen ohjelman mukaisesti kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat ensisijaisia liikkumismuotoja suunnittelualueella. Tikkurilan väritehtaan alue tukeutuu vahvasti Tikkurilan asemaan ja keskusta-alueen tiiviiseen kaupunkirakenteeseen. Kaksi Vantaan ratikan pysäkkiä sijaitsee alueen reunalla. Kävely-ympäristön sujuvuus ja laatu edistää myös lasten ja nuorten kaupunkialueen kehittämistä.

Erityisesti yhteyksiä Vantaan ratikan ja bussien pysäkeille ja Tikkurilan asemalle kehitetään jatkuvien reittien verkostoa käyttäen.

Joukkoliikenne

Päärata rajaa suunnittelualueen lännessä ja radan varressa sijaitsee Tiedekeskus Heurekan pysäköintialue. Pysäköintialuetta käyttää henkilöautoliikenteen lisäksi tilausliikenne ja tähän tulee varautua myös tulevaisuudessa, kun pysäköintipaikat järjestellään laitoksiin. Yleiskaavassa Pääradalla on lisäraidevaraus Tikkurilan alueella Valkoisenlähteentielle asti ja se on vuonna 2008 hyväksytyn lisäraidesuunnitelman mukainen.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5.2023 Vantaan ensimmäisen pikaraitiotielinjan toteuttamisesta. Ratikan rakentaminen voi alkaa syksyllä 2024 ja liikennöinti vuonna 2029. Ratikka kulkee alueen koillis-/itäreunalla ja tarjoaa joukkoliikenteen runkoyhteyden Tikkurilan asemalle ja siitä edelleen Aviapoliksen suuntaan ja lentokentälle sekä toisaalta itään Hakunilan suuntaan. Raitiotielle on suunniteltu pysäkki Jokiniemenkadulle Säteilyturvakeskuksen kohdalle. Lisäksi Heidehofintien ja Jokiniemenkadun liittymässä on ratikan pysäkkivaraus. Pysäkki voidaan toteuttaa, kun sen ympärillä on riittävästi maankäyttöä ja tämän myötä mahdollisia matkustajia.

Bussiliikennettä alueella kulkee Jokiniemenkadun lisäksi suunnittelualueen reunoilla Heidehofintiellä sekä Tikkurilantiellä ja alueen läpi Kuninkaalantietä pitkin. Alueella on kaksi pysäkkiparia. Bussilinjastoon tulee joitakin muutoksia ratikan myötä.

Pyöräliikenne

Väritehtaan alueen länsilaidalla pääradan varressa kulkee pyöräliikenteen baana (Pohjoisbaana). Toinen baana (Kivistön-Tikkurilan-Hakunilanbaana) kulkee alueen läpi länsi-itäsuunnassa Väritehtaanrannasta Markusaksenpuiston läpi Heidehofintielle ja siitä edelleen Hakunilaan Kyytitietä pitkin. Baanat mahdollistavat nopean ja sujuvan yhteyden aluekeskusten välillä.

Baanaverkkoa Vantaalla täydentävät pääpyöräreitit ja muut pyörätiet. Pääpyörätiet yhdistävät pyöräilyetäisyydellä sijaitsevat paljon liikennettä synnyttävät toiminnot toisiinsa: merkittävät liikuntapaikat ja muut palvelut aluekeskuksiin, aluekeskukset paikalliskeskuksiin ja paikalliskeskukset baanoihin. Sisäinen pyöräverkko tulee yhdistää sujuvasti baanoihin ja pääpyöräreitteihin.

Vantaan nykyinen kaupunkipyöräjärjestelmä on käytössä vuoteen 2025 asti. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kaksi nykyisen järjestelmän kaupunkipyörä-asemaa: toinen Heurekan kivimuseon vieressä ja toinen Sepänpihalla Kuninkaalantien varressa. Vuodesta 2026 alkaen kaupunkipyöräjärjestelmä on todennäköisesti uudistumassa ja MAL 2023 -suunnitelman mukaisesti tavoitteena on seudullisesti yhtenäinen järjestelmä. Maankäytön tiivistyessä kaupunkipyöräjärjestelmä alueella tukee kestävästä liikkumisesta mahdollista mm. vaihtoehtoisen liityntäyhteyden Tikkurilan asemalle ja raitiotiepysäkeille. Kaupunkipyörille voi löytyä tilaa alueen aukioiden ympäristöstä.

Jalankulku

Kävely on keskeinen kulkumuoto suunnittelualueella. Suunnittelussa tuleekin varmistaa sujuvat ja esteettömät jalankulkuyhteydet, jotka lisäksi kannustavat

kävelemään. Erittäin tärkeitä ovat yhteydet Tikkurilan keskustan, juna-aseman ja raitiotiepysäkkien suuntiin. Keravanjoki toimii esteenä Värитеhtaan alueen ja Tikkurilan muun keskusta-alueen välillä. Uudet sillat joen yli vähentävät sen estevaikutusta ja myös ohjaavat kävelyvirtoja pääreiteille. Toisaalta jokiranta tarjoaa omanlaisensa kävely-ympäristön erityisesti virkistysmielessä.

Värитеhtaan alueen katuverkko

Värитеhtaan alueen läpi kulkee vain yksi läpiajettava kokoojakatu. Se on Kuninkaalantie, joka toimii tälläkin hetkellä bussireittinä Jokiniemestä Värитеhtaan alueen läpi Heidehofintielle. Katua siirretään osalta matkaa sijansa kohti jokea. Muu alueen liikenne on rauhoitettu ja ulkosityöinen, muutama tonttikatu vie kortteille ja merkittävä osa muista kaduista on pihakatuja pääosin kävelyn ja pyöräilyn reiteiksi. Rakennus on pehmeästi ruutukaavaa muistuttava.

Merkittävä kävelyakseli johtaa Jokiniemenkadun loppupäässä sijaitsevalta ratikkapysäkkivaraukselta läpi Värитеhtaan alueen joen suuntaisesti ja ylittää joen uuden sillan yli Tikkurilantielle ja jatkaa siitä matkaa Tikkurilan asemalle. Tämä akseli on pyritty pääosin rauhoittamaan autoliikenteeltä. Siitä kehitetään toiminnallisesti monipuolinen alueen tunnusrakennus. Akselin varressa on aukioita, joissa hallitaan näytävästi hulevesiä.

Pysäköinti

Värитеhtaan alueen pysäköinti perustuu pysäköintilaitoksiin, joita jokaisella kylällä on yksi tai kaksi. Tästä poikkeuksena on neljä rannan korttelia, joissa on kansi-pysäköintiratkaisu. Laitokset mitoitetaan vuorottaiskäyttöperiaatteella, sillä alue on toiminnoiltaan sekoittunutta. Näin saadaan vähennettyä pysäköintipaikkamääriä.

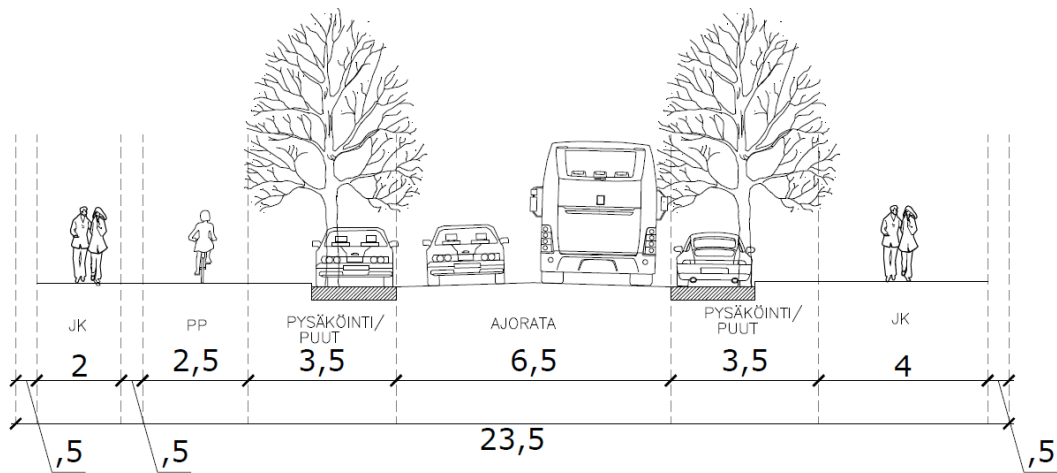
Isoille korttelipihoille on määrätty muutama autopaikka liikuntaesteisille ja/tai huolto- ja vieraspysäköintiä varten. Näin esimerkiksi vieraat sekä huolto-, kotipalvelut ja ruokalahetit löytävät paikan pysähtyä hetkeksi.

Kokoojakadun ja valittujen tonttikatuja varsilla on kadunvarsipysäköintiä. Tämä tukee liiketiloissa vierailevia, liiketilojen tavarantoimitusta ja alueella vierailevien pysäköintiä.

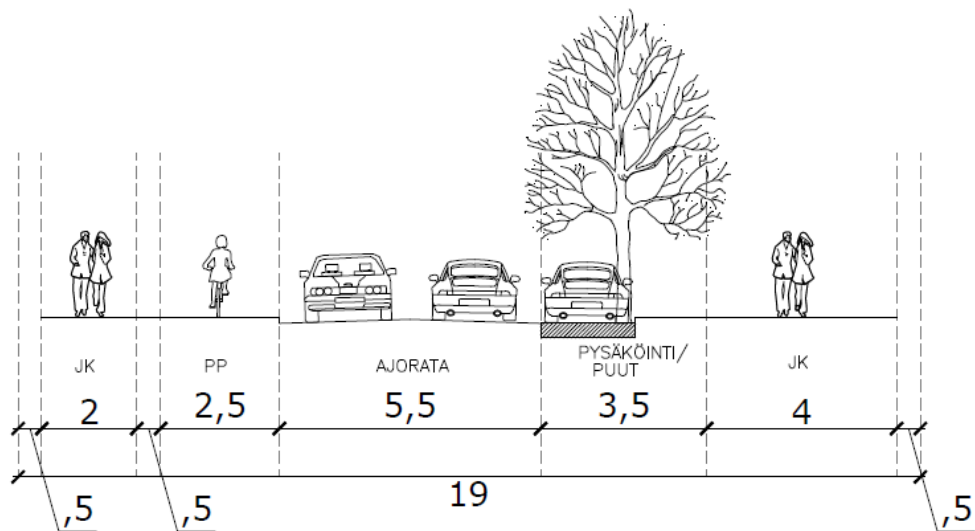
Kunnallistekninen yleissuunnitelma KTYS

Värитеhtaan alueen kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa on hahmoteltu alueen katuverkko ja katujen erilaiset poikkileikkaukset. Kuninkaalantien kokoojakadun lisäksi alueella on eri poikkileikkauksisia tonttikatuja ja merkittävä määrä pihakatuja, joissa vain huoltoajo mahdollistetaan. Näiden lisäksi alueella on aluetta halkova kävelypainotteinen akseli.

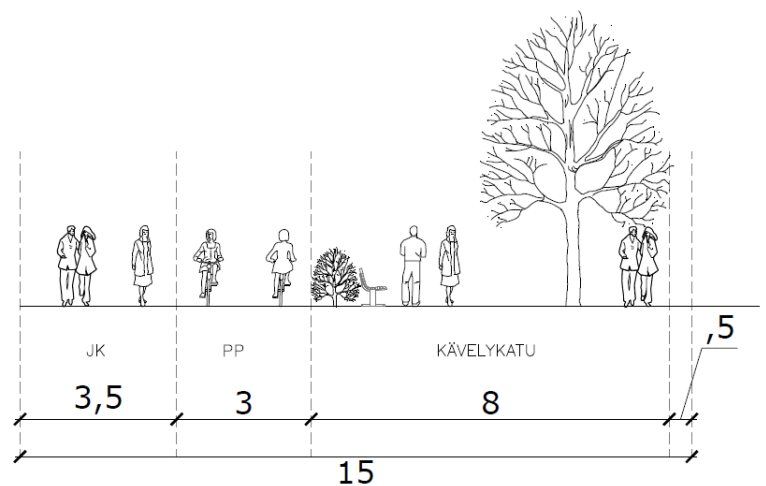
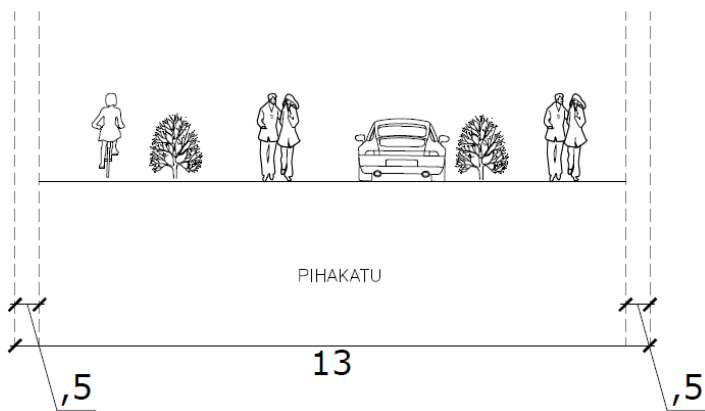
Seuraavalle sivulle on koottu tärkeimmät katupoikkileikkaukset kunnallisteknisestä selvityksestä. Muutokset jatkosuunnittelussa ovat mahdollisia.

Kuva: Kokoojakadun poikkileikkaus, Kuninkaalantie alueen pohjoisosassa. KTYS.

Kuvat: Tonttikadun, jonka varressa pyörätie, poikkileikkaus. Alla pihakatu ja kävelypainotteinen akseli. KTYS.

Viheralueet ja hulevedet

Vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen

TAVOITTEET (hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021, § 9)

- *Kehitetään runsaita virkistys- ja luonnonympäristöjä osana jatkuvaa verkostoa ja suunnitellaan niitä täydentävä lähipuistorakenne.*
- *Toteutetaan korttelit ja tontit vihertehokkaasti ja suositaan maanvaraisia pihoja.*
- *Huomioidaan Keravanjoen ympäristö ekologisena yhteytenä.*

Kaavarungon suunnitteluperiaatteet

1. Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.
2. **Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.**
3. **Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.**
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä, vähähiilisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja rakennuksissa, rakennusrungoissa ja muussa rakentamisessa.
5. **Varaudutaan äärevöityvään sähkään.**
6. Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyypit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.
7. Yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja
8. Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimintoja sekä asukkaiden kerhotiloja, asuntokaduille ensimmäisen kerroksen omaoisia asuntoja.
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Julkisivujen materiaalimaailma on laadukasta ja kestävä, kuten tiiltä, rapattua tiiltä, harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia tai lasia.
11. **Alue on kestävä liikumisen aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.**
12. Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.
13. **Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.**
14. **Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja aukioiden avulla.**
15. **Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.**

Väritehtaan alueen viheralueverkosto koostuu jokivarren puistoista ja viheralueista, Fastbölen vehreästä kylämaisemasta sekä niitä yhdistävistä viheralueista. Viheryhteyttä Fastbölen kyläalueelta jokirantaan ja Jokiniemeen vahvistetaan. Jokivarren puistot ja viheralueet tarjoavat monipuolisen virkistysalueen ja reitin sekä alueen identiteettitekijän. Veden ääreen pääsyä ja olevaa virkistysreittiä kehitetään. Yhteyksiä joen yli parannetaan kevyenliikenteen silloin. Maakunnallisesti merkittävää ekologista yhteyttä tuetaan jokirannan olevaa puustoa säilyttäen ja vehreitä terassi-

ja puistoalueita rakentamisen ja joenrannan välille kehittäen. Itäistä jokirantavyöhykettä levennetään kymmenen metrin verran.

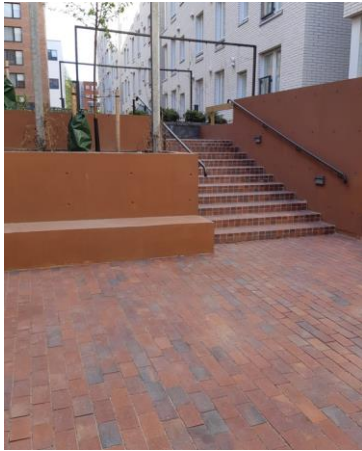

Kuvat: Näkymät Keravanjoen rannan kävelyreitiltä ja joenrannasta sekä Kuninkaanmäen kulttuurimaisemasta. Kuvat Eeva Eitsi.

Alueen teollista historiaa tuodaan esiin esimerkiksi Värитеhtaan aluetta yhdistävänä värитеemana. Alueelle muodostetaan neljä korttelikokonaisuutta, ns. kaupunkikylää, jolle jokaiselle määritellään oma teemaväriinsä. Aukioiden ja katujen, puistojen sekä korttelipihojen osalta haetaan myös väriin tukeutuvaa kokonaiskonseptia sekä teemoja. Värитеemoja voidaan korostaa esimerkiksi pinnoittein, rakentein, kalustein ja varustein. Lisäksi kasvillisuuden avulla voidaan tuoda esiin eri kaupunkikyläjen teemoja ja identiteettiä. Hulevesiaiheet täydentävät teemoja sekä aukioilla että puistoalueilla. Rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden muotokielen avulla tuoda teollista historiaa esiin.

Fastbölen kyläalue ympäröivine jalopuineen, kiviaitoineen ja niittyineen muodostaa alueen vihreän ytimen, joka tuo ajallista kerroksellisuutta alueelle. Niittyalueille sopii hyvin kaupunkiviljely, joka tukee alueiden säilymistä avoimena. Päiväkodin ja koulun piha-alueet suunnitellaan avoimeen kulttuurimaisemaan sopivina osasina, esim. viljelypalstoin, niityin ja jalopuuistutuksin. Samoin kaupunkivillilojen vehreät etupihat tukevat Fastbölen vehreyttä. Fastbölen mäen kulttuuritoiminnot yhdistyvät läheiseen Vernissaan. Uusi silta alueen itäreunalla antaa mahdollisuuden jatkaa

virkestysreittejä idempänä sijaitsevaan muinaispuistoon. Fastböle on osa yleiskaa-
van liitekartta 1:n kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokasta
kylämaisemaa.

*Kuvat: Referenssikuvia
Tikkurilan keskustan
tiiviiltä korttelipihalta,
aukio puineen ja
penkkeineen Korson
Kotkanpesä -puistosta
sekä pihan istutuskum-
pare syksyisine puineen
sekä kadunvarsi-
istutuksia värikkäine,
kukkivine kasveineen.
Kuvat Eeva Eitsi ja Seija
Tulonen.*

Julkisten katu- ja aukiotilojen kaupunkivihreä sekä tonttien vehreys tukee verkosto-
maista viherrakennetta ja tuo urbaanin kontrastin jokiluonnon ja Fastbölen kylämai-
seman vehreydelle. Katu- ja aukiotiloissa tuetaan myös hulevesien viivytystä ohjaa-
malla niitä istutuksille ja aukioita korostaviin hulevesiaiheisiin. Vehreät puistot, katu-
tilat, reitit ja aukiot sekä baanayhteys kannustavat kestävään liikkumiseen alueella.

Julkisen ulkotilan yleissuunnitelma JUYS

Väritehtaan kaavarunkoalueelta on laadittu julkisen ulkotilan yleissuunnitelma ka-
duista, aukioista (Loci Maisema-arkkitehdit Oy) ja puistoalueista (Nomaji maisema-
arkkitehdit Oy). Työ tukee asemakaavoitusta ja tulevaa katu- ja puistosuunnittelua.
Tavoitteena on ollut löytää teemoja ja konsepteja, jotka vahvistavat alueen ominais-
piirteitä, lisäävät vehreyttä ja hulevesien viivytystä.

Kuva: Esimerkki vehreästä aukiotilasta. Värитеhtaan kaavarunkoalueen julkisen ulkotilan yleissuunnitelma. Kuva Loci Maisema-arkkitehdit Oy.

Työssä on ehdotettu mm. puistoihin ja katualueille ”väripalettia” sekä maalitehtaan rakenteiden ja muotokielen hyödyntämistä. Lisäksi tavoitteena on ollut lisätä elonkirjoa jokirannan kasvillisuuden monimuotoisuutta kehittämällä. Kulttuurikasvillisuudella tuetaan keskiaikaista kylänmäkeä ja siihen liittyviä katu- ja puistoalueita.

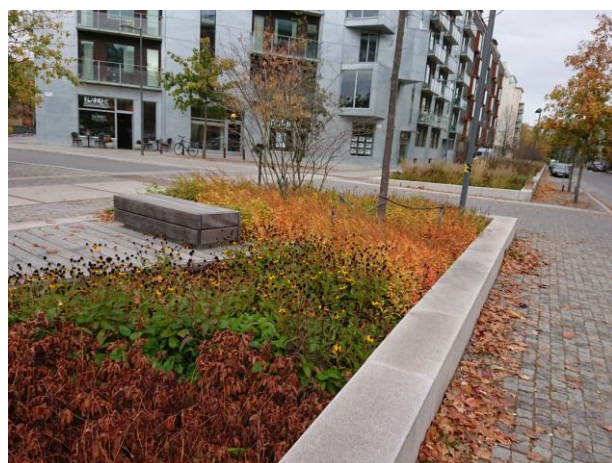
Julkisen ulkotilan yleissuunnitelmaan liittyvässä hulevesien hallintasuunnitelmassa (Finnmap Infra Oy) on osoitettu valuma-alueittain viivytystarpeet. Laaja hulevesipuisto alueen koillispuolella kannattaa suunnitella yhtenäisenä kokonaisuutena ratikan toteutussuunnittelun yhteydessä. Katujen ja aukoiden osalta on myös laadittu hulevesien viivytyksen tarkennusta (Watec consulting) ja tavoitteena on viivyttää hulevesiä katujen ja aukoiden kasvillisuusalueilla. KTYS:n eli kunnallistekniikan yleissuunnitelman infran sijoitteluun on esitetty muutostarpeita, jotta esim. katupuut saadaan mahtumaan katutiloihin. Aiemmin laadittua kunnallistekniikan yleissuunnitelmaa tuleekin tarkistaa jatkosuunnittelussa.

Vihertehokkuus ja hulevesien hallinta

Vihertehokkuus-menetelmä ohjaa sopeutumaan ilmastonmuutoksen ääreytyviin olosuhteisiin. Etenkin nykyisellä tehdasalueella läpäisevä ja kasvullinen maaperä tulee lisääntymään hieman puistojen, maavaraisten yhteispihojen, kasvikattojen ja hulevesien viivytyksmahdollisuuksien kautta. Myös pysäköintitalojen katot hyödynnetään osin kasvikkatoina. Alueella on perusteltua nostaa vihertehokkuuden tavoitetasoja, koska ollaan ekologisen yhteyden vieressä sekä arvokkaassa vehreässä kulttuuriympäristössä. Näin myös entisestä tehdasalueesta saadaan vehreä ja hulevesiä paremmin läpäisevä alue.

Yhteispihat suunnitellaan monikäyttöisiksi, jotta ne olisivat pitkäikäisiä. Kasvullinen maa lisääntyy hieman, kun asfaltoitu pinta muuttuu maanvaraiseksi.

Hulevesien hallinnassa Värитеhtaan alueella tärkeää on viivytuksen lisäksi Keravanjokeen johdettavien hulevesien laadullinen hallinta. Hulevesiä hallitaan kortteleissa ja tonteilla maanvaraisilla piha-alueilla, kasvikatoilla sekä puisto- ja niittyalueilla, kaduilla ja aukioilla. Hulevesien viivytysaiheet korostavat, monipuolistavat ja elävöittävät puistoja ja aukiotiloja. Hulevesiratkaisuissa tavoitellaan luontopohjaisia ja kasvilisäuspintaisia ratkaisuja, jolloin ne lisäävät luonnon monimuotoisuutta. Heidehofinoja otetaan osaksi julkista kaupunkitilaa. Värитеhtaan alueen tulevat tulvareitit otetaan huomioon, samoin painanteiden ja niskaojien tarve. Keravanjoen tulviin varaudutaan. Työmaa-aikaiset vedet hallitaan niitä koskevien ohjeiden mukaisesti.

Referenssikuvat: Monipuolisia istutuksia sadepuutarhoineen ja pihan ja kadun kalusteita. Kuvat Eeva Eitsi ja Taina Tuominen.

Kiertotaloutta ja hiilinielua voidaan viheralueilla tukea mm. paikallisen kasvullisen pintamaan ja maaperän sekä biohiilen käytöllä kasvualustoissa ja viheralueiden täytöissä.

Kestävyys ja toteutettavuus

Monipuolisesti kestävä asuin- ja työpaikkaympäristö

TAVOITTEET (hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021, § 9)

- Ratkaisun tulee edistää yhteisöllisyyttä ja alueen vahvan identiteetin muodostumista.
- Värитеhtaan alueella tulee tarkastella elinkaarikestävyyttä, energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta.
- Alueen kokonaisratkaisu on innovatiivinen, mutta myös taloudellisesti ja teknisesti perusteltu ja toteuttamiseen kannustava.
- Alueen tulee olla kaavoitettavissa ja toteutettavissa vaiheittain, mutta muodostaa silti yhtenäinen kaupunkikeskustan osa.

Kaavarungon suunnitteluperiaatteet

1. Varaudutaan 3500–4500 asukkaaseen ja 2500–3000 työpaikkaan.
2. Syvennetään alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen.
3. Hyödynnetään alueen nykyisiä positiivisia kontrasteja; urbaani ja luonto, vanha ja uusi.
4. Edistetään kiertotaloutta sekä energiatehokkaita, vähäpäästöisiä, vähähiilisiä ja/tai hiiltä sitovia ratkaisuja rakennuksissa, rakennusrungoissa ja muussa rakentamisessa.
5. Varaudutaan äärevöityvään säähän.
6. Alue on ympärivuorokautinen ja yhteisöllisyyteen kannustava; laadukas julkisen tilan verkko, monipuoliset talotyyppit ja työpaikkarakenne rikastavat ja elävöittävät kaupungin osaa.
7. Yleiskaavan A/TP-alueen maankäytöstä 25 % on muuta kuin asumista ja kaupungin tuottamia palveluja
8. Suunnitellaan rikas kattomaailma ja aktiivinen katutaso: pääreittien varsiin liike- ja toimintiloja sekä asukkaiden kerhotiloja, asuntokaduille ensimmäisen kerroksen omaoisia asuntoja.
9. Tavoitellaan keskustamaista kaupunkikuvaa, jossa naapuritalojen julkisivumateriaalit eroavat toisistaan. Pitkät julkisivut jaksetaan sisään- ja ulosvedoin, värein, aukotuksin ja erilaisin pintakäsittelyin.
10. Julkisivujen materiaalmailma on laadukasta ja kestävä, kuten tiiltä, rapattua tiiltä, harkkoa, puuta, kierrätettyä metallia tai lasia.
11. Alue on kestävä liikunnan alue; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.
12. Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.
13. Suunnitellaan viherverkosto maiseman ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön tukeutuen.
14. Lisätään alueen maanvaraista pintaa nykyisestä yhteispihojen, puistojen ja aukioiden avulla.
15. Käytetään hulevettä julkisten kaupunkitilojen näyttävänä elementtinä.

Alue tukeutuu olemassa olevaan maisemaan ja muinaismuistokylään, Fastbölen kylään. Asuin- ja työpaikka-alueen muodostaa ”neljä kylää”, joista jokaisella on oma värinsä. Teollisen ajan rakennuksista osa säilyy ja tukee juurevan alueen

kehittymistä. Joki, Fastbölen kylä ja teollinen historia muodostavat vahvan kolmikon, jotka tukevat alueen identiteetin rakentumista. Rakennetun ja luonnon kontrastit tuovat persoonaa, samoin vanhan ja uuden kohtaaminen. Yhteisöllisyyttä tukevat kortteleiden yhteispihat, jotka ovat koko korttelin käytössä.

Alue rakentuu vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa rakentuvat nyt rakentamattomat Värитеhtaan alueet ja alueet, joissa osa rakennuksista suojellaan. Seuraavaksi joen mutkan ympäristö ja vasta viimeisessä vaiheessa nykyisen tehtaan alue. Nyt Heurekaan pysäköintialueena toimivan alueen rakentaminen toteutunee samoihin aikoihin viimeisen vaiheen kanssa.

Aikajänne rakentumiselle on 2025–2050 ja siitäkin eteenpäin. Vaiheistuksen vuoksi väliaikaiset käytöt ovat mahdollisuus alueella. Tällaisia voi olla esim. väliaikainen kauppa tai väliaikaiset toiminnot rakennuksissa, joita ei käytetä, mutta jotka myöhemmin puretaan.

Alue rakentuu kestäväksi. Rakennukset ovat energiatehokkaita. Alueelle tarkastellaan alueellista energiajärjestelmää, joka tukeutuu päästöttömään energiaan. Lisäksi katoille voidaan sijoittaa aurinkokeräimiä.

Kiertotalouden huomioiminen niin vanhojen rakennusten säilyttämisessä kuin uusien suunnittelussa antaa oman pohjansa alueidentiteetin kehittymiselle. Energiantuotannon muuttuessa koko ajan päästöttömämmäksi, korostuvat nyt materiaalien vähäpäästöisyys ja hiilen sidonta. Materiaalit ovat pitkäikäisiä ja aitoja, laadukkaita ja kestäviä.

Rakennusten tulee olla elinkaareltaan pitkäikäisiä. Rungot saa rakentaa hyvin vapaasti eri materiaaleista, mutta materiaalien tulee olla vähäpäästöisiä, hiiltä sitovia tai kierrätettyä materiaalia, esimerkiksi vähäpäästöistä betonia tai harkkoja, tiiltä, puuta tai kierrätettyä terästä. Sekundäärysten rakenteiden materiaalina suositellaan käytettävän mahdollisimman paljon puuta tai puupohjaisia tuotteita, jotta saadaan sidottua hiiltä mahdollisimman paljon. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi julkisivuverhousta, sisustusta tai sisätiloja jakavia, ei-kantavia seiniä.

Rakennusten elinkaaresta tulee suunnitella kiertotaloutta tukevaa. Osansa tähän tuovat säilytettävät teollisen toiminnan aikana rakennetut rakennukset. Kiertotalouden edistäminen tarkoittaa myös uusien rakennusten mahdollisimman pitkää ikää, korjattavuutta ja huollettavuutta, muunneltavuutta ja monikäyttöisyyttä. Rakennusten elinkaaren päättyessä materiaalien ja rakenteiden ehjänä purkaminen ja jatkohyödyntäminen korkealla jalostusasteella on tavoiteltavaa. Rakennusten vähäaineisuus tukee helppoa kierrätettävyyttä. Raaka-aineiden vähentyessä globaalisti tulee käyttää mahdollisimman paljon joko uusiutuvia materiaaleja tai kierrätettyjä materiaaleja. Betonin osalta on tavoiteltavaa käyttää pääosin vähäpäästöistä betonia.

Rakennusten ja alueiden suunnittelussa tulee huolellisesti varautua muuttuvaan ilmastoon ja tehdä resiliентtejä ratkaisuja. Ääreytyvä sää aiheuttaa esimerkiksi ajoittaisia kovempia tuulenpuuskia ja lisääntyviä sateita sekä kaupunkirakenteen ylikuumenemista, mikä pitää huomioida kokonais- ja rakenneratkaisuissa sekä varuamalla riittävästi viilentävää kasvillisuutta ja hulevesiä imeyttäviä pintoja.

Planetaarinen suunnittelu ottaa huomioon päästövähennykset, materiaaliset rajoitteet, luontokadon, lämpenemisen, sateisuuden ja tuulisuuden. Päästöt eivät ole laskeneet riittävästi. Paikallisesti vaikutetaan vain vähän, mutta silti on tehtävä mahdollisimman paljon. Tämän vuoksi rakentamisessa tulee suosia vähäpäästöisiä ja hiiltä sitovia materiaaleja. Vähämateriaalisuus tukee materiaalien säästämistä ja käyttää mahdollisimman paljon kierrätettyjä, kierrätettäviä tai uusiutuvia materiaaleja. Luontokatoon vastataan lisäämällä kasvullisen maan määrää ja istuttamalla pihat ja hoidetut puistot monipuolisella kasvillisuudella. Sateisuuden ja tuulisuuden voi huomioida rakenteissa ja detaljiikassa. Rakentamisen sijoittuminen jo rakennetun infran ääreen ja lähelle joukkoliikenneyhteyksiä vähentää päästöjä, sillä uutta tulee rakentaa vähemmän ja liikkumisen voi hoitaa kestävästi.

Ekologisen kestävyys rinnalla alueen sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä on pyritty kehittämään. Sekoittunut rakenne mahdollistaa asumisen ja työnteon samalla alueella. Rakenne myös tukee alueen elinvoimaisuutta mahdollisimman monena vuorokauden aikana. Työpaikkoja löytyy niin toimisto-, liike- kuin kivijalkatiloista. Kaupungin palveluista alueelta löytyy ainakin kaksi päiväkotia ja koulu. Asuntojen hallintamuotojakauma on monipuolinen ja mahdollisimman moni löytää itselleen sopivan tavan asua. Rakennustyytit ovat monipuolisia. Osallisuutta tukevat asuinkerrostalojen yhteistilat ja yhteiskäyttöiset pihat, joissa voi puuhastella yhdessä turvallisesti. Porttikongit pihoille ovat tunnistettavia niihin integroidun taiteen myötä ja ne tuovat persoonallisuutta kortteleihin. Alueen runsaat puistot tukevat virkistytymistä ja hyvinvointia ja niiden monipuolinen palvelutarjonta mahdollistaa erilaisia harrastuksia. Liikkumisympäristö on mahdollisimman turvallinen - merkittävä osa kaduista onkin kävely- ja pyöräilykatuja. Tämä tukee myös lasten ja nuorten alueen kehittymistä. Ratikkapysäkeille ja Tikkurilan asemalle on sujuvat yhteydet.

Hankkeen taloudesta

Taloudellinen kestävyys rakentuu ekologisen ja sosiaalisen/kulttuurisen kestävyys pohjalle. Alueen sijainti on ensiluokkainen Vantaan kaupunkirakenteessa. Se on arvioitu maankäyttömaksujen osalta tuottoisaksi erityisesti pohjoisosan osalta. Alue on arvioitu hyväksi myös kunnallis- kiinteistö- ja yhteisöverotuottojen näkökulmasta. Myös hankkeelle se on kannattava investointi. Kaupunki on laatinut alueen taloustarkasteluja. Alla on kooste tarkastelujen päätelmistä.

Maankäytön uudistuminen ja tehostuminen nostaa alueen arvoa huomattavasti. Kaavarunkoalue on laaja ja sen rakentuminen on vaihteista. Nykyiset toiminnot saattavat jatkua vielä pitkäänkin. Uudet käyttötarkoitukset ovat monipuolisia, asumisen lisäksi alueelle tulee runsaasti työpaikkoja sekä palveluja. Vanhoista säilytettävistä tehdasrakennuksista voimaa saavan alueen identiteetti on vahva ja ympäristö viihtyisä, mikä lisää alueen houkuttelevuutta ja sitä kautta arvoa. Myös Tikkurilan keskustan ja juna-aseman läheisyys lisäävät alueen arvoa ja houkuttelevuutta.

Olemassa oleva kunnallistekniikka ei palvele sellaisenaan uutta maankäyttöä, minkä vuoksi kaavarunko mukainen maankäyttö vaatii paljon investointeja kunnallistekniiseen verkostoon. Uudella maankäytöllä tavoitellaan keskustamaista ympäristöä, jossa pääpaino on kävelyllä, pyöräilyllä ja joukkoliikenteellä. Kävely- ja pyöräilyalueiden pintamateriaalit ja kalusteet nostavat tyypillisesti katurakentamisen kustannuksia asfalttipintaisiin ilman kalusteita toteutettuun autotiehen verrattuna. Keskustamainen jalankulkuympäristö on sijaintinsa puolesta kuitenkin hyvin perusteltua ja se mahdollistaa toisaalta tehokkaan maankäytön, joka lisää kaupungin tuloja.

Katualueet ovat leveitä ja sisältävät myös leveitä katuvihreän alueita, mikä vähentää rakentamiseen käytettävää maapinta-alaa. Toisaalta vehreät katualueet voidaan nähdä vetovoimatekijänä, joka nostaa alueen houkuttelevuutta ja siten myös arvoa. Keravanjoen yli on ajateltu kahta siltaa, jotka palvelevat toteutuessaan laajempaa aluetta. Aluetta halkovaa pääkatua, Kuninkaalantietä, siirretään, jotta alueen läpi kulkeva pääjätevesiviemäri suoja-alueineen sijoittuu katualueelle ja haittaa rakentamisen alueita mahdollisimman vähän. Vesihuollon ja kaukolämmön johtoja rakennetaan lisää ja olevia maanalaisia johtoja joudutaan myös siirtämään.

Alueen osin huono maaperä nostaa niin infrarakentamisen, kuin rakennusten rakennuskustannuksia. Vaikka alueella olevia katuja ja katupohjia voidaan jossain määrin hyödyntää, voidaan alueen infrarakentamista verrata uuden alueen rakentamiseen. Maaperä, infrarakentamisessa tavoiteltava korkea laatu ja laajat katu-, kävelykatu- ja aukioalueet nostavat infrarakentamisen kustannuksia merkittävästi. Toisaalta esitetty katuverkko ja laadukkaat julkiset tilat mahdollistavat alueelle kaavailun rakentamisen volyymin. Infrarakentamisen kustannukset kerrosalaan suhteutettuna ovat kerrostalovaltaisten alueiden yläpäättä, mutta pientalovaltaisiin alueisiin verrattuna kerrosalaan suhteutetut kunnallistekniikan rakentamiskustannukset ovat kuitenkin merkittävästi vähäisemmät. Korkeahko infrarakentamisen hinta selittyy pääosin paikoin erittäin hankalilla maaperäolosuhteilla. Rakentamisen vaihteellisuus ja pitkä aikajänne tarkoittaa sitä, että kaupungin myyntitulot ja maankäyttösopimusmaksut realisoituvat vaihteittain vuosien aikajänteellä. Myös infrarakentamisen kustannukset porrastuvat vaiheistuksen mukaisesti. Heikoin maaperä sijoittuu suunnitelmassa viimeiseen vaiheeseen, mikä osaltaan siirtää kustannuksia hankkeen viimeiseen vaiheeseen.

Kannattavuuteen vaikuttavat myös kaupungin kustannustenjakosopimukset hankkeen kanssa sekä alueen laatu, joka parhaimmillaan nostaa Suur-Tikkurilan vetovoimaa.

Kunnallistekninen yleissuunnitelma

WSP on laatinut kaavarunkotyön yhteydessä Kunnallisteknisen yleissuunnitelman, jossa tarkasteltiin alueen katuverkko ja vesihuollon suunnitelma. Katuverkon oleellimmat poikkileikkaukset löytyvät sivulta 16. Katuverkko on pehmeä ruutukaava, jossa Kuninkaalantie on alueen läpi kulkeva yhteys ja muu alueesta on ulkosityöistä. Merkittävä osa alueen kaduista on pihakatuja, joissa vain huoltoajo on sallittu. Kävelijän ja pyöräilijän näkökulma korostuu.

Vesihuollon suunnitelmassa on tarkasteltu alueen vesi, jätevesi- ja hulevesihuolto. Suunnitelmassa on huomioitu alueen vaihteellinen toteuttaminen siten, että kukin alue tukeutuu aikaisemmin toteutettuihin mahdollisuuksiin. Täten esimerkiksi viimeiseksi toteutuvan kylän läpi ei kulje ensimmäisten kylien tarvitsemää vesihuoltoa toteutuksen ensimmäisissä vaiheissa.

Alueen rakentuminen edellyttää suurelta osin uutta vesihuollon verkostoa. Vesihuollon rakentamiskustannukseksi on arvioitu koko kaavarunkoalueella noin 1 650 000 euroa. Putkimetrejä tarvitaan noin 2600 metriä (jätevesiviemärit), 2800 metriä (hulevesiviemärit) ja 3000 m (vesijohdot). Karttaesitystä ei esitetä osana kaavarunkoselostusta turvallisuustilanteen vuoksi.

Vaiheistus

Väritehtaan alueen kaavarungon pinta-ala on noin 40 hehtaaria. Alue on suuri ja siksi se tullaan asemakaavoittamaan osissa. Ensiksi kaavoitetaan alueet, joita ei toistaiseksi ole rakennettu tai joilla sijaitsee osin säilyviä rakennuksia. Ensimmäinen asemakaavamuutos (002494 ja 002494 Väritehdas 1) on aloitettu tällaiselta alueelta ja sisältää myös vanhan pääkonttorin ja tutkimuskeskusten korttelin. Seuraavaksi kaavoitettava alueen osa on joen mutkan ympäristö. Todennäköisesti viimeisenä kaavoitetaan se alue, jossa maalitehtaan tuotantorakennukset sijaitsevat. Vastaavasti myös rakentaminen tapahtuu osissa. Alueen rakentuminen jatkuu 2050-luvulle asti tai vielä pidemmälle riippuen maalitehtaan ratkaisusta sen omasta toiminnasta. Yhtiö selvittää tehtaan toiminnan laajuutta ja toimitilojensa tiivistämistä tehtaan yhteyteen nykyaikaiseksi teknologia-alueeksi. Päätöksiä ei toistaiseksi ole tehty. Samaan aikaan kaavarunkotyön kanssa käynnissä olevan asemakaavoituksen yhteydessä on tehty Tikkurila Oyj:n turvallisuusselvityslaitoksen toimintaa ja alueen kehittämistä koskevat, tarvittavat selvitykset: turvallisuusselvitys ja tarkempi riskinarviointi, yhteistyössä viranomaisien kanssa. Heureka parkkipaikka eli radanvarren alue on kaupungin omistuksessa ja sen kaavoitus liittyy kaupungin omiin tavoitteisiin alueen kehittämisestä.

Alustava kuva kaavoituksen vaiheistuksesta.

Vuorovaikutus

Väritehtaan alueen kaavarungon OAS-vaiheeseen saatiin 13 palautetta. Tämän lisäksi järjestettiin internetpohjainen kysely, johon saatiin 345 vastaajaa. Kaavarunkoluonnoksen nähtävillä oloajan seurauksena saatiin 13 palautetta, joista yksi oli yksityisen mielipiteenantajan.

OAS:n mielipiteet tiiviisti

Tieto OASista julkaistiin Vantaan Sanomissa 16.6.2021. OAS oli nähtävillä 16.6.-16.8.2021. Mielipiteitä saatiin 13 kappaletta. Mielipiteet on tiivistetty alle.

Yksityinen mielipiteenantaja toivoo, että tutkittaisiin puistokaupunkivaihtoehto, joka ottaa huomioon kulttuuriperinnön ja kaavamuutosalueen suuren koon. Pääkaupunkiseudulla ei ole yhtenäistä puistokaupunkia, joten tässä voisi tutkia puistopuukaupunkia, joka tukeutuu Tikkurilan keskustan palveluihin. Jokirannan vihervyöhyke on oikea valinta. Joen vihervyöhykkeen lisäksi alue voitaisiin rajata viherkäytävällä, joka yhdistää Heidehofin laakson ja Heurekan viheralueet. Fastbölen kylä säilytettäisiin kulttuurikeskustana ja Helsinggård siirrettäisiin tänne. Kulttuurikeskustaan voisi lisätä palveluita uusiin tai vanhoihin rakennuksiin. Alueen kulmaan sopisi maauimala lähelle kaukolämpölaitosta ja liikenneyhteyksiä. Heurekan alueelle pitäisi säilyttää laajenemisalue ja sen yhteyteen sopisi Luonnontieteellinen museo. Muut alueet rakennettaisiin puistokaupungiksi yhden talon tai paritalon puurakennuksina, energiaomavaraisiksi ja ympäristöystävällisiksi. Tulevaisuuden ratkaisujen toteuttaminen vaatii rohkeutta ja kaukonäköisyyttä, mutta tämä alue antaa siihen mahdollisuuden.

Yksityinen mielipiteenantaja toivoo, että kaavarunkoalueen sisällä säilyisi mahdollisimman paljon puistomaisuutta ja lenkkeilyreittejä. Alueen lähellä asuu paljon lapsiperheitä ja toiveena on leikkipuisto, mikä lisäisi yhteisöllisyyttä.

Yksityinen taloyhtiö antoi mielipiteensä, jonka mukaan lähtötiedoissa on tuotu hyvin esille alueen kulttuuriperintö ja viheralueet. On tärkeää, että viheralueet ja viherkäytävät säilyvät. Joenranta ja Päkäksenpuisto ovat suosittuja keskustan läheisiä viheralueita. On tärkeää, että kevyen liikenteen väylät Kuninkaalasta Tikkurilan keskustaan ovat toimivat ja turvalliset. Rakentamisesta toivotaan kevyempää ja joenrantaan soveltuvaa verrattuna radan länsipuoliseen keskustaan.

Dickursby Ungdomsförening r.f. antoi mielipiteensä. Sen mukaan yksi Tikkurilan seudun uniikeista alueista rakentuu Helsinggårdin ympäristöön: Vernissa, joki, Helsinggård, avoimet puistonäkymät Gjutarsin suuntaan. Aluetta kehystävät vanhat suuret puut ja sillä on täysin oma ilmapiirinsä Tikkurilan keskustan vieressä. Alue ei edes häiritse liikennettä. Järjestö on toiminut vuodesta 1896, täyttää 125 vuotta. Järjestötalo on maamerkki alueella ja kuohuu toiminnasta. Viikoittaisia kävijöitä on satoja. Kiinteistöön kuuluu myös päiväkotia. Kiinteistö tarvitsee huoltoajoyhteydet. Kaikki liikenne Tikkurilan suuntaan kulkee kapeaa ja mutkikasta Kuninkaalantietä ja sillan yli. Kun alue kasvaa, tulee liikenteestä haasteellista. Yhteys Tikkurilantielle ja Jokiniemenkadulle on tarpeellinen. Vernissatehtaan ja Markusaksenpuiston välinen kulttuurialue on Tikkurilan hienoin kokonaisuus, ja viimeinen, joka on jäljellä. Se on keidas kaikille ja sitä voitaisiin hyödyntää merkittävästi enemmän kaupungin kulttuuri ja vapa-ajanvietto toimintoja varten. Helsinggård tulee säilyttää sellaisenaan. Miljö on tärkeä, käytetty ja läheisyyteen ei tulisi rakentaa näkymiä ja auringonvaloa estäviä korkeita rakennuksia. Rakennusten tulisi olla korkeintaan kaksi kerrosta korkeita. Vähintään niiden ei pitäisi olla nykyisen rakennustyylin mukaisia, ilman

luonnetta. Vesihuolto on yhteinen Värитеhtaan kanssa ja sitä tulee tarkastella kaavoituksen ja rakennustöiden yhteydessä. Vantaan karttapalvelussa ja OASin sivulla on virhe, jonka mukaan alueella on seurakuntatalo, oikea sana on nuorisoseuran-talo.

Fingridillä ja **Carunalla** ei ollut kommentoitavaa, sillä alueella ei ole heidän verkkojaan.

Tiedekeskus Heurekan mukaan heidän toimintansa kannalta on keskeistä, että nykyinen radan itäpuolinen parkkialue säilyy käytössään. Heurekan vieraista pääosa saapuu autolla ja alue pysäköintiin on toimintaedellytys.

Helsingin kaupunki näkee Tikkurilan alueen kehityksen positiivisena koko seudun näkökulmasta. Elinvoimainen Tikkurila tukee myös pohjoisen ja koillisen Helsingin kehitystä ja vähentää segregaaation uhkaa. Värитеhtaan alue on sijainniltaan ja saavutettavuudeltaan erinomainen ja kehittäminen monipuolisena, sekoittuneena alueena on hyvä lähtökohta.

Alue liittyy Helsingin puolella asuntovaltaiseen alueeseen, seudulliseen virkistysyhteyteen ja baanaan. Jokivarsi on tärkeä poikittainen viheryhteys ja vetovoimainen kulttuuriympäristö ja virkistysalue. Ala-Tikkurilan pientaloalueet säilyvät, niiden kautta ei tule suunnitella ajoneuvoliikennettä Helsingin puolelle. Kävelyn ja pyöräilyn reitistö on hyvä tehdä yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa. Baana on Helsingin suunnitelmissa radan itäpuolella ja vastaava yhteys on Vantaan yleiskaa-vassa. Reitin jatkon osoittaminen Tikkurilaan ja edelleen muuhun seudun pyörätieverkkoon on tärkeää.

HSY:n mukaan maankäytön muutokset ja vesihuoltojärjestelmä tulee suunnitella yhteistyössä HSY:n kanssa. Uuden vesihuollon tarve kustannuksineen sekä tilava-rauksen putkille ja laitteille tulee huomioida.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n maakaapeleiden sijainti tulee huomioida ja tarpeita tulee tarkastella asemakaavatoiden yhteydessä. Alueen tehostaminen tarkoittaa vaikutuksia muuntamo- ja kaapelointitarpeisiin. Mikäli kaapeleita tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 yhteistyösopimuksen mukaisesti. **Vantaan Energia Oy:n** kaukolämpöputket sijaitsevat alueella. Jos niitä tulee siirtää, toimitaan yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Senaatin mukaan on oleellista huomioida niin Säteilyturvakeskuksen kuin Keskusrikospoliisin ja Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edellyttämän viranomaisien erityisvaatimukset ja mahdolliset vaikutukset suunnittelualueen ratkaisuihin.

Vantaan kaupungin museo antoi mielipiteen rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) suojeltu keskiaikaisperäinen, historiallinen kyläntontti Fastböle (Kuninkaala). Historiallisiin lähteisiin Fastböle ilmestyy 1540. Se on merkitty Samuel Broteruksen piirtämälle kartalle (1708). Tuolloin paikalla oli neljä tilaa: Konungs, Oredder, Giutars ja Marcussas. Tonttimaan on säilynyt käytössä nykypäivään saakka. Kylä on Vantaalla harvinainen raittikylä. Aluetta suunnitellessa olisi mahdollisuus hyödyntää sen historiaa. Esimerkiksi rakentaa keskiaikakorttelin puistoineen. Historiasta saa myös aiheita nimistöön, rakennuksiin ja taiteeseen.

Alueella sijaitsee monia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita. Osa rakennuskannasta on inventoitu ja suojeltu asemakaavalla. 1960-luvulta lähtien olevaa rakennuskantaa ei ole suojeltu. Kaavarunkotyön yhteydessä tulee tehdä riittävät selvitykset, joiden perusteella voidaan tunnistaa ja huomioida merkittävät kohteet. Arvojen tunnistaminen on tärkeää kaavarunkotyön yhteydessä, sillä se toimii asemakaavamuutosten pohjana.

VÄYLÄ antoi mielipiteen rautateiden näkökulmasta. Pasila-Kerava rataosalla tulee varautua kahteen lisäraiteeseen (yhteensä kuuteen raiteeseen). Vaihtoehtona on Lentorata. Kaavarungon suunnittelualueen kohdalla selvityksen mukaiset lisäraiteet sijoittuvat raiteiden molemmille puolille. Pasila-Kerava –radan aluevaraus selvityksen mukaiset raidevaraukset tulee huomioida ja turvata tulevaisuutta ajatellen. Raideliikenteen mahdolliset melu-, runkomelu- ja värinähaitat tulee huomioida. Melun ja värinän torjunnassa tulee huomioida ennaltaehkäisy sijoitusratkaisuin. Riittävät selvitykset ja määräykset haittojen torjumiseksi tulee tehdä kaavatyön yhteydessä. Melun osalta on noudatettava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ohjeita. Lisäksi on huomioitava maksimimelutaso ELYn oppaan Melun- ja värinän torjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT 2468) ja suositus raja-arvosta. Värinä tulee huomioida (VTT 2278) Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta mukaisesti. Melu- värinä ja runkomelu tulee huomioida, selvittää ja ehkäistä kaavamerkinnoin tai määräyksin.

Nettikyselyn tulosten tiivis kuvaus

Internet-pohjainen kysely Värtehtaan alueen suunnittelusta järjestettiin 10.12.2021-10.1.2022 Osallistuva Vantaa -alustalla. Kyselyyn vastasi 345 vastaajaa. Kysymykset olivat monivalinta-, avovastaus ja karttatehtäviä.

Vastaajista 64 % asui Tikkurilassa, 19 % muualla Vantaalla, loput seudulla tai muualla Suomessa. Suosituinta kysely oli 31–50-vuotiaiden ryhmässä (55 %). Alueessa kiinnosti harrastaminen ja virkistäytyminen (31 %), asuminen (23 %) ja asioiminen (20 %). Kyselyssä oli 5 teemaa, kokonaisidea, asuminen, työ ja palvelut, puistot ja jokiranta sekä liikkuminen.

Kokonaisidea oli monivalintatehtävä, jossa sai valita yhden, toivettaan, parhaiten vastaavan vaihtoehdon. 27 % äänesti ”vehreää puistokaupunkia ulkoilualueineen”. Toiseksi tuli ”Moderni ruukkialue, joka yhdistää uutta ja vanhaa” (20 %). Kolmas toivotuista oli ”Taiteen ja tieteen kulttuurikaupunginosa” (18 %). Myös oman ideansa sai antaa avovastauksessa. Tuloksena oli yhdistelmiä annetuista ideoista, rakennusperinnön erityistä huomioimista, erialaisia teemoja, kuten jokiranta, ideoita rakentamisen mittakaavasta, puiston ja urheilun mahdollisuuksia, sekä saunan ja maauimalan ehdottavia ratkaisuja. Muutama toivoi alueen säilyttämistä sellaisena kuin se nyt on.

Asumisessa kiinnosti omistusasuminen (25 %), loft-asunnot (22 %) ja pientaloasuminen kylämiljöössä (19 %). Myös tähän monivalintatehtävään sai vastata avoimista asioista, ja siellä ehdotettiin erilaisia asumisen laatuja, kuten ekologista rakentamista, pientaloja, palveluasuntoja, Kartanonkoskea esimerkiksi sekä yksittäisiä teemoja, kuten taiteilijoiden tiloja, vanhaan miljöön huomioimista ja palveluiden ja aktiviteettien aluetta. Moni kirjoitti, että ei halua asumista alueelle.

Työn tekemisessä ja palveluissa kiinnosti kahvilat (24 %), ravintolat (15 %) ja päivittäistavarakauppa (13 %). Avovastauksissa nousivat esiin rantaa ja virkistys, kaupunkitilat, iso kauppa, ja urheilu. Muutama vastaus toivoi, että alue ei muutu.

Puistot ja jokiranta -teemassa suosituinta oli pääsy veden äärelle (21 %), luonnonmukaiset ympäristöt (16 %) ja kattavat ulkoilureitit (11,5 %). Avovastauksissa jokirantaan ja puistoihin toivottiin aktiviteetteja ja urheilua, mm. tanssilavaa, piknikpaikkoja, tekonurmea ja soutuvenevuokraamoja. Maauimala oli mainittu useasti, myös saunoja toivottiin. Joki nähtiin voimavarana ja sen huoliteltua ylläpitoa toivottiin. Kulttuuri, nykyisten puistojen ja jokirannan säilyminen, sopiva liikkuminen

alueella nousivat myös. Koirapuistoa alueelle ei haluttu. Myös saunaravintolaa ei toivottu.

Liikkuminen oli viimeinen teema, karttatehtävässä piirrettiin olemassa olevia ja tarvittavia yhteyksiä. Olemassa olevissa korostuivat Kuninkaaalantie, Vanha Kuninkaaalantie, jokiranta ja puistoakseli rautatiesillalta kohti Heidehofia. Uusissa yhteyksissä toivottiin yhteyksiä nykyisen tehdasalueen läpi sekä Kuninkaaalantien sillalta suoremmin kohti Heidehofia.

Teemojen lisäksi kyselyn lopussa oli avovastausmahdollisuus kaikille muille ajatuksille. Tilaa oli 200 merkkiä. Niissä toivottiin kulttuuria ja vapaa-aikaa, mm. kohtaamispaikkoja, ideoitiin ilmapiiriä esim. Suomen upeinta koskipuistoa ja maalaismaista kyläntunnelmaa. Historia osana kehitystä oli monessa vastauksessa, toivottiin, että vanhasta tehdasmiljööstä säästyisi osa myös uudelle alueelle. Lukuisa vastaus sopi teeman Ei-alle. Ei raskasta teollisuutta, ei kerrostaloja, ei vuokratiloja, ei tornitaloja. Korkeasta rakentamisesta oli monta mielipidettä, osa kannatta, osa toivoi, että niitä ei tulisi. Asumisen laatuja oli hahmoteltu, mm. luonnonläheinen, kohtuuhintainen, laadukasta, matala, ei täyteen. Liikkumisesta oli kirjoitettu, jalkenkulkijaystävällinen, autoiluvapaa. Puistoja ja virkistystä toivottiin, luontoa ja rauhoittumismahdollisuuksia, jokivarsireitti tärkeä. Urheilua nostettiin esiin, mm. tekonurmi-kenttä, maauimala, joen syvä uimapaikka ”vastavirta-allas”, frisbeegolfrata. Lisäksi oli muutamia yksittäisiä ideoita, mm. päiväkodin ja koulun hyödyntämistä luontomaisesta.

Kaavarunkoluonnoksen mielipiteet tiiviisti

Kaavarunkoluonnos oli nähtävillä 18.9-17.10.2024. Mielipiteitä saatiin yhteensä 13, joista yksi oli yksityisen mielipiteenantajan. Mielipiteet on tiivistetty alle.

Yksityisen mielipiteenantajan mukaan suunnitteluperiaatteissa on jätetty käyttämättä ideakilpailun ratkaisua tuottaa alueelle puistomainen kaupunginosa. Luonnos on tyypillinen esikaupunkialuekaava, jossa pienet viheralueet erottavat rakentamisen rypäleet. Palvelut ovat vaatimattomat ja katuverkko tiheä ja ahdas. Ratkaisu on lähiseudulla tyypillinen. Ehdotus maksimoi Värитеhtaan maiden arvoa, vaihtoehtona olisi yrityksen maineen lisäarvo luomalla uutta ja merkittävää ja liittämällä siihen yrityksen nimi. Kulttuuriperintö on ahdettu korkeiden kerrostalojen väliin. Alue tarjoaa mahdollisuuden kehittää kulttuurikeskuksen linkittämällä Vernissa ja Fastbölen kylä, tutkitaan uudestaan maauimalan tai jopa sisävesipuiston kehittämistä alueelle! Asukasluku tulisi pudottaa 3500 alle ja pitää työpaikkatavoite ennallaan, kerroslukuna korkeintaan kuusi. Näyttää siltä, että meluselvitys on tehty väärin arvojen perusteella. Hyvää ovat Keravanjoen ratkaisut ja yhteydet Tikkurilan keskustaan.

Eltel ja **Telia** lausuivat tietoliikenneverkoista, joita löytyy molemmilta alueelta. Eltelin mukaan suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi hyvissä ajoin uusien ja siirrettävien putkien suunnittelua varten. Siirtoja tulisi tapahtua vain pakottavista syistä. Siirto ja suojaus on huomioitava maanrakennustöissä, kaapelien katkaisua välttää, siirrot järjestää sivuttaissiirtoina ja tuentoina. Korvaavan reitin on oltava valmiina ennen siirtoja ja vanhan reitin toimintakuntoinen, kunnes uusi valmistuu. Maksajan tulee olla selvillä ennen siirtoja, lähtökohtaisesti tilaajan maksettavana. Telia lausui samoin, ja lisäksi, että osallistuvat johtosiirtosuunnitteluun ja tarkastelevat uusia tarpeita ja että tiedonvaihto on tarpeen mm. valmisputkituksen varalta.

TUKESin mukaan kaavarunko on laadittu ikään kuin se rakentuisi kokonaisuutena ja aineistosta jää epäselväksi, miten maalitehtaan ja alueen asuin- ja työpaikkaympäristön kehitys yhteensovitetaan. Onnettomuusvaara on huomioitava alueen kehittämisestä koko sen ajan, kun maalitehdas toimii alueella. TUKES on lausunut asiasta myös Vantaan ratikan ja 002494-asemakaavamuutoksen yhteydessä.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry kirjoitti kattavan lausunnon vesiluonnosta, hulevesistä, tulvavesistä, työmaa-aikaisesta vesien hallinnasta ja rakentamisesta tälle alueelle. Keravanjoen alue on vesistöalueen tiheimmin asuttuja ympäristöjä ja vesistön ekologinen tila on tyydyttävä. Rakentaminen on keskeinen uhka joen ekologisen tilan parantamisessa, sillä veden kiertokulku muuttuu. Virtaamaa ei saa äärevöittää nykyisestä ja tulvariskeihin tulee varautua. Vantaan hulevesiohjelman toimenpiteet tulee ottaa huomioon täysimääräisesti. Myös työmaaavesien hallinta on tärkeää, tätä varten on olemassa Pääkaupunkiseudun työmaaavesiohje. Teknisillä eroosiosuojauksilla ja huleveden hallintaratkaisilla ei saa korvata luontopohjaisia ratkaisuja. Jokeen ei enää johdeta puhdistettuja yhdyskuntavesiä, mikä mahdollistaa sen virkistyskäytön. Patojen purku on mahdollistanut taimenen kulun Keravanjokeen. Joessa elävät myös vuollejokisimpukat ja saukko. Avainasemassa ovat joen ja sivupurojen suojeleminen ja kuormituksen vähentäminen vesiluonnossa turvaamiseksi. Jokirannan säilyttäminen luonnontilaisena ja riittävän leveänä on tärkeää. Rakentaminen lähellä rantaa Tikkurilankosken yläpuolella on huono ratkaisu. Rakentaminen ei saa vaarantaa Keravanjoen tilaa. Taimenen, vuollejokisimpukan ja saukon elinolot on turvattava. Hulevedet tulee hallita laadukkaasti, samoin tulvasuojeleminen huomioiden alueen erityispiirteet, mm. maaperä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki, lausui alueen päiväkodeista, koulun vaiheistuksesta ja maalitehtaaseen liittyvistä turvallisuusriskeistä. Toinen päiväkotitontista sijoittuu suojeltujen rakennusten pihanpiiriin ja tarjoaa mielenkiintoisen ympäristön onnistuneella suunnittelulla. Koulu tulisi rakentaa keralla valmiiksi ilman vaiheistusta. Värитеhtaan mahdollisesti aiheuttaman turvallisuusriskit tulee ottaa huomioon.

Tiedekeskus Heureka lausui erityisesti radanvarren pysäköintialueeseen, "Heurekan parkkikseen", liittyen. Vantaan kaupunki on sitoutunut rakentamaan ja ylläpitämään tiedekeskuksen pysäköintipaikat. Valtaosa kävijöistä ovat perheitä ja ryhmiä viikonloppuisin, pyhinä, koulun loma-aikoina ja vapaa-ajalla. Yli puolet saapuvat pääkaupunkiseudun ulkopuolelta, 65–70 % autoilla. Kouluryhmät saapuvat pääsääntöisesti busseilla, jotka odottavat pysäköintialueella vierailun ajan. Pysäköintipaikkojen ei tulisi vähentyä nykyisestä, 402 henkilöautopaikkaa, 3 liikkumisesteiden paikkaa, 4 bussipaikkaa ja bussien jättöpaikat. Heureka haastaa kaavarungon ajatuksen siitä, että pysäköintilaitoksilla voitaisiin palvella sujuvasti kaikkia asioivia asiakkaita.

Uudenmaanliiton mukaan kaavarungon tavoitteissa ja suunnitteluperiaatteissa on kuvattu hyvin alueen keskeinen sijainti ja monipuolinen sekä arvokas ympäristö. On tärkeää, että kehittämisessä on tuotu esille rakentamisen vähähiilisyys, kestävä liikkuminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen. Kartat ovat havainnollisia ja tukevat asemakaavoitusta toimintojen sijoittumisen ja kytkeytymisen suhteen. Kaavarunko-alue on maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeellä, joita tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ottaen huomioon

ympäristön arvot. Kaavarunkoluonnon toteuttaa maakuntakaavan tavoitteita kestävästä yhdyskuntarakenteen ohjaamisesta. Alueen sijainti on erinomainen seudullisen ja valtakunnallisen saavutettavuuden näkökulmista. On tärkeää, että lähtökohdaksi nostetaan vielä painokkaammin henkilöautosta riippumattoman elämäntavan mahdollistaminen. Alueen rakentuminen ja virkistyskäytön lisääntyminen vaikuttavat Keravanjoen ekologiseen yhteyteen, mihin tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Merkittävin ilmastopäästö alueella on rakentaminen ja rakennusten elinkaari-päästöt. On välttämätöntä, että selostuksessa esitetyt periaatteet ja suosituksen konkretisoituvat asemakaavamerkinnoissa ja -määräyksissä. Asemakaavoituksen yhteydessä on laadittava ilmastovaikutusten arviointi.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavoissa huomioidaan maakaapeleiden sijainti ja verkkoyhtiön puolelta otetaan kantaa muuntamoiden tilavarauksiin, näitä tarvitaan lisää alueen tiivistyessä. Mikäli maakaapeleita siirretään, toimitaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. **Vantaan Energia Oy** haluaa, että asemakaavoissa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Tulevat kiinteistöt voidaan liittää kaukolämpöön. Mikäli niitä siirretään, toimitaan kaupungin ja yhtiön yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan Kaupunginmuseon mukaan kaavarunkoselostus tuo kulttuuriympäristön ja sen arvot hyvin esiin. On hyvä, että alueen lähtökohtina on paikan historiallinen kerroksisuus, keskiaikainen kyläpaikka ja sotienjälkeinen teollisuusympäristö. Muinaismuistoalue Fastböle on huomioitu hyvin ja näkymä muinaispuiston suuntaan on auki. Lausunnossa on idea kävelyreitistä Fastbölen ja muinaispuiston välille. Alueen nimistössä ja tekemisessä on historiaa ammennettavaksi. Tulevissa asemakaavoissa suojeltujen kohteiden merkintöjä päivitetään ja inventoitujen rakennusperintökohteiden suojelukysymyksiä ratkotaan. Teetetyssä kulttuuriympäristöselvityksessä on kuusi rakennusperintökohdetta ja kaksitoista kohdetta, joilla on käyttöarvoa ja niistä kolmella kaupunkikuvallista arvoa. Tunnistettavaa aikakausien vuoropuhelua ei muodostu, mikäli rakennuksia puretaan suunnitellussa määrin. Vanhan teollisuushistorian ja uuden rakennuskannan yhdistämistä tulisi paremmin hyödyntää.

Väyläviraston mukaan radanläheiset, mahdolliset melu-, runkomelu- ja värinähaitat tulee huomioida. Jatkosuunnittelussa tulee laatia riittävät selvitykset ja tehdä tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

HSY:n mukaan maankäytön muutokset aiheuttavat oleellisia muutoksia vesihuoltoverkostoon ja ratkaisusta tulee päättää tiiviissä vuorovaikutuksessa kaavaprosessin kaikissa vaiheissa. Alueelle on tulossa merkittävästi uutta vesihuoltoa. Kaavaselostusluonnoksessa on tarpeen esittää vesihuollon yleissuunnitelma sekä suunnitteluvaiheen tarkkuustason mahdollistama vesihuollon rakentamiskustannus ja putkimetrit.

ELYn mukaan tehokas rakentaminen on perusteltua Tikkurilan matkakeskuksen ja palveluiden kävelyvyöhykkeellä. Kaavarungossa rakentamisen mittakaavat on onnistuneesti sovitettu Fastbölen pienimittakaavaisesta kaavarunkoalueen reunojen tiiviiseen mittakaavaan. Pysäköintikansiratkaisujen sovittaminen joenvarren virkistysreitin suuntaan ja kadun suuntaan vaatii huolellisuutta ja suhde rakennusperintökohteisiin tulee harkita huolellisesti. Suunnittelussa tulee huomioida kivijalkakerroksen viihtyisyys, saavutettavuus ja lähestyttävyyden. Kulkumuotojen sovittamisesta

kävelypainotteisella alueella olisi hyvä kuvata esitettyä tarkemmin erityisesti kaakokaisen ja pohjoiskortteleiden osalta. Huomiota tulee kiinnittää teolliseen kulttuuripeirintöön, suojelutavoitteiden turvaamiseen ja kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Meluhaitat pystytään torjumaan kohtuullisen helposti, sisäisen liikenteen vähäisyys ja liikenteen nopeuden mataluus tulee huomioida. Melu tulee huomioida asunotsuunnittelussa, erityisen haastavia ovat Heidehofintien ja Pääradan varret. Pahimmille melualueille ei tule sijoittaa herkkiä toimintoja. Parkkihallien sijoittamista hiljaisiin osiin tulee harkita ja etsiä parempia sijainteja. Tärinän ja runkomelun osalta olisi ollut toivottavaa tunnistaa kohdat, joissa voi olla haasteita ja jotka edellyttävät reagointia kaavoituksessa.

Vastineet kaavarunkoluonnoksen mielipiteisiin

Mittakaava

Suunnittelukilpailun voittaneiden Parklife ja Kaupunki, luonto, elämä, värit -töiden yhdistäminen kaavarungossa on tuonut ratkaisuun piirteitä molemmista. Parklifen merkittävin anti suunnitelmalle on pienimittakaavaisen, harjakattoisen rakenteen sijoittaminen erityisesti Fastbölen kylää ympäröivään korttelirakenteeseen, jossa kerrosluvut vaihtelevat kahdesta kuuteen. Kaavarungon tavoitteiden mukaan korkeusmaailma on pääosin enintään kuusi, mahdollistaen paikoin myös korkeampaa. Kaavarunkotyössä korkeiksi rakennuksiksi on määriteltymaksimissaan 12-kerroksiset rakennukset. Niitä sijoitetaan kaupunkirakenteellisesti merkittäviin kohtiin.

Kaupunki, luonto, elämä ja värit on Parklifeä tehokkaampi ehdotus ja tätä on hyödynnetty alueen keskeisten katujen äärellä. Väritehtaan sijainti maan kolmanneksi vilkkaimman aseman lähietäisyydellä, tulevan Vantaan ratikan varrella ja Vantaan hallinnollisen keskustan rakennetta jatkavana ympäristönä tukee myös tehokkaan rakenteen suunnittelemista alueelle. Tehokas ja pienimittakaavainen ympäristö vuorottelevat alueella.

Historian ja nykypäivän yhdistäminen

Idea Fastbölen ja Vernissan yhdistämisestä on hyvä, suunnitelmassa Gjutars näkyykin katuakselin päässä Vernissan rannasta. Kulttuurirakennuksina Vernissa ja Fastbölen Gjutars ja Påkas sopivat hyvin osaksi samaa kokonaisuutta. Kaupunginmuseon idea alueen itäpuolella jokea sijaitsevan Muinaispuiston yhdistämisestä kokonaisuuteen mahdollistuu erityisesti alueen itäreunan siltayhteyden kautta.

Alueen historia on huomioitu myös suunnittelun mittakaavoissa. Fastbölen mäkeä reunustavat matalat puutalot ja kerrostalot. Teollista aluetta kohti rakenne kasvaa, kerrosluku on pääosin enintään kuusi, paikoin tätä korkeampaa.

Asemakaavas suunnittelussa teollinen ja muinaismuistoalueen historia otetaan huomioon rakennusten suunnittelua ohjaavissa määräyksissä. Fastbölen arvoja hyödynnetään sitä ympäröivien kortteleiden suunnittelussa. Materiaali on mäkeä lähimmissä kortteleissa puuta. Rakentamisen tulee olla modernia ja samalla sopeutua Fastbölen ympäristöön.

Teollisen alueen kortteleissa tulee käyttää ideoita ympäristön teollisesta rakentamisesta. Vanhoista tehdasalueen rakennuksista osa säilyy ja uusissa rakennuksissa voidaan toistaa niiden materiaaalimaailmaa. Näillä määräyksillä pyritään luomaan vahvaa identiteettiä ja saamaan rakennukset suunnittelevat arkkitehdit ideoimaan jotakin uutta ja innovatiivista alueelle.

Säilyttäminen ja purkaminen

Fastbölen mäen muinaismuistoalue säilyy, vähäinen täydennysrakentaminen tai käyttötarkoituksen muutokset ovat mahdollisia.

Teollisuusalueelta säilyvät merkittävät rakennusperintökohteet vanha pääkonttori, rannan laboratoriorakennus, somistamo ja muuntamo. Rakennuksiin mahdollistetaan uusia käyttötarkoituksia. Kaksi rakennusperintökohteista on mahdollista purkaa, toinen laboratoriorakennuksista ja autotallirakennus. Rakennusperintökohteiden lisäksi tunnistettiin rakennuksia, joilla on kaupunkikuvallista arvoa tai käyttöarvoa. Kaupunkikuvallista arvoa sisältävistä rakennuksista, joita on kolme, tarkastellaan säilytettäväksi yhtä. Se on myös käyttöarvoa sisältävä Monicolor-tehtaan pohjoisosa. Muut käyttöarvoa sisältävät rakennukset on mahdollista purkaa, sillä ne ovat kokonaissuunnitelman kannalta vaikeasti hyödynnettäviä, esimerkiksi varastorakennuksia, porttirakennuksia tai pienempiä tehdasrakennuksia. Tehdasalueella olevia rakenteita, kuten putkisiltoja, säiliörakennelmia ja pieniä osia, kuten venttiilejä ja muita säätimiä, tarkastellaan säilytettäväksi parhaillaan laadittavassa julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa. Päätöksiä niiden säilymisestä ei ole toistaiseksi tehty.

Säilyttämisen ja purkamisen pohdinnassa ovat mukana myös taloudelliset seikat. Neuvotteluja käydään kaavarungon - ja asemakaavasuunnittelun ajan maanomistajan kanssa yhteistyössä.

Muinaismuistoalue

Museoviraston mukaan toisen päiväkodin ajatellun tontin alueeseen, joka sijaitsee muinaismuistoalueella, saa kajota. Tämä edellyttää koekaivauksia ja mahdollisten jäänteiden etsimistä ennen kuin alueeseen liittyviä ratkaisuja tehdään. Tämä tarkoittaa käytännössä asemakaavatöiden aikana tehtävää tarkastelua. Toisen päiväkodin piha-alue sijoittuu osin muinaismuistoalueelle. Tämän alueen koekaivaukset toteutettiin keväällä 2024. Merkittäviä löydöksiä ei löydetty.

Luonnon- ja virkistysympäristö

Kaavarungon vehreydestä on pyritty pitämään huolta. Kaavarunkoratkaisussa jokirantavyöhykettä on levennetty 10 metriä sen ekologisen yhteyden vahvistamiseksi ja itäisen korttelirakenteen keskivaiheille on sijoitettu uusi puisto molempien voittajien kilpailutöiden ratkaisujen mukaisesti. Fastbölen kylästä osa on jo puistoa, osa säilyy vehreänä tonttiympäristönä.

Kaavarunkoalueella on havaittu arvokkaita hyönteisesiintymiä. Pääosa niiden elinympäristössä jokirannassa säilyy, mutta radanvarren pysäköintialueen puissa elää perhosia, jotka elävät pysäköintialueen jalavissa. Näistä osa jää rakentamisen alle. Läntisin puurivi pyritään säilyttämään, lisäksi uusia jalavia on mahdollista istuttaa kaavarunkoalueelle.

Maanvarainen pinta pysyy samansuuruisena nykytilanteen kanssa, tehdasalueella jopa hieman lisääntyy, ja aukeaa saavutettavaksi puistossa, aukioilla ja pihilla. Kompensaatiota ei tästä syystä tarvita.

Autoriippumattomuus, pysäköinti ja Heureka-pysäköintipaikat

Kaavarunko tukee henkilöautosta riippumatonta elämäntapaa. Työn yhteydessä on teetetty vuorottaispysäköintiselvitys, jonka mukaan pysäköintipaikkamäärää voi vähentää 20 %, mikäli alue toteutuu sekoittuneena rakenteena. Pysäköintitalot tonteillaan on mahdollista kehittää muuhun käyttöön, mikäli autonomistuksessa tapahtuu käänne.

Autoriippumattomuutta tukevat myös sujuvat yhteydet Tikkurilan keskustaan siltojen kautta. Toinen silloista johtaa lähelle Tikkurilan asemaa, toinen Jokiniemenkadulle, tulevan ratikkapysäkin viereen. Alueelle itselleen on tulossa lähipalveluita; koulu ja kaksi päiväkotia, toimisto- ja liiketilaa, mikä mahdollistaa asiain lähialueella kävelen ja pyörällä.

Heurekan pysäköintimahdollisuus turvataan alueen kaavoitus- ja toteutusprosessien kaikissa vaiheissa. Nykyisen pysäköintimäärän mukaisen määrän mahtuminen nykyisen "Heurekan parkkiksen" alueelle tarkastellaan tulevassa kaavatyössä. Pysäköintipaikkamäärä ei saa vähentyä nykyisestä (402 henkilöautopaikkaa, 3 liikkumisesteisten paikkaa, 4 bussipaikkaa ja bussien jättöpaikat).

Jokirannassa suojellaan vanha pääkonttorirakennus ja toinen laboratoriorakennuksista. Säilytettävien rakennusten ja kortteleihin sijoitettavien uusien rakennusten väliin jää tila, johon sijoittuvat pysäköintikannet, jotka asemoidaan korkomaailmoiltaan yhteen suojeltavien rakennusten kellarien korkomaailmojen kanssa.

Liikenne, määrät, melu, tärinä ja runkomelu

Selvitysten lähtötietona käytetään aina pitkän aikavälin ennustetta. Liikennemääriä arvioidaan yli 20 vuoden päähän, ja ennusteet ovat aina parhaita arvauksia tulevasta kehityksestä. Liikennemäärien arvioinnissa on huomioitu kaupungin kehitys eli tässä tapauksessa ratikan kaavarungon tuottama maankäyttö ja yleiskaavan mukaiset uudet katuyhteydet. Hakkilan alueen raskasta liikennettä on tarkoitus tulevaisuudessa ohjata uuden katuyhteyden ja Heidehofintien kautta Kehä III:lle.

Kävelypainotteisen akselin väylällä liikkuu monenlainen kulkuneuvo ja kulkija. Tarkemmassa suunnittelussa huolehditaan huollon ja ajoneuvoliikenteen risteämisestä kävelyn ja pyöräilyn kanssa. Risteämiskohdat pyritään minimoimaan. Melusta on laadittu kaavarungon yhteydessä yleisselvitys, ja asemakaavamuutoksissa laaditaan tätä tarkentavat selvitykset kunkin erikseen asemakaavoitettavan alueen melu-, tärinä- ja runkomeluhaitoista. Mikäli haittoja on, ehkäistään niiden tuomat haasteet kaavaratkaisussa kaavamääräyksin, mm. toimintojen sijoittamisella, massoitteilla ja parvekkeiden ja terassien lasituksella. Haasteellisimmat melutilanteet kaavarunkoalueella ovat pääradan varressa, Heidehofintien varrella sekä Tikkurilantien vaikutusalueella Keravanjoen pohjoisreunalla.

Vesihuolto

Kaavarunkoselostuksen "kestävyys"-kappaleeseen on lisätty tiivis kuvaus kunnallisteknisen yleissuunnitelman yhteydessä tehdystä vesihuollon yleissuunnitelmasta. Rakentamisen hinta sekä tarvittut putkimetrit on kuvattu. Yleisen turvallisuustilanteen vuoksi karttakuvaa tilanteesta ei sisällytetä kaavamateriaaliin.

Kaukolämpö ja sähköverkko

Alueen rakentuessa tulee sekä siirtää että rakentaa uusia sähköverkon ja kaukolämpöverkon osia. Alueen asemakaavoitustöiden yhteydessä sekä alustavien katusuunnitelmien yhteydessä huolehditaan siitä, että yleisillä alueilla on tilaa verkkojen rakentamiseksi. Siirtotöissä toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen 20.7.1993 mukaisesti. Uusien muuntamoiden määrä ja paikat etsitään yhteistyössä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa.

Kaavarungon yhteydessä Tikkurila Oyj on neuvotellut Vantaan Energian kanssa alueellisen lämpöjärjestelmän rakentamisesta. Alustavien suunnitelmien mukaan alueen lämmitys perustuisi kaukolämpöön ja jäähdytys CHC-lämpöpumppeihin.

Tietoliikenneverkot

Kaavarunkoalueen asemakaavat laaditaan vaiheittain ja osissa. Asemakaavatöiden yhteydessä laaditaan alustavat katusuunnitelmat, joiden yhteydessä tarkastellaan katutilan mitoitus ja ollaan yhteydessä mm. tietoliikenneoperaattoreihin. Kun varsinainen katusuunnitelma seuraavassa vaiheessa tehdään, ollaan operaattoreihin yhteydessä uudestaan. Tarvittavat tilat kaapeleille varataan katualueilta.

Vaiheistus

Koska alue on suuri, se asemakaavoitetaan osissa. Kaavoitus aloitetaan Tikkurilan Värитеhtaan rakentamattomista osista ja korttelista, jossa on vanha pääkonttori ja kaksi laboratoriorakennusta. Tehdas tulee toimimaan nykyisellä teollisuusalueella nykyaikaisena teknologia-alueena samanaikaisesti kuin osa kaavarunkoalueesta on asumisen ja työn ympäristöä. Koska maalitehdas on turvallisuusselvityslaitos, selvitetään toiminnan riskit ja niiden ehkäisy huomioidaan asemakaavoissa. Tikkurila Oyj on teettänyt turvallisuusselvityksen ja riskiarvioinnin tilanteesta. Töissä hahmotetaan haasteet ja määritetään keinot haasteiden ehkäisemiseksi. Alueelle sijoittuva koulu kaavoitetaan osana alueen ensimmäistä asemakaavamuutosta. Se sijoittuu maalitehtaan nykyiselle pysäköintialueelle Heidehofintien varteen. Myös toimivan tehtaan ja koulun yhtäaikainen toiminta tulee mahdollistaa. Tarkemmat ratkaisut etsitään osana asemakaavoitusprosessia.

Turvallisuusselvityslaitos

Tehdas toimii alueella nykyaikaisena teknologia-alueena samanaikaisesti kuin osa kaavarunkoalueesta on uutta asumisen ja työn ympäristöä. Koska maalitehdas on turvallisuusselvityslaitos, selvitetään toiminnan riskit ja niiden ehkäisy asemakaavatyön yhteydessä. Tikkurila Oyj on teettänyt turvallisuusselvityksen ja riskiarviointityön tilanteesta. Töissä hahmotetaan haasteet ja määritetään keinot niiden ehkäisemiseksi.

Kestävyys

Kaavarungon tavoitteissa on mainittu kestävyys, mikä tarkoittaa ekologista, sosiaalista ja kulttuurista sekä taloudellista kestävyyttä. Ekologinen kestävyys huomioidaan mm. liikkumisen, energiatuotannon ja rakennusten materiaalien ratkaisuissa. Kulttuurinen kestävyys on huomioitu mm. yhteiskäyttöisten pihojen suunnittelussa, identiteettiä luovien porttikongien taiteessa ja yhteistiloissa. Alueen historia tukee juurien syntymistä ja vaikuttaa sosiaaliseen kestävyteen. Taloudellinen kestävyys rakentuu ekologisen ja sosiaalisen/kulttuurisen kestävyden päälle. Tätä tukee mm. osin tehokas, keskustamainen maankäyttö.

Keravanjoen tila, ekologinen yhteys, tulvasuojelu ja hulevedet

Värитеhtaan kaavarunkoalueella nykyinen tehdasalue muuttuu asumisen ja työpaikkojen alueeksi. Kaavarunkoalueella Keravanjoen varresta noin puolet säilyy sellaisena kuin se nyt on. Rakentamista vedetään jokeen nähden 10 metriä nykyistä sisemmäksi itäreunastaan. Tällä pyritään vahvistamaan jokea ekologisena yhteytenä, jonka elinympäristöön kuuluvat mm. taimen, saukko ja vuollejokisimpukat. Asemakaavavaiheessa kaavarunkoalueen pohjoisen mutkan

kohdalla tarkastellaan tarkemmin tulvariskialueen ja rakentamisen yhteensovitus; kohta on vesiluonnon ja rakentamisen haastavin kohtaamispaikka, jonne on suunniteltu rakentamisen lisäksi siltaa.

Tehdasalueen imeyttävä pinta ei vähene nykyisestä. Osa siitä on nyt asvaltoitua, osa kasvullista maata. Kun tehdasalue rakentuu asumisen ja työpaikkojen alueeksi, jää kortteleiden sisään kasvullinen pihamaa. Se on määrältään hieman suurempi kuin nykyisen imeyttävän pinnan määrä. Vain paikat muuttuvat.

Asemakaavatöiden yhteydessä kortteleiden vihertehokkuus tarkastellaan. Samalla lasketaan hulevesien hallinnan tilanne. Ne hallitaan ensisijaisesti tonteilla ennen johtamista hulevesiverkostoon, mikä saattaa tehokkaimmissa kortteleissa tarkoittaa kasvukattoratkaisuja. Alueen piharakentamisessa on tarkoitus käyttää biohiiltä maanrakennuksen osana. Työmaavesien hallintaan tulee kiinnittää huomiota.

Asemakaavamääräyksiin on tulossa maininta työmaavesien hallinnan suunnitelmasta osana hulevesisuunnitelmaa.

Virkistys

Kaavarunkoalueella on lukuisia mahdollisuuksia virkistykseen, erityisesti jokirannassa ja alueen puistoissa. Myös läpi kulkevat yhteydet tukevat liikkumista, esimerkiksi alueen läpi kulkeva baanayhteys. Maauimalaa toivottiin kaavarungon internet-kyselyssäkin, mutta siihen kaupunki ei ole investoimassa. Monicolor-Box -rakennuksen on ajateltu säilyvän alueella ja sen käyttöä virkistys- ja urheilutoimintaan tai muuhun kulttuuritoimintaan tarkastellaan. Joen itärannan läheiselle puistoalueelle suunnitellaan lasten leikkipuistoa ja aikuisten liikuntapaikkaa.

Vernissan ja Fastbölen yhdistäminen kokonaisuudeksi on hyvä, mielipiteenä saatu, idea. Nyt se mahdollistuu entistä paremmin, kun alueelle saadaan uusi silta sen pohjoisosaan. Toiminnallisesti Vernissan, Gjutarsin ja Påkaksen toiminnot sopivat hyvin yhteen. Nyt Vernissalta on näköyhteys joen yli Fastbölen mäelle ja se on pyritty säilyttämään kortteleiden sijoittelulla. Fastböleä on myös ehdotettu yhdistettäväksi hieman idempänä Jokiniemen puolella sijaitsevaan muinaispuistoon. Tämän kiintoisan idean mahdollistaa itäinen silta Keravanjoen yli.

Vaikutusten arviointi

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunnitelma mahdollistaa 3500–4500 uutta asukasta alueelle. Alue jatkaa Tikkurilan keskustan kaupunkirakennetta kaakkoiseen suuntaan ja poistaa tehtaan estevaikutusta kaupunkirakenteesta. Asukasmäärä mahdollistaa paikallisten lähipalvelujen rakentumisen alueelle. Aukkaita palvelevat päiväkodit ja koulu sijoittuvat alueelle. Työpaikkatavoite on 2500–3000. Sekoittunut kaupunkirakenne tukee aktiivisen alueen kehittymistä. Runsaat virkistysympäristöt tukevat aktiivisen elämäntavan kehittymistä. Rikas kulttuuriperintö sitoo alueen sen historiaan ja antaa alueelle vahvat juuret. Rakentaminen mahdollistaa autoriippumattoman elämän, koska alue sijaitsee hyvien raideliikenneyhteyksien äärellä.

Koska alue rakennetaan osissa, toimii tehdas samaan aikaan kun alueella asutaan ja työskennellään. Tikkurila Oyj:n teettämät turvallisuus selvitys ja riskinarviointi yhdessä tarkastelivat tehtaan ja asumisen lomittumista. Jotta tämä olisi turvallista, tulee herkkien toimintojen ilmanvaihdon oltava pysäytettävissä. Lisäksi toimet tehtaan toiminnassa sekä liikenteen liittymien uudelleenjärjestelyt mahdollistavat terveellisen ja turvallisen ympäristön kehittymisen.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Rakennettava alue on pääosin täyttömaata ja vaikutukset luonnonmaaperään ovat vähäiset. Rakennukset tulee paaluttaa, sillä alueen maaperä on syvemmältä savea. Keravanjoki on ekologinen yhteys ja yhteyttä on levennetty 10 metrillä tehdasalueen tontilta sen itäreunassa. Tämä parantaa eliölajien mahdollisuutta liikkua käytävässä, joka kulkee rakennetun ympäristön keskellä. Hulevesiä hallitaan julkisessa tilassa ja kerätään katoilta maanvaraisten pihojen kastelemiseen, mikä tukee yhteisöllisyyttä ja auttaa käsittelemään hulevedet paikallisesti.

Rakentaminen jo rakennetun infran ääreen vähentää uuden infran rakentamistarpeita, mutta koska muutos on suuri, tulee johto- ja kaapelilinjoja siirtää ja uusia rakentaa. Uuden rakentamisen vähäpäästöiset ja hiiltä sitovat rakennusmateriaalit tukevat ilmastokriisin hillintää osaltaan. Säilytettävät rakennukset ovat esimerkki kiertotaloudesta. Runsaat luonnonympäristö auttaa sopeutumaan luonnonilmiöihin, lisää varjostusvaikutuksia ja imee satanutta ja sulanutta vettä.

KILVA-arviointi

Kaavan ilmastovaikutusten arviointityökalu KILVA on kehitetty Pirkanmaan ELY-keskuksessa ympäristöministeriön tuella. Sen avulla voi tunnistaa ja arvioida kaavan ilmastovaikutuksia. Työkalun tuloksena on laadittu tarkistuslista kaavan vahvuuksista ja puutteista. Työkalussa on neljä kokonaisuutta: 1 luonnonvarojen käytön minimointi, 2 kestävä elämäntavan mahdollistaminen, 3 kulutuksen päästöjen minimointi ja 4 ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautuminen. Alle on koottu KILVAN mukaiset Värитеhtaan alueen kaavarungon vahvuudet ja heikkoudet.

Pääosa työkalun tuloksista osoittautuivat kaavan vahvuuksiksi. Lisääntyvä liikkuminen oli ainoa heikkous, ja liikkumista pyritäänkin ohjaamaan raideliikenteeseen sekä kävelyä ja pyöräilyä suosivaksi.

Työkalun tuloksissa kaavan vahvuuksia on olemassa olevan hyödyntäminen ja uuden toteuttaminen resurssiviisaasti: alue lisää asumisen yhdyskuntarakennetta, mutta muutos tehdään brownfield-alueelle, joten se ei laajenna yhdyskuntarakennetta vaan muuttaa ja tiivistää sitä. Hiilinielujen ja hiilivarastojen turvaaminen ja lisääminen sekä hiilen säilyminen tulevassa rakenteessa mahdollistuu maaperän mahdollisimman vähäisellä muokkauksella sekä mahdollisimman monen puun

säilymisellä sekä maanvaraisten pihojen avulla; osin asfaltoitu alue muuttuu osin kasvulliseksi maaksi. Keravanjoen ekologista yhteyttä on levennetty joen itäosuu-
della 10 metrillä ja yhteys on jatkuva. Osa uudesta rakentamisesta on puuta ja puun
käyttöön esim. sisustuksessa kannustetaan.

Suunnitelman heikkous on liikkumistarpeen lisääntyminen ja tiheä katuverkko. Asu-
kasmäärä kasvaa, joten tätä ei voi ehkäistä, mutta liikkumisen voi ohjata kestäväan
kulkumuotoon: Kulkumuotojakaumat painottuvat kestäväksi, kun sijaitaan raideli-
kenteen äärellä ja sujuvoitetaan kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuudet. Kävelyn ja
pyöräilyn reitit ovat loogisia ja asemalle sekä ratikan pysäkeille on hyvät yhteydet.
Autoriippumaton elämä on mahdollista alueella. Monipuoliset toiminnot ja alueen
elettävyys sekoittuneena rakenteena mahdollistavat myös kestäviä ratkaisuja.
Suunnitelma säilyttää olemassa olevaa rakennuskantaa ja ajatellut materiaalivalin-
nat ovat pääosin ilmastokestäviä: kierrätettyjä tai vähäpäästöisiä. Rakennusten mo-
nikäyttöisyys ja muuntojoustavuus on elinkaarikestävää. Virkistysympäristö on run-
sasta ja ympäristöhaitat on minimoitu rakentamisen keinoin. Alueen äänimaailma
on jo valmiiksi hyvä ja rauhallinen.

Alueen energiatehokkuutta on alustavasti ajateltu. Alueen uusiutuvan energian tuo-
tantopotentiaali jatkoselvitetään ja rakentaminen ohjataan energiatehokkaaksi.
Ilmastomuutokselle herkat ominaispiirteet on kartoitettu; jokiranta, vallitsevaan
tuulensuuntaan avautuvat julkisivut (lounas) sekä alavat kohdat, joihin kertyy hule-
vettä. Jokirantaa on levennetty itäpuolelta, rakenteet ohjataan viistosateita kestä-
viksi ja hulevesille on varattu painanteita yleisiltä alueilta. Katupoikkileikkauksissa
on tilaa talven lumelle.

Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Rakentamisen seurauksena osa alueen yksittäisistä arvopuista menetetään.
Jokirannan luontoympäristö säilyy ja sitä levennetään, jolloin ekologinen yhteys
vahvistuu. Joen vuollejokisimpukat on kartoitettu, mutta uusien siltojen myötä silta-
kohdat tulee erikseen tarkastella. Heurekaan pysäköintialueen jalavissa elävät per-
hoset kärsivät rakentamisesta, mutta osan säilyttämisellä, osan jalavista mahdolli-
sella siirtämisellä tai uusien istuttamisella tätä voi korvata. Fastbölen vehreä tontti-
ja puistoympäristö on osa lajiston elinympäristöä, joka säilyy. Tonttien yhteispihojen
monipuolinen kasvillisuus tukee luonnon monimuotoisuutta. Viherympäristö ja reitit
ovat jatkuvia, mikä tukee kasvi- ja eläinlajien kulkemista/kulkeutumista.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Alueen rakentuminen muuttaa ympäristöä teollisuusalueesta asumisen ja työpaik-
kojen keskustamaiseksi alueeksi. Tikkurilan keskustan kaakkoinen kainalo täyden-
tyy kantakaupunkimaisella rakenteella ja lisää asumista, työpaikkoja ja palveluita
alueelle.

Alueen rakentaminen on taloudellisesti houkuttelevaa. Alue on arvioitu maankäyttö-
maksujen osalta tuottoisaksi erityisesti pohjoisosan osalta. Alue on arvioitu hyväksi
myös kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverotuottojen näkökulmasta.

Alueen energia on todennäköisesti alueellista ja vähäpäästöistä, sen suunnittelu on
toistaiseksi kesken.

Liikkuminen lisääntyy alueella, koska asukkaista ja työpaikkoja sijoittuu hyvien lii-
kenneyhteyksien ääreen. Vaikka alue on joukkoliikenteen palveluiden äärellä, on se
myös autoliikenteellä erittäin hyvin saavutettavissa. Liikenteen tarkasteluissa mal-
linnettiin alueen liikenteellistä toimivuutta. Eteläosassa Heidehofintien ruuhka-ajan

toimivuus on erittäin hyvä ja uusi maankäyttö ei vaikuta merkittävästi liikenteelliseen toimivuuteen. Pohjoisosan toimivuus ruuhka-aikoina on pääosin hyvä. Tikkurilan pääsuunnan, missä välityskyky voi joutua koetukselle, liikennettä voidaan säädellä liikennevalo-ohjauksella.

Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaupunkikuva muuttuu teollisuusympäristöstä asumisen ja työpaikkojen alueeksi. Pääosin enintään kuusikerroksinen rakenne on inhimillinen, ihmisen mittakaavainen. Muutama kaksitoistakerroksinen nosto erottuu kaupunkirakenteesta. Pehmeä modernismi ja lainaukset teollisesta rakentamisesta tuovat ilmeikkyyttä arkkitehtuuriin, samoin kuin rikas kattomaailma. Kantakaupunkimainen alue laajenee. Suurmaisemassa alue on osa jokirannan laaksoa, joka keskeltä aluettaan nousee paikallisesti. Etelässä aluetta reunustaa nouseva maasto. Rakenne sijoittuu maltillisesti tämän ja joen väliin. Alueella on kuusi kulttuuriperintökohdetta sen teollisuusalueella. Näistä neljä säilyy. Lisäksi on arvioitu, että teollisuusalueen näyttävä MonicolorBox-rakennus voisi säilyä, vaikka se ei ole rakennusperintökohde. Muu osa teollisesta rakentamisesta menetetään rakentamisen alta. Kulttuuriympäristöselvityksen mukaan niillä on käyttöarvoa, joka menetetään. Kuninkaalanmäen historiallinen kyläkokonaisuus säilyy. Päiväkotien pihat sijoittuvat osin tai kokonaan Fastbolen muinaismuistoalueelle ja niitä tarkastellaan kaivauksin. Kajoamiseen on Museoviraston suostumus.

Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Alueen rakentuminen lisää elinkeinoelämän toimivaa kilpailua sinne sijoittuvien työpaikkojen myötä. Parhaassa tapauksessa se täydentää Tikkurilan keskustan kokonaisuutta ja saa voimaa siltä. Jokiniemen kampus on uusi koulutus- ja työpaikka-alue Värитеhtaan alueen läheisyydessä ja hedelmällinen yhteistyö tämän alueen kanssa on mahdollisuus.

LÄHTÖTIEDOT

Kaavarunkoalueen sijainti ja yhteydet

Kaavarunkoalue on noin puolen kilometrin päässä Tikkurilan rautatieasemalta. Se rajautuu etelässä Taostiehen, Kuninkaalan tien, Markusaksenpuistoon sekä Heidehofintiehen. Idässä alue rajautuu Jokiniemenkatuun sekä Keravanjokeen ja pohjoisessa Tikkurilantiehen. Lännessä alue rajautuu päärataan.

Kaavarunkoalue sijoittuu Tikkurilan keskustan yhteyteen. Tikkurilan keskusta-alue tiivistyy tulevaisuudessa myös rautatieaseman itäpuolelle. Kaavarunkoalueen pohjoispuolen jo rakentunut 1990-luvun toimisto- ja asuinkortteli muodostaa kaavarunkoalueelle pohjoisen julkisivun ja sitoo sen osaksi Tikkurilan keskustaa.

Jokiniemen koelaitoksen alue sijaitsee kaavarunkoalueen koillispuolella, Keravanjoen toisella puolella. Se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka vyöhyke ulottuu kaavarunkoalueen itäiseen jokivarteen. Koelaitoksen alue on valtion perustaman maatalouden tutkimus- ja koelaitoksen alue, joka on

kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokas kokonaisuus. Alueeseen kuuluu rakennettua ympäristöä sekä Keravanjoen varren peltoaukeita. Alueella sijaitsee sekä Jugend- että funktionalismin tyyli-suunnan rakennuksia.

Jokiniemen koelaitoksen länsipuolella, lähempänä kaavarunkoaluetta on keskusrikospoliisin toimitilat sekä säteilyturvakeskuksen uudet toimitilat. Nämä valtio-omisteiset toimitilatontit ovat muutoksessa.

Kaavarunkoalueesta itään on toistaiseksi rakentumaton Hakkilan alueen joenvarsi, jonka takana on asutusta ja teollisuutta. Vantaan uusi yleiskaava 2020 mahdollistaa tämän alueen tarkastelun asumisen ja työpaikkarakentamisen kehittämiseen pidemmällä aikavälillä.

Heidehofin pientaloalue sijaitsee kaavarunkoalueen eteläpuolella, Heidehofin puiston takana. Heidehof on rakentunut Heidehof-nimisen kantatilan entisille maille 1900-luvun alkupuolelta lähtien. Alue sijaitsee mäkisessä maastossa sen rinteillä. Alueen rakennuskanta on eri-ikäistä pientaloasutusta.

Heidehofintien länsipuolella, kaavarunkoalueen eteläpuolella, on teollisuusrakennustontti, jonka alue on esitetty yleiskaavassa asumisen ja työpaikkojen (A/TP) alueeksi, ja sen vieressä radanvarren pieni asuinalue, joka on rakentunut pääosin 1980–90-luvuilla. Lisäksi alueella on säilynyt muutama vanhempi rakennus. Rakennuskanta on pientaloja ja pienkerrostaloja. Lännessä kaavarunkoalue rajautuu päärataan. Päärata on junarata, joka kuljettaa junaliikennettä Suomeen. Tikkurilan rautatieasema kävelymatkan päässä kaavarunkoalueesta on Suomen kolmanneksi vilkkain asema.

Pääradan ja kaavarunkoalueen länsipuolella on Vantaan suosituin vierailukohde, tiedekeskus Heureka. Se on vuoden 1985 arkkitehtikaavarungon tulos, jonka voittivat Mikko Heikkinen, Markku Komonen ja Lauri Anttila ehdotuksellaan "Heureka". Tiedekeskus Heurekaan liittyy myös puistomainen joenvarsi, joka on suosittu virkistysympäristö. Tulevaisuudessa joenvarren virkistysvyöhykkeen on tarkoitus yhdistyä radan itäpuoliseen joenvarteen ja kaavarunkoalueelle nykyistä paremmin, kun rautatiesillan alle rakennetaan jokivarren kävely-yhteydet.

Alueen historia

Tikkurilan kylä löytyy Ruotsin vallan aikaisesta Kuninkaan kartastosta 1700-luvulta. Se sijaitsi Pohjoismaiden merkittävimmän maantieyhteyden, Kuninkaantien, läheisyydessä Keravanjoen rannalla. Nykyisen Tikkurilan keskustan alueella tie noudatteli Tikkurilantien linjausta. Alue sijaitsi vesi- ja jääteiden, Kuninkaantien sekä Hämeeseen johtavan keskiaikaisen tien risteyksissä. Suomen suurruhtinaskunnan aikana vuonna 1862 rakennettiin rautatie ja Tikkurilan pysäkki, joka vauhditti alueen kehitystä. Punatiilinen Tikkurilan rautatieasema onkin Suomen vanhin tiilinen asemarakennus. Rautatie toi alueelle teollisuutta, kauppiaita ja asutusta. 1860-luvulta lähtien alueella toimi mm. vernissa ja väritehdas, joka on sijainnut Keravanjoen molemmin puolin. Tikkurilan alue on historiassaan ollut osa Helsingin pitäjää (1300->), Helsingin maalaiskuntaa (1865->), Vantaan kauppala (1972) ja lopulta Vantaan kaupunkia (1974). Alue on rakentunut useassa vaiheessa ja sen rakennuskanta on uudistunut aina edellistä tehokkaammalla rakentamisella.

Tikkurilasta tuli Vantaan hallinnollinen keskus vuonna 1946, jonka jälkeen on rakennettu mm. nykyään suojeltu Kaupungintalo. Ensimmäisiä kerros-taloalueita

rakennettiin 1950-luvulla, ja asuinrakentaminen jatkui 1960- ja 70-luvuilla. 1960-luvulla rakennettiin Kehä III, mikä parani alueen saavutettavuutta entisestään. Toimitilarakentaminen väritti 1980- ja 90-lukuja, mutta 2000-luvulla asuntorakentaminen taas lisääntyi. 2015 valmistui kehärata lentokenttäyhteyksineen ja Tikkurilan kaavarunko 2015 mahdollisti alueen tiivistymisen entistä tehokkaampana. Kaupungin tiivistyessä julki-set viheralueet ovat jääneet melko pieniksi. Uudet keskustapuistot, kuten Kirjastopuisto ja Jokirannan puistot, kertovat viheralueiden arvostuksesta ja niiden kehittämisen tarpeesta tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

Yrityksen historia ja toiminta alueella

Nykyisin Tikkurila Oyj -nimellä tunnettu yhtiö perustettiin vuonna 1862 Keravanjoen varteen lähestulkoon samaan paikkaan, jossa se toimii edelleen. Toiminta käynnistyi pellavansiementen käytöstä: niistä puristettiin rehua karjalle ja pellavaöljyä hyödynnettiin sellaisenaan pintakäsittelyyn. Vuonna 1867 käynnistettiin vernissankeitto ja vuonna 1919 maalien ja lakkojen teollinen valmistus. 1960-luvulla väritehtaan toiminta laajeni sävytysteknologiaan. Vanhoista tuotantorakennuksista on jäljellä vernissatehdas.

Tikkurila Oyj on toiminut Vantaan Tikkurilassa alueella perustamisestaan eli vuodesta 1862 lähtien. Alueella sijaitsevat kaikki yhtiön Suomen toiminnot. Tikkurilan kaupunginosan keskusta-alue ja asutus ovat laajentuneet vuosien saatossa yhtiön tuotantolaitosten läheisyyteen, eikä sijainti ole välttämättä enää kaikilta osin optimaalinen nykyisen kaltaiselle teolliselle toiminnalle.

Tikkurila Oyj suunnittelee Tikkurilassa sijaitsevien toimintojensa ja tehdasalueensa laajempaa vaiheittaista kehittämistä. Yhtiö on jo vuonna 2019 siirtänyt pääkonttorinsa uuteen toimipisteeseen tehdasalueen lähistöllä aiemman pääkonttorirakennuksen sisäilmaongelmista johtuen. Aiemman pääkonttorin kanssa samalla alueella erillisessä rakennuksessa toimivat yhtiön tutkimus- ja tuotekehitys sekä alueella sijaitsevat tuotantolaitokset ja koulutuskeskus jatkavat toistaiseksi toimintaansa normaalisti nykyisillä paikoillaan. 1960-luvulla toteutetun pääkonttorirakennuksen alkuperäinen osa ja 1980-luvulla toteutetut tutkimus- ja tuotekehitysrakennukset ovat kaupungin museon tunnistamia rakennusperintökohteita. Yhtiö selvittää parhaillaan Suomen tuotannon mahdollista uudelleensijoittamista osana laajempaa tuotantoverkostonsa optimointihanketta. Toimintojen uudelleensijoittamisesta ei ole päätöksiä ja tuotanto jatkuu toistaiseksi nykyisissä yksiköissä aluekehitysvaiheen III alueella.

Yhtiön omistuspohjassa tapahtui muutos kesällä 2021, kun PPG Industries, Inc. toteutti vapaaehtoisen suositellun ostotarjouksen Tikkurilan kaikista osakkeista. Omistuspohjassa toteutuneella muutoksella ei ole ollut vaikutusta toimintojen sijoittumista koskeviin suunnitelmiin.

Teollisuustoiminta on lähtötilanteessa keskittyneenä suunnittelualueen koillis- ja itäosiin. Lisätietoa tehtaan rakennuksista ja niiden käytöstä löytyy tarvittaessa Tikkurila Oyj:n rakennushistoriaselvityksestä (Amark / Anna-Maria Reijonen (31.1.2018)).

Kaupunkikuva ja rakenne

Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (RKY)

Tikkurilan asema sijoittuu kilpailualueen lähiympäristöön, sen luoteispuolelle ja on yksi Vantaan valtakunnallisesti arvokkaista rakennetun kulttuuriympäristön kohteista. Tikkurilan rautatieaseman punatiilinen uusrenessanssirakennus edustaa maamme varhaisinta, ennen tyyppipiirustuksia syntynyttä asema-arkkitehtuuria. Se kuuluu Helsinki – Hämeenlinna -radan alkuperäisten asemarakennusten joukkoon. Asemarakennus on rautateiden ensimmäisen rakennussuunnittelijan, arkkitehti C.A. Edelfeltin käsialaa vuodelta 1861 ja suunnittelijansa ainoa säilynyt tiilinen asema. Asema sijaitsee rautatien, historiallisen Suuren Rantatien linjan ja Keravanjoen risteyskohdassa. Asemarakennuksessa toimii nykyisin Vantaan kaupunginmuseo.

Suuri Rantatie sijoittuu kilpailualueen selvitysalueelle ja on Hämeen Härkätien ohella Suomen tärkein historiallinen maantielinjaus. Keskiaikainen tie on yhdistänyt Turku ja Viipuria, ja suuri osa reitistä on edelleen käytössä. Yleiskaavan (2020) mukaan tien linjaus säilytetään tai palautetaan kävellen, pyöräillen tai ratsain kuljettavaksi aina kun mahdollista. Siellä, missä linjaus on katkennut, suunnitellaan tie-osuuksia yhdistäviä kulkuväyliä. Jatkosuunnittelussa on tutkittava tien linjauksen ja sitä rajaavien historialliseen tiemiljööseen liittyvien rakennusten ja rakenteiden sekä miljöössä merkittävän kulttuurikasvillisuuden säilyttäminen. Uusi rakentaminen tai ympäristörakentaminen liitetään tieympäristöön sen kulttuurihistoriallisia ominaispiirteitä korostaen.

Kilpailualueen itäpuolelle sijoittuva Jokiniemen koelaitoksen alue on edustava esimerkki valtiovallan perustamasta maatalouden edistämiseksi rakennetusta tutkimus- ja koelaitoksesta. Usealta vuosikymmeneltä periytyvä rakennettu ympäristö on kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokas kokonaisuus. Rakennuskannan vanhin kerros muodostuu 1900-luvun alussa rakennetuista jugendhenkisistä laboratoriorakennuksista ja samanikäisistä punatiilisistä karjatalousrakennuksista. Alueen nuoremmat rakennukset ovat 1920–1960-luvuilla rakennettuja laitosrakennuksia sekä henkilökunnan asuinrakennuksia.

Maakunnallisesti arvokas Tikkurilan kulttuurimaisema

Tikkurilan kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön on rajattu Keravanjoen maisemaan keskeisesti liittyvät Kuninkaalan kylä, Tikkurilan rautatieasema, Tikkurilan värитеhtaan ja tekstiilitehtaan jokivarressa sijaitsevaa rakennuskantaa sekä Jokiniemen koelaitos rakennuksineen ja viljelymaineen.

Kulttuurimaisema yleiskaavassa

Keravanjoen varsi Tikkurilassa on historiallisesti, kaupunkikuvallisesti, maisemallisesti ja virkistyskäytön kannalta arvokas kulttuurimaisema ja ajallisesti monikerroksinen. Tikkurilan koski on vanha myllypaikka ja Kuninkaalan kylän tilojen rakennuskantaa on säilynyt 1700-luvun lopulta lähtien. Rautatien rakentaminen mahdollisti teollistumisen ja maamerkkeinä maisemassa ovat säilyneet vanha rautatieasema (nyk. kaupunginmuseo), monitoimitalona toimiva Vernissa, Tikkurilan silkki sekä Tikkurilan värитеhtaan jokivarressa sijaitsevaa vanhempaa rakennuskantaa. Uudempaa kerrosta edustaa Heureka kivipuistoinen ja siltoineen. Maatalouden tutkimuskeskus kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (Jokiniemen koelaitos).

Kaupunki on kasvanut kiinni Kuninkaalan kylän (Fastböle) vanhaan keskukseen. Kylä rakennuksineen, pihapiireineen, kylänraitteineen ja niittyineen on maisemallisesti ja kyläkuvallisesti arvokas. Kylän rakennukset ovat ryhmittyneet kahdelle mäelle. Kylä on eheä, pienipiirteinen ja harmoninen. Kylässä on säilynyt useita 1700- ja 1800-luvun rakennuksia. Pâkas on mäellä, jonka rinteeseen jalopuuvaltainen metsä luo kauniin reunan

Tikkurilan sisääntulomaisemassa. Pâkasta ympäröi Vantaalla harvinainen kiviaita. (Vantaan kulttuurimaisemaselvitys 2005)

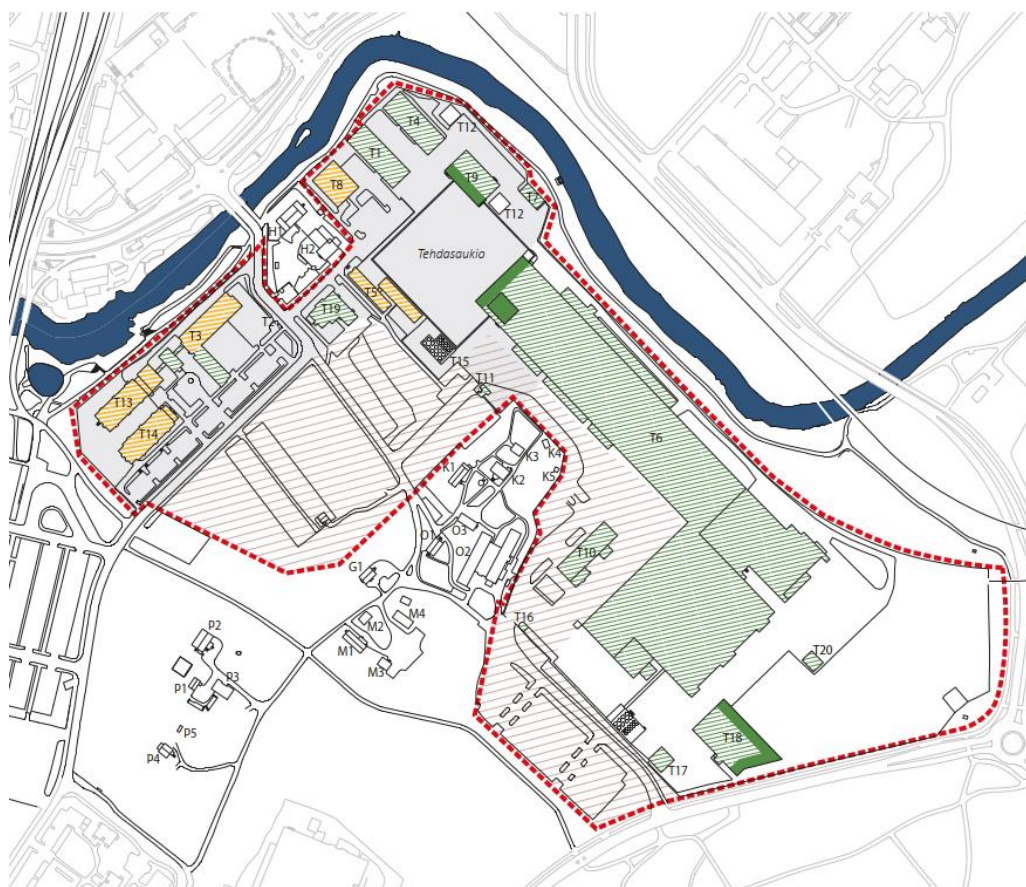
Arkeologia

Kilpailualueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) suojeltu keskiaikaisperäinen historiallinen kylätontti Fastböle (Kuninkaala) (mj. rek. nro 1000001734). Kylän loppupääte -böle tarkoittaa uudisraivausta. Fastböle on luultavasti eriytynyt emäkylästä Dickursby joskus keskiajan saatossa. Historiallisiin lähteisiin Fastböle ilmaantuu vuonna 1540. Fastbölen tontti on merkitty Samuel Broteruksen vuonna 1708 piirtämälle kartalle. Paikalla oli tuolloin neljää tilaa: Konungs, Oredder, Giutars ja Marcussas.

Fastbölen tonttimaa on säilynyt käytössä nykypäivään saakka ja tilojen lähiympäristö ei ole muuttunut vuosisatojen saatossa merkittävästi. Fastböle on Vantaan oloissa harvinainen Helsingin pitäjän kirkonkylän kaltainen raittikylä, jossa talot sijaitsevat kylän läpi kulkevan raitin varrella. Talojen välissä on säilynyt niitty- ja peltoalueita, jotka ovat nykyisin puistoalueita.

Fastbölen kylän Konungsin tilalla on vaikuttanut Suomen historian suurnimiä, kuten 1700-luvun jälkipuoliskolla elänyt Gustav Mauritz Armfelt sekä presidentti J.K. Paasikivi.

Rakennusperintö

Inventointiin perustuva luokitus:

- ▨ R2 Kulttuurihistoriallisesti merkittävä / ehdotettu arvo
- ▨ Käyttöarvoa sisältävä rakennus
(perustuu nykytilanteeseen, T3 laajennus ei käytössä)
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta

- Teollisuushistoriallisesti merkittävä alue
- ▨ Alue, jonka kehitystä tulee tarkastella kyläympäristöön sopeutuen
- ▨ Teollisuusalueen inventointiraja

Väritehtaan alueen kaavarunkotyön tueksi teetettiin kulttuuriympäristöselvitys, jonka laati Arkkitehdit Freese & Schulman. Siinä käytiin läpi alueen historiaa ja koko teollisen alueen rakennuskanta ”laki rakennusperinnön suojelemisesta” (4.6.2010/498) -mukaisia arvoja tarkastellen.

Teollisen rakennuskannan joukosta erottui kuusi rakennusta, joista neljä on suunniteltu säilytettäväksi. Lisäksi tarkastellaan MonicolorBox-nimisen rakennuksen säilyttämistä sen kaupunkikuvallisten arvojen vuoksi, vaikka se ei erottunut rakennusperintökohteeksi.

Rakennusperintökohteiksi osoittautuivat entinen päärakennus (T3), 1950-luvun muuntamo (T2) vanha puusepän verstaas (T5), somistamo (T8) ja laboratoriorakennukset (T13 ja T14). Rakennukset näkyvät kuvassa keltaisella. Lisäksi alueelta tunnistettiin Fastbolen kylää ympäröivä alue, jota tulee tarkastella ympäristöön sopeutuen.

Kaavarunkoalueella sijaitsee monia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita. Osa vanhemmasta Kuninkaan kylätontin rakennuskannasta on jo inventoitu ja suojeltu asemakaavalla.

Suojelukysymyksiä tullaan tarkastelemaan tarkemmin alueen tulevan asemakaavoituksen yhteydessä. Kaavarunkokarttaan on merkitty rakennusperintökohteet ja suojellut rakennukset.

Asuminen ja väestö

Alueella ei ole ollut asutusta Fastbölen asutuskauden ja Tikkurilan Värитеhtaan alueelta puretun rivitaloasutuksen jälkeen.

Työ

Alue on tähän asti toiminut työpaikka-alueena tai kaavoitettuna reservinä yleisten toimintojen alueelle (Heureka parkkipaikka). Teollisuustonteilla on toiminut Tikkurila Oyj, nykyään PPG Industriesin omistama yritys.

Liikenne

Alueen läpi kulkee Kuninkaalantie, jota pitkin kulkee myös bussit. Vanha Kuninkaalantien johtaa Fastbölen kylän läpi ja on historiallinen katulinjaus ja osittain rakennusperintökohde. Tehdasalueelle on portit pohjoisesta ja etelästä ja alueella liikkuminen ei ole ollut avoin yleisölle.

Viheralueet ja hulevedet

Viheralueet

Jokivarsi on tärkeä ja vihreä virkistysalue reitteineen. Jokivartta on kehitetty ja kunnostettu viime vuosina Jokirannan maisema-arkkitehtikilpailun voittajaehdotuksen pohjalta. Uusimpina puistoina on valmistuneet Vernissanranta ja Värитеhtaanranta -puistokokonaisuudet. Tikkurilan koski virtaa vuolaana padon osittaisen purun jälkeen ja muodostaa miellyttävän äänimaiseman. Kosken rannoilla on uusia reittejä ja oleskelutasanteita sekä maisemalampi, jossa hulevesiä hallitaan myös laadullisesti.

Alueen keskellä on maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä Kuninkaan (Fastbölen) kylänmäki niittyineen. Päkaksenpelto ja Markusaksen puisto ovat niittyalueita. Uusi baanayhteys kulkee niiden vieressä. Yleiskaavassa on esitetty virkistysalueyhteystarve Kuninkaan kylältä koilliseen jokirantaan. Päkaksen tila sijoittuu Päkaksenpuistoon, maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti keskeiselle mäkialueelle, jota puustoinen rinne rajaa länteen. Arvoalueilla kasvaa komeita arvopuita, kuten tammia ja muita jalopuita.

Hulevedet

Keravanjoen lisäksi myös hulevesiverkostossa voi esiintyä tulvia. Vantaan kaupungin Hulevesiohjelma on päivitetty ja hyväksytty kaupungin valtuustossa vuonna

2023. Hulevesiohjelma tavoittelee hulevesien kokonaisvaltaista hallintaa. Ohjelma määrittelee hulevesien hallintaa edistävät periaatteet sekä välittää tietoa asiasta. Sen mukaan hulevedet käsitellään ja hyödynnetään ensisijaisesti syntypaikallaan. Mikäli tämä ei ole mahdollista, johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan suodattavalla ja hidastavalla järjestelmällä. Ja jos tämä ei ole mahdollista, vedet johdetaan putkessa yleisten alueiden hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. Viimeisimpänä vaihtoehtona johdetaan hulevedet viemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön.

Hulevesiohjelman tavoitteena on parantaa hulevesien hallintaa ja vähentää tulvia, parantaa hulevesien laatua ennen vesistöön laskemista, lisätä kaupunkiluonnon monimuotoisuutta, parantaa pohjavesien laatua ja säilyttää pohjavesien korkeustaso. Hulevedet nähdään resurssina ja vesialueiden arvostusta halutaan nostaa. Hulevesiohjelman jälkeen on laadittu Hulevesien hallinnan toimintamalli vuonna 2014. Tämä asiakirja on ohje Vantaalla rakentaville ja rakentamista ohjaaville ja sisältää konkreettisia ratkaisuja hulevesien hallintaan.

Pohjavesi

Pohjaveden pinta on vaihdellut vuosina 2004–2020 alueen länsireunalla (Heurekalle johtavan alikulun lähellä) tehtyjen mittausten mukaan n. 3,18–3,99 m syvyydellä maanpinnasta. Rakentamisella ei saa alentaa pohjaveden pintaa pysyvästi. Kilpailualue ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella.

Keravanjoki

Keravanjoen vedenpinnan korkeus vaihtelee ja joki tulvii säännöllisesti erityisesti keväällä lumien sulamisen aikana sekä poikkeuksellisten rankkasateiden seurauksena. Viimeisimpiä merkittäviä tulvia on tapahtunut vuonna 2004 ja 1966, jolloin Keravanjoella oli suurtulva. Vuonna 2015 laadittiin Vantaan Tulvaohjelma. Selvityksessä määriteltiin kaupungin tulva-alueet. Tulevasuojelussa varaudutaan pahimpaan tilanteeseen, joka toistuu kerran 250 vuodessa. Tulvakartta on reunaehto suunnittelulle.

Luontotiedot

Keravanjoen ja sen rantavyöhykkeiden muodostama ekologinen käytävä

Keravanjoen varret on rajattu Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvityksessä (Vantaan ratikan luontoselvitys 2020–2021, Koosteraportti, Faunatica 38/2021) arvokkaana ekologisena käytävänä. Keravanjoki on tärkeä koko kaupungin läpi kulkeva pohjoiseteläsuuntainen, maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys. Jokivarressa on laajojakin joutomaaniittyjä, kosteikkokasvillisuutta, pajukkoa ja tuomitiheikköjä sekä runsaasti lehtipuita kuten koivuja, haapoja, harmaa- ja tervaleppiä, vaahteroita ja pihlajia. Jokivarteen on myös aikoinaan istutettu salavia, joista monet ovat huomattavan kookkaita. Keravanjokeen on toteutettu kutusoraikkoja.

Luontotyyppikohteet ovat lehtoa

Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvityksessä on rajattu kaksi lehtoaluetta Keravanjoen koillispuoleiselle rantavyöhykkeelle. Rajausperusteena on uhanalainen luontotyyppi ja ekologinen käytävä. Puuston rakenne poikkeaa selvästi luonnonmetsästä. Kohde on vähän heikentynyt tai heikentynyt. Kapealla puustoisella

alueella kasvaa mm. tervaleppää, koivua, pihlajaa ja raitaa. Pensaskerroksessa on tuomea, terttuseljaa ja pajuja. Kenttäkerroksessa on kulttuurivaikutusta, lajeina mmm. nokkonen, vuohenputki sekä jättipalsami, joka on vieraslaji.

Linnusto ja lepakot

Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvityksissä selvitettiin myös linnustoa. Huomionarvoisia lajeja kaavarunkoalueella olivat rantasipi, telkkä ja satakieli. Eri-tyistä linnuston kannalta arvokasta aluetta ei Värитеhtaan alueelle rajattu. Ratikan selvityksiin kuului myös lepakkoselvitys, mutta kaavarunkoalueelta ei ole lepakoista erityismainintaa.

Vuollejokisimpukka

Keravanjoessa elää uhanlaisia ja tiukasti suojeltuja vuollejokisimpukoita (Keravanjoen sillan ja viemärilinjauksen vuollejokisimpukkaselvitys, Vantaan kaupunki ja HSY 2021, Ramboll & Alleco Oy). Vuollejokisimpukka on suojeltu EU-luontodirektiivillä ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen häiritseminen ja heikentäminen on kielletty. Simpukkayksilöt tulee siirtää jokiuomasta uuteen soveltuvaan paikkaan, mikäli vesirakentamisesta voi aiheutua simpukoille haittaa. Siirtoon tulee olla poikkeuslupa.

Puuhyönteiset

Tikkurilan jokirannassa, Heurekan alueella sekä jokirannan eteläpuolelta on tutkittu puuhyönteisiä (Puilla elävien uhanalaisten perhos- ja kovakuoriaislajien selvityksiä Vantaan Tikkurilassa vuonna 2015, Faunatica 2016). Erityisen arvokkaaksi koh-teenksi mainittiin Heurekan parkkipaikan jalavikko, jossa elää useita uhanalaisia ja muita huomionarvoisia perhoslajeja. Muita hyönteisten kannalta arvokkaita puula-jeja ovat jokirannan valkosalavat sekä Kuninkaalantien eteläpuolen poppelit.

Suosituksia luontoarvojen huomioon ottamiseksi jatkosuunnittelussa

Yleiskaavassa on ekologisesta runkoyhteydestä määräys, jossa määritellään, että yhteyden tulee turvata eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata. Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä. Uusien kevyenliikenteensiltojen sijoittamisessa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon lehtoaluerajaukset, vuollejokisimpukat sekä kutusoraikot. Asemakaavavaiheessa tulisi ottaa huomioon radan itäpuolen jalavat ja niihin liittyvän lajiston selviäminen. Mahdollisuuksien mukaan tulisi pyrkiä säilyttämään muitakin hyönteisten kannalta arvokkaita puuyksilöitä. Myös lintujen pesimäaika tulee huomioida rakentamisen aikatauluissa.

Ympäristöhäiriöt

Maaperän pilaantuneisuus

Tikkurila Oyj:n teollisuusalueella on ollut toimintaa, joka on saattanut vaikuttaa maaperään sitä pilaavasti. Ennen alueen asemakaavoitusta ja rakentamista alueen maaperän pilaantuneisuus tulee tarkistaa ja maaperä tarvittaessa puhdistaa.

Onnettomuusvaaralliset kohteet

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ylläpitää valtakunnallista listausta onnettomuusvaarallisista kohteista, esim. kemikaali- ja räjähdelaitekohteista. Näiden laitosten konsultointivähytykseen tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydetty lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Kuninkaassa sijaitseva Tikkurila Oyj on Seveso III -direktiivin mukainen turvallisuusselvityslaitos, jonka konsultointivähytykseen on määritetty 1 km. Laitoksen toiminta ja alueen kehitys tulee yhteensovittaa koko sen ajan, kun teollisuustoiminta edelleen jatkuu alueella.

Melu

Äänimaisema

Väritehtaan alueen äänimaisema on nykyisellään suhteellisen hyvä erityisesti alueen keskeinen sijainti huomioon ottaen. Alueen kehittyessä tilanne on mahdollista säilyttää harkituin suunnitteluratkaisuin. Rauhallisen äänimaiseman huomioon ottaminen ja kehittäminen osana alueen identiteettiä onkin yksi alueen suunnittelun mahdollisuuksista.

Kuva: Tienmelu L_{Aeq} (päivällä 7-22), 2017 ja tienmelu (yöllä 22-7), 2017.

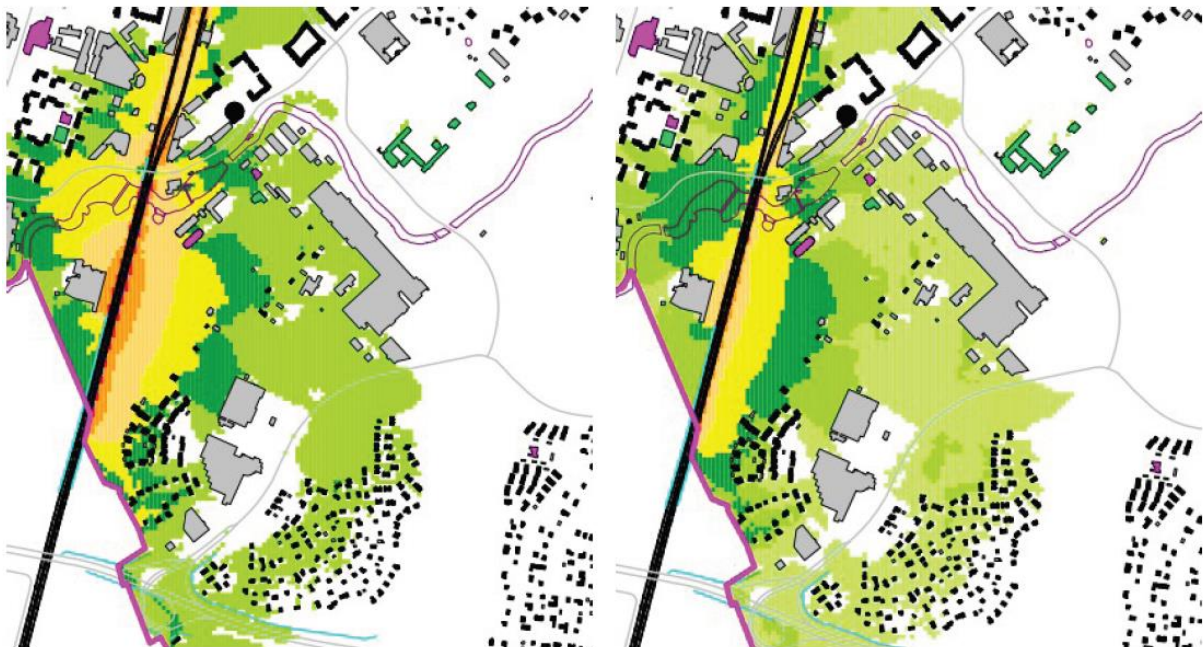
Tie- ja rautatiemelu

Tiemelu on suurinta alueita läpäisevien katujen varsilla. Rakennukset suojaavat takanaan sijaitsevia piha-alueita. Melukartoissa vihreät alueet alittavat ulkotilan ohjearvon L_{den} 55 dB päivällä, ja yöllä vaaleanvihreä alue alittaa uusien alueiden ohjearvon L_{den} 45 dB ja sitä kirkkaampi vaaleanvihreä alue vanhojen alueiden

ohjearvon 50 dB. Tummempi oranssi, punainen ja violetti, eli yli 65 dB:n keskiäänitaso päivällä, edellyttää asuntojen avaamisen myös hiljaisempaan suuntaan.

Rautatiemeluvyöhyke reunustaa Päärataa. Tumman oranssista väristä alkaa radan varren yli 65 dB:n melutasovyöhyke, mikä edellyttää asuntojen avaamisen myös hiljaisempaan suuntaan. Rakennusten sijoittelulla tulee suojata ulko-oleskelutilat siten, että niiden melutaso alittaa päivällä 55 dB ja yöllä 50 dB (vanha alue) tai 45 dB (uusi alue), nämä alueet ovat kartan vihreillä vyöhykkeillä. Yöllä melutaso on vaihteampi, mutta ulko-oleskelutilojen ohjearvo (45 dB ja 50 dB) ylittyy erityisesti kohdissa, joissa vielä ei ole rakentamista. Alueen täydentyessä tulee mahdollinen rakentaminen sijoittaa siten, että ohjearvot täyttyvät. Raideliikenne saattaa aiheuttaa lyhytaikaista voimakasta melua, mikä tulee ottaa kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioon. ELY suosittelee mitoituksesi maksimimelun, joka ei ylitä sisällä öisin toistuvasti 45 dB AFmax tasoa.

Kuva: Rautatiemelu LAeq (päivällä 7–22), 2017 ja yöllä (22–7), 2017.

Tärinä ja runkomelu

Junaliikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja/tai runkomelu suositellaan huomioimaan alueen rakennusten tarkemmassa suunnittelussa.

Yhdyskuntatekninen huolto

Vesihuoltoverkko

Kilpailualueella on rakennettua vesihuoltoa. Sen lisäksi tulee varautua tuleviin vesihuoltolinjoihin. Alueen läpi kulkee 1200 mm runkojätevesiputki 1960-luvulta. Pieniä muutoksia linjaukseen voidaan tehdä tarvittaessa, mutta pyrkimyksenä on viemäri-
linjan säilyttäminen nykyisellä paikallaan. Uudet rakennukset ja muut maanpäälliset rakenteet on pidettävä riittävän etäällä vesihuoltolinjoista.

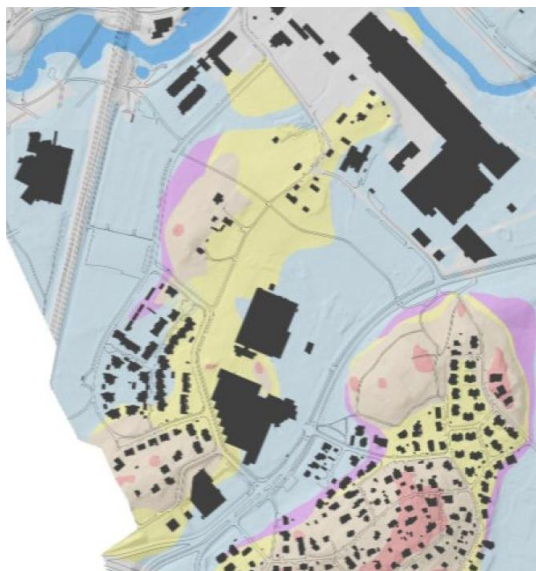
Kaasuverkko

Kaavarunkoalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Gasgridin hallinnoima kaasuverkon Kuninkaalan paineenvähennysasema, jonka suojaetäisyys A) majoitus-
huoneistoihin, kokoontumishuoneistoihin, kerrostaloihin ja räjähteitä valmistaviin, varastoiviin tai käyttäviin laitoksiin on 50 metriä. B) Omakoti- ja rivitaloasunnot, työ-
paikkahuoneistot ja muut kuin asumiseen tarkoitetut asunnot voi sijoittaa 25 metrin
etäisyydelle paineenvähennysasemasta. Asemalta lähtee korkeapainelinjaston kaa-
suputkia etelään Heidehofinpuistoon, pohjoiseen kohti Maarinkunnasta ja Kyytitietä
itään. Nämä DN400-putket ovat korkeapaineputkia, joiden suojaetäisyys on A-ryh-
män rakennuksiin 16 metriä ja B-ryhmän rakennuksiin 8 metriä.

Maaperä ja rakennettavuus

Kaavarunkoalueen maaperä on monilajista, rakentamiseen soveltuvat alueet pää-
osin savea (sininen) ja täytemaata (harmaa). Fastbölen kylä on rakentunut hiekka-
maalle (keltainen). Päkaksenpuistossa kyläalueen länsireunalla on pieni alue avo-
kalliota (lohenpunainen), ja sen ympärillä moreenia (beige) ja silttiä (lila).

Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään n. 17,6 m kerros
savea. Savikerros ulottuu syvimmillään n. tasolle -1.3. Savikerroksen alla maaperä
vaihtuu siltin, hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Kairauk-
set ovat ulottuneet n. 0,4–36,65 m syvyydelle maanpinnasta. Syvimmat kairaukset
sijaitsevat alueen itäpuolella Jokiniemenkadulla ja Heidehofintiellä. Matalimmat kai-
raukset sijoittuvat Tikkurilankosken ja Päkaksenpuiston alueelle. Kairaukset ovat
päättäneet koko alueella vaihdellen tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

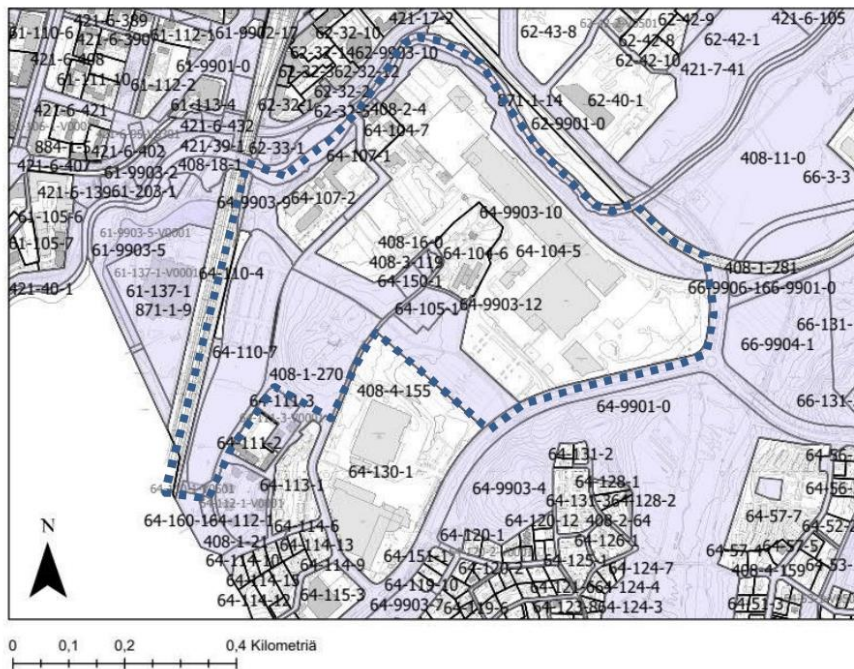
Alustavan arvion mukaan rakennusten suosi-
teltu perustamistapa on paalutus. Kunnallis-
tekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet tu-
lee pohjavahvistaa esim. keventämällä.

Kuva: Maalajikartta.

Maanomistus

Kaavarunkoalueesta noin puolet on kaupungin, puolet Tikkurila Oyj:n omistuksessa. Tikkurila Oyj omistaa kiinteistöt 92-64-104-5, 92-64-107-2 ja 92-64-104-6. Kiinteistön 092-064-0104-0007 omistaa Dickursby Ungdomsförening. Kaupunki omistaa violetilla värillä merkityt alueet.

Kuva: Kaavarunkoalueen maanomistus

SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, jotka ensisijaisesti varmistavat valtakunnallisesti merkittäviä asioita maakuntien, kuntien ja valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet vaikuttavat myös kuntien ja kaupunkien suunnitteluun, sillä kaikessa alueidenkäytössä on edistettävä tavoitteiden toteuttamista.

Uudistetut Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sisältävät viisi teemaa: "toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen", "terveellinen ja turvallinen ympäristö", "tehokas liikennejärjestelmä", "elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat" ja "uusiutumiskykyinen energiahuolto"

Toimivien yhdyskuntien ja kestävästä liikkumisesta saavuttamisessa on oleellista tukea monikeskuksista ja verkottuvaa rakennetta, joka perustuu hyviin yhteyksiin. Valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta tulee edistää

kehittämällä olemassa olevia yhteyksiä. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö edellyttää sään ääri-ilmiöihin varautumista ja ympäristöhäiriöiden ehkäisemistä. Valtakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja luonnonympäristöistä tulee huolehtia ja ekologisia yhteyksiä säilyttää. Virkistysalueiden riittävyys ja niiden jatkuvuus tulee turvata. Valtakunnallisesti merkittävät energiahuollon voimajohdot ja kaasuputkien kaukokuljettaminen tulee turvata, samoin niiden toteuttamismahdollisuudet ja olemassa olevia käytäviä hyödynnetään. Edellisen lisäksi varaudutaan uusiutuvan energian tuotantoon ja sen edellyttämiin logistisiin ratkaisuihin.

Seudulliset suunnitelmat

Kuvaotteet: Voimassa oleva maakuntakaavojen yhdistelmä ja Uusimaa-kaava 2050

Voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmä

Voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä 3/2021 kaavarunkoalue on taajamatoimintojen aluetta, joka on merkitty myös tiivistettäväksi alueeksi. Alueen vieritse kulkee päärata. Tikkurilan keskusta on keskustatoimintojen aluetta, punainen neliö. Kaavarunkoaluetta sivuaa ja osin sisältää maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö -alue. Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) rajautuu suunnittelualueen pohjoisosaan. Alueelle on myös merkitty viheryhteystarve. Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli sivuaa aluetta. Alueen eteläpuolelle on merkitty moottoriväylä (Kehä III).

Uusimaa-kaava 2050

“Hyväksytyjen maakuntakaavojen yhdistelmä” sisältää Uudenmaan 2. vaihe maakuntakaava Östersundomin alueen, Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisun ja Uusimaa-kaavan 2050. Uusimaa-kaava 2050 rakentuu kolmen eri Uudenmaan seudun vaihekaavoista, joista kaavarunkoaluetta koskee Helsingin seudun vaihekaava. Uusimaa-kaavan kokonaisuus hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020 ja kaava tuli voimaan 24.9.2021 hallinto-oikeuden hylättyä hyväksymispäätöstä koskeneet valitukset.

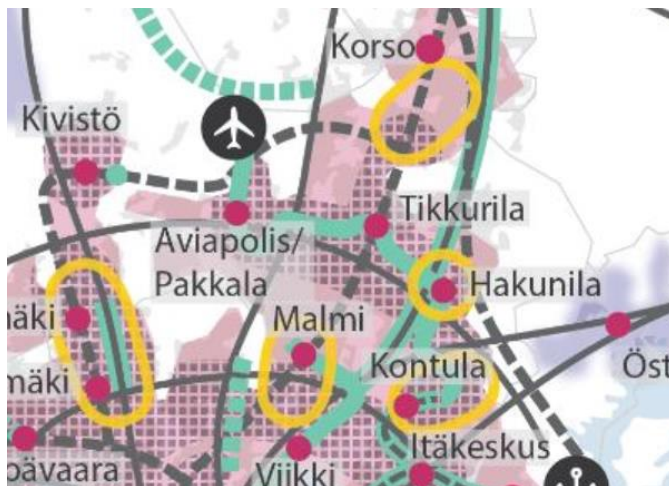
Uusimaa-kaavassa 2050 kaavarunkoalue on osoitettu osaksi pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Tikkurilan keskus on merkitty keskustatoimintojen alue, keskus -merkinnällä. Kilpailualueen välittömään läheisyyteen on merkitty viheryhteystarve. Kaavarunkoalueen eteläpuolelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie, joka viittaa Kehä III:een. Lisäksi alueen länsipuolella sijaitsee päärata, joukkoliikenteen vaihtopaikka sekä liityntäpysäköintipaikka, joiden merkinnät viittaavat Tikkurilan rautatieasemaan.

Kaavarunkoalueen välittömässä läheisyydessä on kaksi kohdetta, jotka ovat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä kohteita ja alueita. Toinen merkintä viittaa Tikkurilan rautatieasemaan, joka on vuonna 1862 rakennettu, Helsinki-Hämeenlinnan-radon alkuperäinen asemarakennus. Toinen kohde on aluekohde Tikkurilan kulttuurimaisema, joka sisältää maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön, Tikkurilan kulttuurimaiseman, sekä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueen, Jokiniemen koelaitoksen alueen.

Kaavarunkoalueen kaakkoista reunaa sivuten kulkee maakaasun runkoputki, joka on merkitty k-viivalla.

MAL 2023 -suunnitelma

Kuvaote: MAL-suunnitelma 2023, Helsingin seudun kehityskuva vuoteen 2040.

	Ensisijainen maankäytön kehittämisvyöhyke		Keskisuuret tiehankkeet
	Uusiin joukkoliikenneinvestointeihin kytkeytyvät pitkän aikavälin kasvusuunnat		Satamat
	Yhdyskuntarakenteen tiivistämisen painopistealueet		Helsinki-Vantaan lentoasema
	Kaupunkiudistusalueet		Tiet
	Monipuoliset keskukset		Radat
	Helsingin keskusta-alue		Nykyrakenne
	MAL-investointiohjelman liikennehankkeet (v. 2024-2035)		
	MAL-investointiohjelman suunnitteluhankkeet		

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040/60. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilän saavuttamiseksi. Suunnitelman visiona on, että ”Helsingin seutu on vuonna 2040 Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue” ja päätavoitteina hiilineutraali, hyvinvoiva ja menestyvä Helsingin seutu.

Tikkurila sijoittuu ensisijaiselle maankäytön kehittämisvyöhykkeelle ja yhdyskuntarakenteen tiivistämisen painopistealueelle. Vantaan ratikka on investointiohjelman liikennehanke (2024–2035) ja Tikkurila sen varressa sijaitseva ”monipuolinen keskusta”.

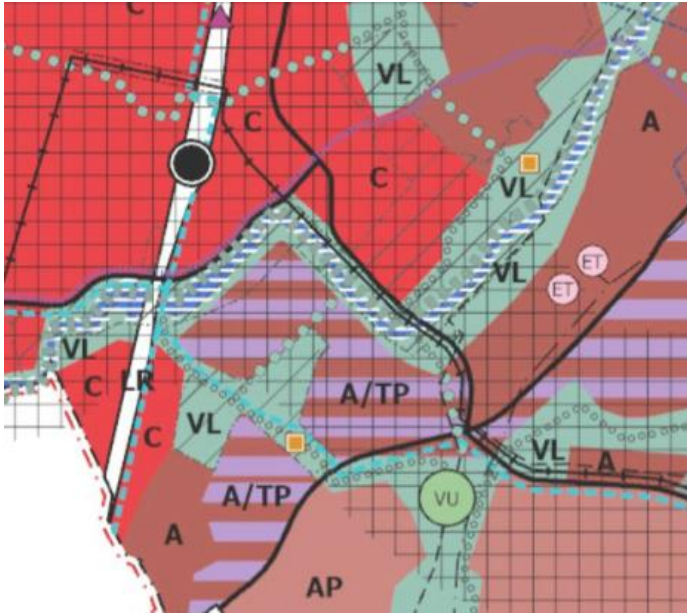
Viimeisin MAL-sopimus on päivältä 13. joulukuuta 2024. Sen mukaan valtio rahoittaa Vantaan ratikkaa ja kaupunki sitoutuu noin 1650 asunnon tuotantoon vuodessa. Sopimukseen liittyy valtion maanluovutuksia Santarataan liittyen.

Kaupunkitasoiset kaavat, ohjelmat ja ohjeet

Strategiaohjelma

Vantaan kaupunkistrategia 2022–2025 on Innovaatioiden Vantaa. Vantaan visio on ”Rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä”. Kaupungin arvot ovat ”Avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys”. Painopisteitä ovat ”taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki”, ”hyvät asukaslähtöiset palvelut”, ”eriarvoistumisen estäminen”, ”resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa”, ”Kukoistavat kaupunkikeskustat” ja ”Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella”.

Kaavarunkotyö vastaa erityisesti kukoistavien kaupunkikeskustojen kehittämiseen, tarjoaa lähipalveluita, tavoittelee kestävyttä ja estää eriarvoisuutta tarjoamalla monipuolisia asumisen mahdollisuuksia lähellä hyviä joukkoliikenteen yhteyksiä, koulutusta ja keskustan palveluja. Kokonaisratkaisulla etsitään taloudellisesti kestävä ratkaisua.

Kuvaote Vantaan uudesta yleiskaavasta.

Vantaan uusi yleiskaava 2020

Vantaan yleiskaava 2020 on tullut voimaan 11.1.2023. Alle on koottu kilpailualuetta koskevat yleiskaavamerkinnot.

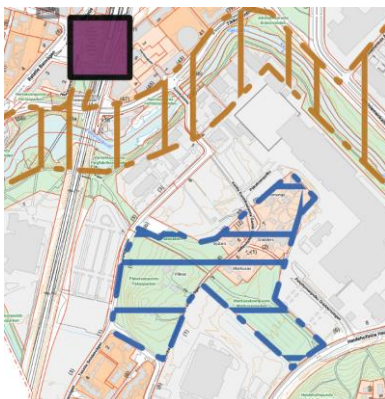
Pääosa kilpailualueesta on Vantaan uudessa yleiskaavassa 2020 osoitettu asumisen ja työpaikkojen alueeksi (A/TP). Osa kilpailualueesta on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C). Kilpailualueen keskellä on

lähivirkistysalue (VL). Kilpailualueen läpi on osoitettu virkistysalueyhteys. Kilpailualueen läpi sekä sen kaakkoispuolelle on osoitettu merkintä ohjeellinen ulkoilureitti.

Kaavarunkoaluetta koskee strateginen kehittämismerkintä kestävän kasvun vyöhyke. Alueen luoteis-koillispuolelle sijoittuu Keravanjoki, joka on osoitettu kaavassa vesialueena (W). Vesialuetta ja sen rantoja seuraa joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke.

Alueen luoteis-koillispuolelle on osoitettu ekologinen runkoyhteys (Keravanjoki rantoineen). Kilpailualueen lounaispuolelle on osoitettu viljelypalstoja-merkintä. Kilpailualueen lounaispuolelle on osoitettu radanvarilta seuraava pohjoiseteläsuuntainen pyöräliikenteen baana. Kilpailualueen lävitse kulkee itälänsi-suuntainen baanayhteys, joka kulkee Markusaksenpuiston ja Päkaksenpellon läpi. Kilpailualueen itä- ja eteläpuolille on osoitettu liikenneyhteysmerkintä. Kilpailualueen itäpuolelle on osoitettu raitiotiemerkintä.

Kilpailualueen kaakkoispuolelle on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen paikka. K-viivalla merkitty maakaasun runkolinja kulkee suunnittelualueen kaakkoispuolitse. Suojaetäisyydet maanalaiseen maakaasun siirtoputkeen tulee huomioida ympäröivän maankäytön suunnittelussa.

Yleiskaavan oikeusvaikutteinen liitekartta 1, "Arvokas kulttuuriympäristö"

Vantaan uudessa yleiskaavassa 2020 Keravanjokilaakson alue on osoitettu merkinnällä Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen arvoihin.

Kuninkaalan vanha kylä on kaavassa merkitty kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuva on suojeltava. Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- ja kyläkuvaan, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Tikkurilan rautatieasema on merkitty RKY-kohteeksi: Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön pienet alueet: Tikkurilan rautatieasema.

Asemakaava

Muutosalueella on voimassa yhteensä kuusi eri asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Nykyiset asemakaavat eivät ohjaa alueen suunnittelua. Kaavakartoilla on kuitenkin esitetty teknisiä varauksia (esim. alueen läpikulkevat johto- ja putkilinjat) sekä suojelumerkintöjä, jotka suunnittelussa tulee tiedostaa ja ottaa huomioon.

Resurssiviisas Vantaa

Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteet määrittää kaupungin resurssiviisauden tiekartta. Tavoitteena on päästötön ja jätteen Vantaa, joka ei ylikuluta. Tiekartassa on neljä kaistaa: ”Energiantuotanto ja -kulutus, Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Kulutus ja materiaalit sekä Vastuullinen vantaalainen”. Kaistoja tarkentavat tavoitetilat. Oleellista ovat kiertotalous, uusiutuvat energiat sekä ympäristövastuullinen toiminta. Aluetaloutta ja työllisyyttä vahvistetaan ja yritysten ja asukkaiden toimintaa ja hyvinvointia kehitetään.

Vantaan kaupunki on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030. Tähän tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Päästöjen vähentämiseksi oleellimmat toimenpiteet ovat ”rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen, kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen, joukkoliikenteen parantaminen, kestävien hankintojen tekeminen sekä tilojen ja laitteiden käytön energiatehokkuus”.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa tarkasteltavan alueen pinta-alaan. Vihertehokkuuden merkitys ilmastomuutokseen sopeutumisessa korostuu kaupunkien tiivistyessä. Kasvillisuus ja läpäisevät pinnat vähentävät tulvariskiä, sitovat hiilidioksidia, viilentävät rakennetun ympäristön lämpösaarekkeitä ja lisäävät kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Vantaan kaupungilla on käytössä vihertehokkuusmenetelmä. Eri maankäyttöille on asetettu erilaiset vihertehokkuuden tavoitetasot. Menetelmä ja tavoitetasot kuvataan tarkemmin kaupungin internetsivustolla osoitteessa vantaa.fi/vihertehokkuus.

VANTAAN KAUPUNKI

NRO 062900

Väritehtaan alueen kaavarunko

LAUSUNNOT JA VASTINEET

8.4.2025

Asemakaavoitus aluearkkitehti, TKo, PC

Kaupunginhallitus 2.9.2024 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot **Väritehtaan alueen kaavarunko 062900, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala**. Lausuntoja pyydettiin 27 kpl ja saatiin 12 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 20.9.2024 ELTEL	-Olevaa verkkoa kaikilla alueen katualueilla. -Suunnitelmat hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien ja siirrettävien putkien suunnittelua varten. -Suunnitelmat on pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä. -Siirto ja suojaus huomioitava maanrakennustöiden yhteydessä, oltava yhteydessä hyvissä ajoin ennen töiden alkua. Kaapelien katkaisua pitäisi välttää, siirrot sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun mahdollista. -Korvaava siirtoreitin pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitin pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. -Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. -Kustannukset lähtökohtaisesti tilaajan maksettavia (MRL).	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu jo tehty vuorovaikutus teleoperaattorien kanssa. Yhteistyötä jatketaan alustavan katusuunnitelman jälkeen varsinaisessa katusuunnitelmassa. -Tila kaapeleille varataan katualueilta.
NRO 2, 17.9.2024 Telia	-Verkkoa on suunnitellulla alueella. -Siirto ja suojaus huomioitava maanrakennustöiden yhteydessä, oltava yhteydessä ajoissa ennen töiden alkua. -Kaapeleiden katkaisua tulee välttää, siirrot sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun mahdollista. Suunnitelmat on pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä. -Korvaava siirtoreitin pitää olla valmiina ennen siirtojen	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu jo tehty vuorovaikutus teleoperaattorien kanssa. Yhteistyötä jatketaan alustavan katusuunnitelman jälkeen varsinaisessa katusuunnitelmassa. -Tila kaapeleille varataan katualueilta.

	suorittamista ja vanha reitin pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. -Ennen töiden aloittamista tulee olla maksaja selvillä, lähtökohtaisesti tilaajan maksettavaksi (MRL). -Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. -Suunnittelun yhteydessä tarkastellaan myös alueen uusia tarpeita. -Tiedonvaihto tarpeen, kiinnostusta valmisputkituksen varalta.	
NRO 3, 4.10.2024 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	-Jää epäselväksi, miten laitoksen toiminta ja alueen kehitys aiotaan yhteensovittaa. -Onnettomuusvaara on huomioitava alueen kehittämisessä niin kauan kuin maalitehdas jatkaa toimintaansa. -Aiemmat lausunnot Vantaan ratikkaan ja 002494 Väritehdas 1:een, joissa kuvattu maalitehtaan onnettomuusvaaraa ja sen huomioimista.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin ja Kestävyyskappaleeseen on lisätty kuvaus asemakaavoituksen vaiheistuksesta, jonka aikana maalitehtaan toiminta ja uusi alue lomittuvat. -Onnettomuusvaara huomioidaan toimintojen sijoittelulla ja/tai ilmanvaihdon pysäyttämisen mahdollistamisella sekä tehdasalueen sisäisillä järjestelyillä.
NRO 4, 9.10.2024 Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry	-Keravanjoen alue on jo nykyisin vesistöalueen tiheimmin asuttuja. -Jokeen ei johdeta enää puhdistettuja yhdyskuntavesiä, mikä mahdollistaa joen virkistyskäytön. -Patojen purku mahdollistanut merivaelteisen, uhanalaisen taimenen kulun Keravanjokeen. Joessa elää myös erittäin uhanalainen vuollejokisimpukka ja silmälläpidettävä saukko. -Vesistön ekologinen tila tyydyttävä, kokonaisfosforipitoisuus ja sateella hulevesikuormitus heikentävät laatua. -Avainasemassa joen ja sivupurojen suojelu ja vesiin kohdistuvan kuormituksen vähentäminen vesiluonnon turvaamiseksi.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty kappale Keravanjoen huomioimisesta alueen rakentamisen rinnalla. Jatkosuunnittelussa huomiota kiinnitetään ekologisen yhteyden vahvistamiseen, tulvariskien huomioimiseen joen pohjoisessa mutkassa ja hulevesien, erityisesti työmaa-aikaisten vesien hallintaan.

	-Rakentaminen keskeinen uhka ekologisen tilan parantamisessa, veden kiertokulku muuttuu. -Keravanjoen virtaamaa ei saa äärevöittää nykyisestä, tulee varautua tulvariskeihin, 1/1000 vuodessa toistuvuuden mukaan. -Vantaan hulevesiohjelman toimenpiteet tulee ottaa käyttöön täysimääräisesti. -Teknisillä eroosiosuojauksilla ja huleveden hallintaratkaisulla ei saa korvata luontopohjaisia ratkaisuja. -Työmaa-aikainen työmaavesien hallinta tärkeää, Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje ohjaa varautumiseen. -Jokirannan säilyttäminen luonnontilaisena ja riittävän leveänä on tärkeää. Rakentaminen lähellä rantaa Tikkurilankosken yläpuolella on huono ratkaisu. -Väritehtaan alueen rakentaminen ei saa vaarantaa missään vaiheessa Keravanjoen tilaa. -Taimenen, vuollejokisimpukan ja saukon elinolot on turvattava. -VHVSY haluaa muistuttaa alueen suunnittelijoita ja päätöksentekijöitä erityisesti kiinnittämään huomiota laadukkaaseen hulevesien hallintaan ja tulvasuojeluun muuttuvissa ilmasto-oloissa alueen erityispiirteet, mm. maaperä huomioon ottaen.	
NRO 5, 17.10.2024 Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	-Toinen alueen päiväkodeista sijoittuu tontille, jossa suojeltuja rakennuksia, tarjonnee mielenkiintoisen ympäristön onnistuneella suunnittelulla. -Koulu tulisi rakentaa vaiheistamatta kerralla valmiiksi. Pienen koulun rakentaminen vaiheistettuna ei ole koulun toiminnan kannalta optimaalista. -Alueella toimivan Väritehtaan mahdollisesti aiheuttamat	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin ja Työ ja asuminen -kappaleeseen on lisätty sisältöä päiväkotitontin sijoittumisesta muinaismuistoalueelle ja maalitehtaan toiminnan vaikutuksista suunnitteluun ja toteutukseen.

	turvallisuuteen vaikuttavat riskit otettava huomioon.	
NRO 6, 16.10.2024 Tiedekeskussäätiö sr/Tiedekeskus Heureka	-Vantaan kaupunki sitoutunut Heurekan rahoitus sopimuksessa rakentamaan ja ylläpitämään tiedekeskuksen pysäköintipaikat. -Kävijöitä noin 275 000 vuosittain (keskiarvo). -Valtaosa kävijöistä perheitä ja ryhmiä vapaa-ajalle, viikonloppuisin, pyhinä ja koulujen loma-aikoina. -Vapaa-ajan kävijöistä yli puolet pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. -65–70 % kävijöistä tulee henkilöautolla. Myös kokousasiakkaat ja organisaatioryhmät tulevat autoilla. -Kouluryhmät tulevat pääsääntöisesti busseilla, jotka ovat pysäköintialueella koko vierailun ajan. -Kyselyjä ympäristön työpaikoilta, voisivatko osoittaa Heurekan pysäköintialueen paikkoja käyttöönsä. -Pysäköintipaikkojen määrä ei pitäisi ainakaan pienentyä nykyisestä (402 henkilöautopaikkaa, 3 liikkumisesteisten paikkaa, 4 bussipaikkaa ja bussien jättöpaikat). -Epäily, että alueen pysäköintilaitoksilla voitaisiin palvella sujuvasti kaikkia asioivia.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu Heurekan pysäköintitilanne ja kirjattu määrät, jotka vähintään tarvitaan asiakkaiden sujuvan pysäköinnin mahdollistamiseksi. -Heurekaan liittyvää sisältöä on tarkennettu myös Asuminen ja työ -kappaleessa.
NRO 7, 17.10.2024 Uudenmaan liitto	-Kaavatilanne, maakuntakaavassa alueella tai sen välittömässä läheisyydessä keskustatoimintojen alue Tikkurila, Tikkurilan kulttuurimaisema, viheryhteystarve Keravanjoen mukaisesti, päärata ja maakaasun runkoputki. Lisäksi yleiset suunnittelumääräykset, läpileikkaava teema ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen. -Tavoitteissa ja	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty tekstiosia yhdyskuntarakenteen arvoympäristöjä huomioivasta suunnittelusta, rakennusperinnön huomioimisesta, autoriippumattomasta elämäntavasta ja sen tukemisesta sekä kestävien toimenpiteiden huomioimisesta jatkosuunnittelussa.

	suunnitteluperiaatteissa hyvin alueen keskeinen sijainti, monipuolinen ja arvokas ympäristö. -Tärkeää, että alueen kehittämisessä on tuotu esille rakentamisen vähähiilisyys, kestävä liikkuminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. -Kartat havainnollisia, tukevat asemakaavoitusta toimintojen sijoittumisen ja kytkeytymisen suhteen. -Kaavarunkoalue taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä ja pääkaupunkisudun ydinvyöhykkeellä, joita tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ottaen huomioon ympäristön arvot. -Kaavarunkoluonnos toteuttaa maakuntakaavan tavoitteita kestävä ydyskuntarakenteen ohjaamisessa. -Sijainti erinomainen seudullisen ja valtakunnallisen saavutettavuuden näkökulmasta. -Tärkeä, että alueen kehittämisen lähtökohdaksi nostetaan vielä painokkaammin henkilöautoilusta riippumattoman elämäntavan mahdollistaminen. -Kulttuuriympäristöselvitys ja sen johtopäätökset ansiokkaita, johtopäätökset kannatettavia. -Alueen rakentuminen ja virkistyskäytön lisääntyminen vaikuttaa Keravanjoen varren ekologisen yhteyden toimivuuteen, mihin tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkosuunnittelussa. -Alueen merkittävin ilmastopäästö rakentaminen ja rakennusten elinkaaripäästöt. On välttämätöntä, että selostuksessa esitetyt periaatteet ja suositukset ilmastopäästöjen	
--	--	--

	hillitsemiseksi konkretisoituvat alueen tulevassa asemakaavoituksessa kaavamerkintöjen ja -määräysten tasolla. -Asemakaavoituksen yhteydessä tulee laatia ilmastovaikutusten arviointi.	
NRO 8, 16.10.2024 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	-Ei huomautettavaa. -Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. -Kaavarunkoa tarkemmassa asemakaavoituksessa otetaan verkkoyhtiön puolelta kantaa muuntamoiden tilavarauksiin, joita tarvitaan lisää sen tiivistyessä. -Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. -Ei huomautettavaa. -Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida kaukolämpöputkien sijainti. -Tulevat kiinteistöt ovat liitettävissä kaukolämpöön. -Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty tiedot maakaapeleiden siirroista, uuden verkon rakentamistarpeesta ja tulevista muuntamoista. -Kaukolämpöputkien siirto ja uuden verkon rakentamisen tarve on lisätty kaavarunkoselostuksen vastineisiin.
NRO 9, 17.10.2024 Kaupunginmuseo	-Selostuksessa kulttuuriympäristö ja sen arvot tuotu hyvin esiin. -Kaupunginmuseo pitää hyvänä, että alueen suunnittelun lähtökohtana on paikan historiallinen kerroksisuus, keskiaikainen kyläpaikka ja sotienjälkeinen teollisuusympäristö. -Muinaismuistoalue on huomioitu	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty kappale säilyvistä ja purettavista rakennuksista. -Osana julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmaa tarkastellaan pienempien rakenteiden hyödyntämistä virkistysrakentamisessa. Päätöksiä ei toistaiseksi ole tehty.

	kaavarunkoluonnoksessa hyvin, mm. näkymä Jokiniemen muinaispuiston suuntaan on auki. Kävelyreitti muinaispuistosta Fastböleen uusi idea. -Historiaa on ammennettavaksi nimistössä ja tekemisessä. -Suojeltujen kohteiden merkintöjä päivitetään ja inventoitujen rakennusperintökohteiden suojelukysymyksiä ratkotaan tulevaisuudessa asemakaavoissa. -Teetetyssä kulttuuriympäristöselvityksessä on kuusi merkittävää rakennusperintökohdetta. Lisäksi kahdellatoista käyttöarvoa, joista kolmella kaupunkikuvallista arvoa. -Tunnistettavaa aikakausien vuoropuhelua ei muodostu, mikäli rakennuksia puretaan suunnitellussa määrin. -Uutta asuin- ja työpaikkaympäristöä suunniteltaessa voisi paremmin hyödyntää vanhan teollisuushistorian ja uuden rakennuskannan yhdistämistä.	
NRO 10, 16.10.2024 Väylävirasto	-Radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. -Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu melun, tärinän ja runkomelun tilanne erityisesti koskien päärataa lähellä olevasta ensimmäisenä kaavoitettavasta alueesta ja kuvattu haittojen ehkäisy. Jokaisessa asemakaavamuutoksessa arvioidaan riskit ja teetetään tarvittavat selvitykset.
NRO 11, 25.10.2024 Uudenmaan ELY-keskus	-Tehokas rakentaminen perusteltua Tikkurilan matkakeskuksen ja palveluiden kävelyvyöhykkeellä. Mittakaavat on sovitettu onnistuneesti Fastbölen pienimittakaavaisilta reunoilta kaavarunkoalueen reunoja kohti tiivistyen. -Kansiratkaisun sovittaminen	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty sisältö mittakaavan käsittelystä koko alueella, rakennusperinnön ja tarkasteltavien kansipihojen yhteensovittamisesta, teollisen - ja muinaismuistoalueen arvojen jalostamisesta uuden suunnittelussa,

	ympäröivän joenvarren virkistysreitit ja toisaalta kadun suuntaan vaatii erityistä huolellisuutta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kansiratkaisun suhde rakennusperintökohteisiin on harkittava huolellisesti. -Suunnittelussa on huomioitava jalankulkutason ja kivijalkakerrokseen osoitettujen toimintojen viihtyisyys, saavutettavuus ja lähestyttävyyys. -Kävelypainotteisella alueella eri kulkumuotojen yhteensovittamista olisi hyvä kuvata aineistossa esitettyä tarkemmin erityisesti alueen kaakkois- ja pohjoiskortteleiden osalta. -Teollisen kulttuuriperinnön huomioimiseen asemakaavoituksessa on syytä kiinnittää erityistä huomiota sekä suojelutavoitteiden turvaamiseen että kulttuuriympäristön ominaispiirteiden huomioimiseen täydennysrakentamisessa. -Melun haitat voidaan torjua kohtuullisen helposti. Jatkosuunnittelussa tulee huolehtia siitä, että alueen sisäinen liikenne pysyy vähäisenä ja liikenteen nopeus on matala. -Koska alueen asuinrakentaminen on uutta, ei alueen asumisen ja elinympäristön laadun kannalta voida pitää suotavana, esitettyä näkökantaa, että tuleville asukkaille tulisi tarjota asunnon avautuminen hiljaiselle puolelle vasta silloin, kun julkisivulla ylittyy 65 dB keskiäänitaso päivällä. -Haastavimpia ovat Heidehofintien ja Pääradan varret, joiden yhteydessä mitoituksella tulee mahdollistaa läpitalon asunnot. -Pahimmille melualueille ei tule sijoittaa melulle herkkiä toimintoja.	kävelypainotteisen akselin suunnittelun haasteista jatkosuunnittelua ajatellen sekä melun, värinän ja runkomelun huomioimisesta tarkemmassa suunnittelussa.
--	--	--

	-Parkkihallien sijoittamista alueen sisälle sen hiljaisempiin osiin tulee harkita ja pyrkiä löytämään parempia vaihtoehtoja niiden sijainnille. -Tärinän ja runkomelun osalta olisi ollut toivottavaa, että olisi tunnistettu sellaiset alueet, joilla runkomelu tai tärinä voi vaatia huomioimista kaavoituksessa.	
NRO 12, 29.10.2024 Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä	-Maankäytön muutokset aiheuttavat oleellista muutostarvetta olemassa olevalle vesihuoltoverkostolle, ja ratkaisuista tulee päättää tiiviissä vuorovaikutuksessa HSY:n kanssa kaavaprosessin kaikissa vaiheissa. -Suunnittelualueelle tulee rakentaa merkittävästi uutta vesihuoltoa. -Kaavaselostusluonnoksessa on tarpeen esittää sekä kaavarunkoa varten laadittu vesihuollon yleissuunnitelma että suunnitteluvaiheen tarkkuustason mahdollistama arvio vesihuollon rakentamiskustannuksista ja putkimetreistä.	-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin ja ”Kestävyys”-kappaleeseen on lisätty tiivis kuvaus alueen vesihuollosta.

NRO 1

ELTEL, 20.9.2024

Lausunto:

Lausunto tietoliikenneoperaattoreiden verkoista:

Olevaa verkkoa on kaikilla Värитеhtaan kaavan katualueilla.

Katu- ja muutoskaavojen suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien putkitustarpeiden ja olevien verkkojen siirtotarpeiden suunnittelua varten.

Vastaanottajina ”sähköpostiosoitteet poistettu”

Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä.

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä yo osoitteisiin hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

Kaapelien katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitellaan mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun ne mahdollisia.

-Korvaava siirtoreitin pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitin pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti.

Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä.

Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu (MRL, maankäyttö- ja rakennuslaki).

Johdonomistajan puolesta:

Ystävällisin terveisin:

Eltel Networks

Vastine:

Kun kaavarunkoalue muuttuu tehdasalueesta asumisen ja työpaikkojen alueeksi, tulee koko alueelle muutoksia. Katuverkko on pääosin uutta, mm. olemassa olevaa Kuninkaalantietäkin siirretään osin. Tästä seuraa, että tietoliikenneverkon kaapeleita tulee siirtää sekä uusia rakentaa.

Kaavarunkotyötä seuraavat asemakaavat laaditaan vaiheittain ja osissa. Asemakaavatöiden yhteydessä laaditaan alustavat katusuunnitelmat, joita tarkastellaan ja on jo tarkasteltu yhdessä tietoliikenneoperaattorien kanssa. Ensimmäinen alustava katusuunnitelma on laadittu asemakaavaa 002494 ja 002494va varten, ja tässä yhteydessä laaditun alustavan katusuunnitelman yhteydessä on käyty läpi ensimmäisiä vaiheita tietoliikenneoperaattorien kanssa. Kun varsinaiset katusuunnitelmat laaditaan, ollaan tietoliikenneoperaattoreihin uudelleen yhteydessä.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu jo tehty vuorovaikutus teleoperaattorien kanssa. Yhteistyötä jatketaan alustavan katusuunnitelman jälkeen varsinaisessa katusuunnitelmassa. Tila kaapeleille varataan katualueilta.

NRO 2

Telia, 17.9.2024

Lausunto:

Teliällä verkkoa suunnitellulla aluekaavarunkoluonnoksen alueella.

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, siirto ja suojaustarpeista on oltava yhteydessä Teliaan osoitteeseen production-desk@teliacompany.com hyvissä ajoin ennen mahdollisten maanrakennustöiden alkua.

Kaapelien katkaisua pitäisi pyrkiä välttämään ja suunnitellaan mahdolliset työt sivuttaissiirtoina ja tuentoina, kun ne mahdollisia. Suunnitelmat on myös pyrittävä laatimaan niin, että siirtoja ei tule kuin pakottavista syistä.

-Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä.

-Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti.

-Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun.

Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu (MRL, maankäyttö- ja rakennuslaki).

Kaapelikartat ja -näytöt voitte pyytää

”linkki poistettu”

Suunnittelun yhteydessä tarkastellaan myös alueen uusia tarpeita ja niistä toivotaan mahdollisimman paljon tietoja.

Teliällä on kiinnostusta tarkastella myös aluetta valmisputkituksen varalta. Osallistutaan mahdollisesti tulevaan suunnitteluvaiheeseen.

Telia

Vastine:

Kun kaavarunkoalue muuttuu tehdasalueesta asumisen ja työpaikkojen alueeksi, tulee koko alueelle muutoksia. Katuverkko on pääosin uutta, olemassa olevaa Kuninkaalantietäkin siirretään osin. Tästä seuraa, että tietoliikenneverkon kaapeleita tulee siirtää sekä uusia rakentaa. Kaavarunkotyötä seuraavat asemakaavat laaditaan vaiheittain ja osissa. Asemakaavatöiden yhteydessä laaditaan alustavat katusuunnitelmat, joita tarkastellaan ja on jo tarkasteltu yhdessä tietoliikenneoperaattorien kanssa. Ensimmäinen alustava katusuunnitelma on laadittu asemakaavaa 002494 ja 002494va varten, ja tässä yhteydessä laaditun alustavan katusuunnitelman yhteydessä on käyty läpi ensimmäisiä vaiheita tietoliikenneoperaattorien kanssa. Kun varsinaiset katusuunnitelmat laaditaan, ollaan tietoliikenneoperaattoreihin uudelleen yhteydessä.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu jo tehty vuorovaikutus teleoperaattorien kanssa. Yhteistyötä jatketaan alustavan katusuunnitelman jälkeen varsinaisessa katusuunnitelmassa. Tila kaapeleille varataan katualueilta.

NRO 3, 4.10.2024

Tukes

Lausunto:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Väritehtaan alueen kaavarungon selostusluonnoksessa 13.8.2024 on kerrottu seuraavaa:

"Onnettomuusvaaralliset kohteet

*Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ylläpitää valtakunnallista listausta onnettomuusvaarallisista kohteista, esim. kemikaali- ja räjähdelaitekohteista. Näiden laitosten konsultointiväyhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Kuninkaalassa sijaitseva Tikkurila Oyj on Seveso III -direktiivin mukainen turvallisuusselvityslaitos, jonka konsultointiväyhykkeeksi on määritelty 1 km. **Laitoksen toiminta ja alueen kehitys tulee yhteensovittaa sen ajan, kun teollisuustoiminta edelleen jatkuu alueella.**"*

Tukesille jää epäselväksi, miten laitoksen toiminta ja alueen kehitys aiotaan yhteensovittaa. Runko on ikään kuin laadittu siten, että Tikkurilan maalitehtaan toimintaa ei enää olisi olemassa. Tukes katsoo, että onnettomuusvaara on huomioitava alueen kehittämisessä niin kauan kuin maalitehdas jatkaa toimintaansa. Tukes on antanut alueen kaavoituksesta aiemmin useampia lausuntoja esim. seuraavat:

Lausunto Heidehofin asemakaavamuutoksesta (Vantaan ratikka, 002459va), Tukes 5287/03.00.02/2023, 08.06.2023

Lausunto Väritehdas 1- asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (002494), Tukes 6193/03.00.02/2023, 21.06.2023

Näissä lausunnoissa on kuvattu maalitehtaan onnettomuusvaaraa ja sen huomioimista.

Lisätietoja lausunnosta

Lisätietoja antaa TUKES

Vastine:

Väritehtaan alueen kaavarungon kattama alue on suuri, ja se tullaan kaavoittamaan useassa osassa ja toteuttamaan vuosikymmenten kuluessa. Työ alkaa tehdasalueen osin rakentamattomilta osilta, jolloin tehdas toimii rakennetun asuin- ja työpaikkaympäristön rinnalla nykyaikaisena teknologia-alueena. Alueen ensimmäinen asemakaavamuutos 002494 Väritehdas 1 on aloitettu 2023 kaavarunkotyön aloittamisen (2021) jälkeen ja tämän työn yhteydessä on laadittu alueen Seveso-selvitys Gaia Consultingin toimesta Tikkurila Oyj:lle. Asemakaava-alueen suurentumisen ja uuden OASin myötä entinen Gaia, nyt osana Sweco, laati riskinarviointiselvityksen uudesta tilanteesta (002494 ja 002494va Väritehdas 1). Molemmat selvitykset on toimitettu ajoissa TUKESin käyttöön.

Maalitehdas on turvallisuusselvityslaitos, jonka konsultointiväyhyke on 1 km. Tehdas on varautunut huolellisesti suuronnettomuusvaaroihin. Seveso-selvityksen aikaan ja selvityksen mukaan TUKES on antanut lausunnon 002494 Väritehdas 1 -asemakaavamuutokseen, ja lausunnon mukaan asemakaavan toteutukselle ei ole käytössä olleiden ja valvontatietojen perusteella estettä. Selvityksen tulosten esittelyn yhteydessä myöskään Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja ELY eivät ole nähneet estettä asemakaavan toteutukselle.

Kun 002494 ja 002494 va -Väritehdas 1:n asemakaava-alue suurentui, päivitettiin asemakaavan OAS (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Tässä yhteydessä kaava-alueeseen liitettiin tulevan koulun tontti. Tähän liittyen Gaia, nyt osana Sweco, on laatinut uuden, tarkennetun raportin riskinarvioista alueella. Riskienhallintatoimet suuntautuvat tehtaan toimintaan, raskaaseen liikenteeseen ja kemikaalikuljetuksiin. Sen lisäksi, että tehtaan konsultointivyyöhyke huomioidaan uusien rakennusten ilmanvaihdon toteutuksessa, tulee tehdasalueella tehdä sisäisiä järjestelyjä turvallisuuden edistämiseksi. Tehdasalueen sisäisten järjestelyjen lisäksi alueen liikenne erotetaan koululle vievästä liikenteestä uuden liittymän avulla.

Tarkistukset:

-Kaavarunkoselostuksen vastineisiin ja Kestävyys-kappaleeseen on lisätty kuvaus asemakaavoituksen vaiheistuksesta, jotta yhä toimivan tehtaan ja asumisen sekä työpaikkojen uusi, rakentuva alue olisi helppo hahmottaa yhdessä. Tukesin kaavarunkolauseunnon mukaan onnettomuusvaara on huomioitava niin kauan kuin tehdas on toiminnassa. Tikkurila Oyj jatkaa selvitysten laadittamista, jotta kaikki mahdolliset vaaratilanteet olisi huomioitu niin tehtaan toiminnassa kuin tulevassa asemakaavamuutoksissa niissä tilanteissa, kun asuminen, työ ja maalihteiden toiminta lomittuvat. Alustavien tulosten mukaan rakennusten ilmanvaihdon pysäyttämisen lisäksi muutoksia tulee tehdä tehdasalueen sisäisissä järjestelyissä sekä alueelle kulkevan liikenteen järjestelyissä.

NRO 4, 9.10.2024

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Lausunto:

Johdanto

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHVSY) on voittoa tavoittelematon aatteellinen vesiensuojelutoimija, jonka sääntöjenmukaisena tarkoituksena on vesiensuojelun ja virkistyskäytön edistäminen toiminta-alueellaan - Riihimäeltä Helsinkiin ja Espoosta Sipoon rajalle. Yhdistys on toiminut aktiivisesti vuodesta 1963. Yhdistys tekee yleishyödyllistä vesien-suojelutyötä toteuttamalla vuosittain mm. 5–10 erilaista vesiensuojelu- tai uhanalaisten kalakantojen edistämishanketta ja koordinoimalla ja toteuttamalla vesistön, jätevedenpuhdistamoiden ja pohjavesien yhteistarkkailuita.

Yhdistys antaa lausuntoja intressinään vesiensuojelun edistäminen. Yhdistyksen jokitalkkari-toiminnassa tieteellisten tutkimushankkeiden lisäksi on keskeinen rooli lasten ja nuorten luontosuhteen edistämisellä ja virkistyskäytön edistämistä tukevilla toimilla. Yhdistyksellä on myös vesilain 14. luku 14 §:n mukainen oikeus panna vireille vesilain rikkojia vastaan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemista tai luontovahingon korjaamista koskeva asia. Yhdistyksen palveluksessa on noin 10 korkeakoulutettua asiantuntijaa, mm. limnologeja, kalabiologeja, ja pohjavesigeologeja.

Tämän lausunnon tekemiseen ovat VHVSY:stä osallistuneet limnologi MMM Heli Vahtera ja toiminnanjohtaja MMM Anu Oksanen.

VHVSY:n lausunto keskittyy vesistö- ja hulevesivaikutuksiin sekä vesieliöstöön. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry kiittää Vantaan kaupunkia mahdollisuudesta esittää lausuntonsa Värитеhtaan alueen kaavarungosta ja lausuu asiasta seuraavaa:

Taustaa

Tikkurila sijaitsee Vantaanjoen vesistöalueella. Vantaanjoen pääuoman suurimman sivuhaaran Keravanjoen alue on jo nykyisin vesistöalueen tiheimmin asuttuja, ja maankäyttö muuttuu edelleen asutuksen ja teollisuuden vallatessa valuma-alueella aikaisemmin maa- ja metsätalouskäytössä olleita maita. Hyvinkään Ridasjärvestä alkava Keravanjoki on virtaamavaihteluiltaan äärevä, esimerkiksi vuonna 2023 virtaamat vaihtelivat 0,5–29 m³/s. Korkeimmillaan veden virtaamat voivat nousta yli 40 m³/s.

Keravanjokeen ei johdeta enää lainkaan puhdistettuja yhdyskuntajätevesiä, mikä on mahdollistanut joen virkistyskäytön kehittämisen viime vuosikymmeninä. Voimakkaan virtaamavaihtelun takia Keravanjokeen johdetaan kesän kuivimpana aikana lisävetä Pääjärven-tunnelista takaa-maan mm. veden vaihtuvuutta joen alajuoksun uimarannoilla. Keravanjoen alajuoksun patojen avaaminen ja poistaminen on mahdollistanut merivaelteisen, uhanalaisen taimenen kulun Keravanjokeen. Lähtulevaisuudessa joen viimeisen nousuesteen, Haarajoen padon purku Järvenpäässä tuo kalalle vapaan kulun koko joen alueella. Tämä mahdollistaa taimenen suojelun laajentamisen Keravanjoella, ja samalla kiinnostus jokikalastusta kohtaan tulee kasvamaan. Taimenen menestymisen turvaamisessa jokeen monin paikoin purkautuvien viileiden pohjavesien merkitys on suuri. Vantaan Valkealähteen pohjavesialue on alajuoksun suurimpia

pohjavesivarantoja. Joessa elää myös erittäin uhanalainen vuollejokisimpukka ja saukko, joka on silmälläpidettävä laji.

Keravanjoen alajuoksulla vesistön ekologinen tila on tyydyttävä. Jokiveden sameus ja siihen liittyvä korkea kokonaisfosforipitoisuus ovat keskeisimmät veden laatua heikentävät muuttujat. Sateisina aikoina jokiveden hygieeninen laatu on ollut myös heikkoa hulevesikuormituksen seurauksena. Tikkurilan alueella sivupurojen (Rekolanoja ja Kylmäoja) kautta tuleva PFAS-yhdisteiden kuorma heikentää jokiveden kemiallisen tilan hyvää huonommaksi.

Vähävetisellä Keski-Uudellamaalla ja Vantaalla Keravanjoen ja sen sivupurojen merkitys virkistyskäytölle ja luontoympäristöinä ovat tärkeitä ja kiinnostus niitä kohtaan tiivistyvissä kaupungeissa kasvaa koko ajan. Joki- ja purokäytävien suojelu ja vesiin kohdistuvan kuormituksen vähentäminen ovat avainasemassa vesiluonnon turvaamiseksi. Monin paikoin tarvitaan myös uomissa ja ranta-alueilla tehtäviä ennallistamistoimia, esimerkiksi Keravanjoki on HELMI-ohjemaan liitetty Keski-Uudenmaan Virtavesihelmi-kohde.

Väritehtaan alueen hulevesien hallinta

Rakentaminen on yksi keskeisimmistä uhista Keravanjoen ekologisen tilan parantamisen saavuttamisessa. Tiivistyvissä taajamissa rakentaminen muuttaa veden kiertokulkua, kun entistä suurempi osa alueelle satavasta vedestä ei imeydy maaperän kautta ja muodosta pintakerrosvaluntaa tai pohjavettä, vaan haihtuu peitetyiltä pinnoilta tai virtaa pintavaluntana vesistöön. Pintavalunnan voimistuessa vesistöjen virtaamat kasvavat ja vesiin kulkeutuu aiempaa enemmän kuormitusta. Kuivina aikoina veden virtaus laskee entisestään.

Väritehtaan alueen rakentuessa peitetyn pinnan ala tulee kasvamaan, ja kun ilmasto samanaikaisesti äärevöityy ja etenkin talvisadanta kasvaa, hulevesien hallinnan haasteet ja tulvariskit alueella ovat mittavat. Keravanjoen virtaamaa ei saa äärevöittää nykyisestään ja alueen rakentamisessa tulee varautua tulvariskeihin, suositeltu tulvakorkeuden mitoitus 1/1000 vuodessa toistuvuuden mukaan.

Vantaan hulevesiohjelmassa (2023) on esitetty prioriteettijärjestys ja toimenpiteitä taajama-alueen hulevesien hallintaan. Hulevesien muodostumista alueella tulee rajoittaa kaikin keinoin ja tarvittava hulevesien johtaminen toteuttaa niitä viivytäten ja puhdistuen. Vantaan hulevesiohjelmassa esitetyt toimenpiteet tulee ottaa käyttöön täysimääräisesti. Vantaalla on tutkittu myös useassa kohteessa toteutettujen hulevesiratkaisujen toimintaa. Tämä tieto tulee hyödyntää Väritehtaan alueen suunnittelussa.

Väritehtaan alueen maaperä ei mahdollista hulevesien merkittävää imeyttämistä ja on eroosio-herkkää. Hulevesien hallinta alueella vaatii tilaa. Teknisillä eroosiosuojauksilla ja hallintaratkaisuilla ei saa korvata luontopohjaisten, hulevesien laatua parantavien ratkaisujen käyttöä.

Rakentamisen aikainen työmaavesien hallinta on tärkeää. Monet rakentamisen aikaisista toimista sisältävät ympäristöriskejä. Maarakentamisen, rakennusmateriaalien ja työkoneiden aiheuttamiin ympäristöriskeihin tulee varautua työmaavaiheessa Pääkaupunkiseudun työmaavesiohjeen (2023) esittämien käytäntöjen mukaisesti. Työmaavesien hallintasuunnitelmien toteuttamista tulee myös valvoa. Tikkurilankosken kutosorakit tulee huomioida erityisesti rakentamisvaiheessa, ettei niitä tuhota esim. työmaavesien kuormituksella.

Jokirannan säilyttäminen luonnontilaisena

Vantaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmassakin (kaupunkitilalautakunnan hyväksymä 13.10.2021) mainittu kaupungin purokäytäväohje ottaa kantaa siihen, kuinka paljon tulisi jättää rakentamatonta aluetta puron molemmille puolille (30 m). Vaikka kyseessä ei ilmeisesti ole sitova ohje, olisi Värитеhtaan kaavarungonkin alueella äärimmäisen tärkeää säilyttää jokiranta luonnontilaisena ja jättää tämä kaistale riittävän leveäksi. Rannan puusto mm. suojaa vesistöä auringon paahteelta, ja hillitsee veden lämpenemistä kuumina kesäaikoina, kun virtaama ja veden vaihtuvuus on vähäistä. Tämä on uhanalaisen taimenen ja monien vesieliöiden kannalta tärkeää. Myös luonnontilainen rantavyöhyke itsessään antaisi elintilaa lukuisille eläinlajeille tukien monimuotoisuutta. Nykysuunnitelmia laajempi luonnontilainen jokiranta tukisi myös tulviin varautumista, ja säästäisi mahdollisesti rannan reittien rakentamiskustannuksia, sillä saviset rantapenkat ovat erittäin epästabiileja ja sortumisvaara on todellinen ilman kalliita stabilointitoimenpiteitä. Nykysuunnitelmassa esimerkiksi Tikkurilankosken yläpuolelle tuleva uusi rakentaminen on tuotu lähes rantaan kiinni, ja yhdistys näkee tämän edellä esitettyjen seikkojen perusteella huonona ratkaisuna.

Yhteenveto

Vantaan kaupungin laatimaa Tikkurilan Värитеhtaan alueen kaavarunkoa varten on tutkittu laajasti alueen historiaa, tehty asukaskysely ja suunnittelukilpailu. Vantaan kaupungin oma lähtö-aineisto alueesta on kattava ja kunnan aikaisempi käytäntö rakentaa Keravanjoen ääressä on ollut onnistunutta. VHVSY pitää Tikkurilan aluetta yhtenä Vantaanjoen vesistön tärkeimmistä ympäristöistä. Alueen pitkä käyttöhistoria ja viime vuosikymmenten kehittäminen on muovannut alueen nykyiseen. Keravanjoen tila on parantunut ja uhanalainen taimen lisääntyy jälleen Tikkurilankoskessa, jossa esiintyy myös uhanalaista vuollejokisimpukkaa. Jokirannat ovat aktiivisessa virkistyskäytössä. Keravanjoen myönteinen kehitys on jatkumassa sen keskijuoksun kehittämisen myötä.

Värитеhtaan alueen rakentaminen ei saa vaarantaa missään vaiheessa Keravanjoen tilaa ja esimerkiksi siinä lisääntyvän uhanalaisen taimenen elinolosuhteita. Myös vuollejokisimpukan ja saukon elinolot on turvattava. VHVSY haluaa muistuttaa alueen suunnittelijoita ja päätöksentekijöitä erityisesti kiinnittämään huomiota laadukkaaseen hulevesien hallintaan ja tulvasuojeluun muuttuvissa ilmasto-oloissa alueen erityispiirteet, mm. maaperä huomioon ottaen.

toiminnanjohtaja

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Vastine:

Keravanjoen varresta pääosa säilyy sellaisena kuin se nyt on. Värитеhtaan kaavarunkoalueella nykyinen tehdasalue muuttuu asumisen ja työpaikkojen alueeksi. Rakentamista vedetään jokeen nähden 10 metriä nykyistä sisemmäksi itäreunastaan. Tällä pyritään vahvistamaan jokea ekologisena yhteytenä, jonka elinympäristöön kuuluvat mm. taimen, saukko ja vuollejokisimpukat. Asemakaavavaiheessa kaavarunkoalueen pohjoisen mutkan kohdalla tarkastellaan tarkemmin tulvariskialueen ja rakentamisen yhteensovitus, sillä kohta on vesiluonnon ja rakentamisen haastavin kohtaamispaikka, jonne on suunniteltu rakentamisen lisäksi siltaa.

Tehdasalueen imeyttävä pinta ei vähene nykyisestä. Osa siitä on nyt asvaltoitua, osa kasvullista maata. Kun alue rakentuu asumisen ja työpaikkojen alueeksi, jää kortteleiden sisään kasvullinen pihamaa. Se on määrältään hieman suurempi kuin nykyisen imeyttävän pinnan määrä tehdasalueella. Vain paikat muuttuvat.

Asemakaavatoiden yhteydessä kortteleiden vihertehokkuus tarkastellaan. Tällä alueella se on vaatimukseltaan muuta Tikkurilaa korkeampi. Samalla lasketaan hulevesien hallinnan tilanne. Ne hallitaan ensisijaisesti tonteilla ennen johtamista hulevesiverkostoon, mikä saattaa tehokkaimmissa kortteleissa tarkoittaa kasvikkoratkaisuja. Kaavamääräyksiin on tulossa mm. määräys biohiilen käytöstä maanrakentamisen osana. Työmaavesien hallintaan tulee kiinnittää huomiota. Asemakaavamääräyksiin tulee maininta työmaavesien hallinnan suunnitelmasta osana hulevesisuunnitelmaa.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen vastineisiin on lisätty kappale Keravanjoen huomioimisesta alueen rakentamisen rinnalla. Huomiota kiinnitetään ekologisen yhteyden vahvistamiseen, tulvariskien huomioimiseen joen pohjoisessa mutkassa ja hulevesien, erityisesti työmaa-aikaisten vesien hallintaan.

NRO 5, 17.10.2024

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Lausunto:

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan edustajia on kuultu kaavarungon valmistelussa. Alueen kaavarunko tarjoaa tontit kahdelle kaupungin päiväkodille ja yhdelle perusopetuksen alaluokkien koululle. Toinen päiväkodin sijainnista on tontilla, jossa on suojeltavia rakennuksia ja tämä tarjonnee mielenkiintoisen ympäristön päiväkodille onnistuneella suunnittelulla.

Kaavaselostuksessa esitetään, että alueen koulu toteutetaan mahdollisesti vaiheistettuna siten, että koulu voisi toimia ensin 300 oppilaan toimipisteenä ja tehtaan siirryttyä rakentuisi koulu 500 oppilaan toimipisteeksi. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan esitys on kaavarungon valmisteluvaiheessa ollut, että koulu tulisi rakentaa vaiheistamatta kerralla valmiiksi. Pienen koulun rakentaminen vaiheistettuna ei ole koulun toiminnan kannalta optimaalista.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala pitää tärkeänä, että kaavoituksessa ja tulevassa palvelurakentamisessa otetaan huomioon alueella toimivan Värитеhtaan mahdollisesti aiheuttamat turvallisuuteen vaikuttavat riskit. Kaavarungon selostusluonnoksessa onkin tehtaan vaikutuksia alueella lyhyesti kuvattu.

Vastine:

Toinen alueen päiväkodeista sijaitsee muinaismuistoalueella, ja päiväkodin mahdollisesta tontista on pidetty Museoviraston kanssa viranomaisneuvottelu 2.10.2023. Museovirasto piti mahdollisena sitä, että alueelle rakennetaan ja alueeseen kajotaan. Tonttialueesta on järjestettävä koetutkimus mahdollisten muinaisjäännösten löytämiseksi. Koekaivaukset tulee järjestää, kun maa on sulaa ja valoa riittävästi.

Maalitehtaan jatkuvan toiminnan vuoksi on tarkasteltu koulun mahdollista vaiheistusta. Tällöin osa nykyisestä tehtaan pysäköintialueesta otettaisiin koulun käyttöön ja osa siitä jäisi pysäköintikäyttöön. Tähän liittyen on tehty selvitys toimintojen lomittumisesta ja järjestelyn turvallisuudesta. Selvityksen tuloksena on löydetty ratkaisut, joiden avulla koulun ja tehtaan toiminta voidaan mahdollistaa yhtäaikaaisesti. Tämä edellyttää järjestelyjä tehdasalueella sekä koulun ilmastoinnin pysäyttämisen mahdollisuuden.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen vastineisiin ja Työ ja asuminen -kappaleeseen on lisätty sisältöä päiväkotitontin sijoittumisesta muinaismuistoalueelle, koulun vaiheistuksesta ja maalitehtaan jatkuvan toiminnan vaikutuksista suunnitteluun ja toteutukseen.

NRO 6, 16.10.2024

Tiedekeskussäätiö sr/Tiedekeskus Heureka

LAUSUNTO VÄRITEHTAAN ALUEEN KAAVARUNKOON 062900

Olemme saaneet lausuntopyynnön koskien Värитеhtaan alueen kaavarunkoa 062900, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala. Alue on noin 40 hehtaarin kokoinen pitäen sisällään Tikkurilan värитеhtaan, Heurekan pysäköintialueen, niiden väliin jäävien kylä- ja puistoalueiden sekä Keravanjoen rannan alueet. Alue on noin puolen kilometrin päässä Tikkurilan rautatieasemalta etelään. Värитеhtaan alueelle on suunniteltu sijoittuvan 3500–4500 asukasta ja 2500–3000 työpaikkaa. Alueesta suunnitellaan kehittyvän monipuoliseksi kestäväksi asuin- ja työpaikkaympäristöksi, joka on vanhaa ja uutta yhdistelevä moderni keskusta-alue.

Suunnittelun periaatteissa mainitaan mm. näin:

- Alue on kestävä liikkuksen aluetta; kehitetään sujuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä erityisesti joukkoliikenteen pysäkeille ja asemalle.
- Suunnitellaan vuorottaiskäyttöisiä pysäköintilaitoksia ja integroidaan niihin muuta toimintaa.

Heurekan kävijät ja tarve pysäköintialueelle

Vantaan kaupunki on sitoutunut Heurekan rahoitus sopimuksessa rakentamaan ja ylläpitämään tiedekeskusta varten tarvittavat pysäköintipaikat. Tässä ote sopimuksesta:

3. Sopimuksen tarkoitus

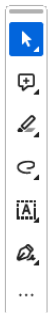
Osapuolet toteavat, että kaupungin, säätiön ja yhtiön kesken 20.2.1987 allekirjoitettu sekä selostetuin tavoin 20.11.1989 ja 18.6.1993 tarkistettu sopimus on lakannut olemasta voimassa 1.1.2012 lukien.

Tämän sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa kaupungin säätiölle myöntämän rahoituksen tarkemmat ehdot. Yhtiön ja säätiön kesken solmittavan vuokrasopimuksen ehdoista sovitaan erillisessä vuokrasopimuksessa, joka tulee voimaan samanaikaisesti tämän sopimuksen kanssa.

Kaupunki on sitoutunut rakentamaan kustannuksellaan tiedekeskusrakennusta varten tarvittavat pysäköintipaikat sekä huolehtimaan kustannuksellaan niiden hoidosta ja kunnossapidosta. Pysäköinnin järjestämisestä ja jatkokehityksestä sovitaan erillisellä sopimuksella kaupungin ja säätiön kesken.

Tiedekeskus Heurekassa vierailee avajaisvuodesta 1989 lasketun keskiarvon mukaan noin 275 000 kävijää vuosittain. Heureka on Suomen suosituimpia ja tunnetuimpia vierailukohteita, jonne tulee vierailijoita ympäri Suomen ja myös ulkomailta. Kävijämäärä vaihtelee vuosittain riippuen mm. Heurekan tarjonnasta ja taloudellisesta tilanteesta, joka vaikuttaa kysyntään ja kulutus päätöksiin eri kävijäryhmissä. Vuonna 2023 kävijämäärä oli lähes 350 000 ja vilkkaimpina vuosina kävijämäärä on ylittänyt 400 000.

Heurekan yleisöstä valtaosa on perheitä ja ryhmiä, jotka vierailevat tiedekeskuksessa vapaa-ajallaan erityisesti viikonloppuisin, pyhinä ja koulujen loma-aikoina. Vilkkaimmat sesonkiajat ovat syys- ja talvilomaviikot sekä kesä juhannuksesta koulujen alkuun. Luvuvuosien ollessa käynnissä arkipäivisin Heureka käy koulu- ja oppilaitosryhmiä, joita on Heurekan vierailijoista noin 20 %. Luokkaretkisesonki on

vilkkaimmillaan maaliskuusta toukokuun loppuun. Arkisin Heurekassa on myös usein asiakkaina erilaisia yritysryhmiä tai muita organisaatioita.

Heurekan vapaa-ajankävijöistä yli puolet tulee pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. Määrä jakaantuu seuraavasti: alle 200 kilometrin päästä tulevia on n. 40 % ja yli 200 kilometrin päästä tulevia n. 10 %.

Heurekan vapaa-ajan kävijöiden kulkumuotojakauma on pysynyt hyvin samankaltaisena jo pitkään, eikä esimerkiksi kehäradan tulo ole vaikuttanut siihen oleellisesti. Heurekassa kolmesti vuodessa tehtävien kävijäkyselyiden mukaan noin 65–70 % vapaa-ajan kävijöistä tulee henkilöautolla huolimatta vieressä olevasta pääradasta ja lähellä sijaitsevasta Tikkurilan asemasta. Junalla tulee noin 20 % ja loput muilla tavoin. On huomioitava, että kauempaa tulevien matkat ovat harvoin yksistään Heurekaan suuntautuvia, ja vierailut saattavat olla useamman päivänkin mittaisia, jolloin auton käyttö on luontevin tapa matkustaa. Myös lähialueilta tullaan Heurekaan pääsääntöisesti autoilla, koska useimmiten Heurekaan tulee koko perhe tavaroineen (esim. lastenrattaineen). Vierailu Heurekassa kestää tavallisesti noin 4 tuntia.

Kouluryhmät tulevat Heurekaan pääsääntöisesti busseilla – etenkin, jos ryhmät tulevat Heurekaan muualta kuin Vantaalta tai aivan Helsingin lähialueelta. Tämän takia Heurekan pysäköintialueelle on oleellista, että siellä on paikkoja busseille, jotka usein ovat pysäköintialueella koko vierailun ajan. Ei siis riitä, että busseille on alueella vain matkustajien jättöpaikka. Bussien osalta pysäköinti pitää myös olla maksutonta.

Heurekan kokousasiakkaat ja muut organisaatioryhmät tulevat niin ikään useimmiten Heurekaan autoilla. Maksuton pysäköintialue on tällä hetkellä jopa myyntivaltti kokous- ja vierailupaikkojen valinnassa ja maksuton pysäköintimahdollisuus on tärkeää myös Heurekan vapaa-ajan kävijöille. Lisäksi välimatka pysäköintialueelta Heurekaan pitäisi tulevaisuudessakin olla sujuva mm. pikkulapsiperheitä ja iäkkäitä tai liikuntarajoitteisia kävijöitä ajatellen.

Saamme myös ympäristössä toimivilta työpaikoilta jatkuvasti tiedusteluja siitä, voisivatko he osoittaa henkilöstölleen Heurekan pysäköintialueen parkkipaikkoja käyttöönsä, koska Tikkurilan alueella on jo tällä hetkellä vähän pysäköintipaikkoja ja kaikki paikat ovat pääsääntöisesti maksullisia. Tikkurilan aseman lähistöllä on myös huomioitava, että lähellä olevat pysäköintialueet toimivat usein liityntäpysäköinti-tarkoituksiin.

Tässä lausunnossa haluamme osoittaa huolestamme ja toiveemme siitä, että Värитеhtaan alueelle rakennetaan tulevaisuudessakin tarpeeksi pysäköintimahdollisuuksia palvelemaan Heurekan määrältään isoja ja laadultaan erilaisia vierailijaryhmiä, joiden taloudellinen vaikutus alueelle on merkittävä.

Pysäköintipaikkojen määrä ei pitäisi ainakaan pienentyä nykyisestä (402 henkilöautopaikkaa, 3 invapaikkaa, 4 bussipaikkaa + matkustajien jättöpaikka busseille), sillä usein nykyinen pysäköintialue on aivan täynnä. Ottaen huomioon Värитеhtaan alueelle suunniteltujen työpaikkojen ja asukkaiden ison määrän, ja muiltakin osin sekä palveluiltaan että asukasmäärältään kasvavan Tikkurilan keskustan, herää vahvasti epäily, että Värитеhtaan alueen pysäköintilaitoksilla voitaisiin palvella sujuvasti kaikkia alueella tai sen lähellä asioivia.

Vastine:

Heurekan pysäköintimahdollisuus turvataan alueen kaavoitus- ja toteutusprosessien kaikissa vaiheissa. Nykyisen pysäköintimäärän mukaisen määrän mahtuminen nykyisen ”Heurekan parkkisen” alueelle tarkastellaan tulevassa kaavatyössä.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen vastineisiin ja Asuminen ja työ -kappaleeseen on tarkennettu Heurekan tarvitsema pysäköintipaikkamäärä ja kuvattu pysäköinnin sisältöä, jotta se huomioitaisiin suunnittelun kaikissa vaiheissa ja mahdollistettaisiin Heurekaan asiakkaiden mahdollisimman sujuva asiointi myös tulevaisuudessa.

NRO 7, 17.10.2024

Uudenmaan liitto

Vantaan kaupunki on pyytänyt lausuntoa Tikkurilan Värehteaan alueen kaavarungon luonnoksesta 17.10.2024 mennessä. Luonnosvaiheen aineistoon kuuluvat karttapakettiluonnos, selostusluonnos sekä muun muassa kulttuuriympäristöselvitys.

Kaavarunkoalue sijoittuu Tikkurilan keskustan yhteyteen noin puolen kilometrin päähän Tikkurilan rautatieasemalta etelään. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 40 hehtaaria.

Aluetta suunnitellaan monipuolisesti kestäväksi asuin- ja työpaikkaympäristöksi, joka on vanhaa ja uutta yhdistelevä moderni keskusta-alue. Kaavarunkoluonnos mahdollistaa 3500–4500 asukkaan ja 2500–3000 työpaikan sijoittumisen alueelle.

Värehteaan kehitys ulottuu yli vuoteen 2050 ja se toteutuu vaiheittain. Kaavarunko ei ole oikeusvaikutteinen, mutta se hahmottelee alueen kokonaisuutena ja tukee tulevaa asemakaavoitusta.

Kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020.

Suunnittelualueutta koskee lainvoimainen Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta. Maakuntakaavassa suunnittelualue kuuluu kehittämisperiaatemerkinnällä osoitettuun taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen sekä pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen.

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen kohdentuvat lisäksi seuraavat maakuntakaavamerkinnot:

- Keskustatoimintojen alue (Tikkurila)
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Tikkurilan kulttuurimaisema)
- Viheryhteystarve (Keravanjoki)
- Päärata
- Maakaasun runkoputki

Lisäksi suunnittelualueutta koskevat yleiset suunnittelumääräykset. Maakuntakaavan läpileikkaavana tavoitteena on, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Lausunto

Kaavarunkoluonnoksen selostuksessa on kuvattu alueen suunnittelun tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet. Niistä välittyy hyvin alueen keskeinen sijainti sekä monipuolinen ja arvokas ympäristö, joka yhteensovitetään uuden rakentamisen kanssa. Uudenmaan liitto pitää erityisen tärkeänä, että alueen kehittämisessä on tuotu esille rakentamisen vähähiilisyys, kestävä liikkuminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Kaavarunkokartoilla I ja II on esitetty kaupunkirakenne, kulttuuriympäristö, liikenne, viheralueet ja hulevedet. Kartat ovat havainnollisia ja tukevat konkreettisella tavalla tulevaa asemakaavoitusta toimintojen sijoittumisen ja kytkeytymisen ohjaamisessa.

Yhdyskuntarakenne

Kaavarunkoalue sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Tiivistettäessä yhdyskuntarakennetta on kiinnitettävä huomiota vyöhykkeen arvokkaisiin ominaispiirteisiin ja elinympäristön laatuun.

Kaavarunkoalue sijoittuu kokonaisuudessaan alle kilometrin ja tehokkaimmin rakennettavat alueet alle puolen kilometrin etäisyydelle Tikkurilan juna-asemasta ja palveluista sekä Vantaan ratikasta. Tavoitteena on kehittää aluetta Tikkurilan keskustan laajenemisalueena. Uudenmaan liitto näkee, että kaavarunkoluonnos toteuttaa maakuntakaavan tavoitteita kestävän yhdyskuntarakenteen ohjaamisessa. Kaavarunkoalueen sijainti on erinomainen sekä seudullisen että valtakunnallisen saavutettavuuden näkökulmasta.

Liikenne

Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne ovat ensisijaisia liikkumismuotoja suunnittelualueella. Alue tukeutuu vahvasti raideliikenteeseen Pääradan ja tulevan pikaratikan ansiosta. Alueen vehreydellä pyritään myös osaltaan edistämään kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että alueen kehittämisen lähtökohdaksi nostetaan vielä painokkaammin henkilöautoilusta riippumattoman elämäntavan mahdollistaminen lähellä palveluita ja virkistysmahdollisuuksia. Sujuvat ja turvalliset kävely- ja pyöräilyreitit etenkin Tikkurilan keskustaan ja asemanseudulle tulee toteuttaa etupainotteisesti alueen rakentuessa vaihteittain.

Kulttuuriympäristö

Maakuntakaavassa on osoitettu Tikkurilan kulttuurimaisema Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeän alueen merkinnällä. Alueen kulttuuriympäristö muodostuu Keravanjoen, Fastbölen kylän sekä teollisuusmiljööön kokonaisuudesta. Uudenmaan liitto pitää kaavarunkotyötä varten laadittua kulttuuriympäristöselvitystä ansiokkaana ja sen johtopäätöksiä alueen tulevasta kehittämisestä kannatettavina: alueen kerroksellisuuden säilyttäminen, jokivarren hyödyntäminen virkistysalueena ja alueen toiminnallisen jatkuvuuden yhdistäminen joen pohjoispuoliseen kulttuurikeskittymään.

Viherrakenne

Suunnittelualue rajautuu pohjoispuolelta Keravanjokeen, joka on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarpeena. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja.

Kaavarunkokartalla on esitetty jokivarren alue virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeenä sekä viheralueena ja rantareittinä. Selostuksessa todetaan, että jokirannan ekologista yhteyttä tuetaan olevaa puustoa säilyttäen ja puistoalueita rakentamisen ja joenrannan välille kehittäen. Itäistä jokirantavyöhykettä levennetään kymmenen metrin verran. Uudenmaan liitto tuo esille, että alueen rakentuminen ja virkistyskäytön

lisääntyminen vaikuttaa ekologisen yhteyden toimivuuteen, mihin tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkosuunnittelussa.

Ilmastovaikutukset

Vantaan kaupungin ja Uudenmaan tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2030 mennessä. Kaavarungon toteuttaminen ulottuu vuosille 2025–2050 ja siitäkin eteenpäin. Alueen merkittävin ilmastopäästöjen lähde on rakentamisen ja rakennusten elinkaaren aikaiset päästöt.

Uudenmaan liitto näkee, että kaavarunkoluonnoksen selostuksessa on nostettu esille monia vaikuttavia keinoja ilmastopäästöjen hillitsemiseksi. Näitä ovat esimerkiksi päästötön alueellinen energiajärjestelmä, energiatehokkaat rakennukset, rakennusmateriaalien vähäpäästöisyys, pitkäikäisyys ja kierrätettävyyden sekä rakennusten muunneltavuus ja monikäyttöisyys. Ilmastopäästöjen minimoimiseksi on välttämätöntä, että selostuksessa esitetyt periaatteet ja suositukset konkretisoituvat alueen tulevassa asemakaavoituksessa kaavamerkintöjen ja -määräysten tasolla. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee laatia myös eri näkökulmat huomioiva ilmastovaikutusten arviointi.

Kaavarunkoluonnoksen suunnitteluperiaatteissa on huomioitu ilmastomuutoksiin vaikutuksiin sopeutuminen. Etenkin nykyisellä tehdasalueella läpäisevä ja kasvullinen maaperä tulee lisääntymään puistojen, pihojen, kasvikattojen ja hulevesien viivytysmahdollisuuksien kautta. Keravanjoen tulviin varaudutaan tulvapuistolla. Suunnitteluperiaatteet ja kaavarunkokartalla esitetyt viheralueet ja hulevesien hallinta-alueet antavat havainnollisen pohjan asemakaavoituksen sopeutumistoimille.

Vastine:

Kaavarungon lautakunnan hyväksymissä tavoitteissa (12.10.2021 § 9) on mainittu kestävyys mahdollisimman monipuolisesti, niin ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kuin taloudellisesti. On hyvä, että Uudenmaanliitto tunnistaa lautakunnan hyväksymien tavoitteiden ja kaavarungon suunnitteluperiaatteiden pyrkimykset vähähiilisyyteen, kestäväan liikkumiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen.

Kaavarunkotyön yhdyskuntarakenteen suunnittelussa on pyritty tunnistamaan alueen rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön arvot: jokirantaa on kartassa levennetty, jotta sen toiminta ekologisena yhteytenä ja samalla virkistysympäristönä olisi mahdollisimman hyvä. Erityisesti alueen hulevesien hallinnassa, myös työmaa-aikaisten vesien hallinnassa, tulee minimoida Keravanjoen kuormitus, jotta sen ekologinen tila pysyisi ennallaan tai jopa paranisi vähitellen.

Rakennusperintö niin Fastbölen raittikylässä kuin teollisella alueella on tunnistettu ja rakentamista kevennetty alueen ytimessä sijaitsevaa kylänmäkeä kohden. Teollisesta perinnöstä on tarkoitus jättää jäljelle arvokkaimmat ja näkyvimmat rakennukset. Aluetta ympäröivät hyvät ja verkottuneet vehreät virkistysyhteydet, jonka osaksi alue nivoutuu. Fastbölen muinaismuistoalueelle osin sijoittuvan päiväkodin tontti on koekaivettu Museoviraston Arkeologisten kenttäpalveluiden toimesta. Merkittäviä löytöjä ei tehty.

Henkilöautosta riippumattoman elämäntavan mahdollistaminen on yksi pyrkimyksistä. Uudet siltayhteydet Tikkurilan keskustaan ja tulevan ratikan pysäkillä Jokiniemenkadulle parantavat jalankulun ja kestäväan liikkumisen yhteyksiä. Kaavarunkotyön yhteydessä on teetetty vuorottaispysäköintiselvitys, jonka mukaan tarvittavia pysäköintipaikkoja voidaan vähentää 20 % norminmukaisesta määrästä, mikäli alue toteutuu sekoittuneena. Pysäköintipaikat sijoitetaan pääosin pysäköintilaitoksiin, tontit on tulevaisuudessa helppo muokata uuteen käyttöön, mikäli autonomistuksessa tapahtuisi käänne. Autoriippumattomuutta tukevat myös sujuvat yhteydet alueelta palveluihin, esimerkiksi Dixiin, jossa suuri määrä palveluita ja Tikkurilan

asema sekä matkakeskus kävelyetäisyydellä. Myös itse alueelle on tulossa palveluita, koulu ja kaksi päiväkotia, toimistotilaa ja liiketilaa, jotka voivat palvella alueen asukkaita lähietäisyydellä ja tukea kestävästä liikkumisesta.

Kaavoituksen tavoitteena on konkretisoida kaavarungossa esitetyt kestävyysperiaatteet asemakaavamääräyksiksi. Alueen asemakaavoitusta laaditaan ensimmäisellä alueen kaavalla "Väritehdas 002494 ja 002494va". "Tikkurilan Väritehdas, Ilmastovaikutusten arviointi" on laadittu kaupungin hankkimana työnä, Swecon laatimana (13.5.2024), ensimmäisen asemakaavamuutoksen yhteydessä 002494 Väritehdas 1 -asemakaavan alueelle. Selvityksen mukaan suurimmat päästöt aiheutuvat rakennusten ja tonttien rakentamisesta (65 %). Seuraavista kaavoitettavista alueista tehdään hiilijalanjälkiselvitys. Alue-energiaa on tutkittu ensimmäisen asemakaavamuutoksen yhteydessä hankkeen ja Vantaan Energian yhteistoimesta. Kestävyyttä tukevat myös rannan vanhan pääkonttorin ja laboratoriorakennuksen suojelu ja niiden toiminnan monipuolistamisen mahdollistaminen.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen vastineisiin on lisätty tekstiosia yhdyskuntarakenteen arvoympäristöjä huomioivasta suunnittelusta, rakennusperinnön huomioimisesta, autoriippumattomasta elämäntavasta ja sen tukemisesta sekä kestävien toimenpiteiden edellyttämisestä jatkosuunnittelussa.

NRO 8, 16.10.2024

Vantaan Energia

Lausunto:

Sähköverkko

Ei huomautettavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Kaavarungon alueen tarkemmassa asemakaavoituksessa otetaan verkkoyhtiön puolelta kantaa tarvittaviin muuntamoiden tilavarauksiin. Tässä vaiheessa tulee yleisellä tasolla huomioida, että muuntamoita tarvitaan alueelle lisää kaupunkitoimintojen tiivistymisen myötä ja että muuntamoille tulee löytyä tarvittavia tilavaroja korttelikohtaisesti vaihtoehtoisista sijainneista.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta. Tulevat kiinteistöt ovat liitettävissä kaukolämpöön.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa

yleissuunnittelija Tero Kortesmäki, puh. 050-4633508.

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

Vastine:

Kaavarunkoalueen rakentuessa tarvitaan johtosiirtoja ja uutta sähköverkkoa sekä muuntamoita. Katusuunnittelussa asemakaavamuutostöiden yhteydessä huolehditaan siitä, että yleisillä alueilla on

tarpeeksi tilaa kunnallisteknisille verkostoille. Asemakaavatyön yhteydessä etsitään uudet paikat muuntamoille ja määritellään niiden tarvittava määrä yhdessä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa. Myös kaukolämmön verkkoa tulee muuttaa ja uusi yhteyksiä rakentaa. Tikkurila Oyj on neuvotellut Vantaan Energia Oy:n kanssa tulevasta energiaratkaisusta. Yleisillä alueilla on varauduttu tilaan, jonka energian johtaminen tarvitsee.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu muutoksia vaativa tilanne sähköverkon ja kaukolämpöverkon osalta ja ratkaisut asian huomioimiseksi.

NRO 9, 17.10.2024

Vantaan kaupunginmuseo

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa Värитеhtaan alueen kaavarunkoluonnoksesta nro 062900. Kaavarunkoluonnos pohjautuu kansainvälisen suunnittelukilpailun tuloksiin, joita on jatkoyöstetty voittaneiden konsulttien toimesta kaupungin ohjauksessa. Värитеhtaan alueen kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta se tukee alueen asemakaavamuutostöitä. Museo on aiemmin lausunut mielipiteensä

12.8.2021 (Dnro VKM/116/2021) päivätyssä lausunnossaan kaavarungon osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavarunkoluonnoksen selostuksessa alueen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvät arvot on tuotu hyvin esiin. Kaavarungon suunnitteluperiaatteiden mukaan tavoitteena on syventää alueen identiteettiä jokirantaan, Fastbölen kylään ja teolliseen historiaan tukeutuen. Fastbölen kylän on todettu olevan alueen sydän. Muinaismuistolailla suojeltu historiallinen kyläntontti on säilynyt käytössään nykypäiviin asti. Se on harvinainen raittikylä ja vahva alueen identiteettitekijä. Tikkurilan Värитеhtaan alueen vuosina 1940-1990 muodostuneen teollisen historian todetaan olevan rikas. Teollisen ajan rakennuksista osa säilyy ja tukee juurevan alueen kehittymistä. Keravanjoki, Fastbölen kylä ja teollinen historia muodostavat vahvan kolmikon, jotka tukevat alueen identiteetin rakentumista. Kiertotalouden huomioiminen niin vanhojen rakennusten säilyttämisessä kuin uusien suunnittelussa antaa oman pohjansa alueidentiteetin kehittymiselle. (s. 2, 6, 22-23).

Arkeologia ja historia

Kaupunginmuseo pitää hyvänä, että alueen suunnittelun lähtökohtana on paikan historiallinen kerroksisuus, jossa yhdistyy keskiaikainen kyläpaikka ja sen ympärille muodostunut sotienjälkeinen teollisuusympäristö. Muinaismuistoalue on huomioitu kaavarunkoluonnoksessa hyvin. Historiallisesta näkökulmasta on myös hyvä, että näkymä Fastbölen kylämaelta Jokiniemen muinaispuiston suuntaan on auki. Kävelyreitti muinaispuistosta Fastböleen voisi avata mielenkiintoisen tarinan alueen historiaan aina kivikaudesta keskiaikaan. Lisäksi Jokiniemen maatalouden tutkimuskeskuksen rakennukset muinaispuiston ja Fastbölen välissä kertovat 1900-luvun alun historiaa ja presidentti Lauri Kristian Relanderin ajasta paikkakunnalla.

Fastbölen kylässä Konungsin tilalla on puolestaan vaikuttanut Suomen presidenteistä J.K. Paasikivi, joka asui tilalla opiskeluvuosinaan. Suunnittelualueella on siis paljon historiallista kerroksellisuutta, josta ammentaa alueen identiteetin rakentamisessa, näkyväksi tekemisessä ja nimistössä.

Kaavaluonnosalueella tehtiin kesällä 2024 arkeologisia koekaivauksia, joiden avulla muinaismuistoalueen rajausta tarkentui. Kaavarunkoluonnoksen muinaisjäännösrakauksessa on otettu huomioon tehdyt tutkimukset.

Rakennusperintö

Kaavarunkoalueella sijaitsee monia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita. Fastbölen kylämaen vanha rakennuskanta on inventoitu kattavasti (VAARI, Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, Vantaan kaupunki 2018). Osa vanhoista rakennuksista on suojeltu voimassa olevilla asemakaavoilla.

Fastbölen kylän läpi kulkee kulttuurihistoriallisesti merkittävä historiallinen katulinjaus, jota ei ole suojeltu asemakaavassa.

Kaavarunkoluonnoksen karttaan on merkitty Fastbölen kylämaän rakennusperintökohteet mukaan lukien historiallinen tieosuus ja suojellut rakennukset. Suojeltujen kohteiden suojelumerkintöjä tullaan päivittämään ja inventoitujen rakennusperintökohteiden suojelukysymyksiä ratkomaan tulevien asemakaavamuutosten yhteydessä.

Tikkurilan Värитеhtaan alueen kaavarunkotyön tueksi Vantaan kaupunki on teettänyt kulttuuriympäristöselvityksen, jossa on inventoitu teollisuuden käytössä olevan alueen rakennuskanta (Arkkitehdit Freese & Schulman 2022). Inventoinnissa teollisen rakennuskannan joukosta erottui kuusi kulttuurihistoriallisesti erityisen merkittävää rakennusperintökohdetta. Lisäksi teollisuushistoriallisesti merkittäväksi osoitetulla alueella kahdellatoista rakennuksella todettiin olevan käyttöarvoa ja kolmella niistä olevan kaupunkikuvallisesti arvokkaita julkisivuja. Teollisuusperinnön rakennuksia ei ole suojeltu voimassa olevissa asemakaavoissa.

Vanhojen tehdastoimintaan liittyvien rakennusten ja uudisrakennusten tunnistettavaa vuorottelua kaupunginäkymässä ei ole mahdollista muodostua, mikäli olemassa olevia rakennuksia puretaan suunnitellussa määrin. Kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi todettujen rakennusten joukko rajattiin inventoinnissa tiukasti viiteen rakennukseen ja yhteen rakennelmaan (tiilimuuntaja). Näistä kuudesta merkittävästä Tikkurilan värитеhtaan kohteesta esitetään kaavarunkoluonnoksessa purettavaksi kaksi rakennusta, eli

Tutkimuskeskus II (T14) ja entinen auto- ja pukeutumishalli (T5). Teollisuusperinnön muut rakennukset, myös ne, joilla on todettu käyttö- ja kaupunkikuvallista merkitystä, on esitetty kaikki purettaviksi. Suurikokoisimmasta tuotantolaitoksesta on ja alueen iakuvassa esitetty mahdollisesti säästettäväksi joitakin rakennusosia.

Värитеhtaan alueen teollisuusperinnön jäljet säilyvät kaavarunkoluonnoksen esityksen mukaan vain kolmessa rakennuksessa Keravanjoen rannalla. Tikkurilan värитеhtaiden pääkonttori ja toinen tutkimuskeskusrakennuksista on esitetty osittain suojeltaviksi vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa (nro 002494). Kaavarunkoluonnoksessa on esitetty tutkittavaksi Keravanjoen rannan entisen ruokalarakennuksen (T8) suojelumahdollisuus tulevien asemakaavamuutosten yhteydessä. Uutta asuin- ja työpaikkaympäristöä suunniteltaessa voisi kaupunginmuseon näkökulmasta paremmin hyödyntää vanhan teollisuushistorian ja uuden rakennuskannan yhdistämistä, jotta Värитеhtaan alueelle kehittyisi aidosti omaleimainen ja tunnistettava alueidentiteetti.

Vastine:

Fastbölen kylä huomioidaan hyvin kaavarunkotyössä. Sen mittakaava vaikuttaa aluetta ympäröiviin kortteleihin ja rakennusten materiaaleihin. Hyvä idea Fastbölen yhdistämisestä idemmässä sijaitsevaan muinaispuistoon mahdollistuu fyysisesti Keravanjoen ylittävän sillan kautta.

Muinaismuistoalueelle sijoittuvat osin ja kokonaan alueen kaksi päiväkotia. Viranomaisneuvottelussa Museoviraston kanssa selvisi, että alueeseen voi kajota. Keväällä 2024 tehdyissä kaivauksissa ei löytynyt merkittäviä löydöksiä ja siten toisen päiväkodin piha-alueeksi ajateltu osa muinaismuistoalueesta voidaan osoittaa käyttöönsä. Myöhemmin toteutetaan kokonaan muinaismuistoalueella sijaitsevan päiväkodin piha-alueen kaivaukset.

Kulttuuriympäristöselvityksen kaikki merkittävät rakennusperintökohteet; vanha pääkonttori, rannan laboratoriorakennus, somistamo ja muuntamo säilytetään lukuun ottamatta autotallirakennusta ja toista laboratoriorakennusta, jotka puretaan. Lisäksi on tarkoitus säästää ja kehittää uusi käyttötarkoitus

MoniColor-tehtaan pohjoisen päädyn korkeammalle osalle. Tämä on yksi kolmesta kaupunkikuvallisesti tärkeästä rakennuksesta. Lisäksi julkisen tilan yleissuunnitelman yhteydessä on tutkittu olemassa olevien rakenteiden, mm. punaisten putkisiltojen, säästämistä ja/tai uudelleenkäyttöä virkistysrakentamisessa, tarkastelun lopputulos ei vielä ole selvillä.

Vanhan ja uuden yhteensovittaminen tehdasalueella tukeutuu rakennuksiin, jotka sopivat uuteen rakenteeseen mittakaavaltaan ja tilallisilta ominaisuuksiltaan. Säilyttämisen, purkamisen ja kierrätyksen ohella yksi sisältö on taloudellinen kestävyys. Kaavarunkoalueella on pyritty säilyttämään merkittävimmät rakennukset ja ne, joille voi helposti osoittaa uusiokäyttöä. Tulos on seurausta myös neuvotteluista maanomistajan kanssa. Rakennukset, joilla on käyttöarvoa, ovat varastoja ja tehdasrakennuksia sekä porttirakennuksia. Näistä näkyvin ja merkittävin, Monicolor-tehtaan pohjoisosa, on ajateltu säilytettäväksi. Pääosa varastorakennuksista on sellaisia, että ne vievät suuren maapinta-alan, mutta ovat tehottomia ja vaikeasti uudelleenkäytettäviä. Näiden kohtien kehittäminen työlle ja asumiselle säilyttämisen sijaan on johdonmukaista.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on lisätty kappale säilytettävistä rakennuksista ja valintojen perustelu.

NRO 10, 16.10.2024

Väylävirasto

Lausunto:

Väylävirasto on tutustunut kaavarunkoon ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Kaavarungon suunnittelualue sijaitsee Kuninkaan (64.) kaupunginosassa ja osittain Jokiniemen (62.) kaupunginosassa, Pasila – Riihimäki -radan itäpuolella, noin puolen kilometrin päässä Tikkurilan rautatieasemalta etelään. Alue rajautuu etelässä Taostiehen, Kuninkaalantiehen, Markusaksenpuistoon sekä Heidehofintiehen. Idässä alue rajautuu Jokiniementiehen sekä Keravanjokeen ja pohjoisessa Tikkurilantiehen. Lännessä alue rajautuu päärataan. Kaavarunko on yhteisen tahtotilan näkemys alueen suunnittelusta, ja se ohjaa alueen asemakaavamuutosten laadintaa.

Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuista päätettäessä. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi. Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine:

Kaavarunkoalueen melutilanne tulevaisuudessa on tarkasteltu yleisellä tasolla. Haastavimmat melulähteet ovat päärata, Tikkurilantie ja Heidehofintie. Näitä alueita asemakaavoitettaessa teetetään tarkemmat selvitykset ja ratkaistaan keinot haittojen estämiseksi.

Alueen asemakaavoitusta laaditaan kaavalla ”Väritehdas 1, 002494 ja 002494va”. Kaavan yhteydessä on laadittu tätä ensimmäistä osa-aluetta koskeva melu-, tärinä- ja runkomeluselvitys. Haasteena ovat melu ja runkomelu, joiden ehkäisyyn on vastattu rakennusmassojen sijoittamisella, parvekkeiden ja terassien lasitusvaatimuksella sekä runkomelun ehkäisyä koskevalla kaavamääräyksellä.

Kun pääradan vartta, ”Heurekan parkkista”, kaavoitetaan, tehdään samat, tarkemmat, selvitykset koskien tätä aluetta. Tämän alueen kaavoitus saattaa alkaa vasta yli kymmenen vuoden jälkeen, joten selvitykset on syytä tehdä siinä tilanteessa. Haasteet on kuitenkin tunnistettu jo nyt.

Vastaavasti melu, tärinä ja runkomelu tutkitaan Heidehofintien varren rakentuessa.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin on kuvattu melun yleistilanne ja melun, tärinän ja runkomelun tilanne erityisesti koskien päärataa lähellä olevasta ensimmäisenä kaavoitettavasta alueesta ja kuvattu haittojen ehkäisy. Jokaisessa asemakaavamuutoksessa arvioidaan riskit ja teetetään tarvittavat selvitykset.

NRO 11, 25.10.2024

ELY-keskus

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Värитеhtaan alueen kaavarunkoluonnoksesta. Uudenmaan ELY-keskus on saanut lausunnonle lisäaika 25.10 saakka.

Tehokas rakentaminen on perusteltua Tikkurilan matkakeskuksen ja palveluiden kävelyvyöhykkeellä. Kaavarungossa on sovitettu onnistuneesti yhteen muinaismuistoalueen pienipiirteinen mittakaava ja Tikkurilan tiiviimpi, urbaani ympäristö sijoittamalla pienkerros- ja pientalokortteleita Fastbölen reunoille ja vyöhykkeittäin vähitellen korkeampaa rakentamista kohti kaavarunkoalueen reunoja.

Kortteleiden suunnittelussa suositaan maanvaraisia pihvoja ja keskitettyjä pysäköintilaitoksia. Pohjoisissa jokivarren kortteleissa kuitenkin tutkitaan kansipihvoja ja -pysäköintiä. Kansipihakorttelit rajautuvat katualueisiin ja jokivarren rantareittiin. Osassa kortteleita sijaitsee Vantaan kaupunginmuseon arvottamia rakennusperintökohteita, joiden suojelu tullaan ratkaisemaan asemakaavassa. Lisäksi kansipihakortteleihin kuuluu kaavarungossa kivijalkakerros-merkintöjä. Merkinnällä osoitetaan kivijalkakerrokseen liiketiloja, ja maantasokerroksen tulee muodostaa visuaalisesti avoin ja toiminnallisesti elävä kivijalkakerros. Kansiratkaisun sovittaminen ympäröivän joenvarren virkistysreit in ja toisaalta kadun suuntaan vaatii erityistä huolellisuutta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jotta kuvailtu visuaalisesti avoin ja toiminnallisesti elävä ympäristö toteutuu. Suunnittelussa on huomioitava jalankulkutason ja kivijalkakerrokseen osoitettujen toimintojen viihtyisyys, saavutettavuus ja lähestyttävyy s. Myös kansiratkaisun suhde rakennusperintökohteisiin on harkittava huolellisesti, mikäli rakennukset päädytään säilyttämään.

Liikenne on suunniteltu Värитеhtaan alueella kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennepainotteiseksi. Kuninkaalantie on läpiajettava kokoojakatu, ja muuten autoliikenne on ulkosyöttöistä. Muut kadut ovat rauhallisempia tonttikatuja tai jalankulkuun ja pyöräilyyn rajattuja pihakatuja. Ajoneuvoliikenteen toimivuus on kaavaselo s t uksen mukaan osoitettu mallinnuksella. Kävelypainotteisella alueella eri kulkumuotojen yhteensovittamista olisi kuitenkin hyvä kuvata aineistossa esitettyä tarkemmin erityisesti alueen kaakkois- ja pohjoiskortteleiden osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö arvoineen on kuvattu asianmukaisesti. Kaavarunkoluonnos antaa hyvät lähtökohdat voimassa olevan yleiskaavan mukaiseen yksityiskohtaisempaan asemakaavoitukseen, jossa kulttuuriympäristön ominaispiirteiden turvaaminen sekä yksittäisten rakennusten suojelukysymykset varsinaisesti ratkaistaan. Kaavarungon perusteella teollisen kulttuuriperinnön huomioimiseen asemakaavoituksessa on syytä kiinnittää erityistä huomiota sekä suojelutavoitteiden turvaamiseen että kulttuuriympäristön ominaispiirteiden huomioimiseen täydennysrakentamisessa.

Kaava-alue antaa erinomaiset mahdollisuudet toteuttaa asuin ympäristö, jossa melun haitat voidaan torjua kohtuullisen helposti ja asukkaille voidaan tarjota laadukas ja miellyttävä ääniympäristö. Suunnittelun lähtökohdista voidaan pitää hyvänä sitä, että kadut, joilla on runsaasti liikennettä, Kuninkaankatu ja Heidenhoffintie, ovat sijoittuneet alueen laidoille, jolloin merkittävä osa alueesta ei altistu merkittäväle

melulle. Jatkosuunnittelussa tulee huolehtia siitä, että alueen sisäinen liikenne pysyy vähäisenä ja liikenteen nopeus on matala.

Tehtyjen meluselvitysten perusteella voidaan tunnistaa kohteet, jotka vaativat asemakaavoitusvaiheessa tarkempaa suunnittelua ja melun huomioimista. Koska alueen asuinrakentaminen on uutta, ei alueen asumisen ja elinympäristön laadun kannalta voida pitää suotavana, kaavarungon selostusluonnoksessa esitettyä näkökantaa, että tuleville asukkaille tulisi tarjota asunnon avautuminen hiljaiselle puolelle vasta silloin, kun julkisivulla ylittyy 65 dB keskiäänitaso päivällä.

Alueella, jossa asuinrakentamisessa on paljon mahdollisuuksia, tulee uuden asuinrakentamisen sijoittelulla ja rakennusten massoittelulla päästä tilanteeseen, jossa asunnot aukeavat lähtökohtaisesti aina ohjearvojen mukaiselle julkisivulle. Mikäli joissakin kohteissa tästä periaatteesta joudutaan joustamaan, tulee valinta perustella. Melun kannalta haastavampia kohteita ovat Heidenhoffintien sekä Pääradan varret. Niiden välittömässä läheisyydessä rakennusten runkosyvytydet ja tavoiteltu asukasmäärä/rakennusmäärä tulee mitoittaa niin, että läpitalon asunnot ovat mahdollisia kaikissa asunnoissa. Näiden asuinrakennusten ”suojaan”, joissa asukkaiden kannalta melu on otettu huomioon, voidaan sen sijaan sijoittaa enemmän asuinrakentamista ja asukkaita.

Pahimmille melualueille ei tule sijoittaa melulle herkkiä toimintoja, kuten kouluja, päiväkoteja tai hoitolaitoksia. Sen sijaan ko. väylien läheisyyteen tulee sijoittaa pääasiassa melua sietäviä toimintoja, kuten parkkihalleja, toimistoja tai muita melua sietäviä palveluja ja toimintoja. Parkkihallien sijoittamista alueen sisälle sen hiljaisempiin osiin tulee harkita ja pyrkiä löytämään parempia vaihtoehtoja niiden sijainnille.

Tärinän ja runkomelu osalta olisi ollut toivottavaa, että tässä vaiheessa olisi tunnistettu vähintäänkin sellaiset kohteet tai alueet, joilla runkomelu tai tärinä voi vaatia tarkempaa suunnittelua ja huomioimista kaavoituksessa.

Vastine:

Kaavarungon tavoitteissa on määritelty alueen kerrosluvuksi pääosin enintään kuusi, ja paikoin korkeampaa rakentamista. Suunnittelun myötä kerrosluvut vaihtelevat kahdesta kuuteen ja paikoin kahteentoista. Matala rakentaminen myötäilee Fastbölen mäen reunoja ja korkeampaa on läpiajettavan kadun varressa sekä Väritehtaan aukion ympäristössä.

Rantakortteleissa on mahdollistettu kansipihojen tarkastelu. Alustavissa suunnitelmissa suojeltavien vanhan pääkonttorin ja rannan puoleisen laboratoriorakennuksen eteläpuoliselle pihalle on sovitettu pysäköintikannet. Ne on suunniteltu suojeltavien rakennusten korkoihin siten, että suojeltavat arvot säilyvät. Kansipysäköinnin sijaan on myös mahdollista sijoittaa pysäköinti laitoksiin.

Kansikortteleiden kadunpuolella puolen rungon syvyiset liiketilat elävöittävät katutasoa.

Kaavarunkoalueen läpi kulkee kävelypainotteinen akseli, joka on karttaesityksissä keltainen. Osissa sen kohtia kulkee käytävässä myös ajoneuvoliikenne tai vähintään huoltoliikenne. Kun alueita asemakaavoitetaan, tarkastellaan reittien sujuvuus ja turvallisuus erityisen tarkasti.

Tarkemmassa asemakaavasunnittelussa määrätään uudisrakentamisen laadusta ja tarkoitus on ottaa innoitusta teollisen rakentamisen esimerkeistä myös uuteen rakentamiseen. Fastbölen mäen viereiset korttelit sopeutetaan tähän kulttuuriympäristöön.

Kaavarunkotasaisen meluselvityksen mukaan melutilanne on suhteellisen hyvä. Haasteita aiheuttavat päärata, Tikkurilantie ja Heidehofintie. Kaavarunko tarkemmassa suunnittelussa, asemakaavatyön yhteydessä, teetetään yleisselvitystä tarkemmat selvitykset. Mahdolliset haasteet ratkaistaan kaavamääräyksillä. Rakennusrunkojen syvyys kannustaa pohjaratkaisuihin, jossa on läpitalon asuntoja.

Herkät toiminnot sijaitsevat melulta suojassa, pääosin Fastbölen mäkeen tukeutuen. Heidehofintien varren koulu suojataan melulta rakenneratkaisuin, piha taas on pääosin rakennuksen suojissa. Pohjoiseen avautuva tontin piha-alue tulee melusuojata pieneltä osalta sen eteläiseltä reunalta.

Tärinä ja runkomelu tarkastellaan osana asemakaavoitusta. Värитеhdas 1 002494 ja 002494va yhteydessä on selvitetty tämän ensimmäisenä asemakaavoitettavan alueen tärinä- ja runkomelutilanne. Runkomeluriski löytyi ja haaste ehkäistään kaavamääräyksellä.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen vastineisiin on lisätty sisältöä mittakaavan käsittelystä koko alueella, rakennusperinnön ja tarkasteltavien kansipihojen yhteensovittamisesta, teollisen - ja muinaismuistoalueen arvojen jalostamisesta uuden suunnittelussa, kävelypainotteisen akselin suunnittelun haasteista jatkosuunnittelua ajatellen sekä melun, tärinän ja runkomelun huomioimisesta tarkemmassa suunnittelussa.

NRO 12, 29.10.2024

Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä

Lausunto:

Kaavaselostusluonnoksessa todetaan mm. seuraavaa: ”Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan kaakkoiseen kainaloon. Isossa kuvassa alue on jokivarren asuin- ja työpaikka-alue, jonka ytimessä on vihreä keskuspuisto ja vihreiden tonttien sydän. Alueen eri aikoina toteutuvat ”kylät” sijoittuvat näiden väliin ja hyötyvät viihtyisistä ympäristöistä. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ovat sujuvat ja kantakaupunkimainen rakenne jatkaa tiiviin keskustan toimintaa ja laajentaa sitä.

Alueen tavoitetiloina, visioina, ovat viiden teeman visiolauseet. Kestävyys ja toteutettavuus -teeman tavoitteena on ”monipuolisesti kestävä asuin ja työpaikkaympäristö”. Kokonaisidea, kaupunkikuva ja -rakenne -teeman tavoitteena on ”Moderni keskusta-alue, joka yhdistää uutta ja vanhaa”. Asuminen ja työsekoittuneessa kaupunkirakenteessa - teeman visiona on ”Värikkäät kaupunkikorttelit”, mikä viittaa niin väreihin kuin värikkääseen ja rikkaaseen toimintaan. Liikkuminen, liikenne ja pysäköinti -teeman tavoitteena on ”Kestävän liikkumisen alue”. Viheralueet ja hulevedet teemaa visioi ”vihreä puistokaupunki ulkoilualueineen”.

Väritehtaan kehitys ulottuu yli vuoteen 2050 ja se toteutuu vaiheittain. Suunnitelma mahdollistaa 3500–4500 asukasta ja tavoittelee 2500–3000 työpaikkaa. Tavoitteena on yhteisöllinen, kestävä, innovatiivinen alue, joka on myös taloudellisesti ja teknisesti perusteltu. Väritehtaan alueen kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta se tukee alueen asemakaavamuutostöitä. Kaavarunko hahmottelee alueen karkeasti kokonaisuutena, johon pohjautuen sitä voi suunnitella osissa ja vaiheittain.

Olemassa oleva kunnallistekniikka ei palvele sellaisenaan uutta maankäyttöä, minkä vuoksi kaavarungon mukainen maankäyttö vaatii paljon investointeja kunnallistekniseen verkostoon. Aluetta halkovaa pääkatua Kuninkaalantietä siirretään, jotta alueen läpi kulkeva pääjätevesiviemäri suoja-alueineen sijoittuu katualueelle ja haittaa rakentamisen alueita mahdollisimman vähän. Vesihuollon ja kaukolämmön johtoja rakennetaan lisää ja olevia maanalaisia johtoja joudutaan myös siirtämään.

WSP on laatinut kaavarunkotyön yhteydessä kunnallisteknisen yleissuunnitelman, jossa tarkasteltiin alueen katuverkko ja vesihuollon suunnitelma. Vesihuollon suunnitelmassa on tarkasteltu alueen vesi-, jätevesi- ja hulevesihuolto. Suunnitelmassa on huomioitu alueen vaiheittainen toteuttaminen siten, että kukin alue tukeutuu aikaisemmin toteutettuihin mahdollisuuksiin. Täten esimerkiksi viimeiseksi toteutuvan kylän läpi ei kulje ensimmäisten kylien vesihuoltoa toteutuksen ensimmäisissä vaiheissa.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Suunnittelualueella on runsaasti rakennettua vesihuoltoa. Kaavarungon mahdollistamat maankäytön muutokset aiheuttavat oleellista muutostarvetta olemassa olevalle vesihuoltoverkostolle, ja ratkaisusta tulee päättää tiiviissä vuorovaikutuksessa HSY:n kanssa kaavaprosessin kaikissa vaiheissa. Kaavarunkotyötä on ohjannut voimakkaasti aluetta halkova vuonna 1965 rakennettu 1200 mm pääviemäri.

Selostusluonnoksessa mainitun koko kaavarunkoa koskevan vesihuoltosuunnitelman mukaan suunnittelualueelle tulee rakentaa merkittävästi uutta vesihuoltoa. Nykyistä vesihuoltoa voi hyödyntää vain melko rajallisesti. Suunnittelualueen vesihuollon rakentamiskustannukset ovat noin 2 M€. Myös ensimmäiselle kaavarunkoalueeseen pohjautuvalle asemakaavamuutokselle (akm 002494, Värитеhdas 1) on laadittu jo vesihuollon yleissuunnitelma, osana kunnallisteknistä yleissuunnittelua. Kaavamuutos käsittää noin neljänneksen kaavarungosta, vesihuollon rakentamiskustannusten ollessa noin 460 000 €.

Kaavaselostusluonnoksessa on tarpeen esittää sekä kaavarunkoa varten laadittu vesihuollon yleissuunnitelma että suunnitteluvaiheen tarkkuustason mahdollistama arvio vesihuollon rakentamiskustannuksista ja putkimetreistä.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. 09 1561 2109.

Vastine:

Kaavarunkotyön yhteydessä on teetetty vesihuollon yleissuunnitelma. Yleisen turvallisuustilanteen vuoksi suunnitelmaa ei esitetä julkisena osana kaavarunkotyötä, mutta sen tiedot on perustellusti saatavissa kaupungilta.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostuksen vastineisiin ja ”Kestävyys”-kappaleeseen on lisätty tiivis kuvaus alueen vesihuollosta.

VANTAAN KAUPUNKI

NRO 062900

Väritehtaan alueen kaavarunko

MIELIPITEET JA VASTINEET

-KOONTI

8.4.2025

Asemakaavoitus TKo

Väritehtaan alueen kaavarunkoluonnos nro 062900 on ollut nähtävillä 18.9.-17.10.2024. Tänä aikana jätettiin yksi (1 kpl) mielipide.

Mielipiteen antaja	Mielipide	Tarkistukset
NRO 1 Yksityinen	Suunnitteluperiaatteissa on paljolti jätetty käyttämättä ideakilpailun ratkaisua tuottaa alueelle puistomainen kaupunginosa. Luonnos on tyypillinen esikaupunkialuekaava, jossa pienten viheralueiden avulla erotetaan 4 rakentamisen rypälettä vaatimattomin palvelun ja ahtaalla ja tiheällä katuverkolla. Ratkaisuja on joka puolella seudulla, lisätarve kyseenalainen. Ehdotuksen avulla maksimoidaan Väritehtaan maiden arvoa, vaihtoehtona voisi olla yrityksen maineen lisäarvo luomalla uutta ja merkittävää ja liittämällä siihen yrityksen nimi. Kulttuuriperintö on ehdettu korkeiden kerrostalojen väliin. Alue tarjoaa mahdollisuuden	- Lisätään kaavarunkoselostuksen vastineisiin idea Vernissan ja Fastbölen yhdistämisestä nykyistä paremmin sekä idea virkistystoimintojen tuomiseksi alueelle.

	kehittää kulttuurikeskuksen. Hyvää ehdotuksessa ovat Keravanjoen ratkaisut ja alueen yhteydet Tikkurilan keskustaan. Kehitysehdotuksina pudottaa asukasluku 3500 alle ja pitää työpaikkatavoite ennallaan. Lisätään pientalovaltaisuutta, kerrosluku korkeintaan kuusi. Kehitetään Vantaan kulttuurikeskus linkittämällä Vernissa ja Fastbölen kylä. Tutkitaan uudestaan maauimalan, jopa sisävesipuiston kehittämistä alueelle. Muuta; näyttää siltä, että meluselvitys on tehty väärin arvojen perusteella, raskaan läpikulkuliikenteen luvut ovat 10– 20 -kertaisia selvitykseen verrattuna.	
--	---	--

NRO 1

Mielipide:

Suunnitteluperiaatteissa on paljolti jätetty käyttämättä ideakilpailun tarjoamat ratkaisut toteuttaa alueelle puistomainen kaupunginosa, joka nykyään puuttuu Helsingin seudulta (esim. "Parklife-ehdotus") ja joka houkuttelisi seudulle uutta monipuolista asujamistoa Tikkurilan tiiviin keskustan viereen.

Luonnos on melko tyypillinen esikaupunkialuekaava, jossa pienten viheralueiden avulla erotetaan toisistaan neljä tiiviin ja korkea (jopa 12.kerroksisia rakennuksia!) rakentamisen rypälettä vaatimattomin palveluin sekä ahtaalla että tiheällä katuverkolla.

Tällaisia ratkaisuja on joka puolella Helsingin seutua, joten niiden lisätarve on hyvin kyseenalainen. Tarvitaan jotain uutta elävöittämään Vantaan kaupunkia.

Ehdotuksen avulla maksimoidaan Värehtehtaan maiden arvoa, muuta maalitehtaan liikeidea lienee maalien valmistus, joten marginaaliset lisätulot eivät ole merkittäviä PPG Tikkurilan taloudelle, jos vaihtoehtona voisi olla yrityksen maineen lisäarvo luomalla jotain uutta ja merkittävää ja liittämällä siihen yrityksen nimi tavalla tai toisella kulttuuriperintöön. (Vrt. Tampere)

Alueen historiallinen kulttuuriperintö on ahdettu korkeiden kerrostalojen väliin, vaikka alue tarjoaa mahdollisuuden kehittää toimiva monipuolinen kulttuurikeskus "Fastbölle By" linkittämällä se Vernissan keskukseen.

Hyvää ehdotuksessa ovat Keravan joen rantaratkaisut ja alueen yhteydet Tikkurilan keskustaan.

Kehitysehdotuksia:

1. Pudotetaan tavoiteasukasluku alarajan 3500 alle ja pidetään työpaikkatavoite samana. Lisätään pientalovaltaisuutta ja muutetaan kaavarunkoa esim. Parklife-ehdotuksen mukaan. Talojen kerrosluku korkeintaan kuusi.

2. Lisätään alueen houkuttelevuutta puistokaupungiksi liittämällä kaavaan Sepänmäen lähimetsä ja osa Kuusikon-Heidehofin peltoalueista entistämällä pellot hiilinieluiksi metsittämällä kompensoimaan rakentamisen vaikutuksia.

3. Kehitetään Vantaan kulttuurikeskus linkittämällä Vernissa ja Fastbölen kylä.

4. Tutkitaan uudestaan joko maaumalan tai jopa sisävesipuiston kehittämistä alueelle.

Muuta:

Näyttää siltä, että alueen meluselvitys on tehty väärin lähtöarvojen perusteella Heidehofintien osalta, sillä Vantaan kaupunki on siirtänyt Hakkilan teollisuusalueen rekkaliikenteen kulkemaan Hedehofintielle. Raskaan läpikulkuliikenteen luvat ovat nyt ainakin 10–20-kertaisia selvityksen lukuihin verrattuna?

Vastine:

Kaavarungon vehreydestä on pyritty pitämään huolta. Kaavarungon suunnitteluperiaatteissa on mainittu alueen identiteetti, joka tukeutuu kahteen vehreään ympäristöön: jokirantaan ja Fastbölen kylään. Urbanin ja luonnon kontrasteja hyödynnetään ja suunnitellaan viherverkosto maisemaan ja kulttuuriympäristöön tukeutuen. Maanvaraista pintaa pyritään lisäämään. Tehdasalueella kasvullisen maan pinta lisääntyykin hieman. Kaavarunkoratkaisussa joen itäreunaa on levennetty 10 metriä sen ekologisen yhteyden vahvistamiseksi ja itäisen korttelirakenteen keskivaiheille on sijoitettu uusi puisto molempien voittaneiden kilpailutöiden ratkaisujen mukaisesti. Puistoon on ideoitu lasten leikkipaikkaa ja aikuisten urheilupaikkaa. Fastbölen kylästä osa on jo puistoa, osa säilyy vehreänä tonttiympäristönä. Maanvarainen pinta pysyy koko kaavarungon alueella samansuuruisena nykytilanteen kanssa, tehdasalueella jopa hieman lisääntyy, ja aukeaa saavutettavaksi puistossa, aukioilla ja pihoidilla. Kompensaatiota ei tästä syystä tarvita. ”Parklife” ja ”Kaupunki, luonto, elämä, värit” -töiden yhdistäminen kaavarungossa on tuonut ratkaisuun piirteitä molemmista. Parklifin merkittävin anti suunnitelmalle on juuri pienimittakaavaisen, harjakattoisen rakenteen sijoittaminen erityisesti Fastbölen kylää ympäröimään. Kerrosluvut täällä vaihtelevat kahdesta kuuteen.

Kaavarungon tavoitteet on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.10.2021 (§9). Tavoitteiden mukaan korkeusmaailma on pääosin enintään kuusi, mahdollistaen paikoin myös korkeampaa.

Kaavarunkotyössä korkeammiksi rakennuksiksi on määritelty 12-kerroksiset rakennukset. Niitä sijoitetaan kaupunkirakenteellisesti merkittäviin kohtiin.

Ratkaisun on tarkoitus olla taloudellisesti ja teknisesti perusteltu, monipuolisesti kestävä ratkaisu. Kulttuuriperintöä on tarkoitus jättää tuleville polville kertomaan alueen juurista. Alueen nimi tulee historiasta, Väritehdas.

Ajatus Fastbölen ja Vernissan yhdistämisestä on hyvä idea, suunnitelmassa Gjutars näkyy katuakselin päässä Vernissan rannasta. Kulttuurirakennuksina Vernissa ja Fastbölen Gjutars ja Påkas sopivat hyvin osaksi samaa toiminnallista kokonaisuutta. Lisäksi kaupunginmuseon idea alueen itä- ja pohjoispuolella jokea sijaitsevan Muinaispuiston yhdistämisestä kokonaisuuteen mahdollistuu itäreunan myöhemmin rakentuvan siltayhteyden kautta.

Monicolor-Box on mahdollisesti säilyvä rakennus, johon on mahdollista ideoida erilaista virkistykseen liittyvää toimintaa. Maauimalatilaa ei rakenteesta ole varattu, sisävesiuimala on kiinnostava mahdollisuus. Monicolor-Boxiin tuleva toiminta riippuu alueen tulevista toimijoista.

Meluselvityksessä lähtötietona ei käytetä nykytilanteen liikennemääriä vaan aina pitkän aikavälin ennustetta. Liikennemääriä arvioidaan yli 20 vuoden päähän, ja ennusteet ovat aina parhaita arvauksia tulevasta kehityksestä. Liikennemäärien arvioinnissa on huomioitu kaupungin kehitys eli tässä tapauksessa ratikan kaavarungon tuottama maankäyttö ja yleiskaavan mukaiset uudet katuyhteydet. Hakkilan alueen raskasta liikennettä on tarkoitus tulevaisuudessa ohjata uuden katuyhteyden ja Heidehofintien kautta Kehä III:lle.

Tarkistukset:

Kaavarunkoselostukseen on lisätty idea Vernissan ja Fastbölen yhdistämisestä nykyistä paremmin sekä idea virkistystoimintojen tuomiseksi alueelle.

11 **Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite
varhaiskasvatuksen valokuvaus / KK (kvalt)**

VD/6478/00.02.00.03/2024

KK/EV/VT/EJ/MM/EV/VT

Kokoomuksen valtuustoryhmä ja Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä sekä 12 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vanhempainyhdistystoiminta varhaiskasvatuksessa tukee sekä päiväkodin toimintaa että vahvistaa yhteisöllisyyttä vanhempien ja lasten kesken. Vanhempainyhdistyksen työ on arvokas lisäresurssi päiväkodille.

Toiminta voi käsittää esimerkiksi erilaisten juhlien, tempausten tai varainhankintatapahtumien järjestämistä. Vantaalla vanhempainyhdistykset ovat myös esimerkiksi toteuttaneet päiväkodin valokuvauksia. Onkin tärkeää, että Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti sen eteen, että jokaisessa vantaalaisessa päiväkodissa toimii aktiivinen vanhempainyhdistys sekä tarjoaa laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä.

Vantaan kaupunki on ilmoittanut kieltävänsä kategorisesti viranhaltijapäätöksellä kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävät valokuvaukset 1.5.2025. Aiemmin valokuvauksen järjestämisestä on päätetty päiväkodeissa itse. Osassa päiväkodeissa perinteikkään valokuvauksen on organisoinut vanhempainyhdistys. Jatkossakin tulisi sallia toteuttaa valokuvaukset päiväkodin tiloissa vanhempainyhdistysten organisoimana. Valokuvauksen voisi toteuttaa päiväkodin sulkemisajan jälkeen, jolloin sen toteuttaminen ei kuormita päiväkodin työntekijöitä.

Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki mahdollistaa ja kannustaa vanhempainyhdistystoimintaan kaikissa päiväkodeissa. Lisäksi edellytämme, että vanhempainyhdistyksille tarjotaan laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä. Osana toimintaa vanhempainyhdistysten tulee sallia myös organisoida päiväkodin tiloissa lasten valokuvaukset.

Kaupunginvaltuusto 16.9.2024 § 14

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki on päättänyt luopua päiväkotien järjestämistä valokuvauksista 1.5.2025 alkaen, jolloin nyt kilpailutetut hankintasopimukset umpeutuvat. Syynä ratkaisuille on, että päiväkotipäivän aikana järjestetyille valokuvauksille ei ole pedagogisia perusteita, eivätkä ne ole varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa. Kuvaukset on koettu henkilöstöä kuormittavaksi lisätehtäväksi ja etenkin pienten lasten kohdalla valokuvaukset sotkevat päivärytmiä ja aiheuttavat haasteita toiminnalle. Haluamme ratkaisullamme varmistaa, että päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön työ kohdentuu jatkossa paremmin pedagogiseen toimintaan lapsiryhmissä.

Päiväkodin valokuvaus on ulkopuolisen kaupallisen toimijan järjestämää toimintaa, jossa kaupunki ei ole varsinaisena osapuolena, vaan asiakassuhde on kuvauksen järjestäjän ja kuvat maksavien huoltajien välinen. Kunnan järjestämät päiväkotikuvaukset ovat kuitenkin hankintalain mukaisia julkisia käyttöoikeussopimuksia ja kunnan täytyy kilpailuttaa hankinta. Valokuvaus ja puitteiden järjestäminen ulkopuoliselle toimijalle ei kuulu päiväkodin perustehtäviin.

Vanhempainyhdistykset eivät pääsääntöisesti ole hankintalaissa tarkoitettuja hankintayksiköitä, jolloin hankintalakia ei automaattisesti sovelleta. Näin ollen vanhempainyhdistys tai -toimikunta tai muu huoltajien organisoima kokoonpano voi järjestää valokuvauksia Vantaan kaupungin päiväkotien tiloissa 1.5.2025 jälkeen. Tällöin huoltajat hoitavat valokuvaajan valinnan, tilauksen ja tiedotuksen sekä sopivat päiväkodin johtajan kanssa tilojen käytöstä. Kokoonpanolla tulee olla nimetty vastuuhenkilö, joka huolehtii tilojen käytöstä sovitulla tavalla. Tiloja voi käyttää arki-iltaisina päiväkodin sulkeutumisajan jälkeen. Valokuvauksesta kiinnostuneet huoltajat voivat vaihtaa yhteystietoja keskenään. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ei osallistu valokuvauksen järjestämiseen tai luovuta perheiden yhteystietoja.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 § 15

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kokoomuksen valtuustoryhmälle ja Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmälle sekä 12 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi. Päätös: Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki on päättänyt luopua päiväkotien järjestämisestä valokuvauksista 1.5.2025 alkaen, jolloin nyt kilpailutetut hankintasopimukset umpeutuvat. Syynä ratkaisuille on, että päiväkotipäivän aikana järjestetyille valokuvauksille ei ole pedagogisia perusteita, eivätkä ne ole varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa. Kuvaukset on koettu henkilöstöä kuormittavaksi lisätehtäväksi ja etenkin pienten lasten kohdalla valokuvaukset sotkevat päivärytmiä ja aiheuttavat haasteita toiminnalle. Haluamme ratkaisullamme varmistaa, että päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön työ kohdentuu jatkossa paremmin pedagogiseen toimintaan lapsiryhmissä.

Päiväkodin valokuvaus on ulkopuolisen toimijan järjestämää toimintaa, jossa kaupunki ei ole varsinaisena osapuolena, vaan asiakassuhde on kuvauksen järjestäjän ja kuvat maksavien huoltajien välinen. Kunnan järjestämät päiväkotikuvaukset ovat kuitenkin hankintalain mukaisia julkisia käyttöoikeussopimuksia ja kunnan täytyy kilpailuttaa hankinta. Valokuvaus ja puitteiden järjestäminen ulkopuoliselle toimijalle ei kuulu päiväkodin perustehtäviin.

Vanhempainyhdistykset eivät pääsääntöisesti ole hankintalaissa tarkoitettuja hankintayksiköitä, jolloin hankintalakia ei automaattisesti sovelleta. Näin ollen vanhempainyhdistys tai -toimikunta tai muu huoltajien organisoima kokoonpano voi järjestää valokuvauksia Vantaan kaupungin päiväkotien tiloissa 1.5.2025 jälkeen. Tällöin huoltajat hoitavat valokuvaajan valinnan, tilauksen ja tiedotuksen sekä sopivat

päiväkodin johtajan kanssa tilojen käytöstä. Kokoonpanolla tulee olla nimetty vastuuhenkilö, joka huolehtii tilojen käytöstä sovitulla tavalla. Tiloja voi käyttää arki-iltaisin päiväkodin sulkeutumisajan jälkeen. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ei osallistu valokuvauksen järjestämiseen.

Kaupunki kannustaa kaikkia päiväkoteja vanhempainyhdistystoimintaan. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on päättänyt 7.11.2022 § 8 kodin ja oppimisen yhteistyömallista, joka ohjaa päiväkotien yhteistyötä huoltajien ja yhdistysten kanssa. Vanhempainyhdistyksillä on hyvät mahdollisuudet toteuttaa monipuolista toimintaa ja edistää yhteisöllisyyttä. Vantaan vanhempainyhdistysten alueyhdistys VANVARY ry auttaa päiväkoteja uusien vanhempainyhdistysten perustamisessa. Vanhempainyhdistystoiminta ei kuitenkaan edellytä virallista organisoitumista, vaan varhaiskasvatuksen palvelualue kannustaa huoltajia myös vapaamuotoiseen yhteistyöhön ja aktiivisuuteen. Kaikissa päiväkodeissa järjestetään vuoden aikana vanhempainiltoja ja muita huoltajatilaisuuksia, jotka tukevat huoltajien verkostoitumista, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä myös niissä yksiköissä, joissa ei ole aktiivista vanhempainyhdistystä. Myöskään valokuvausten järjestäminen ei edellytä virallisen vanhempainyhdistyksen tai -toimikunnan perustamista.

Henkilöstö ei voi luovuttaa perheiden yhteystietoja eteenpäin valokuvauksia varten. Valokuvauksesta kiinnostuneet huoltajat voivat hyödyntää yhteystietojen keräämiseen ja vaihtamiseen sekä valokuvausmahdollisuudesta tiedottamiseen esimerkiksi huoltajatilaisuuksia tai ryhmän ilmoitustaulua.

Päiväkodin johtajia on tiedotettu uudesta toimintatavasta varhaiskasvatuksen johtoryhmän muistiossa ja asia käydään heidän kanssaan läpi palveluyksikköpäivissä. Huoltajia tiedotetaan vanhempainyhdistysten toimintaan sekä valokuvausten organisoimiseen liittyvistä käytännöistä huhtikuun 2025 aikana, ennen nykyisten valokuvauksiin liittyvien hankintasopimusten umpeutumista.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kokoomuksen valtuustoryhmälle ja Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen valtuusto ryhmälle sekä 12 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- Allekirjoitettu Kokoomuksen valtuustoryhmän ja Suomen ruotsalaisen kansapuolueen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen valokuvaus

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen asiantuntija Ella Valkama, puh. +358 40 484 0562, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Varhaiskasvatuksen valokuvaus	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vanhempainyhdistystoiminta varhaiskasvatuksessa tukee sekä päiväkodin toimintaa että vahvistaa yhteisöllisyyttä vanhempien ja lasten kesken. Vanhempainyhdistyksen työ on arvokas lisäresurssi päiväkodille. Toiminta voi käsittää esimerkiksi erilaisten juhlien, tempausten tai varainhankintatapahtumien järjestämistä. Vantaalla vanhempainyhdistykset ovat myös esimerkiksi toteuttaneet päiväkodin valokuvauksia. Onkin tärkeää, että Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti sen eteen, että jokaisessa vantaalaisessa päiväkodissa toimii aktiivinen vanhempainyhdistys sekä tarjoaa laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä. Vantaan kaupunki on ilmoittanut kieltävänsä kategorisesti viranhaltijapäätöksellä kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävät valokuvaukset 1.5.2025. Aiemmin valokuvauksen järjestämisestä on päätetty päiväkodeissa itse. Osassa päiväkodeissa perinteikkään valokuvauksen on organisoinut vanhempainyhdistys. Jatkossakin tulisi sallia toteuttaa valokuvaukset päiväkodin tiloissa vanhempainyhdistysten organisoimana. Valokuvauksen voisi toteuttaa päiväkodin sulkemisajan jälkeen, jolloin sen toteuttaminen ei kuormita päiväkodin työntekijöitä. Me valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki mahdollistaa ja kannustaa vanhempainyhdistystoimintaan kaikissa päiväkodeissa. Lisäksi edellytämme, että vanhempainyhdistyksille tarjotaan laajasti mahdollisuuksia kehittää kotien ja päiväkotien välistä yhteistyötä. Osana toimintaa vanhempainyhdistysten tulee sallia myös organisoida päiväkodin tiloissa lasten valokuvaukset.	<u>Aloitteen tekijä</u> Kokoomuksen valtuustoryhmä ja Suomen ruotsalainen kansanpuolueen valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Marjo Vacker 3. Juha Suoniemi 4. Loviisa Kaartokallio 5. Niilo Kärki 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Sirpa Siru Kauppinen 9. Kai-Ari Lundell 10. Janne Hartikainen 11. Mika Niikko 12. Minna Heikkinen

12

Vastaus Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa / KK (kvalt)

VD/7195/00.02.00.03/2024

KK/MM/EV/VT/MT

Carita Orlando sekä 26 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Päiväkodeissa otettavat yksilö- ja ryhmäkuvat ovat arvokkaita muistoja lapsuudesta sekä lapsuuden ystävistä. Valokuvaushetket voivat myös vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perheiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Lisäksi valokuvien katselu myöhemmin auttaa lasta muodostamaan selkeämpiä ja kestävämpiä muistoja omasta päiväkotiajastaan.

Valokuvaus voidaan nähdä tärkeänä osana varhaiskasvatusta, koska se kehittää lasten sosiaalisia taitoja, kuten vuorovaikutusta ja yhteistyötä toisten lasten kanssa. Kuvauspäivä lisää myös yhteenkuuluvuuden tunnetta, tukee ryhmädynamiikkaa ja vahvistaa kaverisuhteita.

Jos kuvaukset siirtyvät vanhempainyhdistysten vastuulle, vaarana on, että lapset joutuvat eriarvoiseen asemaan, sillä yhdistysten toiminta ja resurssit vaihtelevat eri päiväkodeissa.

Monissa päiväkodeissa ei ole vanhempainyhdistystä lainkaan. Lisäksi vanhempainyhdistyksen kilpailuttaessa palvelut palataan vanhaan huonoon tapaan, jossa yritykset joutuvat tarjoamaan rahaa tai tuotteita voittaakseen kilpailutuksen. Tämä nostaa valokuvien hintoja ja johtaa epätasa-arvoon perheiden taloudellisen tilanteen perusteella.

Esitän, että Vantaa järjestää jokaisessa päiväkodissa vuosittain tai kahden vuoden välein valokuvauksen, jossa otetaan yksilö- ja ryhmäkuvat lapsista. Näin varmistetaan, että kaikilla lapsilla ja heidän perheillään on tasavertainen mahdollisuus saada kohtuuhintaisia ja kestäviä muistoja päiväkotiajalta.”

Kaupunginvaltuusto 21.10.2024 § 27

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki on päättänyt luopua päiväkotien järjestämisestä valokuvauksista 1.5.2025 alkaen. Syynä on, että päiväkotipäivän aikana järjestetyille valokuvauksille ei ole pedagogisia perusteita, eivätkä ne ole varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa. Kuvaukset on koettu henkilöstöä kuormittavaksi lisätehtäväksi ja etenkin pienten lasten kohdalla valokuvaukset sotkevat päivärytmiä ja aiheuttavat haasteita toiminnalle. Haluamme ratkaisullamme varmistaa, että päiväkodin johtajien ja

varhaiskasvatuksen henkilöstön työ kohdentuu jatkossa paremmin pedagogiseen toimintaan lapsiryhmissä.

Kaikki lapset eivät perheen toiveesta osallistu kuvaukseen, joten kuvauspäivä ei yksiselitteisesti lisää kodin ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä tai vahvista ryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta tai kaverisuhteita. Tätä kaikkea tuetaan muulla, varhaiskasvatussuunnitelman mukaisella toiminnalla.

Päiväkodin valokuvaus on ulkopuolisen toimijan järjestämää toimintaa, jossa kaupunki ei ole varsinaisena osapuolena, vaan asiakassuhde on kuvauksen järjestäjän ja kuvat maksavien huoltajien välinen. Kunnan järjestämät päiväkotikuvaukset ovat kuitenkin hankintalain mukaisia julkisia käyttöoikeussopimuksia ja kunnan täytyy kilpailuttaa hankinta. Valokuvaus ja puitteiden järjestäminen ulkopuoliselle toimijalle ei kuulu päiväkodin perustehtäviin.

Päiväkotien pedagogista toimintaa myös dokumentoidaan monin eri tavoin, mikä tuottaa kestäviä muistoja päiväkotiajalta. Lisäksi huoltajat voivat edelleen ottaa kuvia lapsestaan päiväkodin juhlista ja yhteisissä tilaisuuksissa, jolloin myös varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta ja lasten osallisuus pääsevät paremmin esille.

Edellä mainitut seikat huomioiden kasvatuksen ja oppimisen toimiala ei pidä perusteltuna, että päiväkotikuvauksia järjestettäisiin jatkossa kaupungin organisoimana toimintana.

Jatkossa vanhempainyhdistys tai -toimikunta tai muu huoltajien organisoima kokoonpano voi järjestää valokuvauksia Vantaan kaupungin päiväkotien tiloissa arki-iltaisina päiväkodin sulkeutumisajan jälkeen tietyin reunaehdoin. Tällöin huoltajat hoitavat valokuvaajan valinnan, tilauksen ja tiedotuksen sekä sopivat päiväkodin johtajan kanssa tilojen käytöstä.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Carita Orlandolle ja 26 muulle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- allekirjoitettu Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen asiantuntija Ella Valkama, puh. +358 40 484 0562, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa Päiväkodeissa otettavat yksilö- ja ryhmäkuvat ovat arvokkaita muistoja lapsuudesta sekä lapsuuden ystävistä. Valokuvaushetket voivat myös vahvistaa varhaiskasvatuksen ja perheiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Lisäksi valokuvien katselu myöhemmin auttaa lasta muodostamaan selkeämpiä ja kestävämpiä muistoja omasta päiväkotiajastaan. Valokuvaus voidaan nähdä tärkeänä osana varhaiskasvatusta, koska se kehittää lasten sosiaalisia taitoja, kuten vuorovaikutusta ja yhteistyötä toisten lasten kanssa. Kuvauspäivä lisää myös yhteenkuuluvuuden tunnetta, tukee ryhmädynamiikkaa ja vahvistaa kaverisuhteita. Jos kuvaukset siirtyvät vanhempainyhdistysten vastuulle, vaarana on, että lapset joutuvat eriarvoiseen asemaan, sillä yhdistysten toiminta ja resurssit vaihtelevat eri päiväkodeissa. Monissa päiväkodeissa ei ole vanhempainyhdistystä lainkaan. Lisäksi vanhempainyhdistyksen kilpailuttaessa palvelut palataan vanhaan huonoon tapaan, jossa yritykset joutuvat tarjoamaan rahaa tai tuotteita voittaakseen kilpailutuksen. Tämä nostaa valokuvien hintoja ja johtaa epätasa-arvoon perheiden taloudellisen tilanteen perusteella. Esitän, että Vantaa järjestää jokaisessa päiväkodissa vuosittain tai kahden vuoden välein valokuvauksen, jossa otetaan yksilö- ja ryhmäkuvat lapsista. Näin varmistetaan, että kaikilla lapsilla ja heidän perheillään on tasavertainen mahdollisuus saada kohtuuhintaisia ja kestäviä muistoja päiväkotiajalta.	Aloitteen tekijät Carita Orlando Aloitteen allekirjoittajat: 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Paula Lehmuskallio 3. Tiina Tuomela 4. Antero Eerola 5. Eve Rämö 6. Elina Nykyri 7. Jussi Särkelä 8. Kai-Ari Lundell 9. Suvi Karhu 10. Aki Mäkipernaa 11. Tuomas Mutanen 12. Otso Kivimäki 13. Patrik Karlsson 14. Marjo Vacker 15. Nina Nummela 16. Lasse Norres 17. Eva Tawasoli 18. Mika Niikko 19. Tanja Aidanjuuri 20. Janne Hartikainen 21. Vaula Norrena 22. Niilo Kärki 23. Riku Kärkkäinen 24. Stefan Åstrand

	25. Katja Siniketo- Pietilä 26.Anitta Orpana

13

Vastaus Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan / RÅ (kvalt)

VD/8489/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/JL/EJ

Faysal Abdi sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Korson keskustan kehittäminen on alkanut ja ensimmäiset rakennukset on purettu.

Korson keskustassa Korsonpolun ja Korsontien välissä, on alkanut liikerakennuksen Korson Liiketalo Oy:n purkaminen ja sen vieressä on iso tyhjä alue, joka on kerrosalaltaan noin 2 000 neliötä. Kun rakennuksen viereinen pysäköintialue lasketaan mukaan keskustaan, muodostuu iso, lähes 4 000 neliömetrin tyhjä alue. Kun huomioidaan nykyisen rakentamisen suhdanteet, voi Korson keskustan rakentamisen aloittaminen viedä vuosia.

Keskusta ei ole mitään ilman ihmisiä eikä se houkuttele ihmisiä, jos aukiot seisovat tyhjinä. Keskustaa täytyy kehittää ja pitää kunnossa, jotta ihmiset haluavat tulla sinne ja viihtyvät seillä. Niin ennen rakentamisen aloittamista kuin myös rakentamisen aikana.

Parantaakseen Korson viihtyvyyttä, ehdotan valtuustoaloitteella Korson keskustaan (osoitteessa Korsonpolun ja Korsontien välissä) purettujen kiinteistöjen ja ison parkkialueen tilalle, tulisi väliaikainen luistinrata, joka jäädytettäisiin talvisin. Tuon tilan koko on yhteensä 4000m².

Luistinrata elävöittäisi keskustaa talven ajaksi ja kesällä voisi harrastaa erilaisia pelejä, kuten katukorista ja järjestää muitakin tapahtumia. Kenttä palvelisi vieressä olevaa nuorisotaloa ja koulua. Lisäksi jäädytetty kenttä voisi palvella laajasti niin Korson keskustan kuin muita Korson alueiden asukkaita. Kenttä sijaitsee keskustassa koulun ja nuorisotalon vieressä, joten suunnittelu ja jäädytys edellyttäneen toimialojen välistä yhteistyötä sekä kaupunkilaisten osallistamista, jotta se olisi elävä.

Keskustassa voisi olla jatkossa enemmän ihmisten kohtaamispaikkoja ja tekemistä kaikille ikäryhmille.

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024 § 42

Päätös:

Päätetään ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloite väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan liikunnan palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Korson keskustassa Korsonpolun ja Korsontien välissä olevan alueen rakennuksia on purettu ja paikalle toivotaan väliaikaisia liikuntamahdollisuuksia. Tontilla on sorapintainen alue sekä kaksi asfalttipintaista paikoitusaluetta, joista toinen on vuokrattu paikoituskäyttöön.

Alueen saattaminen tilapäiseen liikuntakäyttöön edellyttää maamassojen vaihtoa, aitojen rakentamista sekä alueen asfaltointia, jotta alueelle saataisiin talvella tehtyä jäätä ja kesällä esim. koripallokenttiä ja muita liikuntapaikkoja. Massanvaihdot, asfaltoinnit, aidat ja kalusteiden hankinnat maksaisivat vähintään reilut 100 000 euroa.

Liikuntapaikkasuunnittelun ja rakentamisen aikataulut ja määrärahat on jo sovittu tuleville vuosille. Kentän luistelukuntoon saattaminen olisi lisäksi haasteellista, jotta ympäristöön ei valuisi vettä, joka liukastuttaisi tiet ja paikoitusalueet. Korson liikuntapuistossa on muutaman sadan metrin päässä tekojää, jossa luistelumahdolliset ovat varmoja säästä huolimatta.

Edellä mainituista syistä liikunnan palvelualue ei näe realistisena alueen väliaikaista liikuntarakentamista. Keskusta-alueen suunnittelun ja kehittämisen myötä alueelle voidaan selvittää pidempiaikaista ratkaisua.

Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 36

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- allekirjoitettu Faysal Abdin ja 25 muun valtuutetun aloite väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallistahti, 050 511 8636, liikuntapäällikkö Jari Lärkä, 040 525 2162
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Väliaikainen luistinrata ja kesällä tapahtumapaikka Korson keskustaan	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Korson keskustan kehittäminen on alkanut ja ensimmäiset rakennukset on purettu. Korson keskustassa Korsonpolun ja Korsontien välissä, on alkanut liikerakennuksen Korson Liiketalo Oy:n purkaminen ja sen vieressä on iso tyhjä alue, joka on kerrosalaltaan noin 2 000 neliötä. Kun rakennuksen viereinen pysäköintialue lasketaan mukaan keskustaan, muodostuu iso, lähes 4 000 neliömetrin tyhjä alue. Kun huomioidaan nykyisen rakentamisen suhdanteet, voi Korson keskustan rakentamisen aloittaminen viedä vuosia. Keskusta ei ole mitään ilman ihmisiä eikä se houkuttele ihmisiä, jos aukiot seisovat tyhjinä. Keskustaa täytyy kehittää ja pitää kunnossa, jotta ihmiset haluavat tulla sinne ja viihtyvät seillä. Niin ennen rakentamisen aloittamista kuin myös rakentamisen aikana. Parantaakseen Korson viihtyvyyttä, ehdotan valtuustoaloitteella Korson keskustaan (osoitteessa Korsonpolun ja Korsontien välissä) purettujen kiinteistöjen ja ison parkkialueen tilalle, tulisi väliaikainen luistinrata, joka jäädytettäisiin talvisin. Tuon tilan koko on yhteensä 4000m2. Luistinrata elävöittäisi keskustaa talven ajaksi ja kesällä voisi harrastaa erilaisia pelejä, kuten katukorista ja järjestää muitakin tapahtumia. Kenttä palvelisi vieressä olevaa nuorisotaloa ja koulua. Lisäksi jäädytetty kenttä voisi palvella laajasti niin Korson keskustan kuin muita Korson alueiden asukkaita. Kenttä sijaitsee keskustassa koulun ja nuorisotalon vieressä, joten suunnittelu ja jäädytys edellyttäneen toimialojen välistä yhteistyötä sekä kaupunkilaisten osallistamista, jotta se olisi elävä. Keskustassa voisi olla jatkossa enemmän ihmisten kohtaamispaikkoja ja tekemistä kaikille ikäryhmille. Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.12.2024 Faysal Abdi, sd	<u>Aloitteen tekijät</u> Faysal Abdi <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Eve Rämö 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Marjo Vacker 5. Anu Hall 6. Tarja Eklund 7. Jussi Särkelä 8. Pirjo Luukkala 9. Antero Eerola 10. Sirkka-Liisa Kähärä 11. Tiina Tuomela 12. Aadan Ibrahim 13. Juha Suoniemi 14. Pirkko Letto 15. Paula Lehmuskallio 16. Eva Tawasoli 17. Jari Sainio 18. Tuomas Mutanen 19. Juha Järä 20. Eeva Tikkanen 21. Ida Tamminen 22. Tuire Kaimio 23. Aki Mäkipernaa 24. Pekka Rautio 25. Nina Nummela

14

Vastaus Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin / KK (kvalt)

VD/1575/00.02.00.03/2025

KK/PH/RM/VT/MT

Vaula Norrena sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on joissakin kouluissa vielä oma koulukirjasto, mutta monista kouluista se on lakkautettu vuosia sitten.

Nyt kun koulut saivat 10 euroa/oppilas määrärahaa lukukirjojen hankintaan, olisi hyvä hetki perustaa koulukirjasto joka kouluun.

Koulukirjastoon hankittaisiin kirjasarjoja luokkien luettavaksi. Sen lisäksi sinne voisi hankkia yksittäiskirjoja sekä pyytää myös perheiltä kirjalahjoituksia. Koulukirjasto ei tietenkään korvaa käyntejä kaupunginkirjastossa, mutta voi osaltaan lisätä lukuintoa ja helpottaa kirjojen saatavuutta.

Esitämme, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii, mitä koulukirjaston perustaminen joka kouluun vaatisi.

Tarvitaanko erillinen tila tai varasto, jossa kirjat säilytetään, vai mahtuuko äidinkielen luokkaan? Entä tarvitaanko resursseja kirjaston hoitoon, kuratointiin ja lainausten järjestämiseen?

Ihanteellista olisi, jos oppilaat voisivat lainata koulukirjastosta luettavaa myös kotiin. Jos ajatusta viedään pidemmälle, koulukirjasto voisi olla jopa lehtien lukusali, jonne asukkaatkin saisivat joinakin kellonaikoina tulla. Näin koulukirjastosta voisi kehittyä paikallista yhteisöllisyyttä ylläpitävä tila.

Esitämme siis, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii asiaa ja vastaa aloitteeseen, millä tavoin ja millä resursseilla koulukirjastojen perustaminen onnistuisi.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala ja kirjastopalvelut toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala on tarkastellut koulukirjastojen perustamista jokaiseen kouluun. Suurimmassa osassa kouluja on jonkinlainen kirjasto, mutta tilanpuute on usein haasteena. Joissakin kouluissa kirjastotila on yhdistetty muihin tiloihin, kuten ruokasaliin tai aulaan, mutta joissain kouluissa kirjat ovat varastohuoneissa tai luokkatiloissa.

Koulukirjastojen käyttö on ollut vaihtelevaa. Suurimmassa osassa kouluja toimitaan niin, että oppilaat saavat lainata opettajan johdolla kirjoja luettavakseen. Joissakin kouluissa kirjastot ovat olleet vapaasti käytettävissä, mutta tämä on johtanut joskus hävikkiin ja ilkivaltaan. Toisissa kouluissa on järjestetty lukuvälitunteja, joissa aikuiset valvovat ja oppilaat voivat keskittyä lukemiseen.

Kouluilta on tullut pyyntöjä lisäresursseista, kuten liikuteltavista kirjakärryistä, äänieristävistä sermeistä ja koulukirjastonhoitajan resursoimisesta. Osa kouluista kokisi digitaalisen lainaussysteemin hyödylliseksi arkisen työn vähentämiseksi. Kirjaston poistokirjojen lahjoittaminen kouluille voisi olla mahdollista, mutta on tärkeää varmistaa, että koulukirjastojen kokoelmat pysyvät ajantasaisina ja oppilaita kiinnostavina. Lahjoituskirjojen ottaminen kodeilta on hygieniasyistä tarkasteltava tapauskohtaisesti. Koulukirjaston toimiminen kuntalaisten lukusalina vaatisi laajamittaisia järjestelyjä ja työresurssia, joten se ei tällä hetkellä ole ajankohtainen.

Koulukirjastot voivat tukea kaupunginkirjaston lukutaitotyötä ja tarjota vaihtoehtoja oppilaille, erityisesti niille, jotka harvemmin vierailevat kaupunginkirjastossa. Koulukirjastot ja kaupungin kirjastot tukevat lukutaitotyötä yhdessä. Kirjavinkkareiden kolmos- ja seiskavinkkaukset ovat kirjaston palvelulupaus, eli jokainen kyseiseen ikäryhmään kuuluva saa vinkkauksen. Sen lisäksi luokat käyttävät kirjaston palveluita itsenäisesti.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksessaan, että koulujen tilanteet ja tilat ovat erilaisia. Kaikkiin kouluihin perinteinen koulukirjasto ei olisi toimivin ratkaisu, vaan jokainen koulu tarkastelee omaa tilannettaan ja tarpeitaan itsenäisesti ja olemassa olevien resurssien puitteissa. Määrärahan turvin olisi hyvä hankkia kouluille laadukkaita kirjasarjoja, niin suomeksi kuin muillakin kielillä sekä kuulla koulun tarpeita lukutaitotyön kehittämisessä. Osalle kouluista toimiva ratkaisu olisi uudistaa jo olemassa olevaa koulukirjastoa ja osalle kouluista toimiva ratkaisua olisi hankkia esim. liikuteltavia kirjakärryjä tai hyllyjä. Kirjaston ja perusopetuksen yhteisenä tavoitteena on lukuinnostuksen ja lukuharrastuksen lisääntyminen ja lukutaidon paraneminen.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vaula Norrenalle ja 33 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Liitteet:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen suunnittelija Pia Hakkari, puh. +358 40 562 6962, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
erikoiskirjastonhoitaja Pauliina Eriksson, puh. +358 40 358 5704, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Koulukirjastot takaisin	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Vaula Norrena
Vantaalla on joissakin kouluissa vielä oma koulukirjasto, mutta monista kouluista se on lakkautettu vuosia sitten. Nyt kun koulut saivat 10 euroa/oppilas määrärahaa lukukirjojen hankintaan, olisi hyvä hetki perustaa koulukirjasto joka kouluun. Koulukirjastoon hankittaisiin kirjasarjoja luokkien luettavaksi. Sen lisäksi sinne voisi hankkia yksittäiskirjoja sekä pyytää myös perheiltä kirjalahjoituksia. Koulukirjasto ei tietenkään korvaa käyntejä kaupunginkirjastossa, mutta voi osaltaan lisätä lukuintoa ja helpottaa kirjojen saatavuutta. Esitämme, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii, mitä koulukirjaston perustaminen joka kouluun vaatisi. Tarvitaanko erillinen tila tai varasto, jossa kirjat säilytetään, vai mahtuuko äidinkielen luokkaan? Entä tarvitaanko resursseja kirjaston hoitoon, kuratointiin ja lainausten järjestämiseen? Ihanteellista olisi, jos oppilaat voisivat lainata koulukirjastosta luettavaa myös kotiin. Jos ajatusta viedään pidemmälle, koulukirjasto voisi olla jopa lehtien lukusali, jonne asukkaatkin saisivat joinakin kellonaikoina tulla. Näin koulukirjastosta voisi kehittyä paikallista yhteisöllisyyttä ylläpitävä tila. Esitämme siis, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala pohtii asiaa ja vastaa aloitteeseen, millä tavoin ja millä resursseilla koulukirjastojen perustaminen onnistuisi.	<u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Kai-Ari Lundell 2. Tiina Tuomela 3. Pirjo Luokkala 4. Niilo Kärki 5. Juha Järä 6. Eeva Tikkanen 7. Mika Kasonen 8. Nina Nummela 9. Paula Lehmuskallio 10. Siri Ahokas 11. Maija Rautavaara 12. Marjo Vacker 13. Antero Eerola 14. Eva Tawasoli 15. Mikko Viilo 16. Funda Demiri 17. Pekka Rautio 18. Anitta Orpana 19. Tuire Kaimio 20. Milad Dehghan 21. Eve Rämö 22. Patrik Karlsson

	23. Jari Jääskeläinen 24. Minna Heikkinen 25. Sirpa Siru Kauppinen 26. Tia Seppänen 27. Hanna Valtanen 28. Jussi Särkelä 29. Reija Friman 30. Emmi Pajunen 31. Matilda Stirkkinen 32. Janne Hartikainen 33. Juha Suoniemi

15

Vastaus Vaula Norrenan ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen demokratiaviikko Vantaalle / PT (kvalt)

VD/7860/00.02.00.03/2024

PT/ML/LR/MT

Vaula Norrena sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla asukkaiden osallistuminen kaupungin asioihin on matalaa. Äänestysaktiivisuus on maan heikointa, ollen viime kuntavaaleissa vain 48,4 % ja aluevaaleissa vain 38,1 % äänioikeutetuista. Vuonna 2022 Vantaan nuorista (18–24-v) vain 19 % äänesti, ja lapsiperheikäisistäkin (33–44-v) vain 33 %.

Kun Vantaan alhaista äänestysaktiivisuutta tutkittiin, kävi ilmi, että yksi syy äänestämättömyyteen on se, että asukkaat eivät tunne kaupunkinsa päättäjiä ja ehdokkaita. Ehdotamme, että Vantaalla aletaan järjestää vuosittaista Demokratiaviikkoa, jolloin kaupungin päättäjiä ja päätöksentekoa tehdään tunnetuksi asukkaille. Demokratiaviikon sisältöön voisi kuulua avoimia demokratiatoreja, joissa kuntalaiset pääsevät juttelemaan valtuutettujen sekä lautakuntien luottamushenkilöiden kanssa ’walking cafe’- tyyppisesti ’toripöydissä’ (ilman vaalipaneelimaista pakkoistumista) – paikoissa, joissa ihmiset muutenkin käyvät, esimerkiksi kirjastoissa ja asukastiloissa. Demokratiaviikolla Vantaan asukaslehdessä voidaan esitellä lautakuntia ja niiden toimintaa sekä neuvoa, miten asukas voi olla yhteydessä päättäjiin; millaisista asioista kukin toimitelin päättää ja niin edelleen. Asukkaille voitaisiin järjestää esittelykierroksia kaupungintalolla tms.

Vaalivuosina tärkeää on myös kertoa, ketkä saavat äänestää ja miten äänestäminen käytännössä tehdään. Kouluissakin voitaisiin viettää demokratiaviikkoa. Nuorisola jo järjestääkin omaa Poliittikaviikkiaan, ensi vuonna se on 24.- 28.3.2025. Vantaan strategiassa on sitovana tavoitteena, että demokratia vahvistuu.

Esitämme, että kaupunki selvittää Demokratiaviikon toteutusmahdollisuuksia Vantaalla.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 24

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite Demokratiaviikko Vantaalle

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin osallisuustyön kehittämisestä poikkitoimialaisesti vastaa Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisissä palveluissa sijaitseva Viestintä ja vuorovaikutus –tiimin osallisuuspalvelut Osallistuva Vantaa –ohjelman mukaisesti. 2025 loppuun päättyvän Osallistuva Vantaa –ohjelman viides teema ”Suora osallistuminen” tukee edustuksellista demokratiaa ja siinä määritellyt toimenpiteet vastaavat osittain huoliin, joiden pohjalta valtuustoaloite on kirjoitettu. Ohjelmakauden

aikana on kokeiltu erilaisia tapoja lisätä asukkaiden ja päättäjien välistä vuoropuhelua esimerkiksi Erätauko-dialogit, asukasiltojen ja asukasfoorumin erilaiset toteutustavat, virtuaaliset vaalikahvit ja nuorisovaltuuston Instagram Live-tilaisuudet.

Kokeiluista on opittu, että kaupunkilaisten innostaminen uurnille vaatii pitkäjänteistä työtä vaalien välissä. Harva lähtee liikkeelle, jos tilaisuuden aihe ei kosketa omaa elämää tai lähiympäristöä. Demokratiaan tai vaaleihin liittyvät tilaisuudet saavat liikkeelle useimmin ne asukkaat, joka ovat jo valmiiksi halukkaita äänestämään. Vaalien välissä puolestaan päättäjiä on vaikea saada paikalle tapahtumiin. Lisäksi tutkimuksista ja esimerkiksi Sitran Demokraattiset osallistumismahdollisuudet -selvityksestä (2022) käy ilmi, että kuntalaisten ja päättäjien preferenssit osallistumisen menetelmissä eroavat merkittävästi. Kuntalaiset suosivat digitaalista, helppoa ja nopeaa osallistumista, kun taas päättäjät toivovat kasvokkaisia kohtaamisia ja keskusteluja.

Osana lasten ja nuorten demokratiakasvatusta Vantaa osallistuu Nuorisola ry:n koordinoimiin Nuorten vaaleihin. Nuorisola (ent. Allianssi ry) järjestää vaalien yhteydessä kansalliset nuorten vaalit. Nuorten vaaleissa nuoret pääsevät tutustumaan vaalikoneen kautta oikeisiin alueensa ehdokkaisiin sekä äänestämään heitä vaaleissa. Nuorisola välittää mukaan ilmoittautuneille tahoille sähköisesti materiaalit, kuten vaalilipukkeet ja ehdokaslistat, vaalitilaisuuksien järjestämistä varten.

Nuorten vaalien yhteydessä järjestetään Poliittikkaviikko, johon liittyen Nuorisola tuottaa viikon eri päiville materiaalia, jolla nuorten ryhmien (kouluissa, mutta myös nuorisotiloilla yms.) kanssa voidaan käydä läpi vaikuttamista, päätöksentekoa ja äänestämistä. Materiaalit jäävät ilmoittautuneiden käyttöön myös Poliittikkaviikon jälkeen.

Osallisuuspalvelut koordinoi työryhmää, joka tukee koulujen ja nuorisotilojen osallistumista Nuorten vaaleihin. Tänä vuonna mukaan lähti Vantaalta 26 koulua/oppilaitosta. Työryhmässä on myös koottu kuntavaaliaineisto Vantaa-spesifiksi tietopaketiiksi tukemaan nuorten vaalien järjestämistä kouluissa ja oppilaitoksissa sekä nostettu Nuorten vaaleja intrautisissa ennen ja Vantaa.fi-sivustolla jälkeen vaalien. Työryhmässä onnistuttiin myös neuvottelemaan Vantaan Sanomien kanssa mahdollisuudesta saada vaalien ajaksi oppilaille ilmainen lukuoikeus lehteen, jotta nuoret pystyvät seuraamaan vaalikeskustelua ja saavat myös tiedon Nuorten vaalien Vantaan tuloksesta lehden kautta.

Erillisen demokratia viikon sijaan Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala suosittelee panostuksia pitkäjänteiseen kehittämiseen, jossa kuntalaisten ja päättäjien vuoropuhelua sekä kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia ajankohtaisiin aiheisiin tuetaan monipuolisilla menetelmillä. Innostus vaikuttamiseen ja äänestämiseen syntyy, kun oman kädenjäljen näkee kotikaupungissaan, oli kyse sitten kaavoittamisesta, budjetoinnista tai palvelujen kehittämisestä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla kannustetaan yksiköitä osallistumaan nuorten vaaleihin ja poliittikkaviikkoon. Teemme tiivistä yhteistyötä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kanssa nuorten vaalien ja poliittikkaviikon koordinoinnin ja viestinnän suhteen.

Demokratiakasvatus kuuluu kaikkien koulutustasojen opetussuunnitelmiin ja sitä toteutetaan opetuksessa ikätasoisesti. Kasvatuksen ja oppimisen hallinnossa tuetaan yksiköissä toteutettavaa demokratiakasvatusta oppilas- ja opiskelijakuntien toimintaa kehittämällä, demokratiakasvatusmateriaaleilla, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien viestinnällä lapsille ja nuorille ja kasvattajille.

Vantaalla on toteutettu vuodesta 2008 Vaikuttajapäivän prosessia, jonka kautta lapset ja nuoret eskarista toiselle asteelle ovat saaneet osallistua kaupungin toiminnan kehittämiseen eri aiheista. Vaikuttajapäivän toiminta jatkuu yksiköissä ja ryhmissä koko lukuvuoden ja huipentuu loppukeväällä Vaikuttajapäivän tapahtumapäiviin kaupungintalolla. Vaikuttajapäivän ennakotehtävien tekemistä markkinoidaan erityisesti Lasten oikeuksien viikon aikaan marraskuussa.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kuntademokratian palvelualueen lakiasiat ja päätösvalmistelu -yksikkö järjestää vantaalaisille koululaisryhmille vierailuja kaupungintalolle sekä esittelyjä kunnallisesta päätöksenteosta. Vuosittain vierailuryhmiä on ollut noin viisi kappaletta painottuen yläaste- ja lukioluokkiin. Vahvistuneen resursoinnin myötä vierailujen määrää pystytään kasvattamaan sekä lisäämään proaktiivista otetta vierailuiden järjestämisessä ja vierailukonseptin kehittämisessä.

Juuri käytyjen kunta- ja aluevaalien viestintä koostui markkinointikampanjasta, perusvaaliviestinnästä sekä mikrovaikuttamisen kampanjoista. Lisäksi Nuorten vaaleja tuettiin keskitetystä viestinnästä mm. uutisoinnissa, mediayhteistyössä ja kouluille suunnattujen varsinaisiin vaaleihin liittyvien mainosmateriaalien teossa.

Markkinointikampanjassa muistutettiin asukkaita kaupungin tehtävistä ja palveluista, joista kaupunginvaltuusto päättää. Kampanjan teemat olivat päivähoito, harrastukset ja liikuntapaikat sekä rakentaminen ja turvallisuus. Kampanja näkyi laajasti 24.3.–13.4. printti- ja digilehdissä, kadunvarsi-/ulkonäytöillä, infonäytöillä, bussien näytöillä, vantaa.fissä, sosiaalisen median kanavissa ja julisteita oli esim. kirjastoissa, asukastiloissa ja päiväkotien seinillä. Kampanjan kielet olivat suomi, ruotsi ja englanti. Kampanjan slogan oli "Vaali arkeasi, käytä ääntäsi".

Perusvaaliviestintässä keskityttiin siihen, että ihmiset tietäisivät, mistä he äänestävät ja miksi kannattaa äänestää - se toimi myös kampanjan jatkeena. Perusviestintää tehtiin aktiivisesti ja monikanavaisesti 10.3.–14.4. Tehtyjä materiaaleja olivat mm. uutiset ja nettisivut, useat erilaiset esitteet, julisteet, bussianimaatio ja infonäyttökuvia. Kielinä olivat suomi, ruotsi, englanti ja selkokieli sekä osa materiaaleista myös viidellä puhutuimmalla kielellä (venäjä, viro, arabia, albania, somali). Myös vaalibussista tehtiin maksullista mainontaa perusviestinnän lisäksi.

Mikrovaikuttamisella tarkoitetaan vaikuttamista pieniin ryhmiin. Alue- ja kuntavaalien kohdalla halusimme vaikuttaa erityisesti maahanmuuttajataustaisiin ja nuoriin vantaalaisiin. Teimme kuusi videota, joissa henkilö kertoo omalla äidinkielellään, mikä on hänelle tärkeää ja miksi äänestäminen kannattaa. Videoiden kielet olivat suomi (+ ruotsin ja englanninkieliset tekstitykset), venäjä, viro, arabia, albania, somali. Näitä videoita mainostettiin sosiaalisessa mediassa kielen perusteella. Lisäksi kohdistimme mainostamista tietyille alueille, joissa äänestysaktiivisuus on ollut heikkoa.

Demokratiaviikon sijaan ehdotetaan, että viestinnässä keskitytään tehostamaan jo tehtävää kuntademokratiaviestintää ja lisäämään selkeäkielistä viestintää koken osallisuussuunnitelman mukaisesti. Tällä hetkellä työnalla on päätösviestinnän kehittäminen saavutettavampaan ja kiinnostavampaan suuntaan ja niin, että siitä tulisi entistä enemmän asukaslähtöistä. Suunnittelussa on mm. Päättäjän päivä, jossa luottamushenkilöt työskentelevät osan päivästä kaupungin eri yksiköissä ja palveluissa. Tästä olisi tarkoitus tehdä kevyttä somesisältöä ja samalla kertoa päätöksenteosta

kiinnostavasti. Myös uuden valtuuston esittelyyn on viestintävalmistelut käynnissä. Jokaisessa Asukaslehdessä tullaan nostamaan kuntademokratiaan liittyviä aiheita: esimerkiksi tulevassa 2 / 2025 numerossa on aukeama (+ lyhyesti ruotsi, englanti), jolla esitellään kuntavaalien tuloksia, päätöksentekoa pähkinäkuoressa sekä kuinka päätöksenteko kaupungissa etenee ja missä vaiheessa asukkaalla on mahdollisuus vaikuttaa.

Yhteenvetona todettakoon, että yksittäisen demokratiaviikon sijaan toivotaan panostettavan pitkäjänteiseen kehittämiseen, jossa kuntalaisten ja päättäjien vuoropuhelua sekä kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia ajankohtaisiin aiheisiin tuetaan monipuolisilla menetelmillä. Todennäköistä on, että tapahtumaan osallistuisivat pääsääntöisesti ne, jotka ovat jo tietoisia kunnallisesta päätöksenteosta, eivätkä ne, jotka eivät tunne kaupungin luottamushenkilöitä. Viestinnällisesti yleisen demokratiaviestinnän kehittäminen palvelisi laajempaa joukkoa kuntalaisia.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vaula Norrenalle ja 33 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite Demokratiaviikko Vantaalle

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Mari Lehtoruusu, vastaava osallisuusasiantuntija, p. 040 162 6934

Leena Rusanen, hallintojohtaja, p. 050 314 5702

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Demokratiaviikko Vantaalle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaalla asukkaiden osallistuminen kaupungin asioihin on matalaa. Äänestysaktiivisuus on maan heikointa, ollen viime kuntavaaleissa vain 48,4 % ja aluevaaleissa vain 38,1 % äänioikeutetuista. Vuonna 2022 Vantaan nuorista (18–24-v) vain 19 % äänesti, ja lapsiperheikäisistäkin (33–44-v) vain 33 %. Kun Vantaan alhaista äänestysaktiivisuutta tutkittiin, kävi ilmi, että yksi syy äänestämättömyyteen on se, että asukkaat eivät tunne kaupunkinsa päättäjiä ja ehdokkaita. Ehdotamme, että Vantaalla aletaan järjestää vuosittaista Demokratiaviikkoa, jolloin kaupungin päättäjiä ja päätöksentekoa tehdään tunnetuksi asukkaille. Demokratiaviikon sisältöön voisi kuulua avoimia demokratiatoreja, joissa kuntalaiset pääsevät juttelemaan valtuutettujen sekä lautakuntien luottamushenkilöiden kanssa 'walking cafe'-tyyppisesti 'toripöydissä' (ilman vaalipaneelimaista pakkoistumista) – paikoissa, joissa ihmiset muutenkin käyvät, esimerkiksi kirjastoissa ja asukastiloissa. Demokratiaviikolla Vantaan asukaslehdessä voidaan esitellä lautakuntia ja niiden toimintaa sekä neuvoa, miten asukas voi olla yhteydessä päättäjiin; millaisista asioista kukin toimitelin päättää ja niin edelleen. Asukkaille voitaisiin järjestää esittelykierroksia kaupungintalolla tms. Vaalivuosina tärkeää on myös kertoa, ketkä saavat äänestää ja miten äänestäminen käytännössä tehdään. Kouluissakin voitaisiin viettää demokratiaviikkoa. Nuorisola jo järjestääkin omaa Poliittikaviikkoaan, ensi vuonna se on 24.- 28.3.2025. Vantaan strategiassa on sitovana tavoitteena, että demokratia vahvistuu. Esitämme, että kaupunki selvittää Demokratiaviikon toteutusmahdollisuuksia Vantaalla. 18.11.2024	<u>Aloitteen tekijät</u> Vaula Norrena <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Juha Järä 2. Marjo Vacker 3. Anu Hall 4. Eve Rämö 5. Milad Dehghan 6. Tiina Tuomela 7. Sirpa Siru Kauppinen 8. Kai-Ari Lundell 9. Nina Nummela 10. Antero Eerola 11. Jari Jääskeläinen 12. Minttu Sillanpää 13. Tuire Kaimio 14. Eeva Tikkanen 15. Maija Rautavaara 16. Mikko Viilo 17. Pirjo Luokkala 18. Hanna Valtanen 19. Pirkko Letto 20. Eva Tawasoli 21. Tuomas Mutanen 22. Ida Tamminen 23. Juha Suoniemi 24. Naima El Issaoui 25. Sirkka-Liisa Kähärä 26. Matilda Stirrkinen 27. Mika Niikko 28. Tia Seppänen 29. Faysal Abdi 30. Niilo Kärki 31. Reija Friman 32. Pirjo Luokkala 33. Aki Mäkipernaa

16

Vastaus Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Hiekkaharjun Aito avioliito -bänderolli on poistettava / PT (kvalt)

VD/4981/00.02.00.03/2024

TeA/RL/RN/MT

Funda Demiri sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin tulisi lisätä kaupungin rakentamisjärjestykseen määräys, jonka perusteella rakennusvalvonta voisi ryhtyä toimenpiteisiin, jolla Hiekkaharjun Aito avioliito -bänderolli poistettaisiin.

Vantaan Hiekkaharjussa on ollut Kinaporinkujalla (01370) paritalon edessä jo vuosia esillä Aito avioliito -bänderolli, joka loukkaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksia. Aito Avioliito- bänderolli vaihtuu aina aika ajoin, muta niiden sisältö syrjii aina sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöjä.

Vantaan kaupungin ei ole tehnyt asialle tarpeeksi, vaikka Vantaalla on tehty yli 4000 allekirjoituksen kerännyt kuntalaisaloite (<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/21103>), joka on lähetty Vantaan kaupungille. Vantaan kaupunki syyllistyy häirintään laiminlyödessään puutumista asiaan.

Tällä hetkellä Vantaan rakentamisjärjestys ei mahdollista toimenpideluvan vaatimista bänderollien pitkäaikaiseen kiinnitykseen, muta esimerkiksi Helsingissä tilanne on toinen: siellä kahden viikon jälkeen tällainen toimenpidelupa vaaditaan.

Hiekkaharjun bänderollin poistamista puoltaa yhdenvertaisuuslaki (1325/2014), joka velvoittaa kuntia edistämään yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan viranomaisina, työnantajina sekä niin palveluiden kuin koulutuksen tuottajina. Yhdenvertaisuuslait koskettavat kunnan koko toimintaa: hallintoa ja päätöksentekoa, kuntalaisia ja heidän palvelujaan sekä kuntaa työnantajana. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakia (8.8.1986/609) voidaan soveltaa myös tilanteisiin, joissa on kysymys sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä.

Tapauksessa ei voida vedota sananvapauteen, koska Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien tuomioissakin katsotaan, että ihmisarvoa loukkaava materiaali ei nauti sananvapauden suojaa.”

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024 § 30

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloite Hiekkaharjun Aito avioliito -bänderolli on poistettava

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Rakentamislaki (752/2023), joka korvaa nykyisin voimassa olevan maankäyttö- ja rakentamislain, tulee voimaan 1.1.2025. Lisäksi eduskunnassa on tällä hetkellä käsittelyssä ns. rakentamislain korjaussarja,

jonka on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan jo hyväksytyn lain kanssa (HE 101/2024). Rakentamislain myötä rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lain tavoitteena on ollut yksinkertaistaa lupaprosesseja ja nostaa lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä (HE 139/2022).

Rakentamislain 42 §:n 1 momentissa on lueteltu kohteet, jotka edellyttävät aina lupaa. Pykälässä mainituista lupaa edellyttävistä rakennuskohteista lähinnä mainoskankaita on momentin 6 kohta, jonka mukaan vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite edellyttää lupaa. Valaistulla mainoslaitteella tarkoitettaisiin hallituksen esityksen mukaan lukuisista lampuista koostuvaa, sähköistä mainoslaitetta, joten tämän kohdan perusteella ns. banderolleilta ei voida edellyttää lupaa.

Rakentamislain 42 §:n 2 momentin mukaan kunta voi lisäksi rakennusjärjestyksellä täsmentää, milloin kunnassa edellytettäisiin rakentamislupaa tilanteissa, joissa rakentamisella voisi olla vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin, rakentaminen edellyttää viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan on tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta. Pykälän tavoitteena on, että kunta tekee harkinnan tämän ns. kaatoluokan käyttämisestä rakennusjärjestyksessään, eikä tekisi tapauskohtaista harkintaa luvan tarpeesta rakentamishankkeittain.

Rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakentamislain korjaussarjassa rakentamisjärjestyksestä koskevaa pykälää on esitetty täsmennettäväksi siten, että rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea 42.1 §:n mukaista rakentamislupaa edellyttävän rakennuskohteen rakennuspaikkaa, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamisesta sekä rakennuksen sopeuttamista ympäristöönsä. Muun kuin luvanvaraisen rakentamisen osalta rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea muun muassa rakentamistapaa, istutuksia, aitoja, rakennetun ympäristön hoitoa ja vesihuollon järjestämistä (HE 101/2022).

Koska rakentamisluvan lupakynnystä on tarkoitus nostaa, banderollien ja muiden vähäisten hankkeiden määrittäminen rakennusjärjestyksellä luvanvaraiseksi ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena. Rakennusjärjestyksestä laadittaessa on vaikutustenarviointi tehtävä laajasti, eikä lähtökohtaisesti banderolleilla katsota olevan sellaista vähäistä merkittävämpää vaikutusta pykälässä mainittuihin asioihin, minkä vuoksi ne olisi määriteltävä luvanvaraiseksi. Rakentamislain tavoitteena on, että viranomaisresursseja voidaan kohdistaa yleisen edun kannalta merkityksellisiin hankkeisiin. Käytännössä vähäisten hankkeiden luvittaminen ja valvonta merkitsisi tarvetta lisätä viranomaisresursseja.

Lopuksi todettakoon, että rakennusvalvontaviranomaisen toiminta perustuu lakiin, ja sen keskeinen tehtävä on valvoa rakennustoimintaa yleisen edun mukaisesti. Tämä tarkoittaa muun muassa sen varmistamista, että rakentamisessa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä.

Rakennusvalvontaviranomaisen rooli on ensisijaisesti tekninen ja rakenteellinen, keskittyen rakentamisen terveellisyyteen ja turvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin ja kaupunkikuvaan, eikä sillä ole toimivaltaa arvioida ilmaisen sisältöön liittyviä oikeudellisia kysymyksiä, kuten sananvapauden tai yhdenvertaisuuslain noudattamista, koska ne ovat tyypillisesti muiden viranomaisten, kuten tasa-arvovaltuutetun tai yhdenvertaisuusvaltuutetun, toimivaltaan kuuluvia asioita. Samalla on tärkeää korostaa, että vaikka rakennusvalvontaviranomainen ei ole oikea taho arvioimaan banderollien tai muiden viestien sisältöä yhdenvertaisuuslain näkökulmasta, sen toiminnassa noudatetaan aina yhdenvertaisuusperiaatetta. Tämä tarkoittaa, että rakennusvalvontaviranomaisen päätöksenteko ja

toiminta perustuvat objektiivisiin ja lainmukaisiin kriteereihin, joita sovelletaan tasapuolisesti kaikkiin. Yhdenvertaisuuden toteutuminen on olennainen osa viranomaistoimintaa.

Kaupunginhallitus 2.12.2024 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 18:lle muulle valtuustoaloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sakari Rokkanen esitti kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Ulla Kaukolan kannattamana asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä ja teki seuraavan äänestysesityksen. He, jotka kannattavat käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 3 jaa-ääntä (Lundell, Niikko, Suoniemi) ja 12 ei-ääntä (Karinen, Tammi, Abdi, Räsänen, Kaukola, Rokkanen, Kasonen, Orpana, Raja-Aho, Valtanen, Rämö, Tuomela). Puheenjohtaja totesi, että asia palautetaan valmisteluun.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Merkittiin, että perussuomalaisten kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
PS kannattaa länsimaisia arvoja ja sananvapautta.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain yhtenä tavoitteena on lupakynnyksen nostaminen. Kyseisen lain 42 §:ssä on määritetty, milloin rakentamislupa tulee edellyttää (*lupakynnys*). Jos hanke jää annettujen rajojen alapuolelle, ei rakentamislupaa voi edellyttää. Mainoslaitteiden osalta rakentamislain 42 §:n 1 momentin 6)-kohdan mukaan uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa, jos kohde on vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite. Rakentamislain 42 §:n nojalla rakennuslupaa ei siten vaadita mainoslaitteelta, joka ei ole valaistu eikä mainoslaitteelta, joka on alle 2 neliömetriä. Aito avioliitto -banderolli on mainoslaitteeseen verrattavissa ole mainoskangas. Se ei ole valaistu, joten kyseisen banderollin ripustamiseen ei tarvita rakennuslupaa.

Voidaanko banderollien ripustaminen tehdä luvanvaraiseksi kunnan rakennusjärjestyksessä? Hallituksen esityksessä laiksi rakentamislain muuttamisesta (HE 101/2024) todetaan, että kunta ei voi rakennusjärjestyksellään määrätä rakentamislain 42 § 1 momentin mukaisista asioista lupakynnystä tiukentavasti, vaikka katsoisi, että rakentamishankkeella olisi vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin tai että rakentaminen edellyttäisi viranomaisvalvontaa olennaisten teknisten vaatimusten toteutumisen

varmistamiseksi tai rakennusvalvonnan olisi tarpeen valvoa rakennuskohteen rakentamista yleisen edun kannalta.

Rakennusjärjestyksellä voitaisiin antaa vain sellaisia paikallisista oloista johtuvia suunnitelmallisia ja sopivaa rakentamista, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamista sekä hyvän elinympäristön toteutumista ja säilyttämistä koskevia määräyksiä, jotka eivät muuta 42 §:n 1 momentin mukaista rakentamisluvan kynnystä.

Mikäli rakennusjärjestyksessä määrättäisiin banderollien kaltaiset mainoslaitteet luvanvaraisiksi silloinkin, kun ne eivät ole valaistuja tai kun ne ovat alle 2 neliömetrin kokoisia, korotettaisiin rakennusluvan saamisen kynnystä. Tällä perusteella voidaan todeta, että banderolleja ja muita mainoskankaita ei voida rakennusjärjestyksessä määrätä luvanvaraisiksi.

Edelleen samassa hallituksen esityksessä (HE 101/2024) todetaan, että rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea luvanvaraista rakentamista, kun kyse on rakennuskohteen rakennuspaikasta, rakennuksen koosta ja sen sijoittamisesta ja rakennuksen sopeuttamisesta ympäristöönsä. Muun kuin luvanvaraisen rakentamisen osalta rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea muun muassa rakentamistapaa, istutuksia, aitoja, rakennetun ympäristön hoitoa ja vesihuollon järjestämistä.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on ennen kaikkea valvoa teknisiä ja rakenteellisia kysymyksiä. Rakennusvalvonta keskittyy rakentamisen terveellisyyteen ja turvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin ja kaupunkikuvaan. Ei ole perusteltua rakennusjärjestyksessä määrätä asioista, joilla on vain vähäinen vaikutus esimerkiksi kaupunkikuvaan, koska tällöin rakennusvalvonnan resursseja käytetään tehottomasti. Luvanvaraisten mainoslaitteidenkaan osalta rakennusvalvonta ei voi ottaa kantaa itse mainostekstin sisältöön, vaan ennen kaikkea siihen, että laite on turvallisesti kiinnitetty rakenteisiin eikä sen valaistus aiheuta haittaa liikenteelle.

Koska rakentamislaki on astunut voimaan vasta tämän vuoden alusta eikä oikeuskäytäntöä ole vielä syntynyt, on oikeudellisesti epäselvää, voidaanko rakennusjärjestyksellä antaa määräyksiä banderollien tyyppisistä mainoskankaista. Helsinki on aiemmin antanut rakennustapaohjeita mainoslaitteista rakennuksissa ja tonteilla. Helsingin rakentamistapaohjeet on sisältänyt määräyksiä myös mainoskankaiden käytöstä. Kyseiset rakentamistapaohjeet eivät ole Helsingissä enää voimassa rakentamislain voimaantulosta 1.1.2025 lukien.

Vaikka on epäselvää, voidaanko rakennusjärjestyksellä tai rakennustapaohjeilla antaa määräyksiä mainoskankaista, on joka tapauksessa selvää, että määräyksiä ei voida antaa mainoskankaan sisällöstä. Täten ainoa tapa kieltää aito avioliitto -banderolli, olisi kieltää kaikenlaisten mainoskankaiden käyttö Vantaalla. Tällaista menettelyä ei voida pitää hyvänhallinnon suhteellisuusperiaatteen mukaisena. Viranomaisen toimenpiteen tulee olla oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon kysymyksessä olevalla toimella pyritään.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 18:lle muulle valtuustoaloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloite Hiekkaharjun Aito avioliito -
banderolli on poistettava

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Hiekkaharjun Aito avioliitto -bänderolli on poistettava	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan kaupungin tulisi lisätä kaupungin rakentamisjärjestykseen määräys, jonka perusteella rakennusvalvonta voisi ryhtyä toimenpiteisiin, jolla Hiekkaharjun Aito avioliitto -bänderolli poistettaisiin. Vantaan Hiekkaharjussa on ollut Kinaporinkujalla (01370) paritalon edessä jo vuosia esillä Aito avioliitto -bänderolli, joka loukkaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksia. Aito Avioliitto- bänderolli vaihtuu aina aika ajoin, mutta niiden sisältö syrjii aina sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöjä. Vantaan kaupungin ei ole tehnyt asialle tarpeeksi, vaikka Vantaalla on tehty yli 4000 allekirjoituksen kerännyt kuntalaisaloite (https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/21103), joka on lähetetty Vantaan kaupungille. Vantaan kaupunki syyllistyy häirintään laiminlyödessään puuttumista asiaan. Tällä hetkellä Vantaan rakentamisjärjestys ei mahdollista toimenpideluvan vaatimista bänderollien pitkäaikaiseen kiinnitykseen, mutta esimerkiksi Helsingissä tilanne on toinen: siellä kahden viikon jälkeen tällainen toimenpidelupa vaaditaan. Hiekkaharjun bänderollin poistamista puoltaa yhdenvertaisuuslaki (1325/2014), joka velvoittaa kuntia edistämään yhdenvertaisuutta ja ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan viranomaisina, työnantajina sekä niin palveluiden kuin koulutuksen tuottajina. Yhdenvertaisuuslait koskettavat kunnan koko toimintaa: hallintoa ja päätöksentekoa, kuntalaisia ja heidän palvelujaan sekä kuntaa työnantajana. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakia (8.8.1986/609) voidaan soveltaa myös tilanteisiin, joissa on kysymys sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä. Tapauksessa ei voida vedota sananvapauteen, koska Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien tuomioissakin katsotaan, että ihmisarvoa loukkaava materiaali ei nauti sananvapauden suojaa.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Funda Demiri <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Ida Tamminen 2. Matilda Stirkinen 3. Anu Hall 4. Tuomas Mutanen 5. Maija Rautavaara 6. Hanna Valtanen 7. Minttu Sillanpää 8. Jussi Saramo 9. Pirkko Letto 10. Mari Hynninen 11. Hanna Holmberg-Soto 12. Marjo Vacker 13. Reija Friman 14. Antero Eerola 15. Sirpa Siru Kauppinen 16. Jari Sainio 17. Vaula Norrena 18. Eve Rämö 19.

17

Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi / TeA (kvalt)

VD/7867/00.02.00.03/2024

TeA/HW/MT

Antero Eerola sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tikkurilan asema ja sen yhteydessä toimiva kauppakeskus Dixi kuuluvat Vantaan tärkeimpiin liikenteen solmukohtiin, joista löytyy hyvä valikoima niin yksityisiä kuin julkisia palveluita. Asemakeskus on myös tärkeä käyntikortti kaupungille.

Muualta Suomesta tuleville tai lentokentän kautta muualta maailmasta saapuville matkustajille Tikkurilan asema on usein ensimmäinen kosketus Vantaaseen. Siksi aseman hyvä kunto ja ilmiasu on myös Vantaan kaupungin intresseissä, vaikka aseman operointi ei sille varsinaisesti kuulukaan. Asemakeskuksen nykyisessä tilassa on paljon korjattavaa. Keskuksen yrittäjien ja suurimman vuokranantajan keskuudessa on ollut tyytymättömyyttä siihen, miten asemaa hoidetaan. Tilojen rapistuminen näkyy myös asiakkaille.

Asemasillan rikkoutuneen kattoikkunan korjaaminen on vienyt jo vuoden. WC-tilat ovat huonossa kunnossa eikä niitä korjata, rullaportaat ovat usein pitkään pysähdyksissä ja automaattiset avautuvat ovet rikki.

Osa ongelmaa on, että aseman ylläpito, huolto ja korjaustyöt ovat usean eri toimijan vastuulla. Asemasillan ongelmat paikantuvat kuitenkin Ratahallintokeskukseen, joka on ulkoistanut silta- alueen korjaukset yksityiselle yrityksille. Yrittäjiltä saadun palautteen mukaan yhtiö on usein laiminlyönyt velvoitteensa. Tähän asiointilaan on saatava muutos.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen.

* Vantaan kaupunki on aloitteellinen Tikkurilan aseman, Dixin kauppakeskuksen, sen yrittäjien ja Ratahallintokeskuksen suuntaan, jotta asemakeskuksen kuntoa ja tilaa voidaan yhteistyössä kohentaa nykyisestä.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 31

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi

Kaupunkiympäristön toimialan Katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunki on viime vuosina saanut paljon palautetta kauppakeskus Dixin ja asemasillan viihtyisyydestä ja turvallisuudesta. Asema on Suomen kolmanneksi vilkkain ja erityisen paljon kuntalaisia ja matkustajia on harmittanut Asemasillalle vievien liukuportaiden toistuvat toimintahäiriöt.

Dixin ja Asemasillan kulkuyhteydet eivät ole kaupungin toimivallassa. Vuonna 2015 allekirjoitetun Asemakeskuksen tontin ja rakennuksen omistavien eri kiinteistöosakeyhtiöiden ja silloisen Liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) välisessä rasitesopimuksessa on sovittu sekä Asemasillan että sillalle Ratatien suunnasta johtavien portaiden, liukuportaiden ja hissien ylläpidosta, peruskorjauksesta ja uusimisesta. Kauppakeskus puolestaan vastaa muista kulkuyhteyksistä. Dixin kauppakeskuksen omistaa nykyisin eQ Liikekiinteistöt. Vuonna 2018 on vastaavasti toteutettu Asemasillalta itään johtavat portaat, liukuportaat ja hissi Kiinteistö Oy Vantaan Väretehtaankatu 8 A ja B toimistorakennuksen rakentamisen yhteydessä. WC-tilat lienevät kauppakeskuksen omistuksessa ja kunnossapidossa.

Kaupunkiympäristön toimiala järjestää lähiaikoina em. kiinteistönomistajien ja Väyläviraston edustajien kanssa kokouksen, jossa pyritään muodostamaan mm. eri toimijoiden yhteinen näkemys Asemasillan ja sille johtavien kulkuyhteyksien omistuksesta sekä em. kokonaisuuden ylläpidon laatutasosta ja turvallisuudesta.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 18 muulle valtuutetulle aloitteen allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset
Tikkurilan asema ja sen yhteydessä toimiva kauppakeskus Dixi kuuluvat Vantaan tärkeimpiin liikenteen solmukohtiin, joista löytyy hyvä valikoima niin yksityisiä kuin julkisia palveluita. Asemakeskus on myös tärkeä käyntikortti kaupungille. Muualta Suomesta tuleville tai lentokentän kautta muualta maailmasta saapuville matkustajille Tikkurilan asema on usein ensimmäinen kosketus Vantaaseen. Siksi aseman hyvä kunto ja ilmiasu on myös Vantaan kaupungin intresseissä, vaikka aseman operointi ei sille varsinaisesti kuulukaan. Asemakeskuksen nykyisessä tilassa on paljon korjattavaa. Keskuksen yrittäjien ja suurimman vuokranantajan keskuudessa on ollut tyytymättömyyttä siihen, miten asemaa hoidetaan. Tilojen rapistuminen näkyy myös asiakkaille. Asemasillan rikkoutuneen kattoikkunan korjaaminen on vienyt jo vuoden. WC-tilat ovat huonossa kunnossa eikä niitä korjata, rullaportaat ovat usein pitkään pysähdyksissä ja automaattiset avautuvat ovet rikki. Osa ongelmaa on, että aseman ylläpito, huolto ja korjaustyöt ovat usean eri toimijan vastuulla. Asemasillan ongelmat paikantuvat kuitenkin Ratahallintokeskukseen, joka on ulkoistanut silta-alueen korjaukset yksityiselle yrityksille. Yrittäjiltä saadun palautteen mukaan yhtiö on usein laiminlyönyt velvoitteensa. Tähän asiointilaan on saatava muutos. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen. * Vantaan kaupunki on aloitteellinen Tikkurilan aseman, Dixin kauppakeskuksen, sen yrittäjien ja Ratahallintokeskuksen suuntaan, jotta asemakeskuksen kuntoa ja tilaa voidaan yhteistyössä kohentaa nykyisestä.	<u>Aloitteen tekijät</u> Antero Eerola (vas.) <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Minttu Sillanpää 2. Jari Jääskeläinen 3. Funda Demiri 4. Tarja Eklund 5. Tiina Tuomela 6. Pirjo Luukkala 7. Pirkko Letto 8. Eva Tawasoli 9. Markku Weckman 10. Marjo Vacker 11. Jouko Jääskeläinen 12. Tia Seppänen 13. Chau Nguyen 14. Nina Nummela 15. Reija Friman 16. Faysal Abdi 17. Aki Mäkipernaa 18. Sirpa Siru Kauppinen

18

Vastaus Jari Jääskeläisen ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen parannetaan Vantaan jokien veden laatua / TeA (kvalt)

VD/8486/00.02.00.03/2024

TeA/JV/AV/AO/PJH/MT

Jari Jääskeläinen sekä 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan läpi virtaavan Vantaanjoen ja Keravanjoen ekologinen tila on heikoimmista ajoistaan parantunut ja on nyt luokiteltu tyydyttäväksi. Tilannetta ei kuitenkaan voi luonnehtia hyväksi ja veden laadussa on suuriakin vaihteluita. Joet näkyvät vaakunassamme ja kuvituksessamme, mutta esimerkiksi strategiassa ei sanallakaan. Olemmeko unohtaneet tai luovuttaneet vesistöjen tilan suhteen? Nyt on aika nostaa vesistöjen kunnon parantaminen osaksi Vantaan tavoitteita. Hyvästä veden laadusta olisi ekologisten arvojen lisäksi etuja virkistyskäyttöön ja mainetekijöihin. Tässä aloitteessa esitetään, että Vantaa

1. Nostaa joet ja vesien laadun näkyvästi esiin seuraavassa strategiassa.
2. Selvittää minkälaisin toimenpitein vesien ekologinen tila Vantaan alueella olisi mahdollista nostaa hyväksi.
3. Liittää Vantaan vallassa olevat toimenpiteet omiin ohjelmiimme vesien tilan parantamiseksi.
4. Ottaa muiden toimijoiden vallassa olevat toimenpiteet edunvalvonnan tavoitteiksi ja tekee yhteistyötä valtion, yläjuoksun kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024 § 39

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Olemme tunnistaneet Vantaanjoen ja Keravanjoen laadun parantamisen hyvään tilaan tärkeäksi tavoitteeksi, koska koko Vantaanjoen pääuoma on Natura 2000 aluetta ja joki on myös miljoonan asukkaan varatalousvesilähde. Joet ja purot rantoineen ovat myös monen vantaalaisen suosimia lähivirkistysalueita.

1. Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualue pitää hyvänä, että jokien ja purojen veden laatuun kiinnitetään huomiota. Joka tapauksessa nostamme asiaa kaupungin resurssiviisauden tiekarttaan, kun päivitämme sitä seuraavalle valtuustokaudelle. Nykyisessä resurssiviisauden tiekartassa 2021–2025 tavoitteena 17 on vesistöjen luonnontilaisuuden ja monimuotoisuuden parantaminen. Tavoitteen mukaisesti on jatkettu toimia vantaalaisen vesiluonnon hyväksi, varattu purokäytävälle riittävästi tilaa uusien alueiden suunnittelussa, jotta puro voisi mutkitella ja elää luonnonmukaisesti. Lisäksi on vaadittu aktiivisia tekoja, jotta päästään Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteeseen saada Vantaanjoen tila hyväksi vuoteen 2027 mennessä. Indikaattorina on ollut purovesien laadun seurantatulokset ja pintavesien ekologinen tila.

Resurssiviisauden tiekartan toteutumista seurataan Vantaan Ympäristövahdilla. Ympäristövahdin toimenpiteenä on purovesien laadun säännöllinen seuranta (myös piilevät) ja tuloksien perusteella käytännön valvontatyössä vaaditaan toimenpiteitä vedenlaadun parantamiseksi. Tavoitteena on

vesistöjen luonnontilaisuuden ja monimuotoisuuden parantaminen. Vantaan pienvesien tutkimusohjelman mukaisesti purovesien laatua on seurattu säännöllisesti vuodesta 2016 alkaen. Vuonna 2025 ohjelman mukaista seuranta on 10 purolla, 13 näytepisteellä kuusi kertaa vuodessa. Lisäksi tarkkailua tehdään Kuusijärvellä ja Lammaslammella. Vuosien 2024–2025 purovesitarkkailutuloksista on tilattu koosteraportti konsultilta. Lisäksi hyödynnetään Vantaanjoen vesistön yhteistarkkailun vedenlaatutuloksia. Valvontakohteiden tarkastuksilla informoidaan toiminnanharjoittajia purojen luontoarvoista, monimuotoisuudesta ja vedenlaadusta. Tarkastuksilla arvioidaan toiminnan vaikutusta puroihin ja tarvittaessa kehoitettu toimenpiteisiin vedenlaadun parantamiseksi. Uusien ympäristölupien valmistelussa on huomioitu lähivesistöjen vedenlaadun seurantatulokset. Hankkeiden rakennuslupalausunnoissa otetaan kantaa purojen luonnontilaisuuteen ja luontoarvoihin, hankealueelta johdettavien vesien laatuun sekä mahdolliseen vesilain lupatarpeeseen.

Ympäristövahdin toimenpiteenä on ollut myös toiminnanharjoittajien informointi pääkaupunkiseudun kaupunkien työmaavesiohjeen huomioimisesta, ja mitä on toteutettu selvityspyynnöin ja työmaakohteiden valvonnalla myös paikan päällä. Tavoitteena on suojella luontoa kulumiselta.

Lisäksi toimenpiteenä on Vantaan vesistöjen kunnostamisen ja vedenlaadun parantamisen edistäminen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen hallituksen ja jätevesijaoksen jäsenenä sekä osallistumalla yhdistyksen hankkeisiin. Tänä vuonna osallistutaan kahdeksaan hankkeeseen.

2. Vantaanjoen ja Keravanjoen ekologisen tilan nostaminen hyvään tilaan vaatii edelleen mittavia ponnisteluja yhteistyössä valuma-alueen muiden kaupunkien kanssa. Vesien tilan kohentuminen 1960–1970-lukujen heikoimmasta tilanteesta nykyiseen tyydyttävään on ollut hidas prosessi, jossa tavoitteelliset, yhdessä tehdyt vesiensuojelutoimenpiteet ovat parantaneet sekä vesistöjen ekologista että kemiallista laatua. Vantaanjoen ja Keravanjoen ja Rekolanoja –puron säännöllinen vedenlaaduntarkkailu kuuluu Vantaanjoen vesistön yhteistarkkailuun, jota Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry tekee valuma-alueen pistekuormittajien ja kaupunkien tilauksesta yli 40 näytepisteellä. Yhteistarkkailuun sisältyvät myös kalasto- ja piilevätutkimukset.

Euroopan Unionin yhteiset vesienhoidon tavoitteet on koottu vesipuitedirektiiviin, jonka tavoitteet jalkautetaan jäsenmaissa kansallisella lainsäädännöllä ja vesienhoidon ohjelmilla. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laatii Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman, joka sisältää tiedot vesien tilasta sekä tarvittavat toimenpiteet pinta- ja pohjavesien tilan parantamiseksi ja ylläpitämiseksi. Vesienhoitokauden 2022–2027 toimenpideohjelman mukaan pintavesien ekologinen tila on heikko erityisesti peltovaltaisilla valuma-alueilla ja Suomenlahden rannikkovesissä. Jokien tilaa heikentää erityisesti hajakuormituksen aiheuttama rehevöityminen, mutta myös jokien rakentaminen, säännöstely ja patoaminen. Palonesto-aineena käytettyjen aineiden tiukka ympäristölaatunormi aiheuttaa hyvää huonomman kemiallisen tilan kaikissa Suomen pintavesissä. Lisäksi elohopean laatunormi ylittyy yleisesti ahvenen elohopeapitoisuuksien takia. Suurin osa vesienhoidon toimenpiteiden kustannuksista koostuu lainsäädännön vaatimista perustoimenpiteistä, joiden lisäksi esitettävien täydentävien toimenpiteiden kustannukset ovat noin 42 milj. euroa vuodessa. Toimenpiteiden toteutusta edistämään on esitetty lainsäädännöllisiä, taloudellisia, hallinnollisia ja tiedollisia ohjauskeinoja, joille on määritelty toteutusvastuut ja yhteistyötahot. Toimenpideohjelmassa esitetään toimenpiteet, joilla on tarkoitus saavuttaa hyvä vesien tila viimeistään vuonna 2027. Vaikka kaikki toimenpiteet toteutettaisiin ajallaan, ympäristötavoitteita ei tulla saavuttamaan kaikissa Uudenmaan vesimuodostumissa vielä vuonna 2027 luonnonolosuhteista aiheutuvien viiveiden vuoksi.

Vantaalla vesienhoidon toimenpideohjelmaa on toteutettu muun muassa purkamalla osittain Keravanjoen Tikkurilankosken pato ja kunnostamalla koski erittäin uhanalaisen taimenen nousun

helpottamiseksi. Seuraavaksi Vantaan toteuttaa yhdessä Helsingin kaupungin kanssa Keravanjoen Kirkonkylänkosken padon osittaisen purkamisen, kalaportaiden purkamisen sekä uomakunnostustoimenpiteitä loppuvuodesta 2023 saadun lupaviranomaisen vesiluvan mukaisesti. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen 10-vuotisen purotalkkaritalkkaritoiminnan innoittamana myös Vantaalla kaupungin purotalkkarit ovat kunnostaneet muun muassa Vantaanjokeen ja Keravanjokeen laskevia puroja jo kahdeksan kesäkauden ajan ja vuonna 2025 kunnostustyö alkaa jälleen toukokuussa. Purotalkkarit kunnostavat poikaskivikkoja ja kutusoraikkoja taimenille sekä siivoavat romua ja roskaa purouomasta sekä ranta-alueilta. Talkkareiden järjestämiin talkoisiin on osallistunut vuosittain myös lukuisia kuntalaisia.

3. Vesiensuojelu ja vesien tilan parantaminen on keskeisenä osana kaupungin ohjelmissa. Kaupunki on ollut mukana Itämerihaasteesta vuodesta 2007 alkaen. Itämerihaasteen visio on puhdas, tuottava ja yhteinen meri. Nyt on käynnistynyt neljäs toimenpidekausi 2024–2028, jossa on kuusi päätavoitetta: meren kestävän käytön edistäminen, roskaantumisen estäminen, haitallisten aineiden vähentäminen, luonnon monimuotoisuuden lisääminen, rehevöitymisen hillitseminen ja yhteistyön ja osallisuuden lisääminen.

Vantaalla Itämerihaasteen uudella toimenpidekaudella rehevöitymisen hillitsemistoimenpiteisiin kuuluvat muun muassa sitoutuminen uudistavaan peltoviljelyyn ja päivitetyn hulevesiohjelman käyttöönottoon. Vuonna 2024 tehdyn Itämeri-sitoumuksen myötä Vantaan kaupungin peltoalueilla tavoitellaan viljelyn uudistamista niin, että pelloilla olisi kasvipeite ympäri vuoden. Tämä vähentää ravinteiden ja kiintoaineiden huuhtoutumista pelloilta vesistöihin kuten jokiin ja puroihin.

Ensimmäinen Vantaan hulevesiohjelma julkaistiin vuonna 2009 ja ohjelma on päivitetty vuonna 2023. Ohjelman päätavoitteisiin sisältyvät esimerkiksi hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen sekä hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavaan vesistöön laskemista. Kaudella 2024–2028 on suunnittelussa ja toteutuksessa muun muassa Haxberginhaan hulevesialtaat, Metsopuiston hulevesirakenteet ja Kormuniitynojan kunnostustyöt sekä Koisotien lumenvastaanottoalueen biosuodatuksen kunnostaminen. Kaupunki tulee seuraamaan myös kahden hulevesirakenteen toimivuutta vuonna 2025. Kohteiksi on valittu Tikkurilantien suodatus ja Illenpuiston altaat.

Vantaan kaupunki on ollut mukana tekemässä pääkaupunkiseudun työmaavesiohjetta. Ohjeesta ja herkistä vesistöistä on tehty viestintäkampanja yhdessä pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSY:n kanssa keväällä 2024. Oppaassa esitetyt ohjeet on otettu käyttöön vuonna 2024. Rakennusvalvonta informoi ohjeesta luvan hakijoita. Ympäristökeskus jatkaa viestintää herkistä vesistökohteista ja tekee vuosittain tarkastuksia työmaakohteissa. Tavoitteina on ohjeistuksen ja valvonnan avulla saada hallittua ja hillittyä vesistöihin ja viime kädessä Itämereen päätyvien haitallisten aineiden pääsyä. Vantaalla on järjestetty vuosittain kevätsiivoustalkoita jo 1980-luvulta lähtien ja 2000-luvulla pääkaupunkiseudun kunnat ovat yhdistäneet voimansa yhteisiin talkoisiin. Talkoilla aktivoidaan asukkaita, yrityksiä ja yhteisöjä mukaan yhteisen ympäristön siivoamiseen ja viestinnässä nostetaan vuosittain esille erilaisia teemoja ympäristön roskaantumisen ehkäisemiseksi.

4. Vantaan kaupunki on tehnyt pitkäjänteistä vesiensuojelutyötä yhdessä Vantaanjoen ja Keravanjoen valuma-alueen kaupunkien kanssa (aina Riihimäeltä Helsinkiin) sekä muiden toimijoiden kuten Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen, Virtavesiyhdistyksen, Suomen kalastusmatkailun edistämisseura (SKES) kanssa. Hyviä käytäntöjä jaetaan naapurikuntien ja myös kuuden suurimman kaupungin (kuutoskaupunkien) kanssa vuosittaisissa tapaamisissa. Pääkaupunkiseudun kaupungit yhdessä kehyskuntien kanssa kokoontuvat vuosittain

pienvesitapaamisiin, joissa tutustutaan pienvesikohteisiin ja niiden kunnostukseen. 1980-luvun lopulta alkaen, kaupungin ympäristöasiainkeskuksen perustamisesta saakka kaupunki on vaikuttanut aktiivisesti vesien tilan parantamiseen vesiensuojeluyhdistyksen hallituksessa, yleissuunnittelu- ja jätevesijaoksessa sekä Vantaanjoki-neuvottelukunnassa. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 27 jäsentä (8 kuntaa, 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä). Kaupunki osallistuu vuosittain yhdistyksen vesiensuojeluhankkeisiin.

Keravanjoki on yksi Uudenmaan HELMI-keskittymistä, jonne pyritään kohdistamaan erilaisia ennallistamis- ja luonnonhoitotöitä. Keski-Uudenmaan virtavesihelmet -keskittymä kattaa Sipoonkorven pienvedet rantoineen. Lisäksi keskittymä kattaa Keravanjoen, Ohkolanjoen ja Sipoonjoen jokivarsiin ja niiden lähiympäristöön sijoittuvat HELMI-ohjelman elinympäristöt, joiden tilaa on tavoitteena parantaa erilaisilla luonnonhoitotöillä. Hoitotoimet parantavat luontoarvoja suojelualueiden lisäksi myös niiden ulkopuolella, mikä parantaa lajiesiintymien ja elinympäristöjen tilaa ja monimuotoisuutta.

Tärkeänä tavoitteena on myös parantaa alueen ekologista kytkeytyneisyyttä. Keskittymä pyrkii parantamaan alueella olemassa olevan, hajanaisen suojelualueverkoston välisiä ekologisia yhteyksiä. Maantieteellisesti laajalle alueelle ulottuva keskittymä luo myös hyvän mahdollisuuden hillitä valuma-alueiden kuormituksesta johtuvia negatiivisia vesistövaikutuksia.

Kaupunginhallitus 12.5.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jari Jääskeläiselle sekä 20 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- Jari Jääskeläisen sekä 20 muun valtuutetun aloite parannetaan Vantaan jokien veden laatua

Toimeenpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Ympäristötarkastaja Päivi Jäntti-Hasa, p. 040 841 9973, paivi.jantti-hasa@vantaa.fi

Parannetaan Vantaan jokien veden laatua	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan läpi virtaavan Vantaanjoen ja Keravanjoen ekologinen tila on heikoimmista ajoistaan parantunut ja on nyt luokiteltu tyydyttäväksi. Tilannetta ei kuitenkaan voi luonnehtia hyväksi ja veden laadussa on suuriakin vaihteluita. Joet näkyvät vaakunassamme ja kuvituksessamme, mutta esimerkiksi strategiassa ei sanallakaan. Olemmeko unohtaneet tai luovuttaneet vesistöjen tilan suhteen? Nyt on aika nostaa vesistöjen kunnon parantaminen osaksi Vantaan tavoitteita. Hyvästä veden laadusta olisi ekologisten arvojen lisäksi etuja virkistyskäyttöön ja mainetekijöihin. Tässä aloitteessa esitetään, että Vantaa 1. Nostaa joet ja vesien laadun näkyvästi esiin seuraavassa strategiassa. 2. Selvittää minkälaisin toimenpitein vesien ekologinen tila Vantaan alueella olisi mahdollista nostaa hyväksi. 3. Liittää Vantaan vallassa olevat toimenpiteet omiin ohjelmiimme vesien tilan parantamiseksi. 4. Ottaa muiden toimijoiden vallassa olevat toimenpiteet edunvalvonnan tavoitteiksi ja tekee yhteistyötä valtion, yläjuoksun kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Jääskeläinen 2. Nina Nummela 3. Tiina Tuomela 4. Ida Tamminen 5. Marjo Vacker 6. Mari Hynninen 7. Pirjo Luokkala 8. Funda Demiri 9. Matilda Stirkinen 10. Tarja Eklund 11. Jussi Särkelä 12. Jouko Jääskeläinen 13. Minttu Sillanpää 14. Antero Eerola 15. Paula Lehmuskallio 16. Juha Järä 17. Eeva Tikkanen 18. Siri Ahokas 19. Minna Heikkinen 20. Janne Hartikainen 21. Kai-Ari Lundell